

Nederland heeft 13.400.000 inwoners

DEN HAAG, 23 dec. — Het aantal inwoners van Nederland is dit jaar met 121.000 toegenomen tot 13.400.000, schat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In 1971 bedroeg de bevolkingstoename 150.000 en in 1970 groeide de bevolking met 162.000 zielen.

Het geboorte-overschot is weer gedaald en bedroeg in 1972 101.000 tegen 117.000 in 1971, 129.000 in 1970 en 141.000 in 1969. Verder bedroeg het migratie-overschot in 1972 19.000 tegen 33.000 in 1971.

Het aantal sterfgevallen per 1.000 inwoners nam toe, namelijk van 8,4 in 1971 tot dit jaar 8,6. Het aantal sterfgevallen als gevolg van kanker bleef ongeveer vijf procent, namelijk van 379 tot 398 per 100.000 inwoners.

De gegevens van het CBS vertellen verder, dat het aantal televisietoestellen in 1972 is toegenomen van 25 tot 25 per 100 inwoners, dat het bezoek aan musea steeg van 65 maal tot 66 maal per 100 inwoners, dat het bioscoopbezoek stabiel bleef op 190 bioscoopbezoeken per 100 inwoners, maar dat het lenen van boeken uit bibliotheken de reeds vele jaren waargenomen krachtige stijging voortzette en in 1972 op 510 boeken per

100 inwoners kwam tegen 480 in 1971. Het aantal personenauto's in ons land steeg met 200.000 tot drie miljoen en de intensiteit van het verkeer op de rijkswegen steeg tot 195% van het gemiddelde van 1963 (van 189% in 1971).

Fel protest van Raad van Kerken in VS

Ziekenhuis in Hanoi kreeg volle laag: 'veel doden'

HANOI - SAIGON - PARIJS - STOCKHOLM, 23 dec. — Het Bach Mai-ziekenhuis, met 1000 bedden één van de grootste van de Noord-Vietnamese hoofdstad Hanoi, is gistermorgen bij nieuwe Amerikaanse bombardementen volledig verwoest. De correspondent in Hanoi van het Franse persbureau AFP en het Zweedse ministerie van buitenlandse zaken hebben dit meegedeeld.

hand. „Het kamp ligt in een bevolkte zone van Hanoi, bij sommige ambassades en er zijn geen militaire doelen". De Noord-Vietnamese reageren daarmee op een verklaring van het ministerie van defensie in Washington volgens welke de Noord-Vietnamese de conventie van Genève schenden als zij de veiligheid van krijgsgevangenen in gevaar brengen door hen bij militaire doelen gevangen te zetten.

„Deze verklaring toont eens te meer de lastelijke aard van verklaringen van de regering-Nixon die van zwart wit wil maken", aldus de Noord-Vietnamese verklaring. Donderdag had Noord-Vietnam bekendgemaakt dat enkele krijgsgevangenen waren gewond bij de bombardementen. De Noord-Vietnamese minister van defensie, generaal Giap, zei gisteren dat dat de Amerikanen Hanoi en Haiphong wel plat kunnen gooien, maar dat de wil van Noord-Vietnam niet breekt.

Giap: Al worden we platgegooid!

De Zweedse ambassadeur in Hanoi, Jean-Christophe Oeberg die momenteel in Stockholm verblijft, heeft van zijn ambassade bericht ontvangen dat „veel artsen en verpleegsters zijn omgekomen". Hoeveel patiënten zijn gedood is niet bekend.

Volgens Oeberg kunnen de Amerikanen niet zeggen dat het ziekenhuis per ongeluk is geraakt. „Zij weten dat een B-52 geen precisiebombardement kan uitvoeren". Bij een luchtaanval in juni van dit jaar was één van de vleugels van het ziekenhuis beschadigd. Van officiële zijde in Hanoi is vrijdag meegedeeld dat sedert maandag 34 Amerikaanse vliegtuigen zijn neergehaald, namelijk 15 B-52-toestellen, 4 F-111 jachtbommenwerpers met versterkte vleugels en 15 jachtbommenwerpers van andere typen. Oeberg zei later dat het hoofdstation en bijkantoor ook de energiecentrale door bommen zijn verwoest. „Deze gebouwen liggen midden in het centrum van Hanoi".

Krijgsgevangenen

In Parijs wees de Noord-Vietnamese delegatie gisteren elke verantwoordelijkheid voor de verwoesting van Amerikaanse krijgsgevangenen bij de Amerikaanse bombardementen van de

oorlog", aldus de door de Wereldraad van Kerken in Genève gepubliceerde verklaring. „kan voor het gerecht gods niet worden verantwoord".

Schuldbekentenis

De verklaring eindigt met een schuldbekentenis en een oproep tot boetedoening: „dat wij ons als natie onze misdaad en zijn verschrikkelijke gevolgen bewust zijn. Dat wij als natie en als volk boete doen, 1. opdat ons land niet nog erger geveerd en gehaat wordt wegens dit onverantwoordelijke gebruik van militaire macht tegen een agrarisch land, 2. opdat de scheiding die deze oorlog onder ons veroorzaakt heeft ongedaan wordt gemaakt, 3. opdat wij menselijkheid en niet brutoheid bewijzen, de vrede beoefenen en niet de oorlog."

In Key Biscayne in Florida, waar Nixon de kerstdagen doorbrengt, bracht generaal Haig, naaste medewerker van dr. Kissinger, de president gisteren verslag uit van zijn gesprekken met president Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam. Haig had een brief van Thieu voor Nixon bij zich.

GENERAAL GIAP

Voetganger dodelijk verongelukt

MAASTRICHT, 23 december — Gisteravond om half acht werd de 74-jarige mevrouw van Aarssen dodelijk gewond toen zij door het rode stoplicht van de oversteekplaats op de Via Regia liep. Een automobilist kon niet meer tijdig remmen. Mevrouw van Aarssen overleed ter plaatse.

Moeder, de kaars is omgevallen

AMSTERDAM, 23 dec. — Met de kreet „moeder de kaars viel om" hebben gistermiddag de twee kinderen van de familie Kristal op de achtste etage van een flatgebouw in de Burgemeester Hoggestraat in Amsterdam brandalarm geslagen. De omgevallen kaars veroorzaakte een brand, die het einde betekende van de gehele inhoud van de flatwoning en die tientallen andere gezinnen grote overlast bezorgde.

Er ontstond namelijk in het 169 flats tellende gebouw een geweldige ongestroomde en bovendien veel aan flats het licht uit. Bij een onderzoek bleken de brandkranen niet goed te functioneren, vermoedelijk het gevolg van speelsheid van „lieverdjes" in het gebouw. Het resultaat was, dat op vier etages water uit de kranen spoot, waardoor een gigantische waterpartij ontstond.

Prins Bernhard, zoon van prinses Margriet en Mr. Van Vollenhoven, wordt 25 december drie jaar. Zijn vader fotografeerde hem met het hertje „Spot".

Met listige kunstgrepen en intimidatie te werk

Miljoenenzwendel van ronselaars

Van onze redactie economie DEN HAAG, 23 december — Staatssecretaris Rietkerk van sociale zaken heeft een rapport ontvangen over grootscheepse zwendel van een groep ondernemingen in Nijmegen. Door allerlei listige kunstgrepen, zoals valse werkgeversverklaringen, verkeerd ingevulde kinderbijslagopgaven en andere manipulaties heeft deze ronselorganisatie de sociale verzekeringsorganen voor naar schatting enkele miljoenen opgelicht. De totale schade is niet precies na te gaan, aangezien deze voor een groot deel fictief is.

Het rapport is gemaakt door de inspectiedienst van de Sociale Verzekerings Raad in Den Haag, op verzoek van de staatssecretaris. De bewindsman heeft geen oordeel uitgesproken over het rapport. De Sociale Verzekerings Raad vindt in ieder geval dat de schade „een verontrustende omvang" heeft. Over de knoeprijen zijn al diverse klachten in behandeling bij de officier van justitie in Arnhem. Nagegaan zal worden of er nog klachten aan dit dossier zijn toe te voegen.

Wat verder de gevolgen zullen zijn van deze stappen is niet te zeggen. Wel is aan te nemen dat de beschuldigingen wijzen in de richting van de Nijmegenaar Antoon van E. (42), die deze

organisatie met haar vele vertakkingen zou leiden. Van E. staat in Nijmegen als een soort onderwereldfiguur bekend. De man zelf ontkent alles. Zegt dat hij in de ziektewet is en dus niet werkt. In het rapport van de SVR wordt de naam van Van E. overigens niet genoemd.

Bedrog

De ronselaars hebben mensen tewerkgesteld onder andere in Duitsland en sociale premies op de lonen ingehouden. Maar niet aan de desbetreffende organen afgedragen. Het gevolg was, dat de desbetreffende werknemers in gevallen van werkloosheid, ziekte of de nabestaanden bij overlijden aanspraak maakten op uitkering en die niet kregen, omdat er niet voor was betaald. Zij worden dan eventueel naar de bijstand verwezen. De gevallen van kinderbijslag hebben voor de werknemers ook onaangename gevolgen, want het te veel betaalde wordt op hen verhaald.

(ADVERTENTIE)

KEUKENS
MERIDA-KEUKENBOUTIQUE
de specialzaak voor de betere aanbouwkeuken
Hoofdstraat 11A - Hoensbroek
Telefoon 045-215683
Alno - Bröker - Rational

(ADVERTENTIE)

GROTE GRACHT 42-54
ga kijken naar de enorme
variatie in moderne en klassieke
interieurs, slaapkamers
en tienerkamers.
**2de KERSTDAG
MEUBELSHOW
van 3-6 uur n.m.**
groot in modern en klassiek
**VAN HOOREN
WOONVISIE**
grote gracht 42-44-46-48-50-52-54-56-58-60-62-64-66-68-70-72-74-76-78-80-82-84-86-88-90-92-94-96-98-100

(ADVERTENTIE)

**BRONSWERK
centrale
verwarming**
Sittard, Rijksweg Noord 175
04490-5240

(ADVERTENTIE)

In verband met het
KERSTFEEST
zal ons blad maandag 25 en
dinsdag 26 december a.s.
NIET VERSCHIJNEN
Voor het opgeven van geboorte- en
overlijdensadvertenties voor de krant
van woensdag 27 december bestaat
de gelegenheid op
dinsdagmiddag
tussen 3 en 4 uur
Telefoon 045-711445
LIMBURGS DAGBLAD
NOBELSTRAAT 21 - HEERLEN

(ADVERTENTIE)

DUMPHOUSE

Stationstraat 46
1e verdieping
HEERLEN

Spijkerkleding

van
Lorenz en Roy Rogers

Werkkleding

(HAYEP) alle soorten modellen

**Corduroy
kleding**

alle soorten modellen

**Militaire
kleding**

alle soorten modellen
Hagenaars, etc.
prijzen vanaf f 49,50

**Regenkleding
en
werkschoenen**

alle soorten modellen

Veel nog vele andere
artikelen tegen
ZEER SCHERPE PRIJZEN

Bezoek verplicht

DUMPHOUSE

**'s avonds rechten
studeren!** (1 jr KAND,
2 jr DRS, 3 jr MRI)

**Kring
van Utrechtse
Rechtsleraren**

erkend door de ISO met medewerking
van het Ministerie van O en V
Amsterdam, Arnhem, Eindhoven, Groningen,
Den Haag, Rotterdam, Utrecht, etc.
Instituut voor Rechtswetenschappen
Veemarktplein 36, Utrecht 030-940641

Traiteurs Latten

Verzorging van alle soorten
feestdiners,
trouwenpartijen,
recepties en
koude buffetten

MUNSTERGELEEN

telefoon 04490-3811

Komt u eens kijken naar onze
grote sortering **KEUKENS**.
Wij willen u graag helpen
bij uw keuken-planning!
Wij bezoeken u ook aan huis

PIJLS-HULS

GELEEN Tel. 04494-5188

Rijksweg Zuid III-124

MAASTRICHT-HEER Tel. 043-26118

St. Josephstraat 71

**Bontmantels
Bonthoeden**

Jimmernans bont

JANSSENS-HOUBEN
STEENWEG 22 - ROERMOND

LUXE KEUKENS RECHTSTREEKS AF FABRIEK

Door onze massale inkoop rechtstreeks bij de fabrikanten in
binnen- en buitenland, waardoor wij dure tussenhandel uitscha-
kelen, kunnen wij luxe keukens honderden guldens goedkoper
leveren dan anderen. Kom kijken.

PM HORN ZN

Heerlen Geleenstraat 74 Tel. 716168

Sittard Paardstraat 71 Tel. 2088

Weert Dr. Schaepmanstraat 29 Tel. 37530

SITTARD HEERLEN MAASTRICHT HOENSBOEK ROERMOND WEERT

even apart met nino tomadesso

In de zestiger jaren werd er in Nieuwenhagen een kerstspel opgevoerd. Door de inwoners. In de kerstnacht. Geïnspireerd door het oude kerstverhaal uit Bethlehem. L.D.-lezer C. J. H. schreef jaren later onderstaande herinnering aan dat spel, aan die nacht op:

In de zuid-oosthoek van Limburg, dicht tegen de Duitse grens, ligt Nieuwenhagen. Een welvarende plaats van ongeveer tienduizend zielen. De mensen zijn er vriendelijk en gastvrij. Eens, eenmaal per jaar — in de Kerstnacht — verzamelden de mensen er zich op het kerkpleintje. Simpel en sober. Vol overgave en ernst gedachten zij het wonder van Bethlehem. Mijnwerkers en boeven; huismoeders, scholieren en arbeiders.

In de uiterste hoek van de rokerige gelagkamer van het dorpshoteltje staat een muziekautoomaat. Opgeschoten knapen drommen er omheen. Een muntje in het gleufje en een van de zwarte schijven begint te draaien. Een melancholische stem zingt over heimwee. Rond de tapkast staan mannen uit het dorp. Janus, de hotelier, tapt hier uit blinkende kranen. De mannen drinken en praten. Buiten het hotelletje is het stil. De dorpelingen hebben zich teruggetrokken bij de warme kachel. Aan de strakke hemel twinkelen sterren in de vrieskoude nacht. Ze zijn, de sterren, niet meer alleen. De mensen hebben van het uitspansel een kosmische jukebox gemaakt. Kunstmannen gieren er rond. In het café is het plaatje algedraaid. Jongens en mannen lopen naar elkaar toe. Een van hen neemt het woord....

Er moet veel voorbereidend werk worden verzet. Er moet gezorgd worden voor een ezel en een os. Voor koeien, schapen en paarden. De mannen krijgen veel medewerking. De dierenruimte leent de ezel. Die wordt altijd Jacob genoemd. Boeren zorgen voor de os, de koeien, de schapen.

over: een kerstspel in Nieuwenhagen •

en een herinnering uit 1918

Kerstherinneringen. Ik had er onze lezers naar gevraagd. Mensen. Die naar een stukje papier en naar een pen grepen. Mensen. Die een gedachte, een herinnering kwijt wilden. En het in geschreven woorden vertaalden. Ofschoon zij dat niet gewend zijn. Ofschoon zij (soms) de taal niet volledig beheersen. Ofschoon hun uitdrucksvermogen (soms) te kort schiet.

Desondanks: mensen die me schreven. Op hun manier. Met hun woorden. Herinneringen. Blijde en droevige.

Een bloemlezing van die heugenis publiceer ik vandaag.

het schijnsel van licht verschijnt onder de mensen van goede wil. Hij legt een baby neer op het stro in de beeststal. Mensen beginnen te zingen.... Er is een kindeke geboren. De herders doven het vuur. De wollige ruggen van schapen komen overleid. Ze trekken op naar de stal, naar de kribbe. Later komen drie wijzen uit het oosten: Kaspar, Melchior en Balthazar. En mijnwerkers, landbouwers. En meisjes en jongens. En vele andere dorpelingen. In het hotelletje, waar geen plaats meer was, speelt de muziekautoomaat niet meer. De opgeschoten knapen uit het café staan met tientallen andere jongens onder de honderden die zich scharen rond de kribbe. Zij nemen deel aan het Kerstspel in Nieuwenhagen.

C. J. H. - Nieuwenhagen

Een teil voor het Kerstkindje

Het is nu vijftig jaren geleden. Wij waren op de vlucht naar Nederland. Het was ons net zo versgaan als Jozef en Maria met hun kindje. Zij hadden nog een ezel. Wij alleen de kieren die we droegen. In 1918 hebben wij hier onze eerste Kerstmis — ik zal maar niet zeggen gevierd — beleefd. Op 24 december 1918 is ons Kerstkindje, een zoon, ter wereld gekomen. Net zo arm als het Jezuskindje dat in een kribbe werd gelegd. Ons kindje werd in een teil gelegd. Er was niets anders. De staatsmijn Emma verblijdde de mijnwerkers voor de Kerst met een stuk paardenvlees. Want er was niets te koop. Mijn man geeft het vlees gebraden en aardappelen gekookt. Het was een smaakte goed. Dat was ons Kerstfeest in het jaar 1918 in de Feldstraat in Brunsum. Wat is er in de wereld veel veranderd. Van toen tot nu.

R. Fabian, Brunsum

Over de Hereweg sukkelde een ezel..

Aan het Nieuwenhaagse kerstspel nemen ongeveer honderdveertig mensen deel. Een baby van enkele maanden. Jongens en meisjes. Vrouwen en mannen. En grijsaards. Uit alle rangen en standen van de

dorpsgemeenschap. Het kerstspel is voor iedereen. Ook voor de mensen langs de kant. Voor de toeschouwers. Op een avond, enkele weken voor Kerstmis, komen alle medewerkers

aan het kerstspel in het zaaltje van het patronaat bij elkaar. In het oude gebouwte worden de rollen verdeeld. Die verdeling heeft een grote aantrekkingskracht. Komt het door de eenvoud? Door de er

onheem geweven romantiek?

Niemand zegt het. Op de avond van de vierentwintigste december trekken muzikanten door Nieuwenhagen. Op hoeken van straten en op de pleinen blijven zij staan. En spelen. Stille nacht, heilige nacht, Melodie die wegzweeft door de nacht. In de huizen floepen lichten aan. Deuren gaan open. Een herder met schapen stapte door een lichtspleet naar buiten. Andere deuren gaan open. Op het kerkplein slaan mensen hun bivak op. Een houtvuur wordt aangelegd. Vlammen dansen. Brandend hout knettert. Het wordt druk in de straten. Honderden mensen staan op de stoepen. Afwachting. Zachtjes praten. Plotseling verstormt het geroezemoes. Hoefgetrappel van een paard. Een heraut duikt op. Hij trekt, bij het kerkplein gekomen, de teugels aan. Hij haalt vervolgens een papierrol te voorschijn en verkondigt: „Gij, volkeren van Judea. In naam van keizer Augustus maak ik u bekend dat er in Bethlehem een

Eens in Nieuwenhagen: kerstspel voor iedereen.

volkstelling zal plaatsvinden. Mannen en vrouwen van Judea, binnen drie dagen zult gij u moeten melden...“ De heraut rolt de rol op. Hij geeft het paard de sporen. De boodschapper smelt verder... Over de Hereweg sukkelde lusteloos een ezel. Op zijn rug een jonge vrouw. Inceggeloden. Naast de ezel loopt een man. Een zorgelijk gezicht. Hij houdt halt bij het dorpshoteltje. Na korte tijd loopt hij verder. In de richting van de beeststal. Bivak voor de koude nacht. Door de nacht slaat de kerkklok. Twaalf maal. Schijnwerpers flitsen aan. Lichtkogels trekken heldere strepen langs de donkere hemel. In

KERSEN-PUDDING

■ Splits 3 eieren, niet uit de koelkast. Roer de dooiers met 150 gram suiker en 50 gram zachte boter tot een schuimige massa. Laat 100 gram wittebrood in een lauwe oven drogen en crijf het fijn. Meng het broodkruim en 75 gram fijngewreven hazelnooten door de dooiermassa en voeg nog 4 eetlepels melk toe. Ontspit ongeveer 400 gram kersen en roer ze door het mengsel. Schep er als laatste de met een snuijfel zout stijfgeklopte eiwitten door. Bestuif een licht geboterde puddingvorm met bloem, vul deze met het mengsel en zet de vorm in een gesloten pan met kokend water. Laat de pudding zo in een uurtje gaar worden. Warm opdienen.

FRED BASSET

KAN HJ MOOI ZITTEN?

1772

arman en ilva

ARMAN, WE VLIEGEN AL UREN EN WE HEBBEN NOG STEEDS GEEN MENS AAN BOORD GEZIEN

WE KOMEN NU BUITEN COMMUNICATIE-BEREIK VAN DE AARDE

MOOI, GA EENS MOOI...

1772

arman en ilva

ARMAN, WE VLIEGEN AL UREN EN WE HEBBEN NOG STEEDS GEEN MENS AAN BOORD GEZIEN

WE KOMEN NU BUITEN COMMUNICATIE-BEREIK VAN DE AARDE

MOOI, GA EENS MOOI...

1772

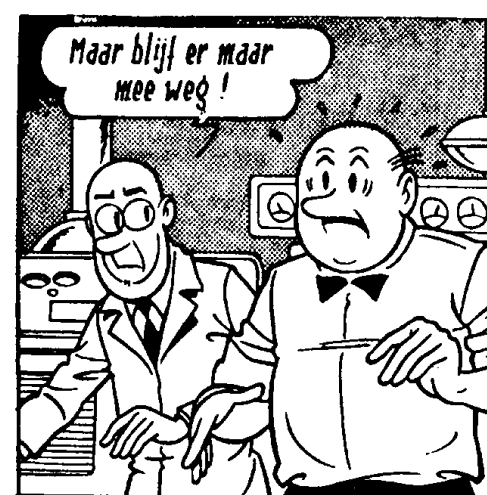
arman en ilva

ARMAN, WE VLIEGEN AL UREN EN WE HEBBEN NOG STEEDS GEEN MENS AAN BOORD GEZIEN

WE KOMEN NU BUITEN COMMUNICATIE-BEREIK VAN DE AARDE

Suske en Wiske

Maar blijf er maar mee weg!

Bik, begrijp je... Helden uit de loopgraven van de IJzer waren mannen!

Ha, je weet het!

Wau! Ik heb meer vertrouwen in Jerom!

Je geeft me toch gelijk, hè?

Tuurlijk, Bikske!

Wat! Die mistroostige zuurpruim! Die zuurkous! Die veelvraat... Die simpele duil!

Maar ik zal wacht houden! Geen tegen geprut... of maak ketchup van je tomaat!

Ollie B. Bommel en het losgetilde inzicht

7592. De burgemeester nam met een korte groet afscheid van heer Ollie B. wandelde verder. Zodoende kwam hij al spoedig bij het kruispunt waar het Achterpad zich bij de hoofdweg voegde, en daar stond commissaris Bas een oogje op het verkeer te houden. „Die Bommel is toch een rare grappenmaker!“ riep de magistraat reeds van verre. „Hij waarschuwde me voor sneeuwballen — en er ligt niet eens sneeuw, ik

heb uit beleefdheid gelachen, maar het beklemde me. Wat wil die snuiter eigenlijk, vraag je je af.“ De politiechef schudde somber het hoofd, terwijl hij oplette met zijn meerdere om terug te keren naar de stad. „Het gaat van kwaad tot erger met hem“, sprak hij. „Zwak begaafd, zei dokter Zielnipper laatst, toen ik hem over het geval raadpleegde. Ik weet niet wat hij bedoelt, want van

begaafdheid merk ik geen spoor. Hij is gewoon maar een lastpost, die voorbijgangers hindert met onzin.“ „Dat dacht ik eerst ook“, hernam de heer Dickerdack. „Maar kijk eens naar boven, Bas.“ De ander gehoorzaamde en nu viel het hem op, dat een zware wolbank boven de oosterkim nader schoof en ook zag hij tot zijn verrassing witte vlokken naar beneden dwarrelen. „Het gaat

sneeuwen“, stelde hij vast. „Dat stond niet in het weerbericht. Hm, Bommel had zeker een stekend oester oog. Maar toch bevalt het me niet. Was het werkelijk alleen maar onzin, of zit er iets anders achter?“ Deze opmerking stemde de burgemeester tot nadenken. „Wat kan er achter zitten?“ vroeg hij zich af. „Zou die schalk soms een bijzonder inzicht in het weer hebben?“

huon de neveling

DE AANVOERDER VAN DE RUITERS WENKT ZIJN MANNEN NADERBIJ TE KOMEN. ALS AKKOEDEN ARNOR OVER EEN HEUVELRUG VERDREVENEN ZIJN.

JULIE, VIEREN BLIJVEN HIER. DAN JAGEN WIJ DIE TWEE NAAR JULIE TOE.

MAAR AKKO VERDREUWT MET NIET. WE WORDEN GEVOLGD ARNOR IK VOEL HET.

Overlevenden

SANTIAGO — Twee overlevenden van een vliegtuigcrash in de Andes zijn erin geslaagd door te dringen tot de bewoonde wereld. Een muiterijleider vond de twee haveloze mannen in de buurt van de Chileense stad San Fernando, ongeveer 150 km ten zuiden van Santiago. Toen ze het neergestorte vliegtuig verlieten waren daar nog 14 andere overlevenden, die gewond waren en door gebrek aan voedsel erg verzwakt. De Fokker-Friendship van de Uruguayaanse luchtmacht stortte op 13 oktober neer in 't Chileense deel van het Andesgebied. Er waren 45 mensen aan boord. Alle pogingen om het vliegtuigwrak op te sporen liepen op niets uit.

Kerstman in actie

HELSINKI — Een 72-jarige kerstman heeft in Helsinki enkele agressieve dieven op de vingers getikt. Twee vrouwen die zich ruimschoots op onrechtmatige wijze in een groot warenhuis van bonthoeden en parfums hadden voorzien, werden juist toen zij er vandoor wilde gaan, aangehouden door de bejaarde die voor kerstman speelde. Een mannelijke medeplichtige van de dieven probeerde met behulp van een mes de grijsaard vrees aan te jagen, maar deze weerstond de aanval met de stok die tot zijn uitrusting behoorde.

In beslag genomen

ROME — De politie heeft Bernardo Bertolucci's nieuwste film „De laatste tango in Parijs“ in beslag genomen nadat zij klachten had ontvangen dat er geweld in voorwerpen die onzedelijk waren. De film, waarin onder meer Marlon Brando en Maria Schneider spelen, was een week geleden in première gegaan.

Vuurwapens

FRANKFURT — Onder de Duitse kerstbomen zullen dit jaar kleine arsenalen liggen, doordat het toezicht op het vuurwapenbezit op 1 januari in Duitsland bijzonder streng zal worden. In de wapenmagazijnen van Duitsland rinkelen de kassabellen vrolijk. De eigenaar van een groot wapenmagazijn in Frankfurt verklaarde evenwel dat niet gesproken kan worden van een algemene bewapening van het Duitse publiek.

Tanaka premier

TOKIO — Kakolei Tanaka is gisteren officieel herkozen als premier van Japan. Op de eerste plenaire vergadering van het op 10 december gekozen parlement kreeg hij 280 stemmen, terwijl op zijn naaste tegenstander, de socialistische partijvoorzitter Narita, 116 stemmen werden uitgebracht.

Erkenning Peking

Nieuw-Zeeland en Australië waar onlangs bij verkiezingen de socialisten aan de macht zijn gekomen, hebben de Chinese Volksrepubliek erkend. De beide landen zullen diplomatieke betrekkingen met Peking gaan onderhouden.

Passen gestolen

GENÈVE — Dertien Zwitserse Alpenpassen zijn wegens sneeuw voor het kerstweekende gesloten. Dit geldt onder andere voor de St. Gotthard en de grote St. Bernhard. De wegtunnel onder deze pas is echter wel open. Voor acht andere passen waaronder de Simplon en de passen in het Engadin die nog open zijn, zijn sneeuwkettingen nodig.

Beroep afgewezen

WARSCHAU — Het hooggerechtshof van Polen heeft het beroep afgewezen van twee broers die afgelopen zomer respectievelijk tot de doodstraf en 25 jaar gevangenisstraf waren veroordeeld wegens een aanslag met knedebommen op een instituut voor hoger onderwijs in de stad Opole. Amnesty International heeft onlangs in een telegram aan partijsecretaris Giersek om verzachting van de vonnissen gevraagd.

Zoet

BONN — Binnen de Europese gemeenschap zijn de Nederlanders de grootste liefhebbers van zoete gerechten. Wij gebruiken per jaar 45,6 kilo suiker per hoofd van de bevolking, gevolgd door de Belgen en Luxemburgers met 38,3 en door de Fransen met 35,9 kilo. De Duitsers verorberen maar 34,3 kilo en de Italianen sluiten de rij met 27,1 kilo per hoofd.

(ADVERTENTIE)

Blijft u gerust nog maar even zoeken naar de beste whisky. Vat 69 wacht wel...

Goed jaar voor inbreker en hasjhandelaar

BOMAANSLAGEN DE SCHRIK VAN 1972

5 Miljoen schade bij brand

HAARLEM, 23 dec. — Het Krelagehuis aan de Leidsevaart in Haarlem, waarin een supermarkt gevestigd was, is gisteren geheel door brand verwoest. De schade bedraagt volgens een eerste schatting circa vijf miljoen gulden, waarvan twee miljoen inventaris en verkoopgoederen. Drie Haarlemse brandweerlieden liepen brandwonden op toen in het gebouw plotseling een nieuwe vuurhaard ontstond.

Ze konden ternauwernood uit het gebouw ontkomen en werden in een ziekenhuis behandeld. Een vierde

(ADVERTENTIE)

NU KUNT U NOG PROFITEREN

VAN DE OUDE PRIJZEN.

DATSUN DIRECT UIT VOORRAAD.

LIEVERBAAR:

CHERRY, 2-deurs luxe. Stationwagen 1200, 2-deurs luxe - coupé - stationwagen 2-deurs luxe automaat

1800 - 4-deurs en 4-deurs luxe

1800 - 4-deurs luxe - 2-deurs hardtop - 2-deurs hardtop automaat

2400 GT - 2400 4-deurs luxe

Alle DATSUN met zeer veel ingebouwde extra's.

"waar de service goed is"

HEERLEN, Spoorringel 50

GELEEN, J. Kleijnlaan 50. Tel. 8521

Sociale uitkeringen

DEN HAAG, 23 dec. — Het ministerie van Sociale Zaken heeft het volgende overzicht gegeven van de sociale uitkeringen per 1 januari:

ALGEMENE OUDERDOMSWET	per jaar	per maand
Ongehuwen	/ 5910	/ 492,50
Gehuwden	/ 8370	/ 697,50

ALGEMENE WEDUWEN- EN WEZENWET	per jaar	per maand
Weduwen zonder kinderen onder 18 jaar	/ 5910	/ 492,50
Weduwen met kinderen onder 18 jaar	/ 8370	/ 697,50
Wezen tot 10 jaar	/ 1908	/ 159,—
Wezen van 10 tot 16 jaar	/ 2808	/ 234,—
Wezen van 16 tot 27 jaar	/ 3660	/ 305,—
Tijdelijke weduwenuitkering	/ 5910	/ 492,50

Jaarlijks wordt in de maand mei een vakantie-uitkering verleend van 6 procent van het 1e en de onmiddellijk aan de maand mei voorafgaande periode van 12 maanden, genoten pensioen.

KINDERBIJSLAGWETTEN

Eerste kind	/ 164,58 per kwartaal
Tweede en derde kind	/ 195,78
Vierde en vijfde kind	/ 261,30
Zesde en zevende kind	/ 289,38
Achtste en volgende kind	/ 319,80.

De uitbetaling van kinderbijslag vindt in het algemeen eerst plaats na afloop van het desbetreffende kwartaal. De bovenvermelde bedragen zullen derhalve in het algemeen eerst na afloop van het eerste kwartaal van 1973 betaalbaar worden gesteld.

De inkomensgrens, beneden welke voor zelfstandigen aanspraak op kinderbijslag voor kleine zelfstandigen bestaat, wordt per 1 januari 1973 verhoogd van f 8950 tot f 10.050 per jaar voor de aanspraak van het eerste en het tweede kind en van f 9550 tot f 10.650 alleen voor het tweede kind. Indien het inkomen over 1972 minder bedroeg dan f 10.050, bestaat over 1973 voor het 1e en 2e kind aanspraak op kinderbijslag. Bedroeg het inkomen over 1972 f 10.050, of meer, doch minder dan f 10.650 dan geldt deze aanspraak slechts voor het tweede kind.

DEN HAAG, 23 december — Wat niemand in ons land voor mogelijk had gehouden, kwam dit jaar verscheidene malen voor: bomaanslagen. In februari 1972 werden vakkundige bomaanslagen gepleegd op installaties van de Nederlandse Gasunie te Ravenstein en bij Ommen. De organisatie Rode Jeugd claimde de aanslagen.

Nederlandse politiemensen reisden, naar Hamburg, waar ook een gasregulatie doelwit was van een aanslag, waarvoor de Arabische organisatie Zwarte September zich verantwoordelijk stelde. Er kwam geen klaarheid, tot in Parijs een Algerijn werd gepakt die bekende de bomaanslagen in Nederland te hebben gepleegd.

Van de vele bommeldingen die vooral in oktober de politie en burgerij last bezorgden, bleken de meeste „nep“. Maar enkele waren echt. Bomaanslagen werden gepleegd op het Evoluon te Eindhoven in februari. Philips vestigingen in Hilversum, Baarn en Rotterdam kwamen aan de beurt. De Rode Jeugd eiste een miljoen gulden van

IRA-bestand gedurende drie dagen

BELFAST, 23 dec. — De extremistische IRA-provisionals hebben bekendgemaakt dat zij alle offensieve acties tegen militaire en burgerdoelen drie dagen lang zullen stopzetten. Kringen van de voorlopige vleugel vertelden dat er weliswaar geen formeel bestand zal worden afgekondigd maar dat er in ieder geval een eind zal worden gemaakt aan het plegen van bomaanslagen op winkels en andere bedrijven.

De provisionals zullen ook niet op het Britse leger schieten mits de soldaten geen militaire operaties komen uitvoeren in de katholieke gebieden. Het Noorland loopt naar verluidt in de nacht van eerste kerstdag af.

Donderdagavond is te Bangor een man op straat doodgeschoten. Men vuurde op hem van een rijdende auto uit. Het zou een katholiek zijn. Eerder op de dag waren te Belfast tenminste vijf personen, drie mannen en twee jonge zusjes, gewond ook nadat van een supermarkt de auto uit op hen was geschoten.

Aanslag op drinkwater

Oslo bedreigd door boer

OSLO, 23 dec. — De Noorse politie heeft in de nacht van donderdag op vrijdag een boer gearresteerd die uit woede over de belastingen geprobeerd had het drinkwater van de Noorse hoofdstad te vergifigen. Volgens de Oslose gezondheidsautoriteiten heeft de politie door haar snelle optreden een ramp weten te voorkomen.

De politie zei dat de boer, de 43-jarige Severin Haugen, enkele vaten met een zwaar giftig insectenbestrijdingsmiddel had gelegd in het Maridal meer, het reservoir van drinkwatervoorziening van de Noorse hoofdstad. Haugen moest ontwapend worden toen hij dreigde de politieagenten met zijn jachtgeweer neer te schieten. Eerder had de boer 82.000 dollar geëist van premier Lars Korvald als betaling voor het niet-vergiftigen van het Maridal meer.

De gezondheidsautoriteiten verklaarden gisteren dat het drinkwater in Oslo schoon was. De politie had het nieuws over het incident niet meteen bekend gemaakt om een paniek te voorkomen.

De secretaris van de premier, Kjell Magne Bondevik, die door een boer was opgebeld met het dreigement het drinkwater te vergifigen, had de politie onmiddellijk gewaarschuwd. In allerijf werden agenten naar het Maridal meer gestuurd waar Haugen met zijn geweer en zijn vaten vergiftigd stond te wachten. De boer had de meer dan 800 km van zijn experimentele boerderij op het noordwestelijke eiland Smøla naar het Maridal meer in zijn tractor afgelegd. Op Smøla was hij zeven jaar geleden begonnen het moerasland te ontginnen en had hij een moderne varkensboerderij opgebouwd. „Alles ging goed tot drie jaar geleden de btw werd ingevoerd. Deze belasting betekende mijn einde. Hierdoor werd ik gedwongen mijn boerderij en mijn experiment op te geven“, zo zei Haugen later in zijn verhoor tegen de politie.

(ADVERTENTIE)

Dagje vrij? Maak 'n NS-Snippertrip

12 Fijne Snippettrips staan er voor u op 't programma. Niets vooraf te boeken! Gewoon naar 't station gaan en zo'n voordelig trein-toegangsbiljet nemen. B.v. naar Amsterdam, Den Haag of Rotterdam. Naar Gouda, Leiden of Hoorn en Enkhuizen. Naar 't Evoluon in Eindhoven of naar 't Spoorwegmuseum in Utrecht. En wie 't allemaal al kent, kan nu ook naar het Lips Autotron in Drunen.

Alle informatie in de brochure „Toeren met NS“.

voordelig uit met NS

(ADVERTENTIE)

LUXE KADO-ARTIKELEN

WONINGINRICHTING

STATIONSTRAAT 48 - HEERLEN

(ADVERTENTIE)

Service-dienst Radio Dahlmanns overgenomen

Ons vakkundig personeel repareert ieder merk radio of tv. Geen voorrijkosten! Bel ons rustig, wij komen. Tel. 045-313815.

De reparatiegoederen die nog bij Dahlmanns stonden, kunnen bij ons worden afgehaald.

J. KREUTZ ELECTRONIC-SERVICE

BAANSTRAAT 96 (hoek Schumannstraat), SCHAESBERG

(ADVERTENTIE)

Een echt perzisch tapijt wordt niet geproduceerd, het wordt geboren, het leeft, het groeit, wordt rijker, krachtiger, mooier...

Wat zijn wij toch rijk...

creMers b.v.

IMPORTEUR VAN OOSTERSE TAPIJTEN

Heerlen, Oude Veemarktstraat 1. Telefoon 713710

(ADVERTENTIE)

Weer gratis reizen

twee 65+ januaridagen nu ook voor dames 60+

Gratis reizen

Kies in januari de dinsdag, woensdag, donderdag of zaterdag die u past. Dinsdag 2 januari niet. Laat uw kaart afstempelen aan het loket en stap in! Reis zover u wilt. Voor de 1e klas maximaal f 4,- bijbetalen.

Wat kost die kaart?

Jaarkaart 65+ of Dames 60+ f 50,-

3 maandskaart 65+ of Dames 60+ f 20,-

Echtpaar-jaarkaart 65+ f 75,-

3 maandskaart idem f 30,-

Uw vrouw mag jonger zijn.

60+

65+

Hoe krijgt u die kaart?

Een bewijs waaruit uw leeftijd blijkt (paspoort, voor echtparen trouwboekje) en een pasfoto of eerder gebruikt NS-identiteitsbewijs meebrengen. Het loket doet de rest.

Wat doet u ermee?

Reizen zoveel u wilt tegen halve enkele reispijs. En soms gratis...

voordelig uit met NS

(ADVERTENTIE)

meubeltoonzalen

BUKO

EEN WAARBORG VOOR KWALITEIT

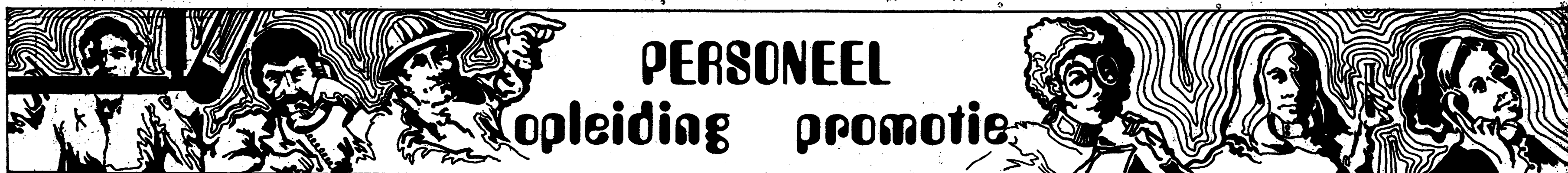
KERKRADE, heisterstraat 134, straterweg 47, tel. 044-45-5151

WEERT, maaseikerweg 43, tel. 04950-34468

LEVERING VAN DE EERSTE WOONINGINRICHTING

Stelt U hoge eisen bij aanschaf of vernieuwing van Uw interieur? Breng dan vrijblijvend een bezoek aan onze enorme doch sfeervolle meubelshow. WIJ U echter eerst thuis meubelen bekijken? VRAAGT DAN GRATIS ONZE 100 PAGINA KLEURENCATALOGUS.

PERSONEEL

opleiding promotie

Bericht van het Limburgs Dagblad

VOOR JONGE VROUWELIJKE SOLLICITANTE

De advertentieafdeling van een dagblad werkt — dynamisch — afwisselend — op zakenniveau — en communiceert intern, maar vooral extern intensief

Er is nu plaats voor een **JONGE VROUW**, die snel, zakelijk, korrekt maar vooral zelfstandig een deel van de verrichtingen op de advertentieafdeling. M.A.V.O.-niveau van denken en handelen is minimaal vereist.

Zend bondige, schriftelijke sollicitatie aan

Limburgs Dagblad

Advertising Manager
Nobelstraat 21, Heerlen.

Wilma Weert bv

Wij zoeken voor Wilma Weert B.V. contact met kandidaten voor de functie van

project-koördinator

Deze functionaris is belast met de coördinatie van grote uitbreidingsplannen voor de woningbouw in de voorbereidingsfase. Deze coördinatie geldt intern alsmede naar buiten, waar de projectkoördinator zitting heeft in de bouwteams.

Als functie-eisen stellen wij: civiel ingenieur of diploma H.T.S.-bouwkunde; 5 à 10 jaar ervaring; leeftijd ± 35 jaar.

Het bedrijf kent een winstdelingsregeling, een eigen Pensioenfonds en een gepremieerde bedrijfspaarregeling.

Een psycho-technisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Schriftelijke sollicitaties voorzien van een recente pasfoto worden binnen 14 dagen ingewacht bij de Afd. Personeelsbeleid van Wilma Weert B.V., Postbus 10, Weert.

Het ST. JOZEFZIEKENHUIS te KERKRADE vraagt:

voor het klinisch chemisch laboratorium

a) een hoofdanalist(e)

met ruime ervaring in de klinische chemie en haematologie

b) een klinisch chemisch analist(e)

of een ervaren laborante

Sollicitaties te richten aan de personeelsafdeling.

Inlichtingen worden gegeven door D. A. van der Heiden, klinisch chemist, onder tel. 04445-6161.

f 1500,- tot f 2000,- per maand verdient een ervaren

COMPUTERPROGRAMMEUR

Wij leiden u op in een moderne mondelinge leergang tot het **Rijksbekende diploma Computerprogrammeur**

De leergangen worden gegeven te Heerlen.

Onder leiding van bevoegde docenten met jarenlange praktijkervaring.

- Vereiste vooropleiding minimaal Mulo-Mavo of gelijkwaardig.
- U moet beschikken over zin voor logica.
- Duur van de cursus 1 jaar

De examens worden genomen onder toezicht van de min. v. Economische Zaken. Kursuscoördinator: Ir. P. Bordewin

Honderden gingen u reeds voor. Ook zij hebben eerst inlichtingen en advies aangevraagd. Ook voor u kan dit de eerste stap zijn naar een betere toekomst.

Nu omscholen en specialiseren! Uitsluitend is afstel! Vul direct onderstaande coupon in en stuur deze ongefrankeerd naar:

E.O.S. ANTWOORDNUMMER 142 HEERLEN

Ook ik ontvang graag advies en inlichtingen: LD

Naam: Beriep:

Adres: Opleiding:

Woonplaats: Leestijd:

U kunt ons telefonisch bereiken: 045-710448 E.O.S. - PASSAGE 4-10 - HEERLEN

wij zijn goed voor goede typistes typsoos & partners

UITZEND ORGANISATIE
Heerlen, Schoolstraat 13, (045) 71 64 01 Roermond, Deemsterstr. 5, (04750) 136 49
Maastricht, V. Hamelkade 8, (043) 162 69 Sittard, Margrietlaan 7, (04490) 9734
Venlo, Molensingel 5, (04700) 131 70 bgg. 16594

Océ-van der Grinten N.V. is de moedermaatschappij van een internationale groep van ondernemingen, die in meer dan 70 landen van de wereld Océ kopieerapparaten en Océ kopieermaterialen op de markt brengen.

De Océ omzet zal in 1972 het bedrag van f 400 miljoen ruimschoots overschrijden. Het hoofdkantoor van de Océ Groep is gevestigd te Venlo.

Océ-van der Grinten zoekt:

directie-sekretareses

Op het directie-sekretariaat van het Océ hoofdkantoor zal in 1973 een aantal vacatures ontstaan (wegens huwelijk van enige der huidige directie-sekretareses). Op dit sekretariaat worden - onder leiding van een chef de bureau - de sekretariaatswerkzaamheden van elk directiehoofd door een directie-sekretaresse verzorgd.

Voor hen die niet in Venlo of omgeving woonachtig zijn is een tegemoetkoming mogelijk in pensioen- en reiskosten, terwijl tevens hulp kan worden verleend bij het zoeken naar passende huisvesting.

Informaties zullen gaarne worden verstrekt door Mevrouw A. E. van der Grinten, afdeling Personeelszaken, telefoon 04700-92222, toestel 2580.

Schriftelijke sollicitaties - bij voorkeur binnen 10 dagen na publicatie van deze advertentie - kunnen worden gericht aan de afdeling Personeelszaken van Océ-van der Grinten N.V., St. Urbanusweg 102, Venlo.

Océ-van der Grinten N.V.

Océ van der Grinten zijn handelsmerken ADM-73-08

Het Vormingscentrum „MIXED” voor Geleên en omgeving

zoekt op zeer korte termijn een

VORMINGSWERKER(STER)

die samen met het V.J.V.-team (Vormingswerk Jong-Volwassenen) mee wil werken aan: — het verder uitbouwen van en gestalte geven aan dit V.J.V., dat zich plaatselijk als een informatie- en actiecentrum op wil stellen; — het begeleiden van groepen jong-volwassenen (17-25 jaar) van vaak zeer uiteenlopende karakter; — om het samenwerken met andere centra om dit vormingswerk ook regionaal gestalte te geven.

Opleiding: sociale academie of een gelijksoortige opleiding is gewenst, doch niet strikt vereist; enige ervaring wordt op prijs gesteld.

Geboden wordt een full-time functie. De bereikbaarheid om gemiddeld 3 avonden per week te werken is noodzakelijk. Rechtspositie volgens de landelijke normen.

Sollicitanten kunnen zich binnen 10 dagen wenden tot het bestuur van „Mixed”, Annestraat 25 te Geleen.

Bejaardentehuis Huisje Caritas

Sittard

vraagt voor spoedige indiensttreding een AFDELINGSHOOFD

Onze voortzetting gaat uit naar een energieke persoonlijkheid tussen 25 en 40 jaar, die in het bezit is van het diploma bejaarden- of ziekenverzorger. Ervaring in een leidinggevende functie strekt tot aanbeveling.

Schriftelijke sollicitaties kunt u richten aan de directie van bovengenoemd bejaardentehuis, Plakstraat 24, Sittard.

GEMEENTE SITTARD

Huisvuilophaaldienst

Het hoofd van de Algemene Technische Dienst maakt bekend, dat op eerste en tweede Kerstdag, 25 en 26 december a.s., geen huisvuil zal worden opgehaald. Het opheffen kan niet verschoven worden naar andere dagen.

Op Nieuwjaarsdag, maandag 1 januari a.s., zal eveneens geen huisvuil worden opgehaald. In plaats hiervan zal dit in de desbetreffende straten geschieden op woensdag 3 januari a.s.

Het opheffen van kerstbomen zal in alle wijken plaatsvinden op zaterdag 6 januari a.s.

Bij de

Intercommunale Sociale Dienst „Het Land van Swentibold” gevestigd te Nieuwstadt

waartoe aangesloten de gemeenten Borst, Grevenbicht, Limbricht, Nieuwstadt, Ochtel en Pezenboven, Roosteren en Susteren, kan worden geplaatst:

energieke medewerkster

voor type- en lichte administratieve werkzaamheden

Verlangd wordt: goede algemene ontwikkeling, blijvende uitblijven van diploma ULO/MAVO; goede kennis van typen is vereist; kantoorervaring strekt tot aanbeveling.

Salaries onder overeen te komen.

Sollicitaties binnen 14 dagen aan het Bestuur van de Dienst, Markt 2, Nieuwstadt.

GEMEENTE SITTARD

Bij de afd. Financiën van de gemeentesecretarie kan worden geplaatst een

jonge administratieve kracht (mnl.)

Middelbaar schoolopleiding is vereist.

Salaries afhankelijk van ervaring en leeftijd onder overeen te komen.

De bij de overheid afgegeven rechtspositie-registratie voor vermelding van o.m. reis-, studie- en schikkingen (I.L.S.) zijn van toepassing.

Sollicitaties kunnen worden gericht aan de afdeling personeelszaken van de gemeente Sittard, die hierin te zenden aan burgemeester en wethouders, ODASINGEL 37, SITTARD.

de rijksoverheid vraagt

tweede onderhoudsmonteur

voor het Ministerie van Justitie

t.b.v. de stat. verkeersgroep en recherchegroep van het district Roermond van het Korps Rijkspolitie te Roermond.

leeftijd vanaf 24 jaar.

Salaris, afhankelijk van leeftijd en ervaring, tot max. f 1124,- per maand, met een uitloopmogelijkheid op grond van diensttijd.

ADM-grantia voor Rijkskeuring.

De salarissen zijn exclusief 7% vakantietoelating en de salarisverhoging per 1 januari 1973.

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturenummer 2-5705/1172 (in linkerbovenhoek van brief en enveloppe) zenden aan de Rijkspolitie, Prins Mauritslaan 1, 's-Gravenhage.

B.V. Sanders, Timmer- en Meubelfabriek, Schandelerstraat no. 38 te Heerlen, zoekt

nette kantoorjuffrouw

voor administratieve werkzaamheden. Prestige werking. Goed salaris. Moet per 1 februari in dienst kunnen treden.

Schriftelijke sollicitaties kunnen gericht worden aan bovengenoemd adres voor half januari.

Firma Dietenberger en Co., KG Industriemontage, Augsburg

zoekt voor vast werk in Duitsland

plaatwerkers

bekend met airconditioning - clima-anlagen

machinebankwerkers

bekend met electrisch lassen.

Vereist: zelfstandig werken vanaf werktekening.

Hoog loon en volledige sociale voorzieningen.

Tel. afspraken 0461-1885. R. Areis, Christinaal 27 Bunde

Für unseren Kindergarten (3 Gruppen) suchen wir: sehr tüchtigen Zeit-punkt

kathol. Kindergärtnerin mit Staatsexamen

Die Vergütung erfolgt nach der KAVO der Diözese Essen. Wohnung ist vorhanden.

Sie richten Sie Ihre Bewerbung mit den üblichen Unterlagen an: Kath. Pfarramt St. Peter 41 - Bielefeld - Bismarckstr. 1, 48129 Bielefeld.

DIRECTEUR (-TRICE)

van het Bureau van de Raad.

Van de functionaris die deze betrekking zal vervullen verlangt het Bestuur naast managementkwaliteiten:

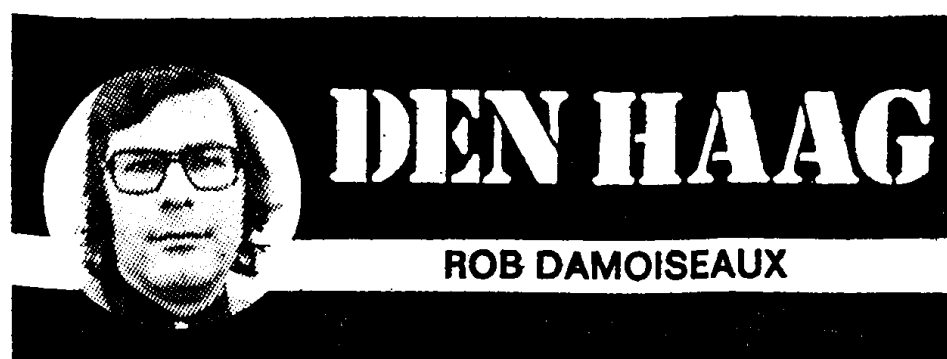
- Een goede algemene ontwikkeling en vakbekwaamheid o.a. bijbehorende uit een opleiding overeenkomstig met het niveau van O.A.-V. doctoraal examen gedragswetenschappen, economie o.a. VO-opleiding Sociale Academie
- Praktische ervaring op een ruim gebied van de werkzaamheden dat de Raad betreft, met name werk betrekking tot zaken van het jeugdbeleid op prijs gesteld.
- Een zeer goede uitdrukkingsevangelie alsmede goede contactuele eigenschappen.
- De instelling om zich enthousiast voor het werk te willen inzetten en op een prettige wijze met het Bestuur en medewerkers van collegiale organen en organisaties te willen samenwerken.

Geboden wordt:

- Een afwisselende functie
- Een honorarium in de rang van Bestuursadviseur overeenkomstig het rangsysteem van de Provinciale Gratie.
- Een rechtspositieregeling welke zowel singulier als collectief de werkeisen van de provincie Gratie.

Een psychologisch onderzoek kan tot de selectieprocedure behoren.

De schriftelijke sollicitaties dienen te worden gericht binnen 14 dagen na het verschijnen van deze oproep aan de voorzitter van de raad, de heer R. J. Hummel, Prof. Lorenzstraat 16, Roermond.

DEN HAAG

ROB DAMOISEAUX

Uitspraak met

enkele zeer gevaarlijke kantjes

Twee voor Limburg belangrijke zaken hebben zich deze week, de laatste week van dit kalenderjaar waarin de Tweede Kamer in vergadering bijeen was, in politiek Den Haag voorgedaan. In de eerste plaats is dat het zich terugtrekken als Kamerlid van de heer J. van de Ven uit Venlo, die voor de VVD in de volksvertegenwoordiging was gekozen. Om gezondheidsredenen heeft hij „neen” tegen de kiezers moeten zeggen. In de tweede plaats was er een voorzichtige uitspraak van de Kamer ten aanzien van de mogelijkheden van Maastricht als universiteitsstad. Een uitspraak, die op het eerste gezicht verheugend lijkt, maar waaraan toch wel enkele gevaarlijke kantjes zitten.

Eerst de kwestie Van de Ven. Door dat terugtrekken is de enige Limburgse VVD-Kamerplaats vervallen. De zetel van de heer Van de Ven is ingenomen door J. F. Scherpenhuizen uit Groningen. De plaats van een Limburger is dus ingenomen door een noorderling. Daardoor is het aantal vertegenwoordigers van het noorden in de VVD-fractie gestegen tot drie. Het oosten heeft twee kandidaten, het heel zuiden (Limburg, Noord-Brabant en Zeeland samen) slechts één en de randstad telt maar liefst 16 VVD-Kamerleden.

Die verhouding is volkomen in strijd met de spreiding van VVD-kiezers over het land. In de randstad haalde de VVD bij de vorige verkiezingen ongeveer 560.000 stemmen. Buiten dit gebied waren er bijna 500.000 VVD-stemmers. Een verhouding tussen beide „streken” die ongeveer één op één is. De verhouding in kamerleden is 16 op 6.

De verhouding tussen de delen oost, noord en zuid van het land is nog slechter: het noorden heeft drie Kamerleden, het oosten twee en het zuiden één. In Limburg haalde de VVD bijna 62.000 stemmen, in Brabant ruim het dubbele hiervan en in Zeeland ruim 25.000. Alles bij elkaar goed voor vier zetels. Het werd een door het terugtrekken van de heer Van de Ven.

Bekend of niet?

De vraag is nu of dit terugtrekken te voorzien is geweest. Bij de VVD zegt men uitdrukkelijk van nee. Ik vraag dat te betwijfelen. Het is altijd naar om de gezondheidstoestand van iemand in discussie te brengen, maar juist de VVD heeft dit risico genomen. Volgens insiders was het van te voren duidelijk, dat de heer Van de Ven zijn kamerlidmaatschap nooit zou aanvaarden. Zijn gezondheidstoestand zou dat niet toelaten. Dat zou al maanden voor de verkiezingen zeker zijn geweest. Is het dan eerlijk zo vraag ik me af om de persoon van de heer Van de Ven in de verkiezingsstrijd te gooien en zijn gezondheid op het spel te zetten? Was dat de harde actie van de VVD in het zuiden? Of was het zonder meer de bedoeling van de VVD — zoals de KVP dat vorige keer deed met Luns, van wie bekend was dat hij Secretaris-Generaal van de NATO zou worden in plaats van Kamerlid — de heer Van de Ven alleen als stemmentrekker te gebruiken? Een officiële

woordvoerder van de VVD heeft me bezworen dat dit niet zo was. Ik wil dat dan maar aannemen, maar voor mij blijven er toch heel wat vraagtekens staan.

Als de VVD verrast is door het zich terugtrekken van de heer Van de Ven, dan zal de VVD volgens mij een gebaar moeten maken naar Limburg en het zuiden. Dan

zal de partij-discipline ervoor moeten zorgen dat er een andere Limburger voor de VVD in de Tweede Kamer komt. Dat is niet zo moeilijk en gecompliceerd als men bij de

VVD denkt. Daarvoor hoeven niet velen gepasseerd te worden. Daarvoor hoeft slechts de heer Scherpenhuizen alsnog voor de benoeming te bedanken. Dan zijn achtervolgers aan de beurt: de Zeeuw Hoekstra, de Rotterdammer Poortman en de Lochemer Donkersloot. Als ook deze drie bedanken is burgemeester Feij van Melick-Herkenbosch aan de beurt. De partij-discipline in de VVD en het honoreren van bijna 62.000 stemmen in Limburg moeten dat mogelijk maken.

Letteren-faculteit

Dan de tweede zaak. Deze week heeft de Tweede Kamer met overgrote meerderheid een motie aangenomen waarin van de regering wordt geëist dat bij de beslissing over de vestiging van een zevende faculteit voor letteren de belangen van Rotterdam niet zullen prevale-

opinie binnen-en buitenland

ren boven die van Maastricht. Enschede en Tilburg. Dat kan voor Maastricht belangrijk zijn, omdat juist daardoor de aanzet naar een echte universiteit in Maastricht van de grond kan komen.

Ik ben dan wat dit betreft ook wel blij met deze motie, alhoewel het natuurlijk niet betekent dat Maastricht nu die faculteit krijgt, ook al heeft met name de PPR-fractie in de Tweede Kamer daar nogal op aangedrongen. Demissionair minister Van Veen blijkt namelijk nog steeds te vinden dat Rotterdam de eerste rechten heeft. Hij wilde de motie zo interpreteren dat ook op spreiding van onderwijs gelet moet worden, maar dat bij gelijke belangen Rotterdam in aanmerking komt voor die faculteit.

Gelukkig werd die interpretatie door het CHU-Kamerlid Van Leijnhorst, die namens ook KVP en AR sprak, snel tegengesproken. De drie steden moeten precies gelijk in aanmerking komen en als vooral op de spreiding wordt gelet de andere steden dus in feite sterker dan Rotterdam.

Maastricht

Toch zit er een gevaarlijke kant aan deze motie. Dat bleek toen oud-wetenschapsminister De Brauw (DS'70) zich in het debat mengde. Hij wees erop, dat aan Rotterdam door zijn voorganger Veringa toezeggingen waren gedaan. Ook zei hij dat deze toezeggingen dus waargemaakt moeten worden. Een opmerking waarmee vooral PvdA-Kamerlid Marsman het niet eens was.

En daarin zit nu juist de moeilijkheid. Tot nu toe was het de gewoonte — zeker bij kabinetten met eenzelfde signatuur — dat toezeggingen van voorgangers door de nieuwe ministers werden nagekomen. Daarop baseert Maastricht namelijk ook zijn aanspraken op de uitgroei van de medische faculteit naar een volwaardige universiteit. Dat is voor Maastricht een soortgelijke toezegging — ook door Veringa gedaan — als de „belofte” aan Rotterdam.

Toezeggingen

Als dit soort toezeggingen tengevolge van deze motie nu in onbruik raken, heeft de motie een bijzonder naar neveneffect voor Maastricht. Dat zou kunnen betekenen dat de uitgroei van de medische faculteit in Maastricht tot een volwaardige universiteit toch met veel meer moeilijkheden gepaard zal gaan dan menigen in Limburg nu denkt. Moeilijkheden die er inderdaad zullen komen, want de pressie van Tilburg en Enschede bestaat nu al duidelijk. Enschede is immers om politieke redenen gepasseerd destijds met de achtste medische faculteit en meent daaruit rechten te hebben bij een volgende toewijzing vooraan te staan. Tilburg dringt ook aan en legt daarbij vooral recht op steun van de KVP die bij haar keuze destijds voor Maastricht een belofte aan Tilburg heeft gedaan.

Limburg moet dus niet al te blij zijn met deze motie en er zeker geen voorbarige conclusies uit trekken.

slissende mate opvolrijkt was er ook al weer niet. Of je zou Peter Hofstede daartoe moeten rekenen, die vaststelde dat het momenteel in Groningen rustiger congresseren is dan in Hanol, terwijl dat in 1972 ongewild andersom zou zijn geweest.

CULTUURKRITIEK

Een erkende Marxistische theoreticus, drs. Muskens uit Nijmegen, krijgt via een democratische stemming de gelegenheid een stukje socialistische cultuurkritiek ten beste te geven. Daar is wel een emotionele, met bijkans door tranen verstikte stem geslaakte kreet van zijn echtgenoot voor nodig, en Hofland grijpt de gelegenheid aan te zeggen dat hij tegen socialistische cultuurkritiek is, verder nog wat narrig doet en dan is dat ook weer achter de rug.

Het belangrijkste resultaat van het congres: iedereen heeft grotig gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de aanwezigheid van honderden mensen die „iets regelen bij de tv en de video” bood om nou eens een paar goede relaties aan te boren. Hoewel er sceptici zijn die zeggen: wie er voor het congres niet met een pool tussen zat, die komt er ook niet meer tussen.

dan marketing over de luisterdichtheid van de ROZ anderhalf procent gemiddeld, wat in schriftelijke vorm staat tot de negentig procent van de Melickenaars die graag lokale tv-uitzendingen zouden willen zien. Gefundenes Fressen voor Jan Haasbroek: Het motief om er voor te zijn is de verwachting van een nog grotere beschikking over systeembevestigende programma's, niet omdat men zo graag wil zien wat er dicht bij huis gebeurt. Die anderhalf procent voor de ROZ is niet een gevolg van het feit dat het gebied van die omroep te groot is, maar omdat de mensen luisteren naar radio Luxemburg, een zender met een enorm veel groter zendbereik. Helaas gaat ook hier de discussie nauwelijks verder op door.

Dat was toch wel een algemeen aspect van dit congres: emotionele discussies komen niet tot stand, hoevel het toch voorstelbaar is dat het zover zou komen, er ligt materiaal genoeg. Vragen als: is de miljoenen-investering in apparatuur wel ergens goed, voor hoe zeer staan Philips, Sony, de VNU als handelsvriend langs de kant, klaar om de markt te overstromen met hun hard- en software? En vragen die wel gesteld worden maar niet of nauwelijks beantwoord: hoever mag je gaan met beslag op de aandacht van de mensen? Wat voor mogelijkheden tot manipulatie biedt de grote video-sering van Nederland? Het jaartal 1984 wordt gemompeld.

Een mooi linkstheoretische opzichte die veel congressen in zo'n be-

delijk toch behoefte dat aan het eind van de middag recht te trekken.

GOEROE

Er zijn nog meer geciteerde congresgangers. Peter Hofstede, bij voorbeeld, televisiegoeroe en Groninger per emigratie, die een storm van succes oogst met zijn suggestie aan minister Van Veen om een commissie te benoemen, die zal nagaan hoe over twintig jaar, als de meeste Nederlanders vroegtijdig een tandeloze mond hebben als gevolg van tandbederf, het Wilhelmus zal klinken.

Drs. Feij, burgemeester van Melick-Herkenbosch, hoort ook tot de inleiders. Hij stapt wat luchtig heen over de bezwaren die Hofland heeft genoemd, voor hem liggen de accenten ook gewoon anders. De congresgangers bekijken hem hoopvol: hij is de man die verantwoordelijk is voor de realisatie van de eerste kabel-tv-uitzending op lokaal niveau in Nederland. Heel eerlijk begint hij zijn betoog met op te merken dat hij wel een mooi plan heeft en graag morgen zou beginnen, dat toestemming uit Den Haag voorlopig wel zal uitblijven. Een van de feiten van het congres: niemand maakt duidelijk door welke kronkel in de politiek Den Haag iets te zeggen heeft over kabel-tv.

ROZ

Drs. Feij noemt het onderzoek van de Heerlense stichting voor research

zijn opmerking twee dagen lang wel of niet ging toewijzen aan amateurs of professionals, wel of niet wil vestigen in wijken, dorpen of steden en zo ja onder welke voorwaarden dan wel — dat die systemen op zijn zachtst gezegd nog in de kinderschoenen staan. Er zijn technici die daarin met Bordewijk van mening verschillen, maar het is duidelijk dat de technische euforie van het congres zacht gezegd wat voorbarig is.

„Toway propagatie” is een van de juwelen van taalcreatie die hier te beluisteren vielen. Beeldtelefoon noemt prof. Bordewijk dat, ook nog lang niet op enige schaal te realiseren is. En ook nergens voor nodig, bloot op donderdagmorgen democratie-deskundige prof. Van Maarseveen. Democratie door middel van dit systeem komt meer op het ouderwetse referendum, niet erg handig en wel oneigenlijk.

Het Zwitserse gevaar, heeft tegelijkertijd H. Hofland dit verschijnsel woensdag genoemd. Als wijk-tv en regionale-tv zouden ontstaan in wat hij noemt „geografische knusheid met rustieke doorkijkjes en het eeuwige beieren van de koekoeksklok, dan heeft het voor hem niet. Hij ontkent dat hij elitair denkt en de discussie verloopt verder onder druk van het Haasbroek-syndroom. Jan Haasbroek (gefluisd wordt dat hij gewed heeft de meest geciteerde congresganger te zullen worden) wordt inderdaad voortdurend geciteerd en aangevallen, nog wel op uitspraken die hij niet gedaan heeft. Hij heeft uitein-

★ Babbelen over kabeltelevisie in Groningen ★

Van onze verslaggever

Woensdagavond in de Agorah van het wijkcentrum in Groningen. Op een groot aantal monitoren is een beeld te zien van de zelf-tv-uitzending die op datzelfde moment in de kelder van hetzelfde gebouw wordt gemaakt. Plotseling start op een van de ook aanwezige kleuren-tv-toestellen, aangesloten op een beeldbandrecorder, de show van de nationale tv-held Barend Servet.

In de zaal aanwezig: werkelijk iedereen die werkt met tv en video, denkt er iets in te regelen of vast van plan is er iets in te gaan regelen en nog een heleboel anderen. Wat, geachte krantelezer die het nog niet dit ouderwetse medium moet doen, gebeurt op het moment dat — pollens nog aan toe — Barend op de buis verschijnt? Inderdaad — de belangstelling van de in de zaal aanwezigen daalt tot een laag minimum en iedereen bezichtig, zichtbaar vergenoegd, voor de tweede keer binnen tien dagen de tweede show van Barend Servet. Een puntje om over na te denken. Het is natuurlijk waar dat Barend Servet te maken heeft met de diepste kern van wat er met tv allemaal te doen is. En natuurlijk is het waar dat het experiment met wijktelevisie ook alleen belangwekkend behoort te zijn voor de bewoners van deze

Groningse wijk. Waarbij natuurlijk toch wel even aangetekend moet worden dat iedereen onder andere ook op het congres aanwezig was om te zien hoe zo'n experiment in zijn werk gaat. Een symptoomje, zoals er vele waren.

Een heel belangrijk ding dat gebeurt op dit congres: de ongepolijste manier waarop iedereen, ook degenen die dagelijks het medium hanteren, zich nog altijd vergaapt aan de mogelijkheden die tv en video bieden. Beeldgeilheid, wordt dat genoemd.

GOEDKOPER

De nuchtere opmerking tegen het eind van een discussie, dat regionale radio-uitzendingen eigenlijk veel leuker, gemakkelijker en goed is, omdat je dan via transistor- en autoradio's veel meer mensen in veel meer situaties kunt bereiken. De opmerking werkt een beetje als een koude tochtvlaag in een behaaglijk warme huiskamer. En toch bewijst het congres het zelf: de „rapportage” van de diverse secties onderling, die via tientallen monitoren in de trefkoel te zien was, bleek uitstekend te volgen met de rug naar het beeld.

Het punt komt eigenlijk niet meer in discussie. Ook al niet de opmerking van prof. Bordewijk dat men zijn wensdromen over wat er allemaal met kabeltelevisie mogelijk is maar beter kan opzouten tot 1985 of zo — volgens hem zijn de kabelsystemen die de sectie lokale televisie na

In gesprek

Onthullend (4)

Ben 't in 't geheel niet eens met uw artikel „Onthullend” evenmin als met de hiermee in verband staande enquête van drs. Nelissen.

Uw stelling „de Kerk groeide weg van de mensen en hun noden” kan ik helemaal niet delen. Wel ik zelfs ten stelligst bestrijden. De werkelijkheid is juist omgekeerd n.l. De mens groeide in zeer hoge mate weg van de kerk. Gemakzucht, te weinig opofferingsgezindheid, laag-bij-de-grondstaande bliscopvoorstellingen, te veel slaap op die bepaalde zondagmorgen (n. mis), tv, enz., enz. deden die mens van de vele laatste jaren (oudere, maar speciaal de jongeren) weggroeiën van de Kerk. Aan uw conclusies uit de resultaten van enquête drs. Nelissen hecht ik — op basis van rijke ervaringen — niet zo veel waarde. Enquêtes blijven nog steeds zeer betrekkelijk. Ik verwijs hi, hiermee naar enquêtes rondom de jongste presidentsverkiezingen in de VS.

In hoge mate is derhalve uw stelling dat 81% van de katholieken in Zuid-Limburg van mening zijn dat de priesters zich minder met de zuiver-kerkelijke bedieningen dan met de geestelijke nood van mensen dienen bezig te houden aanvechtbaar. Zijn aanwezigheid als priester, waar dan ook, houdt in dat hij op de eerste plaats zijn kerkelijke bedieningen moet vervullen en daarnaast „waar mogelijk en waar zulks nog geaccepteerd wordt” zich ook bezig houdt met de geestelijke noden (de niet-lichamelijke de noden van de geest, ook de godsdienstige noden) van de mens.

Ik meen ook dat vele priesters dit nog steeds doen, (waar mogelijk en waar ze nog geaccepteerd worden). Andere priesters zullen dit mogelijk in mindere mate of geheel niet doen, maar ook priesters zijn mensen zoals u en ik, met gebreken, zoals u en ik, juist door dat „mens”-zijn. Uw visie „Het gemis — kennelijk — aan de sociale priester. Opnieuw kan ik het beslist niet met u eens zijn. Het „gemis” dauidt op een „niet-aanwezigzijn”. En die visie is stellig onjuist. Er zijn wel zeker sociale, sociaal-voelende priesters. Dat is misschien te kort is ook een beetje onverschillig en is niet de moeite waard onderschrijven en is jammer genoeg! Maar wat is hiervan mede de oorzaak? En ik wil er een noemen, n.l. deze: dat ook de sociale priester in ons eigen Zuid-Limburg door een grote massa, speciaal van onze „moderne” jeugd, niet meer wordt geaccepteerd, hoe sociaal hij ook moge zijn.

Tengevolge van de toenemende welvaart, de ongekende sociale vooruitgang (voor tientallen van jaren), konden wij die niet en waren wij niet minder gelukkig dan de mens van heden, enz., enz., zijn oorzaak dat vele mensen van heden menen die kerk en haar priesters niet meer nodig te hebben, ja, dikwijls de kerk en haar priesters niet meer zien staan.

En ongeacht of er nu in mer. X of IJ of Z, op die Roerwende zetel zijn, die verandering bij de Zuidlimburgse mens is er. Die nood is er beneden Echt, venter ook „elders in den lande”, mogelijk niet in die grote mate. En zolang die mens van heden geen bevrediging meer kan vinden in de kerk van Christus, in 'n gebed, zolang zal die nood zeer waarschijnlijk blijven heersen, ja mogelijk nog groter worden. Ik ben 't helemaal niet eens met de heer v.d. Venne. Of hij heeft 'n leszen inderdij niet voldoende geleerd... of hij is bewust de zaak aan 't „verkrachten”. Men heeft hem inderdaad geleerd „Gij zult geen onkuished begeren”, maar daarnaast heeft men hem toen ook geleerd: „Gij zult niet begeren wat uw naast te toebehoort”.

Derhalve of drs. v.d. Venne heeft 'n leszen niet goed geleerd of, drs. v.d. Venne heeft „zacht uitgedrukt” onjuiste „dingen” gepubliceerd. Overigens is er een kardinaal verschild tussen beminnen of liefhebben en begeren (sterk verlangen). Ook hier vind ik de visie van drs. v.d. Venne totaal onjuist.

Dat er wijziging is gekomen in de redactie rondom de geboden is simpel-normaal. Hoe dikwijls is onze eigen Nederlandse taal de laatste tientallen van jaren niet gewijzigd, niet alleen om uitdrukkingsvormen of termen? Logisch gevolg hiervan is dat ook de redactie van de geboden wijzigingen ondergingen en nog steeds zullen blijven ondergaan.

HEERLEN J. Geerts

(ADVERTENTIE)

HET BESTE OP HET GEBIED VAN

WONINGTEXTIEL

bij

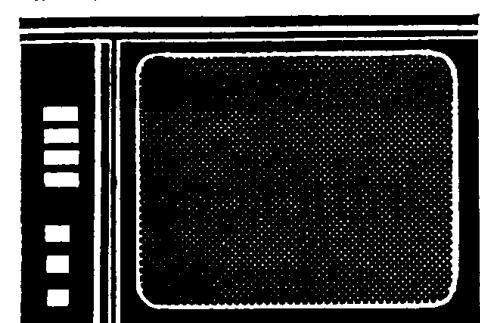
BOUMANS

HEERLEN

WILLEMSTRAAT 21

TV

Alle uitzendingen in kleur
■ = zwart/wit-programma's

NEDERLAND II

Kanalen 31 en 54

18.45 Ti-Ta-Tovenaar. Voor de kinderen.
18.55 Journaal.
19.05 Mouth and MacNeal. Liedjesprogramma.
19.30 En dan is moe d'r nog. Elk pondje gaat door 't mondje. Amusementserie.
20.00 Journaal.
20.21 Cade's County. Grijze wolf. tv-serie.
21.10 ■ AVRO's Sportpanorama.
22.00 Johnny Cash Show. Showprogramma m.m.v. Carl Perkins, June Carter e.a.
22.50 Journaal.

DUITSLAND I

Kanalen 9, 24 en 41

14.30 Hier und Heute.
14.55 Journaal.
15.00 In het rijk van de zeezuilen. Documentaire.
15.30 ■ Golden silents. Film uit de oude doos.
16.00 Kennen sie Kino? Quizprogramma.
16.45 Der Markt.
17.15 Zondagsarbeid (2). Het wonder.
17.45 Sport.
18.35 Leeuwierpark. Moderne verhalen uit een satellietsat.
19.00 Hier und Heute.
19.35 Professor Balhazar: Opgeblazen verhalen.
20.00 Journaal.
20.15 Alexander Zwo. tv-serie. Deel 3: „Het gestolen ik“.
21.35 Kulinade. Curio's uit de Quizserie: Elmer wird gewinn.
22.00 Journaal.
22.25 De Berend Boudewijn Kwis. Spelprogramma.
22.10 ■ Brandpunt. Actualiteiten.
22.30 BB-Kwis-Kanskaarten. Voor de kijkers thuis.
23.15 ■ Epiloog.
23.10 Journaal.

ZATERDAG

NEDERLAND I

Kanalen 5 en 51

18.00-11.30 T.v.-academie. T.v.-cursus.
18.00 Journaal.
18.02 Wop en Flop in Wonderland. (6). Serie voor de kinderen.
18.25-17.30 Klassewerk. Spelprogramma voor de kinderen.
18.45 Ti-Ta-Tovenaar. Voor de kinderen.
18.55 Journaal.
19.05 Kunt u me de weg naar Hamelen vertellen, meneer? (8). Kerststok de fee. tv-serie voor de kinderen.
20.00 Journaal.
20.25 De Berend Boudewijn Kwis. Spelprogramma.
22.10 ■ Brandpunt. Actualiteiten.
22.30 BB-Kwis-Kanskaarten. Voor de kijkers thuis.
23.15 ■ Epiloog.
23.10 Journaal.

TV

ZONDAG

NEDERLAND I

Kanalen 5 en 51

14.45 Journaal.
14.47 Weekjournaal.
15.07 Openbaar Kunstbezit. „Fotografie“ (4).
15.22 Supertuis. Tekenfilm.
15.27 The Partridge Family. „Een miljoen dollar belastingvrij“. TV-serie.
15.52 Cinematografisch weekoverzicht.
16.00 Leven en laten leven. „Kaalman in Florida“. Reportage.
16.25 Evolutie. Tekenfilm.
16.35 De Lorax. Tekenfilm.
16.55 Voetbal- en foto-uitlagen.
17.00 Woord voor woord. Bijbelprogramma voor de kinderen.
17.05-17.50 Het onmuzikale offer. Een collage van films en foto's.
18.55 Ti-Ta-Tovenaar. Voor de kinderen.
19.00 Waar is de Kerstman? Kerstverhaal voor de kinderen.
19.25 Kleine mensen hebben grote wensen.
19.35 Kerstliederen gezongen door het Engelse koor King's College Chapel Choir.
19.55 3 x 1. (3). Gevarieerd amusementprogramma.
21.30 Vijf eenaars van Tejeboer.
22.35 ■ Uitzending van het Humanistisch verbond.
22.45 Journaal.
22.50 Pauze.
23.00 Kerstnachtdienst. (Vanuit de Grote Kerk te Rotterdam).
24.00 ■ Kerstnachtdienst in de volkstaal in de kerk van de H. Dominicus te Rotterdam.

NEDERLAND II

Kanalen 31 en 54

18.52 ■ Vooraf. Informatie over schooltelevisie.

TV

1e KERSTDAG

NEDERLAND I

Kanalen 5 en 51

11.55 - 12.00 Kerststoespraak en zegen voor de Paas.
12.00 Journaal.
12.02 Kerstconcert. Radio Philharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor en solisten.
12.06 - 17.00 Billy Smarts Kerstconcert.
18.55 Ti-Ta-Tovenaar. Voor de kinderen.
19.00 Journaal.
19.05 Felix de Kat. Tekenfilm.
19.15 Holiday on Ice. Ijs-show.
20.00 Journaal.
20.05 Binnen in Holland. Documentaire.
20.55 Reechuit met mij. Toneelstuk van Herman Heijermans.
22.15 Kerststoespraak bij Anneliese Rothenberger. Amusementprogramma m.m.v. Robert Stolz, Wegina Wever e.a.
22.50 ■ Lieve hemel. Een vertelling met prenten en filmfragmenten.
23.10 ■ Tele-schakelprogramma.
23.15 Journaal.

NEDERLAND II

Kanalen 31 en 54

18.55 Ti-Ta-Tovenaar. Voor de kinderen.
19.00 Journaal.
19.05 De nacht dat de dieren spreken konden. Musical.
19.25 Lieder en de kerstfeest.
20.00 Journaal.
20.15 Peyton Place. Tv-serie.
20.55 De Meandere Show. Showprogramma met Piet Bamberge en René van Voooren.
21.50 De notenkraker. Ballet van Peter Tsjalkovsky.
22.45 Ernesto Bitetti. Filmreportage van het optreden van deze gitarist.

18.55 Ti-Ta-Tovenaar. Voor de kinderen.
19.00 Journaal.
19.05 Het zwaard van Ardoewaan. „Opstand in Ardoewaan“. Jeugd-
19.30 Studio Sport (1).
20.20 Panoramiek. Achtergrondinformatie over actuele gebeurtenissen in binnen- en buitenland.
20.45 Oh mijn papa. Tuinfeest. TV-serie.
21.10 Studio Sport (2).
21.35 Om mee te beginnen: De kinderen op aarde. Documentaire.
22.35 Journaal.

DUITSLAND I

Kanalen 9, 24 en 41

10.00 Programma-overzicht.
10.45 ARD-adviseur: Geld.
11.30 De vuurdre speelmobiel. Voor de kinderen.
12.00 Der Internationale Frühschoppen.
12.45 Spiegel van de week.
13.15 Weekmagazine.
14.15 Een winter in Italië. Film.
15.00 Wij wachten op het Christuskind. Beeldverhaal.
16.15 Viva el Ciro. „De keukens van het Spaanse jeugdcircus Muchachos“.
17.00 De drie prinsessen. Spreekje voor de kinderen.
18.00 Evangelische kerstvesper.
18.30 Kiemvrije baby-tijd. Documentaire.
19.30 Er ist auf Erden kommen arm. Liedjesprogramma.
20.00 Journaal.
20.10 Een vriend. Italiaans tv-film.
21.40 Op uw wens. Amusementprogramma.
23.10 Andor Foldes, piano.
23.40 Nachtmis.

DUITSLAND II

Kanalen 21, 29, 35 en 37

10.00 Programma-weekoverzicht.
10.30 Journaal weekoverzicht.
11.00 Juridisch gesprek.
11.30 Paradijs der dieren. Natuurfilm.
12.00 Zondagsconcert.

DUITSLAND I

Kanalen 9, 24 en 41

10.40 Pan Tau. „Kerstvoorbereidingen“.
11.10 ■ Becheline. Documentaire.
11.40 Feestelijke muziek. Concert.
12.10 Kerststoespraak van de Bondsprezident.
12.15 Paolo Bortoluzzi. Filmportret.
12.45 Tussen Okeechobee en Florida Bay. Amerikaanse documentaire.
14.30 Mischmasch. Voor de kinderen.
15.30 De smokkelaarskroeg. Jeugdspeel.
16.45 Van Wächtersbach naar Sucua. Reportage.
17.30 O wie so trügerisch. Lieder en dansen uit de Hamburgse Staatsopera.
18.30 Een venster op de wereld. 20 jaar Duitse televisie - een terugblik.
20.00 Journaal.
20.15 De piano. Tv-spel.
21.55 Cartoon. Liorio's Telecabinet.
22.50 Amoroziade. Een revue van het Praagse Marionetten Theater.
23.20 Journaal.

DUITSLAND II

Kanalen 21, 29, 35 en 37

10.30 Kinderkerkdienst. Vanuit de St. Franciscuskerk te Mainz.
11.30 Glasblazen en vogelvreind.
12.15 Kerst-oratorium van Heinrich Schütz.
12.45 Feestelijke kerstzegen.
13.30 Journaal.
13.35 De geschiedenis van meneer Jonas. Tekenfilm voor de kinderen.
14.00 ■ Karlson van het dak. Jeugdtoneel.
15.10 Hey, Cinderella. Poppenspel.
16.00 En nu stopt de tijd? Hobbies en talenten.
17.00 Western-melodie. Reportage.
17.45 Dabbelspel. Misdadcomedie.
18.20 Patienten. (3). Tv-serie.
19.50 Journaal.

DUITSLAND II

Kanalen 21, 29, 35 en 37

13.30 Programma-weekoverzicht.
14.00 ■ Voor Spaanse gastarbeiders.
15.00 Spot, vraag ons wat. Jeugdmagazine.
15.30 Kinderen zien Afrika (3). Reportage.
15.55 Dieren in gevaar. Reportage.
16.15 Peter en de wolf. Spreekje voor de kinderen.
16.45 Kerstmusiek uit de Dom van Lübeck.
17.05 Journaal.
17.15 Spiegel der deelstaten. Actualiteiten.
17.45 Dakarti. Die kleine leeuwen. tv-serie.
18.45 De hitparade. Popprogramma.
19.45 Journaal. Aansl. thema van de dag.
20.15 Avonturen op Malakka. Filantropie.
21.40 Actuele sportstudio.
22.55 Journaal.
23.00 ■ Notorious. Amerikaanse speelfilm uit 1946 van Alfred Hitchcock, met Cary Grant, Leopoldine Konstantin, Ingrid Bergman e.a.

DUITSLAND III

Kanalen 48, 50 en 58

10.00 Herhalingsstudieprogramma's.
10.00 Buitenbeentjes: Klara Marja Fassbinder.
18.30 ■ Mens en werk.
19.00 Klaas Vaak.
19.05 ■ God en de wereld.
19.45 Regionaal nieuws.
20.00 Journaal.
20.15 Spectrum. Culturele tijden.
21.00 ■ Vivre sa vie. Franse speelfilm uit 1962.

12.50 Actuele vragen.
13.00 Die Drehscheibe.
13.35 's Werelds droomwegen. Serie.
14.25 Journaal.
14.30 ■ The Mudlark. Amerikaans speelfilm uit 1950.
16.05 Christenen in Goa. Reportage.
16.25 Pole Poppenspel. TV-spel.
18.00 Terwijl anderen feest vieren. Kerstfeest met internationale gasten.
19.55 Journaal.
20.00 Ein Stern geht auf aus Jaakob. Muzikaal kerstspel.
21.35 Jerusalem du Hohebaute. Reportage.
22.10 Kerstnachtdienst vanuit Bouxwiller, Frankrijk.

DUITSLAND III

Kanalen 48, 50 en 58

16.00 ■ Auf in den Westen. Amerikaanse speelfilm uit 1953.
17.05 Frankfurter Jazz-Festival 1972.
18.00 Sterns Stunde. Serie uitzendingen.
18.45 So kitzlich war Suleyken.
19.00 Zandman. Jeugdspeel.
19.05 ■ Regionaal nieuws.
19.15 ■ Don Quichote. Concert.
20.00 Journaal.
20.10 Documentaire.
20.40 Al Jolson. Filmportret.
21.45 ■ Film over de Franse dichter en cineast Jacques Prévert.

BELGIË (Nederlands)

Kanalen 10, 25, 44 en 62

14.30 Voor boer en tuinder.
15.00 Project-Z. (slot). „De onderhandeling“. Jeugdspeel.
15.15 ■ Binnen en buiten. Gevarieerd programma.
17.15 Deur toe, deur open.
17.30 Tienertien.
18.15 De Fabeltjeskrant.
18.20 De Herders. Amerikaanse kerstfilm voor de kinderen.
18.45 Survival. „Dood van een zebra“. Natuurfilm.
19.10 Tobias en de vogel Wau. Tekenfilm.
19.15 Arnie. „Het geschenken van de baas“. TV-serie.
19.45 ■ Journaal.

BELGIË (Nederlands)

Kanalen 10, 25, 44 en 62

20.00 Toespraak door de Bondsprezident.
20.10 Avonturen op Malakka. „De schaduwtroep“. TV-serie.
21.35 - 23.35 ■ Some lik it hot. Amerikaanse speelfilm met Tony Curtis, Marilyn Monroe, Jack Lemmon e.a.

DUITSLAND III

Kanalen 48, 50 en 58

17.00 ■ Österreich 1938 bis 1945. Serie uitzendingen (1).
18.00 Literair programma.
18.00 Zandman.
19.05 Voor Italiaanse werknemers.
19.15 Pieter Breughel. Filmportret.
20.00 Journaal.
20.15 Wallenstein (1). Tv-spel.
21.40 ■ Die Abrechnung: 1) Mussolini's Sturz. Documentaire.
22.45 Berliner Jazstige 1972.
23.10 Ein dieker Mann wandert. Tekenfilm.

BELGIË (Nederlands)

Kanalen 10, 25, 44 en 62

10.00 ■ Protestantse eredienst.
11.00 Eucharistieviering.
11.55 - 12.20 Pauselijke zegen Urbi et Orbi.
15.00 Kerstconcert. Vanuit De Doelen te Rotterdam.
16.00 De kerstmis van een clown. Spaanse speelfilm.
17.20 - 17.40 Karel Gott zingt kerstliederen.
17.55 De Fabeltjeskrant.
18.00 Peter en de kerstgans August. Jeugdtoneel.
18.25 400 jaar Spaanse rijksovername in Wenen. Reportage.
19.35 ■ Kerst. Frans: zoeklicht.
19.35 ■ Mededelingen; weeroverzicht.
19.45 ■ Journaal.
20.00 ■ De gekke brulloft. Filmportret uit 1925 van en met Buster Keaton.
20.55 Die Fledermaus. Operette van Johann Strauss.
23.10 ■ Journaal.

BELGIË (Nederlands)

Kanalen 10, 25, 44 en 62

13.30 De tovenaar van Oz. Speelfilm uit 1939.
15.05-16.00 ■ Trefpunt. Gesprekken.
18.00 De Fabeltjeskrant.
18.05 Hubert, de hommel en het tuinfestje. Tekenfilm.
18.15 ■ De vorstinnen van Brugge. Serie.
19.05 Natuurmagazine.
19.35 ■ Nederlands; zoeklicht.
19.45 ■ Journaal.
20.10 Omtrent Lesley Duncan. Filmportret.
20.50 De vrolijke dokter van St. Swithin's. „Troetelposje“, tv-serie.
21.15 Echo. Actualiteiten.
21.45 Cade's County. „De bron“, tv-serie.
22.35 ■ Journaal.

BELGIË (Frans)

Kanalen 8, 28 en 52

15.05 ■ La pantoufle dorée. Poolse jeugdtoneel.
16.25 ■ Journaal.
16.45 ■ Magazine voor buitenlanders.
17.00 ■ Programma voor Italiaanse gastarbeiders in België.
18.00 A vos marques. Spelprogramma.
18.55 Voor de kinderen.
19.00 ■ Protestantse uitzending.
19.30 ■ Antenne-soir.
19.45 ■ Journaal.
20.15 De wonderbaarlijke tuin.
20.45 Les grandes vacances. Speelfilm.
22.10 Cinéscope.
23.20 ■ Journaal.

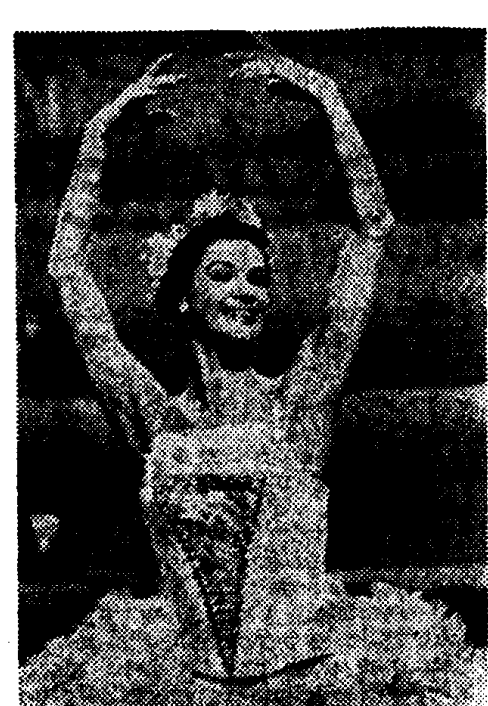
■ Natacha Pyne (Anna) en Ann Holloway (Karen) tijdens de TV-serie „Oh mijn Papa“ zondagavond Nederland II, 20.45 uur.

20.10 ■ Sport.
20.25 Kerstconcert. Kerstvoorstelling door circus Billy Smart.
21.30 Pickwick. Musical.
22.00 Rond is de aarde. Kerstprogramma.
23.50 Nachtmis.

BELGIË (Frans)

Kanalen 8, 28 en 52

12.15 ■ Journaal.
12.30 Mis in b klein teit van Joseph Sebastian Bach.
14.30 Dakarti. TV-serie.
15.00 Spelprogramma.
17.00 ■ Casse-Noisette. Ballet van Tsjalkovsky.
18.45 Voor de kleuters.
19.45 Sportprogramma.
19.50 ■ Culturele tijden uit Wallonië.
20.10 Glorie et neige. Kerstspel.
21.15 ■ René Costy-show.
21.40 L'Envolée belle. Poëtische vertelling.
22.45 ■ Madrigal ensemble.
23.55 ■ Kerstnachtdienst. 'tjhandy.

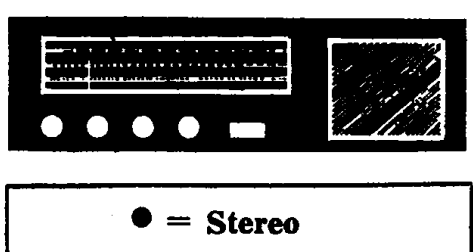
■ Scène uit het Notenkrakers-ballet dat de AVRO op Eerste kerstdag 's avonds om 21.50 uur via Nederland II in kleur op het scherm brengt.

BELGIË (Frans)

Kanalen 8, 28 en 52

10.00 ■ Protestantse kerkdienst.
11.00 Kerstmis in de Haute Savoie.
12.00 - 12.20 Pauselijke zegen Urbi et Orbi.
15.00 ■ Kerstconcert te Rotterdam.
16.00 Jody et le faon. Film.
18.45 Journaal.
19.10 Kinderprogramma.
19.20 ■ Galavorstelling van Belgische artiesten.
19.35 ■ Jaar 72... Merckx-jaar: De sportman van het jaar.
19.45 Journaal.
20.15 ■ Programma-overzicht.
20.20 Robinson Crusoe op ijs: grote ijs-revue.
21.10 Jack. Tv-serie.
22.10 De kunstschilder Edgard Tytgat. Film. Aansl. Journaal.

RADIO

● = Stereo

HILVERSUM I

402 m; FM-kanalen 4 en 17

(Nieuws om 7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 22.30 en 23.55 uur).

7.11 Ochtendgymnastiek. 7.20 ● Z.O. gevarieerd programma met popmuziek. 7.54 Deze dag. 8.11-8.23 Dingen van de dag. 9.35-9.40 Waterstanden. 10.30 ● Zaterdag informatie: muziek en informatieshow. 13.11 Dingen van de dag. 13.23 Dit is het begin... jongerenprogramma. 14.43 VA-RA-Varia. 14.45 Frans-Duits-Engels, een luisterprogramma. 15.30 Gemma van alpha en beta: een programma over recente vorderingen in de wetenschap. 16.03 ● NOS-Jazz. 16.45 ● Inzet - een programma over amateuristische muziekbeoefening. 17.15 Hebt u geluisterd? - radioprogramma's in de belangstelling. 17.40 Uitzending van de Zevende-Dags Adventisten: kerstprogramma. 17.55 Mededelingen. 18.11 Dingen van de dag. 18.20 ● Variété - een afwisselend zaterdagse vooravond. 19.30 ● Brassband Magazine. 20.00 ● Met de muziek mee: Metropole Orkest en zangsolisten. 20.40 ● Koloret - een veelkleurig muziekprogramma. 21.30 ● Licht orkest met zangsolisten. 22.00 Hallo!... Is daar iemand? cabaretprogramma. 22.40 Het Oproer kreet: Rebele liederen. 22.50 De jaren vijftig in doorsnee - een ontspannen terugblik.

■ Natacha Pyne (Anna) en Ann Holloway (Karen) tijdens de TV-serie „Oh mijn Papa“ zondagavond Nederland II, 20.45 uur.

20.10 ■ Sport.
20.25 Kerstconcert. Kerstvoorstelling door circus Billy Smart.
21.30 Pickwick. Musical.
22.00 Rond is de aarde. Kerstprogramma.
23.50 Nachtmis.

RADIO

(Nieuws om 8.00, 8.30, 11.00, 13.00, 16.00 en 23.55 uur).
8.10 Voor stad en land. 8.17 Weer of geen weer: gevarieerd programma. (9.00 Sportmededelingen). 9.45 Humanistisch Verbond. 10.00 Onderweg - Van de bak op de tak de kerk door. 10.30 Kerstconcert. 11.25 Wilde Ganzen. 11.30 De Open Deur. 11.50 Kerstelijke verandering. 12.00 ● Muzikaal Ontfaan: bonte muzikale show. 13.10 De toestand in de wereld. 13.10 Radiojournaal. 13.30 ● Delta: informatieve show. 14.10 ● Studio-Session: licht orkest met zangsolisten. 14.30 Programma voor de buitenlandse werknemers. 17.00 ● I Solisti Veneti: oude muziek. 17.55 Mededelingen. 18.15 ● Melodische Express: licht orkest, vocale ensembles en zangsolisten. 18.30 ● Lief zijn voor de buren: muzikaal feestje. 19.00 a/va Anderen: een actie aan de basis van de samenleving. 19.35 Actualiteiten. 19.45 Van komkommers tot komkommers, gesprekken. 20.30 ● In de kaart gespeeld: zoekplatenprogramma. 22.40 Radiojournaal. 22.50 ● Waar de rede niet doordringt...

RADIO

(Nieuws om 7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 22.30 en 23.55 uur).
7.10 ● Muziek voor 'n ontbijt bij kaarslicht. 7.54 Deze dag. 8.10 ● Internationale Kerst-dag. 9.00 De familie: gesprekken. 9.40 ● Lichte gitaarmusiek. 10.00 ● Evergreens met pieken. 11.00 Kerstdienst. 11.55 Wilde Ganzen. 12.00 Koorzang: oude gewijde muziek. 12.15 VPRO-Meandere: rechtstreekse programma, waarin reportages, interviews, commentaren, berichten, telefonische reacties en muziek. (13.00 tot plm. 13.15 Kerststoespraak door H.M. de Koningin). 14.45 Radiojournaal. 14.50... Vlaanderen 1972: Heinrich Schütz-denken. 16.03 Radiojournaal. 16.05 Peter en de wolf, een muzikaal verhaal voor kinderen, gespeeld door Concertgebouworkest. 16.35 ● Rijk de kaars gespeeld. 17.30 ● Nog even voor het diner: cabaret. 17.55 Mededelingen. 18.11 Radiojournaal. 18.21 De gesprekken brief. 18.25 ● Licht ensemble met zangsolisten. Politieke Partij. 19.00 Uitzending van de Politieke Partij Radikalen. 19.10 ● Harmonie en Fanfare in Nederland en Europa. 19.40 Onder de Pohutukawa: Kerstmis in de zomer: klankbeeld over kerstmis in Nieuw-Zeeland. (Om 22.15 Uitzending van de Bond zonder Naam. 22.40 Radiojournaal).

HILVERSUM I

402 m; FM-kanalen 4 en 17

(Nieuws om 7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 22.30 en 23.55 uur).
7.10 KRO-op-Drie: diskjockeyshow. 7.02 Van 'n alfalf tot twee: pauzeprogramma. 13.00 Kerststoespraak door H.M. de Koningin. 14.05 Tros-Pop-International. 16.02 De Hugo van Geldeeren Show, incl. de nationale tip-vijftien. 18.02 Joost de Draayer Show. 19.02 Kerst-in-drie. 20.02-20.05 Radiojournaal. 22.45 Mededelingen. 24.00-00.05 Radiojournaal.

HILVERSUM II

298 m; FM-kanalen 13 en 28

(Nieuws om 7.00, 7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 15.30, 18.30, 20.30 en 23.55 uur).
7.02 Programmavoorzicht. 7.05 ● Haags Knapenkor en instrumentale groep: Kerstliederen. 7.40 Kerst-in-mededelingen. 7.50 ● Klassieke muziek. 8.35 ● Kerstliederen uit vele landen, afgewisseld met Kerst-in-mededelingen. 9.30 ● Gedeeften uit het Weihnachtsoratorium van Bach. 10.00 Eucharistieviering. 11.30 ● Kerst-in-mededelingen in een muzikale omlijsting. 11.50 Kerst-in-mededelingen. 12.00 Studio 2: gevarieerd Kerstprogramma en om 12.40 Hier en nu. 13.00 Kerststoespraak door H.M. de Koningin. 13.15 Studio 2 (vervolg). 14.00 Programma-overzicht. 14.05 Kerstviering van de Molukse Christen Jongeren. 14.30 ● Lichte grammofoonmuziek. 14.55 Kerst-in-mededelingen. 15.00 ● Kerstliederen voor samenhang en orgel. 15.32 ● Omroeporkest: klassieke muziek. 16.30 Rollespel waarin de middelbare schooljeugd geconfronteerd wordt met werkende jongeren. 16.55 Kerst-in-mededelingen. 17.00 Gods plezier in mensen: Kerstdienst. 18.00 ● Kerst-in-mededelingen in een muzikale omlijsting. 18.20 Uitzending van de Boeren Partij. 18.40 ● Kerst-in-mededelingen in een muzikale omlijsting. 19.00 ● Concentus Musicus, koor en solisten: klassieke gewijde muziek. 19.40 Literama: kroniek over boeken, schrijven en taal. 20.05 ● Het zij God in onze dagen: een kerstprogramma. 22.10 ● Bijbelse triologie: l'Enfance du Christ, van Berlioz, door solisten, koor en Utrecht Symfonie Orkest.

HILVERSUM III

240 m; FM-kanalen 25 en 39

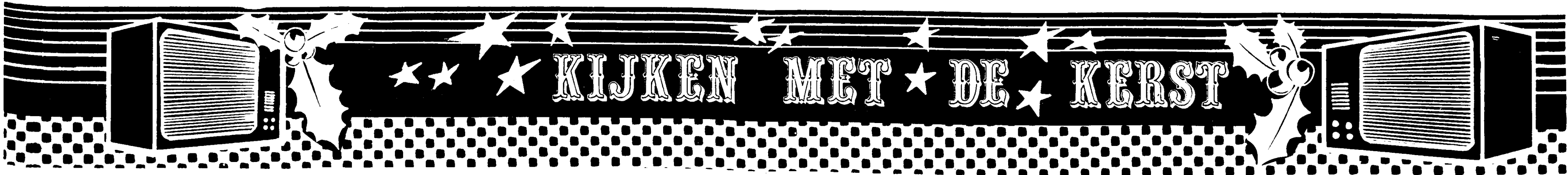
(Elk heel uur nieuws).
7.02 KRO-op-Drie: diskjockeyshow. 7.02 Van 'n alfalf tot twee: pauzeprogramma. 13.00 Kerststoespraak door H.M. de Koningin. 14.05 Tros-Pop-International. 16.02 De Hugo van Geldeeren Show, incl. de nationale tip-vijftien. 18.02 Joost de Draayer Show. 19.02 Kerst-in-drie. 20.02-20.05 Radiojournaal. 22.45 Mededelingen. 24.00-00.05 Radiojournaal.

HILVERSUM II

298 m; FM-kanalen 13 en 28

(Nieuws om 7.00, 7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 15.30, 17.30, 18.30 en 23.55 uur).
7.02 ● Ontbijt zo's (Ssoos): gevarieerd programma met populair-klassieke muziek. 7.41 Aktua. 8.36 Gymnastiek voor de huisvrouw. 10.00 ● Tien om: een minimagazine voor en met jonge luisteraars. 10.33 ● Route A: amusementsoptisme in Nederland. 11.55 Mededelingen. 12.00 Aktua. 12.16 Overheidsvoorlichting: Vast en zeker - een programma over onze sociale verzekeringen. Samenstelling: Claude Belloni en Ton Marselle van het voorlichtingscentrum sociale verzekering. 12.35 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw. 12.42 ● Tros-Country. 13.30 ● Steiger-B: radioshow. 15.33 ● Als da zou kunnen: verzoekplatenprogramma. 17.32 Aktua. 17.45 ● Café-chantant: liedjes en muziek uit den goeden ouden tijd. 18.19 Uitzending van de Pacificistische Socialistische Partij. 18.41 ● Kort-binnenkort: programma-overzicht. 19.00 ● Concert a la carte: klassieke verzoekplatenprogramma. 20.00 Nieuws. 20.05 Aktua-klankbeeld. 20.30 Kerstleden van thans en toen. 20.55 ● Om de kunst. 21.15 ● Zaterdagavondconcert: klassieke muziek en kerstliederen. 22.30 Weeshuizing: samenhang en mediatie. 22.50 Klankbeeld: actualiteiten, informatie, commentaar. 23.00 ● Postludum: Adventsconcert.

HILVERSUM III

CIRCUS BILLY SMART WEER VAN DE PARTIJ

TV-Kerstmenu is zeer gevarieerd

• UDO JÜRGENS

• KAREL GOTT

• ANNELIESE ROTHENBERGER

• ALFRED HITCHCOCK

• JUDY COLLINS

ik kijk naar..

„Billy Smart”

Martin Wulms (45), orkestleider en wonende in Roermond, houdt het wat de tv betreft op eerste kerstdag. „Op Nederland 1 kijk ik om 16.00 uur naar het traditionele kerstcircuit van Billy Smart. In 1951 heb ik zelf bij

• MARTIN WULMS (45) (Orkestleider, Roermond)

circus Strassburger gewerkt. De piste spreekt me dus wel aan. „De Mountiesshow” om 20.50 uur op Nederland II wil ik best niet missen. Met Piet Bambergen en René van Vooren kun je al tijd lachen. Tenslotte — en dat vind ik achteraf wel het beste programma — kijk ik naar de kerstsoiree met Anneliese Rothenberger (22.15 uur, Nederland I). Ik vind haar een geweldige zangeres”.

HEERLEN, 23 dec. — Iedereen die tijdens dit lange kerstweekend televisie wil kijken, komt wat de keuze betreft beslist aan zijn trekken.

ZATERDAG

• Voor quizliefhebbers en goklustigen vanavond om 20.25 uur op Nederland I de Berend Boudewijnkuis

• Op het tweede net vanavond om 22.00 uur een show rond de geliefde country- en westernzanger Johnny Cash

• Een spannende Hitchcockfilm („Notorious”) op Duitsland II om 23.00 uur.

• Voor de jeugd: 18.45 ZDF-Hitparade; om 19.05 uur (Ned. II) een show met Mouth and MacNeal.

• Traditiegetrouw komt ook op eerste kerstdag weer het circus Billy Smart op het scherm. Onder de vele internationale circusnummers deze acrobaten te paard, de Italiaanse CAROLIS.

„Brandpunt” vanavond met reportage uit Vietnam

HEERLEN, 23 dec. — KRO's actualiteitenrubriek Brandpunt brengt vanavond om 22.10 uur een drie kwartier durende eigen reportage uit Vietnam op Nederland I. Het is een schokkend verhaal geworden over een gebied, waar nog steeds wordt gevochten, met als titel: De weg van Quang Tri naar Hué.

Redacteur Charl Schwieter is daarvoor samen met cameraman Piet Kaart en assistent Robert Jongbloed enkele weken door het plat gebombardeerde noorden van Zuid-Viëtnam getrokken. De ploeg heeft voor misschien unieke opnamen gezorgd door op te trekken tot in het centrum van Quang Tri, de stad die half september volledig verwoest weer in handen viel van het Zuidviëtnamese regeringsleger. Er wordt nog steeds gevochten, maar zelfs het centrum bestaat alleen nog maar uit kuilen. Onderweg ontmoet de camera de sporadische vluchtelingen, die hebben weten te ontsnappen uit de zwaarbewaakte kampen. De ellende in de ziekenhuizen is vastgelegd, de triestheid van een weeshuis, een begraafplaats.

• DE MOUNTIES als wijzen uit het oosten.

ZONDAG

• Vijf eenakters van Tsjechow om 21.30 uur op Nederland I

MAANDAG

• Circus Billy Smart (16.00 Nederland I)

• Karl Gott zingt kerstliederen (17.20 u., Vlaamse tv)

• IJsshow „Holiday on ice” (19.15 uur, Nederland I)

• Mountiesshow (20.50 u., Nederland II)

• Operette „Die Fledermaus” (20.55 u., Vlaamse tv)

• Speelfilm „Some like it hot” (21.35 u., Duitsland II)

DINSDAG

• Glamour girls en minnaars met Greta Garbo, Gary Cooper, Cary Grant, Clark Gable, Rudolf Valentino en vele anderen (15.40 uur, Duitsland IV)

• Zeskamp-Special (19.05 u., Nederland I)

• U kunt om 20.20 uur kiezen tussen de eerste aflevering van de nieuwe tv-serie Bartje (Ned. I) of de Tom Jonesshow (Ned. II)

• De laatste „Onedijn lijn” om 21.20 uur op Nederland II

• Speelfilm „An American in Paris” om 21.50 uur op Duitsland I

De Mounties met een kerstshow:

HILVERSUM, 23 dec. — In de kerst-show van „De Mounties”, om 20.50 uur op Nederland II valt weer heel wat plezier te beleven. Maandagavond kan het weer niet dol en gek genoeg zijn voor Piet Bambergen en René van Vooren. Sinterklaas ontmoet tijdens werkzaamheden op het dak de kerstman. Ook de paashaas is van de partij. De show die zich helemaal in het teken van de kerstfeer afspeelt ontbreken evenmin de sneeuw, fraai gekleurde ballen, slingers, sneeuwmannen en de wijzen uit het oosten.

Mounty Piet Bambergen, die tijdens de opnamen voor deze show met 'n

De eerste omroepsters van de Duitse televisie (ARD) v.l.n.r. Ursula von Manescul, Irene Koss, Dagnat Bergmeister, Annette van Aretin, Ruth Breitag en Hilde Nöcker. Op de beeldbuis zijn tegenwoordig alleen nog Ursula, Irene en Annette van de „oude garde” te zien.

De eerste omroepsters van de Duitse televisie (ARD) v.l.n.r. Ursula von Manescul, Irene Koss, Dagnat Bergmeister, Annette van Aretin, Ruth Breitag en Hilde Nöcker. Op de beeldbuis zijn tegenwoordig alleen nog Ursula, Irene en Annette van de „oude garde” te zien.

Duitse TV bestaat met kerstmis twintig jaar

HAMBURG, 23 dec. — Het eerste net van de Duitse televisie (ARD, Arbeitsgemeinschaft öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland) viert met kerstmis zijn twintigste verjaardag. Op toerbeurt komen de 9 TV-stations via de kanalen van Duitsland I in de ether. Hoe de ontwikkeling van de televisie in West-Duitsland plaatsvindt is de afgelopen decennia zal op Eerste kerstdag om 18.30 uur te zien zijn tijdens een documentaire met authentiek filmmateriaal.

Reeds vanaf 1935 werd in Duitsland met televisie geëxperimenteerd. De eerste echte TV-uitzendingen — overigens voor een handjevol kijkers — vonden pas in 1952 plaats. In 'n bankier te Hamburg werd geïmproviseerd een TV-studio ingericht. Ook vanuit München vonden TV-uitzendingen plaats. Hier was het een blindeninstituut dat als studio ruimte fingeerde.

• CATERINA VALENTE tijdens haar eerste TV-optreden....

Elke TV-uitzending vanuit Hamburg of München ging in de eerste jaren vergezeld met de nodige politiebescermering. De afloop van elke uitzending ging steeds gepaard met een teest voor de medewerkers en cameramensen. Wanneer — en dat gebeurde wel eens — die eerste jaren — een afgevoerd, met perfect verloop, dan was er geen teest.

Sterren

Om nu geheugen even op te frisen. Herinnert u zich nog hoe in 1953 Werner Höfer voor de eerste maal „Der internationalen Frühchoppen” presenteerde. En hier nog enkele markante data uit de geschiedenis van de Duitse televisie:

26 DECEMBER 1952: Peter Frankenfeld presenteert zijn eerste TV-programma met het orkest Viktor Reschke. De dag voor Frankenfeld bedraagt de Merck. Nu krijgt hij voor een programma — „Jahr Steckentierd” — „Jahr Steckentierd” om 16 uur bij het ZDF. „Jahr Steckentierd” — „Jahr Steckentierd” om 16 uur bij het ZDF. „Jahr Steckentierd” — „Jahr Steckentierd” om 16 uur bij het ZDF.

1954: De Duitse televisie doet heel wat ontdekkingen. PETER ALEXANDER wordt ontdekt tijdens een talentenjacht. Reporter Jürgen Böhm ontdekt het havenkwaartier van Hamburg voor de eerste maal. FREDDY QUINN, straatzanger.

VICO TORRIANI biedt zich bij de Duitse TV aan als traagkom.

Variete-artieste CATHERINA VALENTE, die in 1954 de hoofdrol speelt in de film „Ganz Paris träumt von der Liebe”, mag meelopen tijdens de kerst.

In het zelfde jaar 1954, in de Bondsrepubliek, waren twee maal twee TV-toestellen (thans 18 miljoen), startten ook andere zenders dan de Norddeutsche Rundfunk (NDR) — voorheen NWDR — en de Bayerische Rundfunk aan de Wallrafplatz. Verder komen regelmatig met uitzendingen op de TV: Radio Bremen, Süddeutscher Rundfunk (Stuttgart), Hessischer Rundfunk (Frankfurt), Saarländische Rundfunk (Saarlouis), Sender Freies Berlin, SFB (Berlijn) en de Südwestfunk (Baden-Baden).

Open hals

Bij de opening van het studiecomplex van de Südwestfunk doet zich in 1954 overigens nog een incident voor. Omroepster Ursula Manescul draagt een cocktailjurk met een te opengesneden hals. Zij wordt door de intendant van de SWF tijdens de receptie voor het front van de troep weggevoerd. Aan een van de costumières wordt opdracht gegeven de jurk staande pede te veranderen. Andere bekende omroepsters uit de eerste jaren van de Duitse televisie zijn Irene Koss (Hamburg), Dagnat Bergmeister (Stuttgart) Ruth Breitag (Berlijn) en Hilde Nöcker (Frankfurt). De meest bekende omroeper van het eerste net van de Duitse TV is wel Lothar Dombrowski (41), nog steeds te zien als presentator van het Journaal, de Tagesschau, Behalte een goed omroepers — en dat is minder bekend — is hij ook een lyrische bariton, van wie zelfs al een langspeelplaat („Lieder vom Jagen”) is gemaakt.

Vrijwel alle TV-stations van het eerste net kregen in de afgelopen twintig jaar ook een zogeheten „regionaal programma”, dat op werkdagen — afhankelijk van de deelstaat waar men woont — tussen 18.00 en 20.00 uur is te ontvangen. Na de realisering van dit regionale programma, breidden de meeste van de negen TV-stations van het eerste net (al dan niet in combinatie) uit met een derde programma. In de afgelopen vijf jaar kreeg elk van deze netten van Duitsland III een eigen programma-directie.

Al deze ontwikkelingen van de televisie in de afgelopen twintig jaar bij onze oosterburen zullen op eerste kerstdag nog eens de rechte passeren tijdens de documentaire die Thilo Koch van de Norddeutsche Rundfunk hierover schreef.

• PETER ALEXANDER nog geen 30 toen hij bij de Duitse TV kwam....

Michel Polnareff moet 40 mille voor z'n blote billen betalen

PARIS, 23 dec. — De bekende Frans-Russische popzanger Michel Polnareff is tot 60.000 franc (f. 40.000) boete veroordeeld omdat hij enkele maanden geleden een optreden in het Parijse Olympiathéater met affiches had aangekondigd waarop hij de Parijzenaars zijn ontblote achterwerk toonde. Die striptease komt hem nu per biljet — en derrière — op 10 franc te staan. Op de muren van Parijs waren 6.000 van de opvallende bliktrekkers aangeplakt. De president van de Parijse rechtbank was van oordeel dat de ontblote billen van de zanger de zedelijkheid hebben gekwetst. Polnareffs advocaten hadden niettemin een hele collectie reclamebiljetten in de rechtszaal opgehangen die aanzienlijk meer, maar dan wel vrouwelijk, bloot vertoonden. Maar een zelfs welgevormd mannelijk achterwerk schijnt nu eenmaal meer aansloot te moeten geven dan een bijna of geheel naakte dame. Polnareff heeft, voor zijn eigen verdediging, slechts opgemerkt dat hij het staatsbeeld, dat voornamelijk met reclameplaten voor kazen, wijn, sigaretten of beha's werd beheerst, nu weer eens met een ander, nieuw prentje wilde verfrissen.

wij ook zo'n gelegenheid in. Alleen, wij beleven daar dan altijd wat bijzonders. Maar dat is dan toch altijd wel iets, waarvan de mensen zeggen: dat had mij ook kunnen gebeuren.

De ideeën voor de shows komen, het meest uit Engeland. Maar dan ook alleen de ideeën. Want de teksten die je krijgt, moeten wel mooi helemaal omgevoerd worden. Vertalen alleen is niet genoeg. Maar René, die weet dat allemaal precies. Die denkt: zo zou Piet dat gezegd hebben en dan schrijft-ie het zo ook op. René schrijft teksten, René produceert onze shows, hij is echt een onmisbare man”.

„Ik doe dit werk nu zo'n 20 jaar. Daarvoor was ik diamantbewerker. Slijper. Maar daar kon ik helemaal

met tegen. Ik werd zo nerveus, van al dat binnen zitten. Niet dat ik nu zoveel buiten ben, maar het is toch anders. Heel anders. Je moet wel van hard werken houden. Nemen we vandaag. Eerst de hele dag ommeen, en dan kan ik niet eens naar huis, want vanavond staan we weer eens op de buhne. Dan komt er 's nachts om half een thuis in De Rijp en even zo vrolijk moet ik in de studio toe te gaan. Maar ik doe nu voor mijn beroep wat ik vroeger voor m'n lol deed. En dat maakt veel goed”.

Het is wel duidelijk dat Piet Bambergen gewoon zichzelf speelt. Als hij even zwijgt kan hij soms een tikje melancholisch kijken, maar dat duurt nooit langer dan een paar seconden!

Redactie: HARRIE CREMERS

Concurrentiepositie in 1972 verbeterd

DEN HAAG, 23 december — De concurrentiepositie van ons land is in 1972 verbeterd ondanks een loonsomstijging van 12½ procent en de opwaardering van de gulden in december 1971. De beter concurrentiepositie is het gevolg van een „forse” toeneming van de produktiviteit, aldus een economisch jaaroverzicht samengesteld door het ministerie van Economische Zaken.

De industriële produktie is in enige bedrijfstakken, na de vertraging in 1971, weer flink toegenomen. Hier tegenover staat echter een stijging van de werkloosheid en een daling van de investeringen van het bedrijfsleven in vaste activa. De economische ontwikkeling gaf nogal een gemengd beeld te zien, zo concludeert het ministerie.

De uitvoer steeg in de eerste tien maanden van 1972 met tien procent, terwijl de invoer slechts toenam met 2 procent. Dit had tot gevolg dat de invoer voor een „ongekend hoog” percentage door de uitvoer werd gedekt, nl. 99 procent. Dit resultaat kwam onder meer tot stand door een verbetering van de ruilvoet: De verhouding tussen uitvoer- en invoerprijzen veranderde enigszins in het voordeel van Nederland.

Sterke verhoging produktiviteit

De produktiestijging heeft zich voltrokken bij een vaak nog inkrimpend personeelsbestand. Dit wijst op een sterke verhoging van de arbeidsproduktiviteit. Een aanzienlijke vooruitgang in de produktiviteit is op zichzelf niet ongebruikelijk voor de eerste fase van een conjunctureel herstel: de invloed van inachtneming van tijdelijke ongebruikte reserves in de capaciteit doet zich dan gelden.

De sterke verhoging van de produktiviteit kan daarnaast worden toegeschreven aan rationalisatie in het bedrijfsleven, ter vermindering van de winstmarges, die in de voorafgaande jaren zijn geslonken.

De industriële produktie met inbegrip van de aardgaswinning en de expansie bij de openbare nutsbedrijven is in de eerste negen maanden van het nu in bijna verstreken jaar met 9 procent gestegen. De aardgasproduktie (+ 24 procent) en de openbare nutsbedrij-

ven (+ 18 procent) legden nogal wat gewicht in de schaal. Zonder met deze sectoren uit, dan was de stijging 5 procent. Uitschieters waren de chemie en de aardolieveraffinaderijen met een produktiestijging van circa 12 procent.

De metaalindustrie, de grootste tak van industriële bedrijvigheid, bracht het in het eerste halfjaar tot een produktiestijging van 5,5 procent. Niet alle industrietakken konden in 1972 een produktiestijging bereiken. Zo daalde de voortbrenging in de schoeisel- en kledingindustrie in de eerste 9 maanden onder invloed van de internationale concurrentie met ca. 7 procent.

In de textielindustrie lag de produktie in het eerste halfjaar 2 procent beneden het niveau van hetzelfde tijdvak in 1971. Ook in de lederindustrie daalde de produktie, nl. met 7,5 procent in de eerste 9 maanden.

In de voedings- en genotmiddelenindustrie kwam de produktie in dit tijdvak bijna 2 procent boven het niveau van het vorige jaar, in de rubberindustrie 2 procent en in de papierindustrie 2,5 procent. In de

sektor bouwmaterialen en aardewerk gaf de produktie een daling te zien met 2 procent, een resultaat dat nauw samenhangt met de ontwikkeling in de bouwrijpheid.

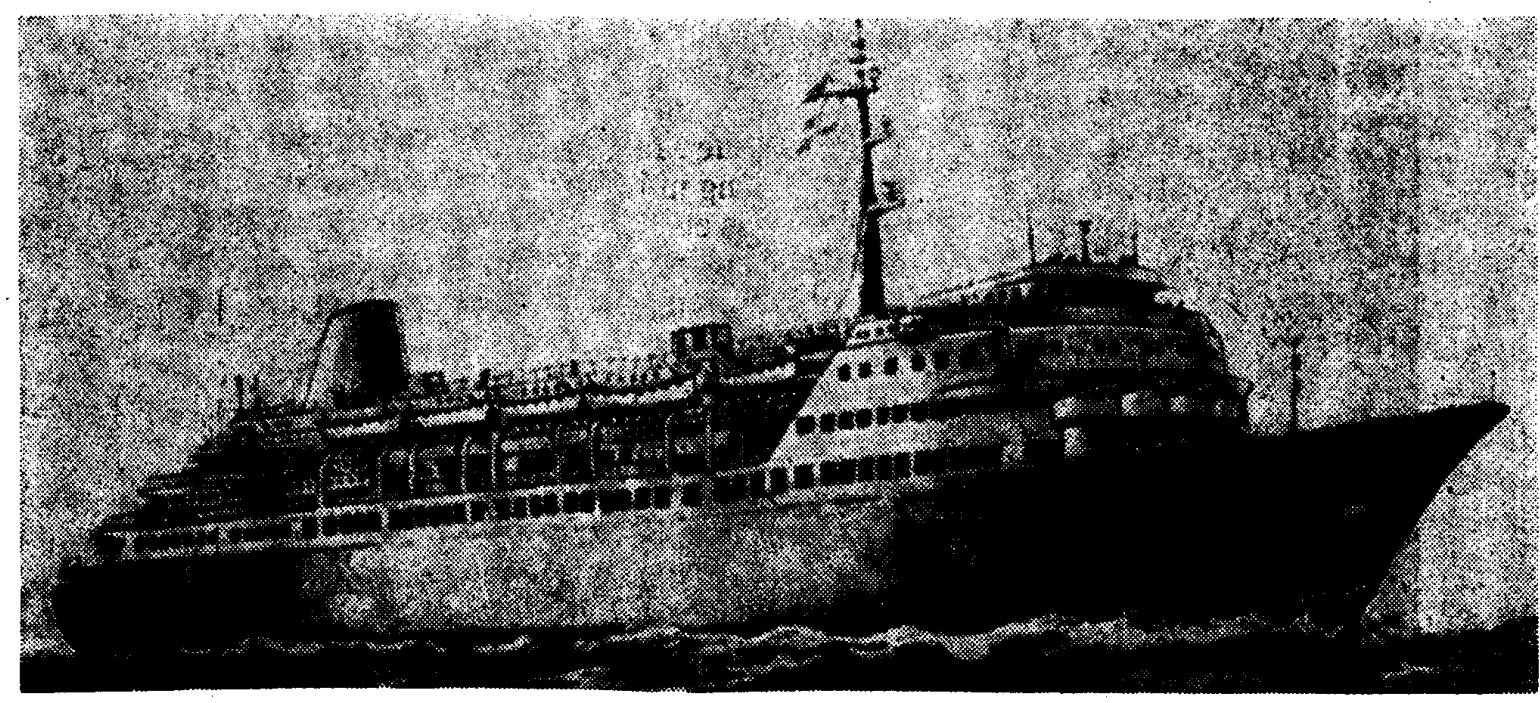
De ruilvoet - verhouding in- en uitvoerprijzen - verbeterde in 1972 met 2,5 procent. Enkele cijfers over onze

handel met een aantal belangrijke handelspartners zijn: de uitvoer naar de Bondsrepubliek Duitsland - de voornaamste - nam in de eerste 10 maanden toe met 12 procent. De invoer uit dat land steeg met 10 procent.

De uitvoer naar Frankrijk steeg met 14 procent naar het Ver. Koninkrijk

steeg met 13 procent, de import daalde echter met 2 procent.

Uitvoer naar en import uit de Verenigde Staten van Amerika toonden een daling, nl. van resp. 8 en 16 procent. De uitvoer naar Oost-Europa steeg met 21 procent, de import uit dat gebied met 10 procent.

BEURSOVERZICHT AKZO vast

AMSTERDAM, 23 dec. — Op de laatste beursdag door het Kerstweekend heeft AKZO een vaste stemming vertoond. Bij de start van de handel werd een advieskoers doorgegeven van omstreeks f 71, maar de eerste notering werd f 71,80 hetgeen een winst inhiel van f 1,60. AKZO werd minus f 1,20 interimdividend verhandeld.

Zwak in de markt lag Kon. Olie: op f 120,10 werd een verlies geleden van 90 cent. De noteringen van Hoogovens, Philips en Unilever verschilden fractioneel met de slotkoersen van donderdagmiddag.

Vast in de markt lagen de grootste cultuuraandelen. Mogelijk heeft de tussentijdse mededeling van de Delimij hiertoe bijgedragen. Deli ging f 1 naar boven tot f 140. Amsterdam-Rubber trok f 1 aan en HVA ging f 10,50 omhoog.

De obligatiemarkt gaf beginbeurs een vaste stemming te zien.

De bankaandelen noteerden onveranderd tot wat hoger. Nat. Nederl. gaf een herstel te zien van 30 cent.

Van de scheepvaart aandelen moest KNSM f 4 van de winst van gisteren prijsgeven, terwijl HAL f 2 in reactie was. Daarentegen liep Van Ommen met 1 punt op.

Tijdens de handel liep de koers van AKZO aanvankelijk enigszins terug, maar tegen het slot werd de notering weer op en de slotkoers op f 72,20 hield een winst in van f 2. Het verlies voor Kon. Olie werd teruggebracht tot 20 cent. Philips ging uiteindelijk met 50 cent naar boven. Unilever daalde 10 cent en Hoogovens 40 cent. Deli nam f 3 hoger afscheid.

Op de lokale markt waren de koersstijgingen in de meerderheid. Vast waren Norit met f 6, Schuitman met f 5, VME met f 3. Albert Heijl was f 1 in herstel. Kon. Bijenkorf met f 2,20. Hotel de l'Europe was f 105 lager.

ROTTERDAM, 23 december — North Sea Ferries heeft aan AG Weser Seehewerf/Bremershaven opdracht gegeven voor de bouw van twee 12.500 tons roll-on/roll-off veerboten, waarmee een bedrag van 160 miljoen gulden is gemoed. De twee moderne zusterschepen moeten in 1974 in de vaart komen op de lijndienst Rotterdam-Hull.

(ADVERTENTIE)

HET KATHOLIEK DOCUMENTATIE CENTRUM TE NIJMEGEN zoekt voor zijn archief

foto's, afbeeldingen, films, geluidsoptnamen die betrekking hebben op

het katholieke leven in de jaren 1900-1970

zoals van kerkelijke plechtigheden en evenementen, bedevaarten en processies, priesterwijdningen, kerkconsecraties, missie, jeugdbewegingen en andere activiteiten van kerkinterieurs en kerkelijke kunst. Zowel enkele foto's en opnamen als uitgebreide collecties van particulieren, instellingen, persbureaus e.d. zijn welkom.

Aanbiedingen of materiaal (lijst met beschrijving) kunt u ongetrukeerd opzenden aan: Katholiek Documentatie Centrum, Antwoordnummer 213, Nijmegen.

Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot de directeur: (080) 558711 toestel 2412

Zorg over gunstige handelsbalans

ENSCHDEDE, 23 dec. — Het Centraal Orgaan van de Economische Betrekkingen met het buitenland blijft zich zorgen maken over de Nederlandse handelsbalans. De uitvoer is in de eerste maanden sterker gestegen dan menigen had verwacht, en de invoer is maar weinig toegenomen. Dit lijkt op zichzelf een gunstige ontwikkeling, maar het centraal orgaan kan zich

niet aan de indruk onttrekken dat de sterke toename van de uitvoer mede een gevolg is van minder gunstige omstandigheden in ons land.

Vooral wordt gewezen op de vermindering bereikbaarheid van het bedrijfsleven (en overheid) om in eigen land te investeren. Het tekort op onze handelsbalans was, zoals bekend, eind september 96 miljoen gulden, tegen 2,87 miljard een jaar geleden. Het beeld van de handelsbalans is sedert enige tijd zeer stabiel, rustig en evenwichtig, hetgeen mogelijk zo zal blijven totdat de investeringen in Nederland weer aantrekken.

De achtergrond van de heersende rust is uiteraard geen opwekkend verspreid, aldus het centraal orgaan. Het achterwege blijven van investeringen kan onze economie gemakkelijk een relatieve achterstand bezorgen, en het is maar al te zeer bekend hoe moeilijk eenmaal opgelopen achterstanden dan vallen in te halen. Het effect daarvan op de handelsbalans zal op den duur moeten blijken. Voorlopig is het centraal orgaan hierover niet optimistisch.

BEDRIJFSLEVEN

• KERN-ENERGIE

De Tennessee Valley Authority (TVA) heeft aan General Electric Company (USA) het belangrijkste kontrakt toegewezen — in termen van produktiekapaciteit — uit de geschiedenis van de kernenergie-industrie. Het betreft een order voor vier atoomreactoren en de 10-jaar lange levering van splijtbrandstof, alles samen voor een rekordbedrag van 275 miljoen dollar.

De vier atoomreactoren, allen van het kokend water type BWR/6, vertegenwoordigen gezamenlijk een stroomproduktiekapaciteit van 4.800.000 kW. Ze zullen tijdens de tweede helft van dit decennium gebouwd worden voor een inbedrijfstelling in 1980-'82.

• MILIEU

De Westduitse regering werkt aan een wetsontwerp dat voor het milieu schadelijke stoffen in was- en reinigingsmiddelen verbiedt. Overwogen wordt voor de samenstelling van de middelen een registratieplicht in te voeren. De regering wil het onderzoek naar onschadelijke middelen financieel steunen.

• LENING

Op de 8 percent 30-jarige obligatielening 1973 van f 6 min ten laste van de Paulus Stichting te Sittard is voor een dusdanig bedrag ingeschreven, dat bij de toewijzing een belangrijke reductie zal worden toegestaan, aldus emittenten.

• CHEMIE

Het Westduitse chemie-concern Goldschmidt te Essen viert zijn 125-jarig bestaan. Het legt zich vooral toe op toelevering van specialiteiten aan de industrie. De belangrijkste afdeling produceert decoratief vereidelingsmateriaal voor bekleding van spaanplaten en kunststoffslijmen, dat werd ontwikkeld uit de eerste droge kunststoffslijmen ter wereld, die toen werden toegepast bij de vervaardiging van triplex.

Andere specialiteiten vinden toepassing bij de verbetering van de techniek van lagermaterialen, bouwbescherming en corrosiewering, en desinfectie bij de voedingsmiddelenindustrie. Voorts koopt de onderneming al sinds tientallen jaren metaalafval van conservenfabrieken op, waaruit staalschroot en tin van een uitzonderlijk hoge zuiverheidsgraad worden teruggewonnen. Ook exploiteert het een aluminium-thermisch reductie-procedure, dat het mogelijk maakt kilometers spoorrails naadloos te lassen. De groep telt 70-duizend medewerkers in produktie en verkoopbedrijven in 90 landen. Zij behalen een jaaromzet van ca. 'n half-miljard mark.

• COKES

Vanaf 1 jan. a.s. is de EEG-subsidie op cokes afgeschaft. Vooral de Westduitse mijnbouw voelt zich door dit besluit van de EEG-ministeraad getroffen, omdat zij tot nu toe ca. 230-miljoen mark per jaar aan deze subsidie binnenkreeg. De Westduitse delegatie pleitte tevergeefs voor handhaving van deze subsidie, maar kreeg te weinig medestanders, zodat haar voorstel daartoe, dat met algemene stemmen had moeten worden goedgekeurd, werd afgewezen.

Het was vooral Nederland, dat het misnoegen van de Duitsers heeft opgewekt, omdat ons land alle compensatievoorstellen afwees. Ook het althans voor nog vier maanden te handhaven, haalde de eindstreep niet. De Nederlandse delegatie hield

voet bij stuk, omdat onze staalindustrie goedkoper met Amerikaanse dan met EEG-kolen verzorgd kan worden.

• RAYON

Overeenkomstig de verwachting vermeld in het jaarverslag over 1971 zal de winst van kunstzijdespinnerij Nyma NV in Nijmegen over 1972, voor zover thans valt te overzien, ongeveer 25 pct achterblijven bij het resultaat over het vorige jaar. Over 1971 bedroeg de nettowinst ruim f 463.000.

In 1972 werd voortgegaan met de sanering van de onderneming, zo meldt de directie in een tussentijdse mededeling. Deze heeft geleid tot een verbeterde efficiëntie, resulteert in een hogere produktie, waardoor de gestegen loon- en andere kosten voor een belangrijk deel konden worden opgevangen. In september werd de zgn. continuafabriek met omliggend terrein verkocht, zodat thans nagenoeg alle, voor het huidige bedrijf niet benodigde, onroerende goederen zijn afgestoten.

• CHEMIE

Badger Italiana S.p.A. heeft te Mantova, Italië, een nieuwe 225.000 t a ethylbenzeen-styreenfabriek voor Montecatini-Edison gebouwd. Badger Italiana had de leiding over de bouw en Badger B.V., Den Haag, voerde de ingenieurswerkzaamheden uit en zorgde voor de aankoop van materialen. Badger B.V. zal Montecatini-Edison tevens helpen bij het inbedrijfstellen van de fabriek.

In de fabriek wordt enpropedice toegepast, die gezamenlijk door Union Carbide Corporation, Cosden Oil and Chemical Company en The Badger Company zijn ontwikkeld. Volgens deze procedés, die een zeer hoog rendement geven, wordt styreen vervaardigd door alkylering van benzeen met ethyleen tot ethylbenzeen en daaropvolgend dehydrogeneren van ethylbenzeen tot produkt-monoomeer. Dit is de vijfde, door Badger ontworpen fabriek, waarin deze procedés worden toegepast.

Blinden bedienen schrijfeomputer

MÜNCHEN, 23 dec. — Werkzaamheden, die tot nu toe alleen zienden konden doen, zullen in de toekomst ook door blinden kunnen worden uitgevoerd. Op de Beierse Blindenschool in München (Bondsrepubliek Duitsland) werden voor de eerste maal op de wereld twee blinde stenotypisten voor de bediening van een magneetband gestuurde schrijfautoomaten opgeleid. Tijdens het enige jaar durende ontwikkelingswerk schiepen leraren en konstruktoren van de Münchener Blindenschool in samenwerking met het Bondsinstituut voor Arbeid en een bedrijf voor elektronica een apparaat, dat het de blinden mogelijk maakt, hun werk aan het schrijfeomputer te controleren.

Deze „code-omzetter” vertaalt het gewoon geschreven schrift van de schrijfautoomaten in brailleschrift en stelt zo de blinden in staat, de tekst mee te lezen, fouten te verbeteren en aanvullingen in te voegen. Bij de presentatie van het nieuwe apparaat werd er bijzondere nadruk op gelegd, dat de ontwikkeling ervan voortnamelijk voor rekening van een aan de school verbonden blinde leraar komt. De ervaringen van de leerkrachten van de Beierse Blindenschool met hun beide leerlingen tonen aan, dat ook gekompliceerde apparatuur door blinden volledig zelfstandig kan worden bediend.

Economie Rusland niet rooskleurig

WENEN, 23 dec. (GPD) — De economische situatie in de Sovjetunie, zoals die zich tijdens de begrotingsdebat in de Opperste Sovjet deze week heeft afgeleend, is niet rooskleurig. Baibakov, de voorzitter van de plancommissie, kritiseerde in zijn toespraak de ernstige hiaten in de industriële produktie en de mislukte oogst. Als gevolg daarvan zal de produktie van consumptiegoederen moeten worden afgeremd ten gunste van de landbouw en de produktie van landbouwmachines. Dat is een radicale koerswijziging van partijleider Brezjnevs en premier Kosygin die, sinds zij aan de macht zijn, een betere verzorging van de Sovjetburgers met consumptiegoederen vooraan in hun vandel hadden geschreven. Deze talloze malen beloofde betere verzorging zien de Russische gezinnen nu voor de zoveelste keer langs hun neus gaan.

De begroting voor 1973 is de grootste die ooit door één enkel land is aangenomen. Zij voorziet in uitgaven van 181,5 miljard roebel (218,6 miljard dollar) en inkomsten van 181,7 miljard roebel. Ondoorgrondelijk blijft zoals altijd de post defensie. Deze staat sinds 1971 opnieuw met 17,9 miljard op de begroting.

De feitelijke uitgaven voor het militaire apparaat moeten volgens experts — gezien de snel groeiende Sovjetvloot en het arsenaal aan strategische atoomwapens — veel hoger liggen en zou dus verschoenen zijn in andere posten, zoals bijvoorbeeld „wetenschappelijk onderzoek”.

ACHTERSTAND

Uit de enorme stijging van de post landbouw, die met 3,1 miljard roebel, ofwel 10 procent is vergroot, blijkt overduidelijk dat het mistakken van de oogst deze zomer niet alleen te wijten is geweest aan de extreme droogte, maar ook aan technische tekortkomingen. De mechanisering van de landbouwbedrijven, de voorziening met kunstmest, enz. is schrikbarend achtergebleven bij wat het vijfjarenplan had bevolen.

Het gevolg is dat er 30 miljoen ton graan minder is geoogst dan de 195 miljoen ton die er volgens het plan hadden moeten zijn.

Om de verzorging van de stadsbevolking met brood te garanderen, moet nu uit Amerika voor kostbare goederen roebels graan worden geïmporteerd, hetgeen ook nog eens extra transportproblemen met zich meebrengt. De consequenties uit deze catastrofe zijn door minister van financiën Gorbounov dan ook genomen: de investeringen in de landbouw worden drastisch vergroot.

PIJN

Deze maatregel is er in het Kremlin zeker niet zonder pijn en moeite doorgekomen. Met alle kracht heeft men de laatste jaren aan een betere verzorging van de bevolking met consumptiegoederen gewerkt. Op het partijcongres in de lente van 1971 had dit probleem de allerhoogste prioriteit.

Alleen vanuit de huidige economische nood situatie kan de korting van de post consumptiegoederenindustrie met niet minder dan 3,6 procent worden

verklaard. Politieke motieven liggen hieraan zeker niet ten grondslag. De landbouw is in de Sovjetunie altijd een zorgkind van de regering geweest. Onder de taarn konden grote hoeveelheden graan naar het buitenland worden geëxporteerd. De Oekraïne werd de korenkruur van Europa genoemd. Sinds de collectivisering zien de Sovjetleiders zich steeds weer gedwongen landbouwprodukten te importeren.

Dertig miljoen Sovjet-boeren zijn niet in staat de bevolking van voldoende voedsel te voorzien, terwijl in de Verenigde Staten slechts vijf miljoen boeren jaarlijks overschotten van meerdere miljoenen tonnen behalen. Het slechte weer, de verouderde methodes en de onvoldoende technische uitrusting worden dan een rol gespeeld, maar de wortel van het kwaad is in de vermindering van de Russische boeren van hun grond. Op de 3 procent landbouwgrond die de boeren privé mogen bewerken, wordt nog altijd heel wat meer geoogst dan op de 97 procent gecollectiviseerde grond.

BEURS VAN AMSTERDAM

ACTIEVE AANDELEN	
AKZO	71,40
Alig. Bank Nederl.	397,00
AMRO-bank	74,00
A'dam Rubber	278,00
Del. Mij.	139,00
Dordrechtse Petrol.	150,80
Edel 7% pr.	149,30
Heineken's bel. & beh.	318,00
Heineken's Bier	334,50
HAL	263,00
Hoogovens	84,00
HVA	404,00
KLM	110,10
Kon. Petr.	121,00
KNSM	193,00
Nat. Nederl.	87,50
Phis. v. Onnieren	298,50
Philips	52,50
Robeco	263,50
Rohinco	175,50
Scheepv. Unie	139,80
Unilever	142,70
OBLIGATIES	
Staatsleningen	
Ned. 25-j. 1970	104,60
Ned. 15-j. 1970-3	104,10
Ned. 7-j. 1970	104,10
Nederl. 1970	104,30
Nederl. 1971-81	102,50
Nederl. 1972	99,10
Nederl. '89	97,80
Nederl. 1988-4	93,50
Nederl. 1987	91,30
Nederl. 1986	90,10
Nederl. 1985-2	90,70
Nederl. 1984-2	88,20
Nederl. 1984	85,20
Nederl. 1984	99,00
Converteerbare Obligaties	
AKZO '89	81,70
Alig. Bank Ned.	119,50
AMRO-bank '89	131,75
Elsevier	210,00
Gelder Zon	82,80
Gist-Broc. '89	80,40
x laten d ex dividend e ex elaten g gedaan en bieden h laten b bieden	

Grinten v.d. '89	6½ 108.10	108.80
Homb. Acht. '71	5½ 90.30	90.50
Hoogovens	5½ 98.00	98.50 b
KLM acht. '88	5½ 98.00	88.00
K.N. Papier Acht. '74	137.00	137.00
Philips '70	6½ 102.80	102.50
Philips '70	6½ 102.80	102.50
Rolingo 1.000	6½ 93.00	107.25
Ver. Glas	7	84.00
Ver. Mach. '88	6½ 115.00	117.00

AANDELEN

Bank-Cred. Verzek.

AMEV a.d. cert.	114.20	114.50
AMFAS-groep t. f.	96.00	96.50
Ass. C. St. R'dam c.	111.00	111.90
Delta-Lloyd cert. f.	76.50	78.00 b
Ennia	104.00	105.00
Kas Associatie	120.50	120.50
Mees & Hope	172.00	173.50
Ned. Credietb. a. b	59.90	59.00
Ned. Middenlandsb.	170.50	173.50
Slavenburg's bank f.	2690.00	2690.00
Friesch-Gron. Hyp.	9850.00	9850.00
West-Utr. Hyv. Bank	365.00	374.00

AANDELEN

Handel Industr. & Div.

ACF A'dam Ch. F.	268.80	268.50
Albert Heijn	51.00	50.00
Alg. H.O.G. - BOB	157.00	160.00 b
Alig. Vrucht. Imp. Mij.	1270.00	1270.00
Amalg. holding f. 20	46.40	46.80
A'dam Droogdok Mij.	195.50	199.00
A'dam Ruituik Mij.	160.00	151.00
A.N.I.E.M. nat. bez.	96.00	96.00
Arnhemse Schb.	124.00	124.50
Asselbergs Lizer	970.00	970.00
Auto-Ind. Screw Works	165.00	168.00
Auto-Industr. R'dam	21.45	21.45
Ballast-Nedam Gr.	59.40	60.00
B.A.M. Ver. Bedr.	105.40	106.00
Batavia Marg.	920.00	920.00
Batenburg	1540.00	1540.00
Beek A.L.V.	1800.00	1590.00
Beers Zonen	68.50	67.30
Begemann Mach.	158.00	159.00
Benardorp Intern.	325.00	335.00
Bergius Papir	365.00	370.00
Berkels Talent	331.00	334.00
Blidjend-Willem	1050.00	1040.00
Boer Drukk. Uitgav.	332.00	332.00
Bols Lucas	148.00	148.20
Borsumij-Wehrv	400 236.50	235.80
Boe Kalk	128.00	128.20
Bank onroer. zaken	705.00	720.00

Braat Bouwstoff.	382,00	382,00
Breda v. d. Goed	1980,00	1980,00 b
Breda v. d. Goed arc	1980,00	1980,00
idem Ver. Bedr. arc	—	—
Breda v. d. Goed arc	476,00	472,00
Bühmann-Tetterode	88,00	89,00
Calvé arc	—	—
Calvé Delft arc	204,50	205,50
idem 6% c.p.r.w.d. arc	150,00	—
Cent. Suikermij	512,00	513,00
Ceteco	168,00	169,20
Chamotte Unie	272,00	273,50
Cindus-Key & Kram.	69,10	69,00
Crane Nederland	1520,00	1525,00
Dessauw Papit	97,50	98,30
Dijkers & Co.	1000,00	990,00
Dorp & Co.	1565,00	1565,00 b
Drehtsch-Overijse. H.	2060,00	2060,00
Droge Wol	2460,00	2465,00
Drukk. Apparaten B.	368,00	369,00
Edel v. d. V.	53,10	53,10
Elsevier's Uitg. Mij.	628,00	628,00
EMBA	397,00	398,00
Enkes	125,00	128,00
Europe Hotel	6005,00	5900,00
Frane Nederland Mach.	1030,00	1015,00
Fokker	40,00	40,30
Ford	—	—
Futura f. 20	88,00	89,20
Gamma-Hold.	286,00	285,00
idem 5% pr. wd.	110,00	108,00
Geulder Paper	61,00	—
idem 6% c.p. arc.	60,50	62,00
idem p	—	—
Geul. Nat. Bez. c.	160,00	160,00
Giesse De Noord	1880,00	1900,00
Gist-Brocades	65,50	66,30
Goudsmid Ed.	153,00	148,50
Grasso's Machines	115,00	112,00
Gruiten Venlo	211,00	210,00
Groefmederij K. ned.	121,40	121,00
Hagemeyer & Co.	1420,00	1425,00
Halberg Machines	695,00	690,00
Hellings	695,00	690,00
He. v. d. V. Conserven	185,00	186,00 b
Heybroek Co. H. M.	1210,00	1210,00
Hoek's Machines	267,00	267,00
Holec	304,50	305,50
Holl. Beton Groep	85,40	84,30
Hoozenbosch Schoen.	1210,00	1205,00
Hoolmeijer Zay	209,50	209,00 b
I. H. C.-Holland	685,00	698,00
Industrie Mij.	287,00	285,00
ISB-Kondor sr.	82,00	82,00
Interlas	295,00	302,00
Interatio-Mueller	64,90	64,50
Inventum	1200,00	1230,00

HET ALGEMEEN BURGERLIJK PENSIOENFONDS

De afdeling Automatische Informatieverwerking die in het kader van de ontwikkeling op het terrein van de automatisering van IBM 360/40 computers over gaat op verder geavanceerde apparatuur waarmee teleprocessing- en data-bank-projecten worden ontwikkeld, vraagt een:

hoofd bureau systeemontwerp en programmering

De taak van het bureau omvat het uitwerken van projectontwerpen tot machinegerichte systeemontwerpen en het op basis hiervan schrijven van programma's ter overdracht aan de produktie.

Het bureau telt 40 medewerkers, zijnde systeemontwerpers en programmeurs verdeeld over een aantal secties.

Functies:

- het dagelijks leiding geven aan het bureau, zowel t.a.v. het opzetten van nieuwe projecten als het onderhouden van bestaande;
- het opstellen van de planning op korte termijn alsmede het adviseren omtrent de planning op lange termijn.

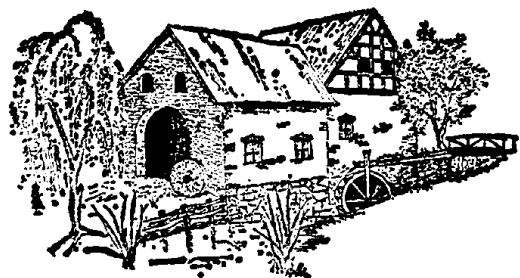
Vereiste:

- naast een vooropleiding op middelbaar niveau, een voltioede A.M.B.I.- of vergelijkbare opleiding;
- ruime ervaring op het gebied van de administratieve automatisering, zowel in de richting van het systeemontwerp als de programmering;
- leidinggevende kwaliteiten;
- leeftijd niet beneden 30 jaar.

Salaris:

- afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring volgens rijksregeling;
- vakantie-uitkering 7%;
- A.O.W./A.W.W.-premie voor rekening van het A.B.P.

Schriftelijke sollicitaties zenden aan het Hoofd van de afdeling Personeelszaken van het Algemeen burgerlijk pensioenfonds, Homerusplein 11 te Heerlen.

Café - Restaurant Etzenrather-Mühle

TEL. 0949-2454-200
am Hochwildfreigehege
GANGELT

180 M. hinter dem Zoll-amot
Minder-Gangelt, Schinveid
(links abt.)

AM 24 DEZEMBER und 2e WEIHNACHTSTAG GEÖFFNET
AM 1. WEIHNACHTSTAG GESCHLOSSEN

31. DEZEMBER „SILVESTERFEIER“ IM KERZENLICHT.

- ALLEN GÄSTEN UND FREUNDEN UNSERES HAUSES
EIN FROHES WEIHNACHTSFEST UND EIN
GLÜCKLICHES 1973!
- Vom 12-2 - 9-3 1973 wegen Betriebsferien geschlossen.

Familie Piepers

STICHTING "ST. ANNA"

centrum voor
zwakzinnigenzorg
HEEL

In de centrale keuken van ons instituut alwaar dagelijks 800 maaltijden worden bereid bestaan op korte termijn plaatsingsmogelijkheden voor

een huishoudkundige voor Inrichtingen en enkele inrichtingsassistenten

Zij die zelfstandig kunnen werken en de nodige ervaring in deze sektor bezitten worden eveneens uitgenodigd te solliciteren.

Nadere inlichtingen worden verstrekt door het hoofd Civiele Dienst (tel. 04747-641 toestel 350).

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de Algemeen Directeur van het Centrum, Mgr. Savelbergweg 104, Heel.

Vertegenwoordiger autobenodigheden en garage-uitrusting.

Gekende firma vraagt vertegenwoordiger voor prov. Limburg. Max. 35 jaar, voorkeur reeds gewerkt hebbende als vertegenw. Wagen van de firma, alle kosten betaald. Gewaarsborgd min. vast sal. f 750 commissie. Eigenhandig uitvoerig schrijven naar: N.V. CARIS NEDERLAND De Vriesstraat 38 A, Eindhoven.

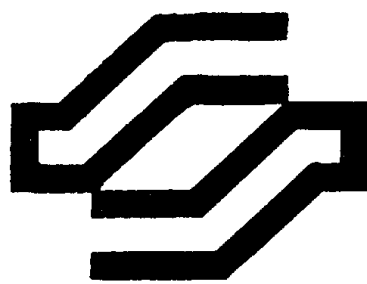

SAUNA WAUBACH

2e Kerstdag '72
2-6 uur n.m.

OPEN HUIS

Gratis informatie
oriëntatie
kijkgag
Geïnteresseerden
en belangstellenden
zijn welkom.

N.V. WATERLEIDING MAATSCHAPPIJ VOOR ZUID-LIMBURG

PRINS BISSCHOPSINGEL 5
MAASTRICHT
TELEFOON 043 - 17841

Onze maatschappij, die tevens de directie voert over de N.V. Waterleiding Mij. voor Midden- en Noord-Limburg, voorziet een groot gedeelte van de provincie Limburg van drinkwater. Daartoe wint zij grondwater, zuivert dit en distribueert het naar de aangesloten woningen, bedrijven, ziekenhuizen, enz.

In ons hoofdkantoor te Maastricht is onder meer de afdeling CORRESPONDENTIE en ARCHIEF gevestigd.

Onderdeel van die afdeling is de CENTRALE TYPEKAMER

Deze centrale typekamer, waar vier dames werken, verzorgt alle voorkomende typewerk (zoals brieven, rapporten, circulaire's) en stencilwerk.

Ter vervanging van de huidige medewerkster zoeken wij een

GROEPSLEIDSTER centrale typekamer

die, onder super-visie van het Hoofd Correspondentie en Archief, belast zal worden met de dagelijkse leiding van de Centrale Typekamer.

Die dagelijkse leiding bestaat uit:

- het verdelen, toezien op de voortgang en het controleren van type- en stencilwerk
- het verzendgereed maken van alle post die „de deur uitgaat“ en het toezien op een juiste verzending
- het eigenhandig typen van speciale stukken

Wij denken aan een mevrouw of juffrouw, die

- met goed gevolg een opleiding op tenminste MAVO-4-niveau heeft afgesloten
- geruime tijd (tenminste 5 jaar) als typiste werkzaam is (gewoest)
- een leeftijd heeft van circa 25 jaar
- leiding kan geven aan een klein team van medewerkers

Bij het voldoen aan de gestelde eisen, zal haar aanvangs-jaarsalaris ongeveer f 14.000,— bruto bedragen, excl. 7% vakantietoelage.

- Premie A.O.W./A.W.W. nemen wij voor onze rekening
- voor de pensioenvoorziening van onze medewerkers zijn wij aangesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

Belangstellenden voor deze functie gelieven een sollicitatiebrief te sturen naar ons hoofdkantoor, ter attentie van de directie, onder vermelding van de letters GT op de enveloppe.

Zij kunnen desgewenst ook telefonisch informatie inwinnen bij het Hoofd Afdeling Correspondentie en Archief of bij het Hoofd Personeelszaken.

sanitair-monteur

Als u niet voor een paar tientjes méér pendelende gastarbeider wilt zijn in Duitsland, als u wilt werken in een modern, gestadig groeiend bedrijf, in de nieuwbouw en utiliteitssector en vooral als u een serieus vakman bent in het bezit van gawalo diploma of als u gelijkwaardige ervaring hebt, dan wil ik u graag plaatsen bij de kern van vaklieden in mijn bedrijf. We moeten natuurlijk wel even praten. Belt u daarom op om een afspraak met mij te maken. Mijn telefoonnummer is 045-412555 of 04451-322.

VAN DEIK

technisch advies- en installatieburo
Soureth 92, De Beitel, Heerlen.

Voor
ziekenfondsleden
op recept

20% montuur- korting

Glaskortingen als steeds.
en als 't om uw ogen gaat,
dan naar

P. HOPPENBROUWERS

EMMAPLEIN 11
HEERLEN
Telefoon 711984

bij de St. Pancratiuskerk
t.o. Wyers-passag

Buitendienstfunctionaris Verkoopkantoor

INTERPOLIS

Voor ons nieuw verkoopkantoor te MAASTRICHT vragen wij een representatieve persoon met commerciële aanleg en belangstelling voor het verzekeringswezen.

Naast het aantrekken van nieuwe relaties in de particuliere-middenstands- en industriële sector behoort tevens tot zijn taak het onderhouden van de contacten met bestaande relaties.

Leeftijd tussen 25 en 40 jaar.
Middelbare- of gelijkwaardige opleiding.

Een goed basissalaris, afsluitprovisie, uitstekende sociale voorzieningen en een premievrij pensioen worden in het vooruitzicht gesteld. Bovendien een verblijfskostenvergoeding en een kilometervergoeding voor het gebruik van een eigen auto.

Eigenhandig geschreven sollicitaties te richten aan:

N.V. INTERPOLIS LVM

Afdeling Personeelszaken
Wilhelminasingel 5
ROERMOND

Dit zijn mijn wagens. Daarop geef ik service. Ik zit dicht bij u.

Ik ben Fiat-dealer.
Een van de velen in Europa.
In Nederland is Fiat als
bedrijfsautomeerk nog niet
het grootste. Maar wat niet is
kan komen.

En voor Fiat ziet de
toekomst er goed uit.

Fiat blijft

Steeds meer merken
verdwijnen. Alleen de sterken,
zoals Fiat, blijven over.

Daarom kan ik u, als dealer
van Fiat, een stuk zekerheid
bieden. De zekerheid van een
blijvend grote keus en
regelmatige service.

Groot merk

Fiat is op dit moment al
een van de grootste vracht-
wagenproducenten van
Europa. Daardoor kan ik u
precies de auto's leveren, die u
voor uw bedrijf nodig hebt.

Het Fiat transportwagen-
park loopt van 3,5 ton tot
50 ton. Oersterke bedrijfs-
wagens in alle typen en
uitvoeringen!

Snelle service

Deze auto's betrek ik
rechtstreeks uit het Fiat
Dieselcentrum in Apeldoorn.
Dit enorme centrum, speciaal
voor Nederland, beslaat liefst
250.000 m².

Dag en nacht zijn er vak-
mensen in de weer om de
Fiat-dealers van Nederland
zo snel mogelijk te helpen.
Bijvoorbeeld aan onderdelen.
Dat gaat per computer, dus
razendsnel.

In uw eigen omgeving

Dankzij al deze mogelijk-
heden én de zekerheid dat
Fiat blijft, kunt u bij mij reke-
nen op uitstekende, op uw
bedrijf „gemaakte“ auto's.
En ook op vlotte, gedegen
service.

Ik zit bij u in de buurt,
hoogstens op een half uur rij-
den afstand. Kom eens langs,
of bel op voor een afspraak,
zodat ik u méér kan vertellen.

Vier nieuwe vrachtbestellers.
Gloednieuwe typen in liefst
40 uitvoeringen in totaal.
Oersterk en robuust,
maar wendbaar en
comfortabel als
Fiat personenauto's.

***DIT IS
NIEUW***

Fiat 50 NC

motor diesel: 82 DIN pk
toegest. tot. gew.: 5.000 kg.

Chassis-Cabine
draagvermogen:
2970-3000 kg bruto
laadbaklengten:
van 292 tot 548 cm

Open laadbak
laadvermogen:
2620-2730 kg nuttig
laadbaklengten:
van 339 tot 489 cm

Bestelwagen
laadvermogen:
ca. 2300 kg nuttig
laadvolumen:
van 10 tot 16 m³

Fiat 55 NC

Motor diesel: 82 DIN pk
toegest. tot. gew.: 5.600 kg.

Chassis-Cabine
draagvermogen:
3200-3240 kg bruto
laadbaklengten:
van 292 tot 448 cm

Open laadbak
laadvermogen:
3270-3310 kg nuttig
laadbaklengten:
van 339 tot 399 cm

Bestelwagen
laadvermogen:
ca. 2880 kg nuttig
laadvolumen:
van 10 tot 13 m³

Fiat 80 NC

motor diesel: 122 DIN pk
toegest. tot. gew.: 8.200 kg.

Chassis-Cabine
draagvermogen:
5390 en 5440 kg bruto
laadbaklengten:
van 362 tot 514 cm

Open laadbak
laadvermogen:
4980-5080 kg nuttig
laadbaklengten:
van 339 tot 399 cm

Bestelwagen
laadvermogen:
ca. 4000 kg nuttig
laadvolumen:
van 12 tot 16 m³

Fiat 90 NC

motor diesel: 122 DIN pk
toegest. tot. gew.: 8.800 kg.

Chassis-Cabine
draagvermogen:
5860-6020 kg bruto
laadbaklengten:
van 374 tot 646 cm

Open laadbak
laadvermogen:
5330-5630 kg nuttig
laadbaklengten:
van 399 tot 611 cm

Fiat 616

uitvoering: - chassis-cabine
- open laadbak
- gesloten laadbak

motor benzine: 51 en 82 DIN pk
draagvermogen bij
chassis-cabine 1860 tot 2080 kg.

Unic Fiat 673N

Chassis-Cabine
motor diesel: 100 DIN pk
draagvermogen:
5790-5990 kg bruto

Unic Fiat 673N

Chassis-Cabine
motor diesel:
120 en 145 DIN pk
draagvermogen:
8900-9170 kg bruto

Fiat 682N3

Chassis-Cabine
motor diesel: 122 DIN pk
draagvermogen:
7400-7600 kg bruto

Fiat 673N

Chassis-Cabine
motor diesel: 145 DIN pk
draagvermogen:
8630-8880 kg bruto

Unic Fiat 673N

Chassis-Cabine
motor diesel: 145 DIN pk
draagvermogen:
10.610-10.900 kg bruto

Unic Fiat 673N

Chassis-Cabine
motor diesel: 180 DIN pk
draagvermogen:
10.310-10.560 kg bruto

Fiat 684N

Chassis-Cabine
motor diesel: 200 DIN pk
draagvermogen:
10.170-10.400 kg bruto

Fiat 619N1

Chassis-Cabine
motor diesel: 260 DIN pk
draagvermogen:
9760-10.010 kg bruto

Fiat 6x4

673N Chassis-Cabine
motor diesel: 260 DIN pk
draagvermogen:
14.300-14.600 kg bruto

Unic Fiat 6x6

27-86 Chassis-Cabine
motor diesel: 240 DIN pk
draagvermogen:
13.890 kg bruto

Fiat 684TP

Chassis-Cabine
motor diesel: 200 DIN pk
draagvermogen:
10.280 kg bruto

Fiat 619T1

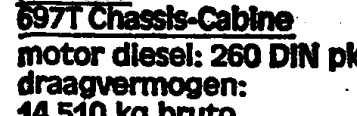
Chassis-Cabine
motor diesel: 260 DIN pk
draagvermogen:
9910 kg bruto

Unic Fiat 619T1

Chassis-Cabine
motor diesel: 310 DIN pk
draagvermogen:
9880 kg bruto

Unic Fiat 619T1

Chassis-Cabine
motor diesel: 260 DIN pk
draagvermogen:
14.510 kg bruto

Fiat 6x4

673N Chassis-Cabine
motor diesel: 260 DIN pk
draagvermogen:
14.510 kg bruto

Ik ben uw Fiat-dealer

Leonard Lang B.V. Verloren van Themaatweg 2
Born (L) tel. 04498-1700

Voor uw
BONTMANTEL
EN REPARATIES
naar.....
DE VAKMAN
BONTHUIS BRUNING
GELDEN
Kummenadestraat 18 - Tel. 04494-5064 x

Advertenties
op deze pagina vallen
hoegenaamd niet op.
Dit was een advertentie. Dank u.

CUSTERS-ELISSEN B.V.
ULSTRATEN
vraagt voor nieuw op te richten afdeling
MAGAZIJNCHIEF
Zijn werkzaamheden zullen omvatten het gehele
beheer van het magazijn, alsmede het verrichten
van administratieve werkzaamheden.
Schriftelijke sollicitaties aan
POSTBUS 27, MEERBEEK.

VERPLEEGKLINIEN - HEERLEN

In onze moderne Verpleegklinieken waar momen-
teel 200 sonatisch zieken worden verpleegd, ver-
zorgd en gerehabiliteerd en waar tevens nog 150
geestelijk gestoorde bejaarden zijn opgenomen,
hebben wij plaats voor een

GASTVROUW

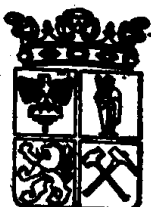
als assistente-mentriks van de
leerlingenflat.

Wij denken hierbij aan een actieve vrouw (van
25-30 jaar en ongehuwd) die begrip heeft voor het
denken en doen van onze leerling-ziekteverzorgen-
den en die hen kan stimuleren en begeleiden in hun
vrije tijdsbesteding, om aldus een belangrijke bij-
drage te leveren in het woon- en leefklimaat.

Indien u geïnteresseerd bent in bovengenoemde funk-
tie kunt u hiervoor in aanmerking komen door
schriftelijk te solliciteren onder nr. A 2912 bij de
geneesheer-directeur van de Verpleegklinieken.

Daarna zullen wij graag in een persoonlijk onder-
houd nader ingaan op functie en salaris.

Heerl Damsstraat 3 - Heerlen
Telefoon 045-719181

gemeente heerlen

Bij het Projectbureau van de Dienst van Publieke
Werken kan worden geplaatst een

civieltechnisch medewerker

Taak:

Het uittrekken van gegevens t.b.v. de kalkulatie van
civieltechnische werken, alsmede het tekenen en
detaileren van wegenbouwkundige projecten.

Meen:

- Leertijd tot 30 jaar
- Diploma HTS of een daarmee gelijk te stellen
opleiding
- Tekenerervaring
- Kennis van begroten strekt tot aanbeveling

Salariëring:

Het salaris zal, afhankelijk van leeftijd, opleiding
en ervaring, in onderling overleg worden vastge-
steld en liggen tussen minimaal f 1261,- en maxi-
maal f 1637,- bruto per maand, exclusief de sala-
risverhoging per 1-1-1972.

De gunstige rechtspositieregelingen van de Over-
heid zijn van toepassing (o.a. geen inhouding AOW-
AWW-pensie, 7% vakantietoelage, eigen ziekteko-
stenregeling en welvaartstoesen).

Sollicitaties binnen 10 dagen, onder nummer 522,
te richten aan Burgemeester en Wethouders van
Heerlen.

Centrum voor behandeling, verpleging en verzorging
van geestelijk gehandicapte kinderen en volwassenen

Huize Watersley Huize Hoogeruts
SITTARD SITTARD

De Paulus Stichting vraagt voor de Paulusdienst in Sittard

een gastvrouw

Haar taak bestaat hoofdzakelijk uit het begeleiden van de be-
woners van de flat en het zorgdragen voor een prettige woon-
en leefteer.

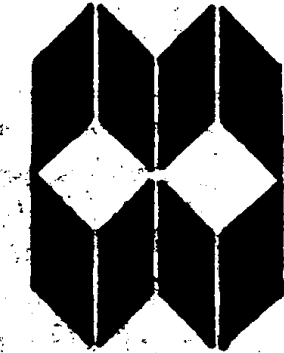
Tevens dient zij leiding te geven aan het aanwezige huishoude-
lijk personeel.

Zij staat in de organisatie rechtstreeks onder het Hoofd Per-
sooneelzaken en zal met 2 collega's in wisseldienst (d.w.z. ook
in de weekenden) moeten samenwerken.

De gedachten gaan uit naar een evenwichtig persoon van mid-
delbaar niveau, die over goede contactuele en leidinggevende
kwaliteiten beschikt. Ervaring in de omgang met jonge mensen
strekt tot aanbeveling.

Leertijd 25-35 jaar. Bezit rijbewijs strekt tot aanbeveling.

Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatiebrieven met terzake
doende informatie en voorzien van recente pasfoto te richten aan het Hoofd
Personeels zaken van de Paulus Stichting, Watersley 1, Sittard.

Marcel Muyres

Voor de productiedivisie Woningbouw, die woningbouwprojecten realiseert in
Midden- en Zuid-Limburg, zoeken wij contact met

ERVAREN UITVOERDERS

De werkzaamheden worden verricht in samenwerking en overleg met hoofd-
uitvoerders en bedrijfsbureau.

De voortgang en de kostenbeheersing worden periodiek besproken.
Voor dagelijkse gang van zaken worden zij geheel verantwoordelijk gesteld.

Om deze functie goed te kunnen vervullen wordt als eis gesteld:

- minimum leeftijd 25 jaar
- MTS-niveau
- ruime ervaring als uitvoerder in de woningbouw, zowel traditioneel als
glasbouw.

Aan geschikte kandidaten bieden wij:

- goede toekomstmogelijkheden en gelegenheid om zich ten volle te ont-
plooiën
- goede honorering overeenkomstig met functieniveau
- goede sociale voorzieningen (pensioentoeke, coll. ziektekostenverz., stu-
dietoelverg. enz.)

Kandidaten gelieven hun sollicitatiebrief met pasfoto te richten aan aft.
Personeelszaken van

MARCEL MUYRES B.V. - SITTARD
DE PHILIPSTRAAT 12 TEL. 04600-5200

reizen VAKANTIE zomer

281.-

(Als u wilt al vanaf 281.- eigen baas in Spanje)

Spanje... het land waar en de vakantieganger en de zon zich thuis voelen. Waar het blauw van de zee langs witte stranden ligt. Waar het oranje van de sinaasappels glanst naast het rood van de wijn. Waar de zachte avond romantisch wordt begeleid door de gitaren en castagnettes van de flamenco

375.-

Bulgarije... daar schijnt de zon over de stranden van de Zwarte Zee, over de vele bergheiligen, de leuke "folkloristische" dorpen en de steden met hun gastvrije hotels en restaurants. 'n Land dat u zal fascineren!

689.-

De Nijl en de pyramiden, de tempels en de wijde woestijn... dat is het oude **Egypte**. De drukke steden met hun moderne gebouwen, waartussen zich het oude "verschuilt", dat is het Egypte van nu. Ga beide Egypte's toch zien!

389.-

Griekenland en Athene, Rhodos en Kreta. Zon en zee. Tempels en paleizen. Steden en stranden. Romantiek en plezier. Hier ontmoeten elkaar de antieke wereld en het moderne vakantie-ontspannen.

338.-

Enkele uurtjes vliegen... en daar bent u al in **Roemenië**, waar de brede stranden langs de Zwarte Zee omzoomd zijn door moderne hotels... en waar de zee en het achterland u volzonnige vakantie beloven!

389.-

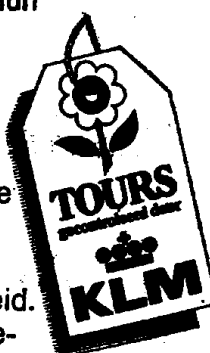
Van Innsbrück tot Wenen is **Oostenrijk** één groot vakantie-land. Vol bergen en sneeuw. Vol zon en wijn. Daar is het goed vakantie vieren!

Minkclub
Dat is gratis service van Fit!
Op diverse bestemmingen zijn speciale kinderreizen o.m. goddinsvond.

kleuterleidsters. Zo kunnen ook ouders van jonge kinderen onbezorgd van hun vakantie genieten!

KLM-tourlabel
Fit-reizen worden gegarandeerd. Met het KLM-tourlabel. 'n Garantie die U de volle zekerheid geeft. 'n Waarborg van service en betrouwbaarheid. Het nieuwe zomervakantie-voortreksel ligt voor U klaar bij Uw bank, reisbureau of bij: **Fit Vliegbeuren**
Eindhoven, Kerkstraat 14, Tel. 040-69211
Amsterdam, Heiligeweg 44, Tel. 020-65186
Den Haag, Wagenstraat 86, Tel. 070-180136

Avontuur in zekerheid

VLEGREIZEN B.V.

Voorkom teleurstelling, boek nú reeds uw vakantiereis voor zomer 1973!

Enige voorbeelden van 15-daagse vliegbeuren met:

AIRTOUROPA naar de Costa Almeria (Zuid Spanje), appartement zonder maaltijden voor	f. 357.-
AIRTOUROPA naar de Algarve , (Zuid Portugal), appartement zonder maaltijden voor	f. 454.-
EUROTOURS naar Ibiza , appartement zonder maaltijden voor	f. 385.-
CENTOURI/SUNLINER naar Menorca , appartement zonder maaltijden voor	f. 376.-
CHRISTOFFEL REIZEN naar Sorrento , vol pension voor	f. 541.-
F.I.T. VLEGREIZEN naar Bulgarije , vol pension voor	f. 593.-
YUGOTOURS naar Joegoslavië , vol pension voor	f. 385.-

en vele andere organisaties en bestemmingen. Behalve van Schiphol, nu ook talrijke mogelijkheden met vertrek van de vliegvelden Beek, Eelde, Twente en Rotterdam.

reisbureau Lissone-Lindeman

Heerlen Emmastraat 4
Massericht Vrijthof 5

045-716457
043-42346

U KUNT NU NOG PROFITEREN van

grote kortingen

op onze nieuwe serie

tour- en sta-caravans 1973

Uw adres met de blijvende service

A. FEYTS

Heerstraat 16, tel. 04492-1213, MEEKLEBEEK

De reisprogramma's 1973 zijn verschenen.

Laat u deskundig voorlichten. Het voorkomt teleurstellingen. Gaat naar

REISBUREAU JORISSEN

MOLENBEEKSTRAAT 1

SITTARD

TELEFOON 04490-6906

RIJKSWEG ZUID 94

GELEEN

TELEFOON 04494-8217

Een goede raad:

Boek nog dit jaar en u zit goed.

De meeste zomer-programma's zijn al uit...

Velen hebben hun zomervakantie reeds geboekt. Zorg er voor, dat U niet te laat bent. Dit jaar voor het eerst door veel reisorganisaties vertrek-mogelijkheden vanuit vliegveld BEK. Laat U echter GOED voorlichten door de vakman. Het komt uw vakantie ten goede.

Kom daarom eens vrijblijvend praten met de specialist op reisgebied voor zowel vliegvakanties, trein- en autocar-reizen. Ook voor de automobilist hebben wij interessante aanbiedingen. Wij staan voor U klaar en zijn U graag van dienst. U zult er geen spijt van hebben. UW REISBUREAU MET ALLE OFFICIELE ERKENNINGEN IS DAN OK.

REIS- en PASSAGEBUREAU

SCHOONBROOD B.V.

Stationplein 1
MAASRICHT
Tel. 043-12972

Willemslaan 43-47
VALKENBURG (L.)
Tel. 04496-8121

Wij zijn startklaar om voor U een PIEKFIJNE VAKANTIE te verzorgen.

De beste reisprogramma's voor 1973 liggen op u te wachten. Wij bieden nog meer mogelijkheden voor vliegbeuren van Beek, o.a.
MALLORCA 4 x per week
COSTA DEL SOL 4 x per week
COSTA DORADO 3 x per week
COSTA BRAVA 2 x per week
COSTA BLANCA 2 x per week
MAROKKO 1 x per week
TUNESIë 1 x per week
ROEMENIë 1 x per week
Gaarne geven wij advies bij het samenstellen en boeken van uw reis.

Tot ziens bij:

Reis- en Passagebureau COBBEN

Stationstraat 21, Heerlen
Sarelastraat 20, Heerlen, (tel. 045) - 710133
Elisabethstraat 28, Geleen
(tel. 04494) - 3754

Er is nog volop gelegenheid een korte of lange sneeuw-/zomervakantie te boeken in de komende maanden.

NATIONAAL OCCASION CENTRUM

BUZONDERE AANBIEDINGEN
MET ANWB TECHNOKEURING

Renault R4 export '70, wit
Renault R4 export '72, rood
Renault R6 TL '70, groen
Renault R8 sport '71, rally-geel
Renault R10 '70, wit
Renault R12 TL '71, metaalblauw
Renault R16 TL '70, rood met schuifdak
Renault R16 TS '70, grijs
Skoda 110L '70, groen met radio
Citroën GS club '71, wit.

Autobedrijf HEIJEN

Frankenlaan 1

Heerlen

Tel. 713600.

Met uw auto naar 't buitenland?

Nu gratis bij uw Shell-station de speciale gids voor Autovakantiereizen

Kies uit honderden hotels, appartementen of bungalows in 10 landen van Europa!

Als u met de auto op vakantie gaat naar 't buitenland, met of zonder kinderen, moet u 'm hebben: de enige gids speciaal voor Autovakantiereizen. U vindt er uitgebreide informatie in over hotels, appartementen en bungalows in België, Luxemburg, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Italië, Joegoslavië, Oostenrijk, Spanje en Zwitserland.

Shell heeft ze voor u geselecteerd in samenwerking met het Internationaal Toer Centrum.

Daarbij is speciaal gelet op het comfort en de redelijkheid van de prijzen!

In 't voor- of naseizoen bent u extra voordelig uit

Kies uit de Shell Autovakantiereizen-gids een fijne vakantiebestemming. En verzeker u van tevoren van een comfortabel onderdak. De keus is ruim genoeg: van kamers-met-ontbijt tot en met luxe appartementen. In de Shell Auto-

vakantiereizengids kunt u tevoren nauwkeurig zien wat uw verblijfkosten zullen zijn. In vele gevallen voor uw kinderen aantrekkelijke reductie op de prijs.

Als u zich in 't voor- of naseizoen vrij kunt maken bent u extra plezierig uit. Rustiger wegen en nog voordeliger prijzen. Neem geen risico. Vul de bon in, knip hem uit en ga er mee naar uw Shell-station. Daar ligt de gids voor u klaar. Gratis.

Bon voor gratis gids

uitsluitend op deze bon bij uw Shell-station de gratis Shell Autovakantiereizengids.

naam: _____

straat: _____

plaats: _____

reizen VAKANTIE zomer

KERST-SHOW

van 28 tot 30 december.
NU OOK IN LIMBURG
1973-modellen
TRAVEL-SLEPER

Voor hen die meer willen dan
een gewone vouw-kampeerwagen.

Koopt u
een caravan,
koop dan vóór 30 december met
wintervoordeel-
prijs

ZUID-NEDERLANDS
GROOTSTE
CARAVANBEDRIJF

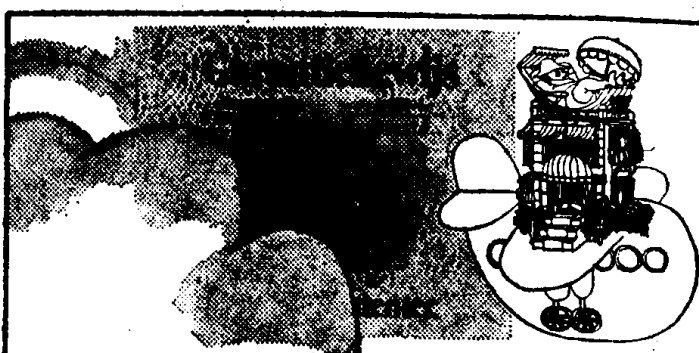
DE OLDE CARAVAN

RIJKSWEW NOORD 306 - SITTARD - TEL. 04490-3634

Camping-Cars RIDDERBEKS

Einderstraat 42-44
HEERLERHEIDE
m. SPORTRHAL VARENBEUK
045-211638
warme showroom

Modellen 1973
STACARAVANS
KARAAT en E.K.S.
v.a. f 7.995,-
Karaat Tourcaravans
v.a. f 3.995,-
VOUWCARAVANS
Alpenkreuzer
Combi-Camp v.a. f 2.320,-
Inruil en reparatie. x

Kijk naar de prijzen van Sunair-vakanties

bij Reisburo Cobben
Stationstraat 27, Heerlen, tel. (045) 710133.
Sunair is wel zo goedkoop.

LIMBURGSE BEDEVAART NAAR LOURDES 1973

tein: 7 tot en met 14 JUNI.
10 tot en met 18 SEPTEMBER;
vliegtuig: 8 tot en met 13 JUNI.
11 tot en met 17 SEPTEMBER.

Prospectus wordt u, op verzoek, na 15 februari toe-
gezonden.
L.B.L., Breedestraat 13, Maastricht, telefoon 043-
15715.

ebatours - aviatours

een vertrouwde naam voor een fijne vakantie!

autocarreizen

*meerdere dagen, volledig verzorgde reizen!

HARZ-GERBERSTE 5	dgn. f 224,-	MILLSTATT 10 en 17 dgn. f 380,-
KÖNIGSWINTER 8 en 15 dgn. f 242,-	WENEN 10	dgn. f 553,-
ZELL 9 en 16 dgn. f 305,-	VIPITENO 10 en 17 dgn. f 350,-	
SULZ 10 en 17 dgn. f 320,-	BRESSANONE 10 en 17 dgn. f 344,-	
RÜTHIS 10 en 17 dgn. f 366,-	TORBOLE 10 en 17 dgn. f 329,-	
TELS 10 en 17 dgn. f 380,-	ROME 14	dgn. f 682,-
WESTENDORF 10 en 17 dgn. f 325,-	LOURDES 10	dgn. f 480,-
KITZBOHEL 10 en 17 dgn. f 399,-	PARIS 5	dgn. f 258,-
KIRCHBERG 10 en 17 dgn. f 337,-	ALPNACH 10 en 17 dgn. f 250,-	
FIEBERBRUNN 10 en 17 dgn. f 335,-	HERGISWIL 10 en 17 dgn. f 478,-	
OBERSAUBURG 10 en 17 dgn. f 345,-	LUGANO 10 en 17 dgn. f 500,-	
BERGAMO 10 en 17 dgn. f 382,-		

vliegreizen

*alleen dagvluchten, rechtstreeks v.a. Beek!

Rechtstreekse vluchten vanaf BEEK naar:

MALLORCA	8-15-22 dagen	f 325,-
COSTA DEL SOL	8-15-22 dagen	f 332,-
BENIDORM	8-15-22 dagen	f 334,-
TUNESIE	15 dagen	f 598,-

Bestemmingen vanaf Schiphol:

Corfu, Rhodos, Kreta, Kos, Corsica, Napels/Sorrento, Italiaanse Riviera, Adriatische Riviera, Joegoslavië, Oostenrijk, Ierland, Zuid Frankrijk, Portugal, Costa Dorada, Menorca, Canarische eilanden, Cruises (vanaf Venetië).

Andere mogelijkheden:

bezoek aan familieleden, vrienden, zakenreis, etc.

Verhuur van auto's voor dagtochten in binnen- en buitenland, schiedrijden, boottochten, reizen voor sportclubs en verenigingen. KORTING VOOR ALLES OP REISGEBOED. *Vraag gratis geïllustreerde prospectus.

BEK (L) MAASTRICHT
HEERLEN
SITTARD
Prins Mauritslaan 47
Stokstraat 1
Winkelcentrum
Limburchterstraat 59
tel. 04402-2333
tel. 043-10934
tel. 045-719393
tel. 04490-9841

ebatours
aviatours

Uw reis begint in 1973 bij Van der Biesen

Vraag bij ons gratis reisprogramma's
o.a. van de volgende touroperators:

Centouri/Sunliner FIT Vliegzeinen
Airtourpa Sunair
Eurotours Air Succes
Zuid Europa Christoffel Reizen
Stichting

Van der Biesen

internationale autocarreizen

Van der Biesen

privé-reizen individueel

Ons deskundig advies is gratis. Wij zijn
niet bij een concern aangesloten en kunnen
u derhalve onpartijdig informeren.
Wij zijn lid van de A.N.V.R. en deelnemer
aan de garantiefonds. Waarborg voor uw
geld.

Tot ziens
op onze kantoren.

Van der Biesen B.V.

KERKRADE, HOOFDSTRAAT 69,
TEL. 0445-2424 en 2400
HEERLEN, DR. FOELSSTRAAT 3,
TEL. 045-719861

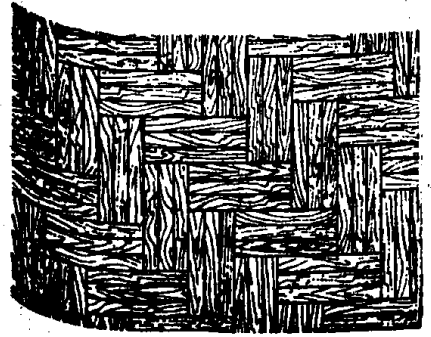
CARAVAN-SHOW

1973 MODELLEN
van diverse topmerken o.a.

TOURCARAVANS
Klein, geheel polyester
reeds vanaf f 3890,-
STA-CARAVANS
Blue-anchor, Rinel
reeds vanaf f 6950,-
Ook ruime keuze uit inruil-caravans en aanhangwagens

A. FEIJTS

HOUTSTRAAT 16 — MERKELBEEK — TELEF. 04492-1213

ALS U PARKET NEEMT,
DAN VAN
SCHEUBLEIN
PARKETVLOEREN

HEERLEN - PASSAGE 19
(na 16.00 uur en zaterdag na 10.00 uur)
Telefoon 045-712231

Bijna 30-jarige ervaring in alle soorten parket. Van mozaiek, strook- tot
het bewonderenswaardige paneelparket.
Sinds 21 jaar specialist in afwerken van zorgeloze parketvloeren.
We leggen in Limburg reeds meer dan 100.000 m2 parketvloer tot volle te-
redenheid van onze klanten.
Neem een kijkje in onze met diverse vloeren ingerichte showroom.

Miele

er is geen betere!

VOLAUTOMAAT
412-S
1.456.
huil mogelijk

KOOP ZEKER: KOOP MET SERVICE!

TVG geeft U:
* 1½ jaar volledige garantie bij normaal
gebruik * daarna voor de hele levensduur
van het toestel uitsluitend eventuele
materialekosten, dus persé geen
voortijd- en arbeidskosten!

tvw WEJDEN

BRUNSSUM - GELEEN - HEERLEN - KERKRADE

EEN SLAGER

(tot 45 jaar)

Gumetige arbeidsvoorwaarden zoals:
— Goed loon
— 4-4½ week vakantie per jaar
— Extra vakantietoelag.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de
afdeling Personeelszaken, Postbus 2 te Zaan-
dam.

simon de wit

Het St. Laurentius Ziekenhuis te Roermond
zoekt voor spoedige indiensttreding een
eerste klas

loodgieter

die zelfstandig de volgende werkzaamheden
kan verrichten:

- onderhoud van sanitair, afvoeren enz.;
- aanleg van sanitair, leidingen enz. bij
verbouwingen;
- aanleg en onderhoud van medische
gassen-installaties.

Bovendien zal hij beschikbaar moeten zijn
voor de storingsdienst c.v. electriciteit,
sanitair en stoomvoorziening.

Wij verwachten van hem:

- accuratesse en betrouwbaarheid;
- goede lasvaardigheid;
- leeftijd maximaal 35 jaar.

Het salaris is afhankelijk van leeftijd,
diploma's en ervaring. Voor beschikbaar-
heidsdiensten geldt een vergoedings-
regeling.

Tevens zoeken wij een

schilder

Leeftijd maximaal 35 jaar.

Informaties over beide functies kunnen
worden ingewonnen bij de heer
L. M. Westerhof, hoofd technische dienst.

Schriftelijke sollicitaties met pasfoto en
vermelding van de gewenste functie worden
gaarne tegemoet gezien door het hoofd van
de afdeling personeelszaken.

St. Laurentius
Ziekenhuis

Mgr. Driessenstraat 6, Roermond.
Telefoon (04750) 966 66

TROUWRINGEN GOUD 585/000 - 14 KARAAT.
ERKEND GOED EN ZEER AANTREKKELIJKE
PRIJZEN !!!

Horloger Küppers WALDFEUCHT

W.M.F. bestekken - Junghans - ZentRa-horloges -
ringen, armbanden, colliers, cultivé parels.

Een expanderende, internationaal exporteerende
metaalverwerkende industrie in Zuid-Limburg
zoekt voor de Nederlandse markt een

verkoper buitendienst

Tot zijn taken behoren aanvankelijk het bezoeken van
relaties (fabrieken van stalen meubelen), het geven van
voorlichting over toepassingsmogelijkheden van het pro-
dukt en het plaatsen van orders. De aan de functie ver-
bonden ontwikkelingsmogelijkheden betreffen zowel de
uitbreiding van het productenpakket als de bewerking van
de internationale markt.

Op grond van eigen inzichten en waarnemingen in het
afzetgebied dient deze verkoper zijn verkoopleiding te
adviseren en konstruktieve bijdragen te leveren tot ver-
sterking van het verkoopbeleid.

Gedacht wordt aan een beschafte en degelijk verkoper
met middelbare opleiding en technische feeling. Ook een
technicus met commerciële aanleg en ervaring komt in
aanmerking. Leeftijd: 28 - 40 jaar.

Eigenhandig geschreven sollicitatiebrieven met vermel-
ding van opleiding, leeftijd en ervaring onder bijvoeging
van twee recente pasfoto's te richten aan het

Psychologisch Instituut en Adviesbureau
Dr. Joseph L. Herold B.V.,
St. Lambertuslaan 9, Maastricht. Tel. 043-14547

dat voor vertrouwelijke behandeling zal zorgdragen.

Vakmanschap is Meesterschap en de Schoonheid van het Eigen Land

Het staat niet vast, maar is wel aan te nemen, dat Grunloh of Grönlo, een Gelders plaatsje aan de Slinge, kort na het jaar 1200 al een kleine stad in opkomst was, met aarden wallen en twee stenen poorten. Omstreeks 1270 met stadsrechten begiftigd, werd Grol zo'n zestig jaren later geheel ommuurd, 'bevordering' tot vesting, die in de loop der eeuwen veel ellende heeft gebracht.

In 1505 trok Maximiliaan van Oostenrijk het stadje binnen; in 1506 werd het hernomen door de Graaf van Gelre; rond 1550 had Grol de 'eer' om onder Spaans bewind de sterkste vestingstad te worden van het Oosten. Van Spaans naar Staats in 1576, weer Spaans in 1581. In 1595 wil Maurits Grol veroveren, maar wordt daarin gestoord door Spanje's Mondragon. Een nieuwe poging - twee jaar later - slaagt. In 1606 wordt de beproefde stad weer ingenomen, nu door Spinola. Dan komt de Stedendwinger, Frederik Hendrik. 'Illustrisimo', die Grol belegerd en veroverd in 1627, door Grotius (Hugo de Groot) uitvoerig in perfect Latijn beschreven en door Jan Blaeu zeer uitgebreid in kaart gebracht. In 1672 kwam 'Berendje van Galen', 'Bommenberend', Bisschop en Vorst van Munster, voor de stad en volgde overgave bij verdrag.

Het langdurig en geregeld samen aan gevaren blootstaan leidt tot saamlorigheid, beslotenheid, zelfstandigheid, sociaal en economisch. Dit blijkt uit het karakter van de echte Grollenaren en de restanten van een nijverheid die zonder hulp van buiten kon bestaan.

Uit een bedrijfje in het hartje van de vestingstad groeide de Grolsche Brouwerij, sinds 1615, toen brouwer Neerfelt een pand aan de Kevelderstraat betrok en daar begon te brouwen. Peter Cuyper, een kuiperszoon, werd leerling bij Neerfelt en nam zowel diens brouwerij als zijn dochter Jemeken over. In 1676 bracht hij het tot Gildemeester. Hij overleed in 1684 als een vermogend man. Tot 1854 brouwen zijn opvolgers aan de Kevelderstraat, daarna buiten de wallen.

De beslotenheid en de gezelligheid in vredesdij van het vroegere Grol is in het huidige Groenlo, met veel groen van oud geboomte, vooral op en bij de wallen en de grachten, waarin druk wordt gevestigd, nog duidelijk merkbaar.

Een sterke vesting is een ongezellig bouwsel; goed bier een gezellig brouwsel, maar beide komen niet tot stand zonder het vakmanschap, het meesterschap van bouwers en brouwers. Dat blijkt uit een bezichtiging van de restanten van de Grolse vestingwerken en de tekeningen daarvan in het Grols Museum. Dat blijkt eveneens bij het drinken van Grolsch, ambachtelijk gebrouwen bier, met een eigen karakter en een bijzondere smaak en frisheid, bereikt door een volkomen natuurlijk brouw- en rijpingsproces, dat bijna vier maanden duurt.

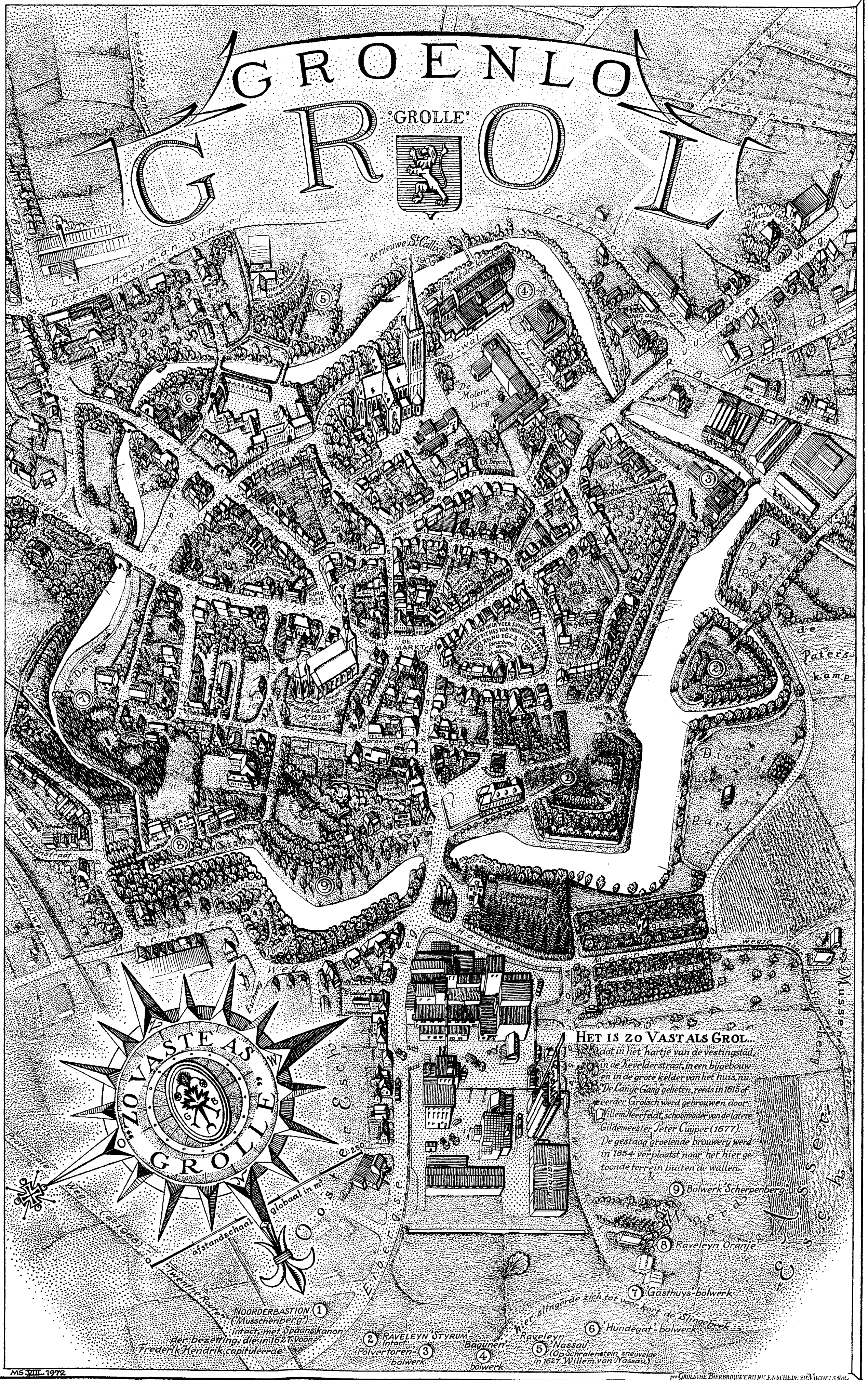
Dank zij de natuurlijke houdbaarheid van Grolsch, kan het kunstmatig houdbaar maken achterwege blijven, waardoor alle goede eigenschappen van dit bier worden behouden.

Grolsch bier, vers bier
in beugelflessen,
in pijpen
en in timmerjes.

Bierkenmers
vragen

Grolsch

Wilt u een reproductie van deze kaart, perfect gedrukt op luxe-verg  papier?

Doe dan in een envelop een briefje met Uw naam en adres en de naam van de kaart 'Groenlo'. Voeg daarbij 5 stukken van Grolsch-etiketten, waarop de G van Grolsch voorkomt. Van het etiket van een beugelfles kunt U de G zo afscheuren; van een pijpje (waarin precies hetzelfde verse Grolsch) zult U het etiket eerst moeten afweten. Bent U geen Grolschdrinker en niet van plan dat te worden, sluit dan in plaats van stukjes etiket 5 geldige niet-vastgeplakte postzegels van 35 cent in. Plak de envelop dicht, frankeer met een postzegel van vijfendertig cent en adresseer aan Grolsch, Postbus 55, Enschede. De kaart wordt U dan in een kartonnen kokertje franco thuis gestuurd. De eerder uitgegeven reproducties zijn voorlopig niet meer verkrijgbaar.

Een juweel van een boekje. 'Over Cartografie'

Een boekje, klein van omvang maar groot van reikwijdte, omvattende op 48 pagina's in een stijve band van groen boekbinders-linnen met goudstempeling, formaat 18 x 18 cm, een inleiding door F.W. Michels en G.E.K. Brummer tot de veelzijdige kunde en kunst van het kaartenmaken (geschiedenis, werkwijzen, kaartsoorten etc.) met een groot aantal illustraties en reproducties in zwart-wit en kleur van delen van oude kaarten. Het wordt U franco thuis gestuurd na overmaking van f 6.25 (kostprijs plus verzendkosten en B.T.W.) op giro 853546 van de Grolsche Bierbrouwerij N.V., Enschede, onder vermelding 'cart'. Zij die geregeld de Grolsche panoramakaarten bestellen zullen van die kaarten door dit boekje nog meer plezier hebben.

Zes Smoke Eaters: (v.l.n.r.) Rick Lefèbvre, Jiri Anton, Mirek Vosatko, Vaclav Sochor, Ed Lijster en Frank Thiesen.

Rick Lefèbvre en Frank Thiesen aan 'vader' Van Gurp:

door Jo Jeurissen

GELEEN, 23 dec. — Kapitein James Sutherland kon er niets aan doen. Toen hij in de zestigste jaren van de vorige eeuw gedwongen werd met met zijn Canadese manschappen op het ijs nabij Kingston Harbour te bivakkeren, zette hij een veldje met sneeuwranden uit, vormde twee partijen, gaf ze allemaal een stok en gooide een stuk hout tussen de twee partijen. Dat was het begin van ijshockey. Hij kon toen nog niet bevroeden dat ruim honderd jaar later landgenoten over de hele wereld uitzwieren om deze sport van puck en stick te introduceren of om het peil te verbeteren. Zij kwamen ook naar Nederland, naar Geleen, naar de Smoke Eaters. Nu: Rick Lefèbvre, Ed Lijster en Frank Thiesen. De voormalige Tsjechische premier Alexander Dubcek kon er ook niets aan doen. Toen hij bijna vier jaar geleden aan de liberalisatie

van het Tsjechische bewind bewind begon had hij veel medestanders. Het werd uiteindelijk geen haalbare kaart. Veel Tsjechen keerden het vaderland de rug toe. Daaronder bekende ijshockeyspelers. Ze zochten hun emplot voor in het westen. Zij kwamen ook naar Nederland, naar Geleen, naar de Smoke Eaters. Nu: Jiri Anton, Vaclav Sochor en Mirek Vosatko.

Jan van Gurp: "Zij missen vooral de huiselijke sfeer"

Jan van Gurp, bestuurslid van de Smoke Eaters („alles wat op het ijs gebeurt, is mijn zaak”) weet er alles van. Hij heeft de Canadezen en Tsjechen zien komen. Vanaf het moment dat de nieuwe aanwinsten de vliegtuigtrap vertienden werden ze door hem „angelijfd”. Hij zorgde ervoor dat de buitenlanders zo veel mogelijk in het Nederlandse leef-

patroon werden opgenomen. Hij kent dus „zijn” Smoke Eaters van haver tot gort. Voor alle niet-technische problemen kunnen ze bij hem aankloppen. Hij is de „vader” van de Geleense ploeg.

Jan van Gurp weet ook wat er in deze jongens omgaat als de kerstdagen naderen. „Ze missen vooral de huiselijke sfeer”, zegt Jan, „het heimwee komt wel eens om de hoek kijken. Ik beschouw het als mijn taak daaraan iets te doen. Rick Lefèbvre en Frank Thiesen brengen de kerstdagen bij mij thuis door. Zij zijn katholiek en hebben mij gevraagd of ze naar de nachtmis mochten gaan. Ik heb daarom plaatsen laten reserveren in de kerk van het Jongenspensionaat te Bleijerheide. Daar is een leuke kerstviering, dat weet ik, want mijn zoon is daar op school.” Verder kan de Beeker bloemist erop rekenen dat hij het compleet eerste team over de vloer krijgt. „Dat wordt gezellig”, zegt hij.

Frank vergat kerstcadeau

Frank Thiesen, de Canadees met een Nederlands paspoort, spreekt nog een aardig woordje Limburgs. De „r” lukt niet meer zo best. De 21-jarige aanvaller is nog niet getrouwd en kwam pas twee maanden geleden bij de

Smoke Eaters terecht. Hij heeft tantes en ooms in het Noordlimburgse Velden wonen en die gaat hij in ieder geval gedurende de feestdagen bezoeken. Zijn ouders wonen in Richtown (Ontario). Die blijven onbereikbaar voor hem. „Het is de eerste keer dat ik het kerstfeest niet thuis kan vieren. Dat vind ik erg jammer, het is altijd een groot familiefeest”, zegt Frank. Inmiddels hebben vader en moeder hem een kerstcadeau laten toekomen. Frank heeft nog niets naar Canada gezonden...

Blonde Ed

De tweede Canadees met een Nederlands paspoort, Ed Lijster, verstaat wel wat Nederlands, maar spreekt uitsluitend Engels. De kleine, blonde Ed vertrok drie dagen na zijn eerste huwelijksnacht naar het vasteland van Europa en bracht de wittebroodsweken in Limburg door. „The show must go on” moet hij gereedeneerd hebben. Hij woont nu met zijn Canadese vrouw in een boerderijtje in Elsloo. Ed is physical educator, maar met dat diploma kan hij in Nederland niet als sportleraar aan de slag.

Foto: Dries Linssen

Hij heeft nog familieleden in Arnhem en vooral Delft wonen, die hij ongetwijfeld tijdens de feestdagen zal bezoeken. De rest van de tijd wil hij lekker thuis blijven. „Kerstmis is een heilig feest”, zegt hij, „dat in het gezin gevierd moet worden.” Ed maakt de indruk opgeruimd en zonder al te veel zorgen door het leven te stappen. Daarom is hij er ook niet kapot van dat hij niet in Canada kan zijn. Hij heeft immers zijn vrouw hier.

Goaltjes maken...

Rick Lefèbvre, de laatste nieuwe aanwinst van de Smoke Eaters, is pas veertien dagen in Nederland en, zoals U wilt, een echte Canadees. Uit North-Bay (Ontario). Vanaf zijn zevende jaar staat hij op het ijs. Lange haardos, flinke snor, een avonturier. Tot nu toe heeft hij de kerstdagen altijd thuis doorgebracht, maar voor de rest zegt hij niet veel over dit feest. Hij praat het liefst over ijshockey en zegt dat hij in drie wedstrijden al zeven goals heeft gescoord... Jan van Gurp zal hem wel opvangen.

En dan de drie Tsjechen, die al ruim drie-en-een-half jaar hun vaderland vaarwel hebben gezegd. Zij hebben zich goed aangepast en spreken redelijk Nederlands.

Vaclav Sochor: "Ik ben erg gelukkig"

De huidige trainer van de Smoke Eaters, Vaclav Sochor, wil niet meer terug naar Tsjechoslowakije: „Jonge mensen hebben hier betere perspectieven.” Vorig jaar is Vaclav getrouwd, met een Tsjechische. Zij wonen in Geleen. De ouders van hem zijn overleden. „Ik ben hier erg gelukkig en heb helemaal geen heimwee. Mijn vrouw in het begin wel, nu niet meer. We hebben weinig tijd om over deze dingen na te denken, want wij werken allebei. In Tsjechoslowakije wordt 24 december al heilige avond gevierd. Dan liggen de cadeautjes onder de kerstboom en is het altijd gezellig.” Donkere Sochor, twee seizoenen lang een voortreffelijk keeper, brengt de kerstdagen voornamelijk bij kennissen in Duitsland door.

Doorgaan

Mirek Vosatko is vorig jaar getrouwd met de Hoensbroekse Marleen Striebosch en woont nu in Geleen. „Het is natuurlijk erg dat ik niet naar Tsjechoslowakije terug kan. Mijn ouders, broer en

andere familieleden leven er nog. Maar ik kan daarover niet blijven treuren. Ik moet doorgaan en verder aan mijn toekomst bouwen. Dan denk ik minder aan thuis”. Mirek ontvangt tijdens de feestdagen veel vrienden. Samen gaan ze eens lekker eten. „Kerstmis is ook in Tsjechoslowakije het grootste feest. De atmosfeer is geweldig, alles is zo vriendelijk in die dagen”, zegt Mirek. Zijn blik dwaalt af...

Altijd vis

Het gezin van Jiri Anton is uit elkaar gerukt. Vader, broers en zusters zijn nog in Tsjechoslowakije, moeder vertoef in Zwitserland en Jiri is hier. De Tsjechische aanvaller studeert bouwkunde aan de TH in Eindhoven en heeft momenteel verwerking met de Geleense Ingrid van Swol. „’s Avonds voor kerstmis aten wij vroeger thuis altijd vis”, zegt hij, „dat was traditie.” Vorig jaar zocht hij in deze dagen zijn moeder op. Nu reist hij rond de jaarwisseling naar Zwitserland.

Dat waren zes Smoke Eaters. Zes individualisten op het ijs. Mannen die niet schromen voor een flinke body-check. Zij vieren Kerstmis op hun eigen manier. Bij de gedachten daaraan werden zij toch even stil.

piccolo-advertenties

worden uitsluitend tegen contante betaling geplaatst. Voor plaatsing in ons blad van zaterdag dienen de piccolo-advertenties op donderdagavond vóór 17.30 uur in ons bezit te zijn.

AANGEB. BETREKK.

NAAISTERS en leerl. naaisters gevr. N.V. Nutrico, Stadsweeg 17, Sittard. x

Wij vragen geschoold en ongeschoold. PERSONEEL voor werk op een der Ned. mijnen (bengels) Goede arbeidsvoorw. soc. voorz., depot-kolen, gezinstoesl. aanv. kinderbijslag, gratif. enz. lft. vanaf 18 jaar. Ook oudere mensen komen in aanmerking. Op verzocht komen wij u thuis nader inlichten. Tel. 4492-1818 toestel 11. x

Textielindustrie Mijntrekk. — T.I.M. — Heerlen. Wij vragen voor ons damesjaponnenateller nog enige MEDEWERKSTERS als strijktster en l. strijktster. Wij bieden: hoog loon, reiskostenvergoeding en de mogelijkheid om goedkoop japonnen en stoffen te kopen. Aanmelden: dagelijks van 8.30 tot 17.00 uur Sittardseweg 58, Heerlen, tel. 715341. x

WINKELJUFFROUW gevr. Brood- en banketbakkerij „de Adelaar“ te Maarsse, laan 23, Wyck-Maastrecht, tel. 14674. x

Wij vragen een aank. VERKOOPSTER. Schoonheidsadviseur. André Coolen, Koudendreef 37, H'broek, tel. 045-212171. x

BARJUFFR. gevr. Old Dutch Valkenburgseweg 2, Heerlen. Aann. na 6 uur. x

Betonmijnterleiden en METSELARERS gevr. voor D.I. direct over de grens, vast werk en goede soc. voorz. T. Adams, Alstairstr. 27 Oirsbeek tel. 04492-1220. x

Ervaaren BARMIDES gevr. Zeer hoge verdiensten mog., liefst pers. aann. Tel. 045-215362. Broeklaan Hoensbroek. x

Gevr. BARMIDES, ook alleen v.h. weeten. Hoog loon en prov. Black Angel Bar, Hommertweg 1, Hommert, Amstenrade, tel. 04492-2161. x

L.C.I. Limburgse Confectie Industrie N.V. vraagt voor indiensttreding ADMIN. KRACHT (vrl. of mnl.) p.m. 16 jaar, voor div. admin. werkzaamh. Tapedist. vereist. Te melden Kissel 53 te Heerlen, tel. 718326. x

Wasserij Kerkhof kan nog enige jonge MEISJES plaatsen. Goed loon, prettige werkdruk. Worden event. gehaald en gebracht. Mr. Abellstr. 2, Kerkrade, tel. 5731. x

Gevr. allround PLATWERKER en een allround spijter. Carrosseriebedrijf van Belle, Kissel 42, Heerlen. x

Gevr. voor spoedige indiensttreding KAMPOORJUFFR. m. vrl. in boden en loonadv. Staaltor. bedr. De Kluis, Thul 86 Schinnen, tel. 04493-1490. x

Nette MEISJES kunnen gepl. worden. Hoog loon, werkw. van 5 dg. Wasserij Karremann, Peschstr. 28, Geleen. x

DAKDEKKERS gevr. (pannenwerk). Hoog loon. Tev. leerling dakdekkers = 16 jr. Liefst ook. Heerlen. lft. tuss. 7 en 8 uur 's avonds. Aanv. tel. afspraak. N. Irik B.V. Kapellerveg 33, Sittard. x

Wiener Café Heerlen, vraagt voor 1973 DANKSOKESTEN 3 à 4 pers. x

Gevr. BANKETBAKKER, lft. russen 18 en 25 jaar, moet bevest. goed vakman zijn. Personen die in iste klas. hebben gewerkt, genieten de voorkeur. Er wordt geboden hoog loon, 5 daagse werkw. Passieirij Kengen, Akerstr. 64, Heerlen, tel. 717454. x

Wegens uitbreiding van onze service steunpunten gevraagd te MONTEURS, 2e monteurs en hulpmonteurs. Dafdeleir Loven B.V., Palenigerboord no 401, Heerlen, telef. 045-712451. x

NAAISTERS en leerl. naaisters gevr. hoog loon. Gen. vrl. in boden en loonadv. Brunssum tel. 045-253833. x

Nette HULP i.d. huish. gevr. m. vrl. in boden en loonadv. bertstr. 12 Heerlen tel. 717794 x

Nette WINKELHULP plm. 16 jr. Wessels Beek tel. 1621. x

Cafeteria La bonne Cuisine vrgt. s.p.mog. 2 DAMES voor ioketverkoop event. hulp i.d. ioketen. Tevens gevr. voor de week-ends serverster. Dag. melden na 11 uur Hoofdst. 103 Schaesberg. x

Gevr. HULP in de huish. 5 dg. n. v. hfdz. verzorging baby, goed salaris, gemidd. werk. Leefst. plm. 18 jr. Tel. 04494-3692 na 18 uur Gerardstr. 30 Geleen. x

Zoekt u een leuke baan? Kom dan eens met ons praten. Wij zoeken voor 15 jan. een leuke, vriendelijke VERKOOPSTER, cassiere (voor rijdende winkels) 5 daagse werkwerk, 16-20 uur, Ja. La. Koonen, Gravenstr. 1, Heerlerheide (na 18 uur). x

Wij vragen voor direct VERKOOPSTER, leeft. 19 jaar, T.V. - Radio - Oude Janssen-Baggen, Salmstraat 72-76 Geleen, tel. 04494-6361. x

Architectenbureau Sigmond N.V. vraagt ECHTPAAR of werktiers voor de avonduren voor onderhoud kantoren 2x per week, alsmede keurige juffrouwen voor serveren van koffie, onderhouden cantine en andere lichte werkzaamh. voor hele of halve dagen. Pers. aann. Valkenburgseweg 135 Heerlen, telef. 045-712841. x

Gevr. HULP in de huish. voor dag en nacht bij jonge mensen. Dordrecht, telefoon 01850-40909. x

GEVR. BETREKK.

Nette VROUW of juffr. gevr. v. hulp in snack-bar. Te melden coffee-shop. Kouven-derstr. 47 H'broek, tel. 215814. x

Leuke BUFFETJUFFR. gevr. voor vrijdag, zaterdag en zondag. Dancing „Plassee“ Schinveld, tel. 045-253448. x

U betaalt bij ons niet meer dan f 4.50 p. m2 v.o. voor DOMPELEN (begieten) van radiatoren. 04492-1617. J. Wijnens, Grachtstr. 55, Oirsbeek. x

Wij maken alle soorten met- of dak. TIMMERWERK. ZAAMHEDEN tevens uw adres voor verbouwingen en reparaties. Pa Lips 04445-3818 na 13 uur. x

Jonge politicus uit Haarlem, 34 jaar oud, zoekt FUNCTIE in het overheidswezen in Z.-Limb. spec. cultuur en jongerenwerk en belzorg. Br. ond. no. 4643 L.D. Hrlm. x

B.Z.A. vnl.ale 60plusser v. alle voorl. WERKZAAMH. Freelance. Br. ond. nr. B 697 L.D. Heerlen. x

B.Z.A. gedipl. ELECTRONICUS technicus, afstudeert in Aken per 1-11-72. Br. ond. nr. S 7974 LD Sittard. x

BLUVERDIENSTE v. verstelwerkzaamheden voor enkele halve dagen p. wk., liefst omgeving Kerkrade. Melden: Nierspinckstr. 101, Kerkrade. x

Zuivelruisende en erfzame HEIZINGSMONTEUR in Daerstelling gezocht. Ich. zable sehr hohe Löhne und vergüte das Fahrgeld. Heinz Herzschal, Aachen, Luisenstr. 38, tel. 0949-241-50441. x

Zelfst. werkende ELECTRICIENS gevr. voor Keulen, zond. evr. onmogd. te sollic. Hoog loon. Pr. soc. verz. Tel. 04490-9388 of 9216. x

Gevr. WINKELJUFFR. voor drogerij Schormans N.V., Hoogstr. 54, N'agen. x

Vrl. adm. KRACHT gevr. lft. plm. 18 jr. lft. electr. Janssen-Baggen, Salmstr. 72-76 Geleen tel. 04494-6361. x

Voor KAPPERSECHTPAAR een kans. Wegens dubb. zaken ter overname aangev. dameskapitaal, met mooie woning. Brev. ond. no. 4641 L.D. Heerlen. x

CHEF (cheffin) kapper(ster) gevr. in Vaals. Woning beschikbaar. Tel. 04454-1315. x

Gevr. MEVRUW of juffr. in jong zakengezin met 1 schoolg. meisje en 1 baby van 1 jaar, 5-daagse werkw. per jaar 4 wkn vak. Postbus 265, Heerlen. x

Gevr. voor vaste indreding nette MAN v.h. leggen van vloerbedekking. Ook parket. Hoog loon. lft. Johanna von der Lieck Oberbruch Heinsberg Bahnhofsstr. 7, Duitsland. x

Met spoed gevr. MEISJE vanaf 15 jr. intern in huish. kl. gezin, 2 kind., loon in overleg. Br. o. no. V 9416 bijk. L.D. Vburg. x

Voor januari 3 GRONDWERKERS gevr. v. Duitsland, waa. v. 18 v. rijen, ribben, ontlast. verlichting, koelkasten, wasautomaten, t.v. toestellen, keukentafels lft. Limac. Willemstr. 97, Heerlen tel. 045-718340. x

Alle soorten VLOERBEDEK. KING gratis en vakbunkd. K. M. Michelsen, Vbur-derweg 78 tel. 717888. x

Nylon TEGELS 40x40, 12 kleuren 8 cent. Führen. Gravenstr. 70, Heerlerheide, tel. 045-212158; Walrampl. no 16, Valkenburg, tel. 04406-5191. x

Paillissementskoopjes BANKSTELLEN v. f 125,- bergmeub. v. f 285, versch. losse clubs f 45, div. stoelen en tafels etc. Ridderhoofstraat 132, Heensbroek. x

Kom naar DUMPHOUSE. Stationsstraat 46 Heerlen (toe. oude muziekschool) voor alle soorten spijkroeden, spijkroeden, bromfietsekkers, 2e reedschap, windbusen, dolken, sokken, handschoenen, laarzen en nog vele andere artikelen tegen de allerlaagste prijzen o.a. herenoverd. P. Straten, Tolenevweg 1-10 Voerendaal, tel. 04446-1387. x

100 tot 200 gulden voor uw oude BANKSTEL bij aankoop van een nieuw. Grote voorraad klassieke oudholl. Windsor, dralon. Ook met spijkroeden, kanten en triel. Annast. 46, Geleen, telef. 04464-3149. Bet. in overleg f. 12, 18 mnd. x

Te k. HANDPEREN en appels f 0.35 p.kg., aardappels 25 ct ook fritesaardapp. H. Timmarmans, Julianastr. 13, Akerbeek. x

KANTELDEUREN Hermann Bent, 17 maten uit voorraad P. Straten, Tolenevweg 1-10 Voerendaal, tel. 04446-1387. x

60 HULPARBEIDERS gevr. voor K. in vaste dienst bij Duitse fa. Uurloon, Auslosung, verlofdagen e.d. Tussen 6 en 7 uur 04490-9388. x

24 uren service. Reparatie alle merken beeld- geluid- en huish. APPARATUUR. H. Kremers en zn. Mgr. Feronstr. 451 Heerlerheide tel. 045-211753-215562. x

Voor verbouwingen groot of klein BOUWBEDEKING H. J. Adams, Hellebroek 100 Nuth tel. 04447-1149. x

Ervaaren CALCULATOR heeft nog tijd vrij voor het maken van huishoudelijke begrotingen en bestellingen woningbouw en kleine utiliteitsprojecten. Br. ond. nr. K 4074, LD Kerkrade. x

TE KOOP AANGEB.

American stock de markt- winkel. Echte suede geborduurde Afghaans HERDERS-JASSEN slechts f 149,50. — Akerstr. 45 Spekholzerheide. x

American stock de markt- winkel. Levi's Lee, Roy Rogers, Wrangler Lee Cooper, Lois Washington Dec. Lee Smash Infaz enz. enz. JEANS and jackets ook safari. Ribcord en demin. Akerstr. 45 Spekholzerheide. x

American stock de markt- winkel T-SHIRTS, truien, hippe riemen, jacks, parka's Nato-jacks, snowparks, bomberjacks, flightjacks enz. enz. Akerstr. 45 Spekholzerheide. x

American stock de markt- winkel. Tweedzijdig BROEKEN in voorraad de bekendste merken. Akerstr. 45 Spekholzerheide. x

Tot ziens in de AMERICAN STOCK Spekholzerheide. x

American stock de markt- winkel, al 'n bere goeie SPIJKERBROEK voor f 15, Spekholzerheide. x

TELEVISIES. Grondig grootb. electronic z.g.a.n. f 200,—, Nord-Mende 61 cm electronic z.g.a.n. f 200,—, Blaupunkt grootb. tv drukknopgrootb. zeer snel f 175,—, mod. Philips tv f 100,—, Philips 50 cm tv f 50,—, Nord-Mende 59 cm tv f 50,—, Grondig grootb. teelshout f 115,—, Blaupunkt Super grootb. 65 cm f 150,—, Greetz 59 cm tv f 95,—, Garandé, jnr. Dr. Calster 23, Schaesberg (station). x

Zojuist binnengekregen! 100.000 WANDTEGELS in 22 kleuren f 9,95 per m2 Koop nu reeds voor de prijsverhoging. Eurotegel Akerstr. 96 Heerlen tel. 045-711659. x

DAMES-, HERENKLEDING, afbataling, meubels contant 20% korting. Tel. 045-717068. x

Aangekomen pr. partij ant. GEWEREN, w.o. Tower, Enfield, Snelder en steenslot Jemen geweren. Tevens ruime keuze in sabels, bajonet, koper en tin. Ook voor de handel. La Planscha, Willy Berghammer, Hoofdst. 26 Amstenrade, tel. 2296. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

TE KOOP AANGEB.

American stock de markt- winkel. Echte suede geborduurde Afghaans HERDERS-JASSEN slechts f 149,50. — Akerstr. 45 Spekholzerheide. x

American stock de markt- winkel. Levi's Lee, Roy Rogers, Wrangler Lee Cooper, Lois Washington Dec. Lee Smash Infaz enz. enz. JEANS and jackets ook safari. Ribcord en demin. Akerstr. 45 Spekholzerheide. x

American stock de markt- winkel T-SHIRTS, truien, hippe riemen, jacks, parka's Nato-jacks, snowparks, bomberjacks, flightjacks enz. enz. Akerstr. 45 Spekholzerheide. x

American stock de markt- winkel. Tweedzijdig BROEKEN in voorraad de bekendste merken. Akerstr. 45 Spekholzerheide. x

Tot ziens in de AMERICAN STOCK Spekholzerheide. x

American stock de markt- winkel, al 'n bere goeie SPIJKERBROEK voor f 15, Spekholzerheide. x

TELEVISIES. Grondig grootb. electronic z.g.a.n. f 200,—, Nord-Mende 61 cm electronic z.g.a.n. f 200,—, Blaupunkt grootb. tv drukknopgrootb. zeer snel f 175,—, mod. Philips tv f 100,—, Philips 50 cm tv f 50,—, Nord-Mende 59 cm tv f 50,—, Grondig grootb. teelshout f 115,—, Blaupunkt Super grootb. 65 cm f 150,—, Greetz 59 cm tv f 95,—, Garandé, jnr. Dr. Calster 23, Schaesberg (station). x

Zojuist binnengekregen! 100.000 WANDTEGELS in 22 kleuren f 9,95 per m2 Koop nu reeds voor de prijsverhoging. Eurotegel Akerstr. 96 Heerlen tel. 045-711659. x

DAMES-, HERENKLEDING, afbataling, meubels contant 20% korting. Tel. 045-717068. x

Aangekomen pr. partij ant. GEWEREN, w.o. Tower, Enfield, Snelder en steenslot Jemen geweren. Tevens ruime keuze in sabels, bajonet, koper en tin. Ook voor de handel. La Planscha, Willy Berghammer, Hoofdst. 26 Amstenrade, tel. 2296. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor uw kinder-, mini-, Highrisers, sport- en super SPORTFIETSEN. gem. bet. en nu nog oude prijzen. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Voor goede inruilruis. Alle prijzen o.a. Vespa, Honda, Puch, Mobylette, enz. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

BROM-FIETSEN „Marsaal“ — Gratis proefrijden o.a. Vespa, Honda, Puch, Kreidler. Ruime keuze. Inruil mogelijk. Gem. bet. deg. service. Benzenraderweg 14A-24 Hrl. x

Manager Hans Coerver: „Wij hebben iets goed te maken”

RODA JC WIL REVANCHIE

OPSTELLINGEN

Roda JC (selectie): Damen, De Wit, Pfeiffer, Fischer, Blatter, Meuser, Offermans, Van Rooy, Van Leeuwen, Coolen, Langenhuis, Philipps, Van Mierden.

De Graafschap (selectie): Van Oosterhout, Mijlles, Zaayer, Van Leeuwen, Coolen, Langenhuis, Philipps, Van Mierden.

Veendam: Lökken —Edens, Beu-vink, Bont, Derksen — Wierenga, Nienhuis, Van der Weide — Pascal of Brouwer, Oldenburger, Kuitert.

Fortuna SC (selectie): Vogels, Janssen, Vrüsch, Benen, Ernst, Aben, Erckens, Roomgens, Jacobs, Stovers, Blotenberg, Bohnen, Brasse, Pienings.

• In verband met het feit dat er voor heden zaterdag en morgen zondag slechts een inhaalprogramma is, heeft de KNVB besloten niet tot afgehele afgeleiding over te gaan. De keuring van de velden wordt overgelaten aan de consuls en de scheidsrechters. Dit geldt zowel voor het betaalde als voor het amateurvoetbal.

Alemannia Breuer die dinsdag in de wedstrijd tegen Limburgia als libero zal optreden.

Limburgia-Alemannia interessant oefenduel

BRUNSSUM, 23 dec. — Limburgia benut de competitieperiode kerstweek om op eigen terrein te oefenen tegen een tegenstander van kaliber. Alemannia Aken dat momenteel op de vijfde plaats staat in de Regionalliga West. De Akenaren zijn na een slechte start goed teruggekomen en zij zien de vriendschappelijke wedstrijd op tweede kerstdag, dinsdag 26 december, als een goede voorbereiding op de tweede competitieheft. Limburgia vat het oefenduel eveneens serieus op. De Brunssummers staan nu op de derde plaats in de eerste klasse, waarmee zij zich toch wel als titelaagden hebben aangedien. Het elftal van Alemannia Aken voor dinsdag ziet er als volgt uit: Marwig — Montanes, Breuer, Haag — Schütt Walter, Böhnen — Thelen, Ferdinand, Hofman, Meisner. De wedstrijd begint om 14.30 uur. Limburgia vraagt voor deze wedstrijd van de leden een extra bijdrage. Voor de senioren en houders van seizoenskaarten geldt een entreeprijs van één gulden; de jeugdleden betalen vijftig cent. De overige toeschouwers betalen de normale entreeprijs.

(ADVERTENTIE)

HEERLEN, 23 dec. — Voor de eerste divisie van het betaalde voetbal worden zondag de returns gespeeld van afgelopen zondag. In het sportpark Kaalheide treedt Roda JC morgen aan tegen De Graafschap. Fortuna SC maakt de verre reis naar Groningen om Veendam te bekampen en FC VVV speelt in Tilburg tegen Willem II.

Roda JC-manager Hans Coerver: „De wedstrijd tegen De Graafschap is van zeer groot belang. Als we die wedstrijd winnen, staan we slechts twee punten achter de leidende ploeg. En als we volgende week de achterstallige wedstrijd tegen de Volevijkers op zaterdag 30 december ook winnen, staan we mee bovenaan. Zondag hebben we tegen De Graafschap iets goed te maken. We verloren op een rotte manier door een vergissing van scheidsrechter Bekker. Zondag is er een goede arbiter: Van Gemert. We willen revanche nemen. Ik hoop, dat er evenveel mensen komen als zondag in Doetinchem. Toen waren er elfduizend. Het was een zeer goede wedstrijd.” De Graafschap meldde minder goed nieuws. Spelmaker Guus Hiddink ondergaat 3 januari een meniscusoperatie. Mogelijk speelt hij toch met die kapotte knie al is hij dan gehandicapt. Een andere auto-ongeluk en is van de klap nog niet geheel hersteld. Mogelijk is het middenrif van de Doetinchemers kwetsbaar. Doelman Van Oosterhout was deze week ziek, maar zal toch beschikbaar zijn. Trainer Piet de Visser over de tactiek van De Graafschap: „Wij spelen op veilig vanuit een gesloten verdediging”.

Veendam-Fortuna SC

Door NOS-sport worden zondagmiddag televisieopnamen gemaakt van Roda JC-De Graafschap. Een samenvatting hiervan wordt 's avonds gegeven. Commentator is Koen Verhoef. Veendam-trainer Cor van der Gijp waarschuwt zijn spelers voor overdeden optimisme tegen Fortuna SC. Hij attendeerde vooral op de goede kopsteek van de puntspelers Blotenberg en Stovers.

Fortuna SC-trainer Cor Brom: „Wij

Redel vader

MAASTRICHT, 23 dec. — MVV's aanvaller Bennie Redel is voor het eerst vader geworden en wel van een zoon die Marco wordt genoemd. Echtgenote en baby maken het uitstekend. Het gezin Redel brengt momenteel het kerstverlof door bij familie in Roosendaal.

Teamwedstrijden judo in Heerlen

HEERLEN, 23 dec. — De JC Nippon organiseert vandaag om 19 uur in de sporthal Varenbeuk te Heerlen teamwedstrijden voor judoclubs. Behalve zes teams uit Limburg komen ook ploegen uit Den Haag, Aken en Dusseldorf. Er wordt gevochten op twee maten, waarvan één geheel nieuw is. Zondagmorgen om half tien is een gezamenlijke training.

Benefietmatch DOS-Feyenoord trekt veel belangstelling

UTRECHT, 23 dec. — Voor de benefietwedstrijd voor de nabestaanden van de overleden Roda JC-trainer Jacques Koole bestaat in Utrecht grote belangstelling. Zondagmiddag twee uur speelt op het DOS-terrein aan de Thorbeckelaan het landskampioenschap van DOS'88 tegen de ploeg van Feyenoord zoals die in 1961 was geformeerd. Jacques Koole behoorde tot de selectie van het toen zo succesvolle DOS.

Er zijn al meer dan 6000 kaarten van zes gulden verkocht. De gemeente heft geen vermakelijheidsbelasting en de 2 procent heffing van de KNVB is vervallen. DOS stelt de gehele opbrengst van de cantine beschikbaar. De club, die altijd een grote vriendenkring is geweest en thans in het amateurvoetbal (tweede klasse) uitkomt, zal uit eigen middelen zeker 10.000 gulden voor het goede doel afdragen.

Frans de Munck kan het doel niet verdedigen omdat hij met Vitesse een competitiewedstrijd heeft.

De opstellingen:
DOS'88: Van Zochel — Nagtegaal, Oekhuizen, Kraay, Henk Temming — Van de Bogert, Visser, Krommert — Moje Temming, Tony van der Linden en Jac. Westphal, die voor deze wedstrijd uit Monte Carlo komt.

Feyenoord '61: Ten Cate — Van Kerkum, Veldhoen, Steenbergen, Kreijermaat — Van Woerden, Van der Heide, Bennaars — Schouten, Bouwmeester, Moulijn. Scheidsrechter is de Utrechter Henk Gemissen, die wedstrijd in het betaalde voetbal heeft geleid. De aftrap wordt verricht door Willy Alberti. De weduwe van Jacq. Koole woont de wedstrijd bij.

Zondag in Doetinchem scoorde Willy Coolen kort na de aftrap de openings-trefjer voor Roda JC. De vreemde was echter van korte duur, want de Graafschap zou de wedstrijd met 2-1 winnen. Zal Willy Coolen morgen ook zo kunnen juichen als op bijgaande foto?

Tien rijders onder acht minuten-grens

HEERENVEEN, 23 dec. — Uit de schaatselectie, die als selectie voor de Nederlandse kampioenschappen op 13 en 14 januari in het Thialf-ijsstadion in Heerenveen geldt, kunnen een paar belangrijke conclusies worden getrokken. De strijd om de nationale titel zal zich ongetwijfeld gaan afspelen tussen Jappie van Dijk, Harm Kuipers en Hans van Heiden.

Weer remise van Sijbrands

AMSTERDAM, 23 dec. — De vijfde ronde van het Suikerdamtoernooi verliep vrijdag in Amsterdam zo mogelijk nog sensationeler dan de vorige zitting. Wederom moest wereldkampioen Ton Sijbrands een punt afstaan en wel aan oud-titelhouder Piet Roozenburg, die zich in een lange partij schitterend verdedigde. De uitslagen vijfde ronde: Roozenburg (Ned.)—Sijbrands (Ned.) 1-1;

Tijdens de laatste competitiewedstrijden zijn gisteren op de Thialf-baan onder ideale omstandigheden uitstekende tijden gemaakt. Vooral op de 5000 meter kwam diverse rijders goed voor de dag. Tien deelnemers bleven onder de grens van acht minuten. Kernploeglid Jappie van Dijk zegevierde in 7.35,9 voor Jan Derksen, die 7.41,1 voor zich liet afdrucken en Harm Kuipers die 7.45,2 nodig had.

Voetbalclub Heerewaarden 'besmet' verklaard

NIJMEGEN, 23 dec. — De scheidsrechtersgroep Nijmegen en Omstreken zal geen thuiswedstrijden meer leiden van de voetbalclub Heerewaarden. Aankleding tot dit besluit is het feit dat volgens de scheidsrechtersgroep de arbiters geen voldoende wedstrijd wordt geboden. Tijdens de wedstrijd Heerewaarden-DSZ voor de tweede klasse van de KNVB Afdeling Nijmegen, deden zich ernstige onregeligheden voor. Scheidsrechter Wevers uit Opheusden was in het veld al door een van de spelers geslagen, maar nadat hij de ontmoeting gestaakt had, werd hij opnieuw toegetaald. Ook bestuursleden van de voetbalclub Heerewaarden lieten zich niet onbetuigd.

Als gevolg daarvan heeft de COVS-groep Nijmegen en Omstreken het terrein van Heerewaarden 'besmet' verklaard.

Lindenheuvel-Maurits

LINDENHEUVEL, 23 dec. — De competitiewedstrijd Lindenheuvel-Maurits wordt zondagmiddag half drie overgespeeld.

SPORT 2

Spelers van Bayern niet beschikbaar

WIESBADEN, 23 dec. — De spelers van Bayern München zijn niet beschikbaar voor het elftal van de zes oorspronkelijke leden van de Europese gemeenschap, dat op 3 januari af zal spelen in het Wembleystadion van Londen. Bayern München dat op 2 januari een wedstrijd speelt tegen 1. FC Nürnberg, waren Maier, Beckenbauer en Müller uitgenodigd.

(ADVERTENTIE)

Gezellig snuffelen bij eSPé

DAT IS EEN LEUKE MANIER OM DE VRIJE ZATERDAG DOOR TE BRENGEN

Want in de eSPé SEX-ING is veel te zien, waarschijnlijk ook een hoop dingen die u nog nooit gezien heeft. En dat is juist wat eSPé doet: het maakt het mogelijk om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de wereld om u heen. Alleen al de nieuw is op sexgebied en natuurlijk van goede kwaliteit. Het brengen wij u a la minute. Onze vaste klanten weten dat niet en weten ook dat eSPé niet is op belachelijk hoge waarden en graag voor redelijke (en mogen zelfs wel zeggen zeer) redelijke prijzen wil verkopen. Nieuwe klanten weten dat nog niet en daarom raden wij graag iedereen uit om te komen kijken naar wat wij allemaal te bieden hebben.

We zien u graag komen...
FILIALEN IN:
HEERLEN — Willemstraat 13
MAASTRICHT — Kesselkade 50
MAASTRICHT — Brusselsestraat 65
SITTARD — Limbriechterstraat 35
ROERMOND — Zwartbroekstraat 29
VENLO — Maaskaad 19
Wij wensen u graag en van harte
PRETIGE FEESTDAGEN EN EEN VOORSPOEDIG 1973

(ADVERTENTIE)

lendfers

klassieke meubelen

kouventerstraat 58,
hoensbroek tel. 045-212801
rumpenerstraat 10a,
brunssum tel. 045-254228

(ADVERTENTIE)

In ons sfeervol restaurant brengen wij met KERSTMIS 'n groots

DINER-DANSANT

met als gastheer
onze nieuwe maître d'hôtel
aangekomen uit een zeer bekende en hoog gekwalificeerde sterrenrestaurant. Met in de keuken
onze nieuwe chef-kok
die op grote vakantiesinstellingen prijzen met eervolle vermeldingen behaalde heeft.
vakmanschap van deze meesters
wordt gecompliceerd door onze hammondans.
Tafelreservering gewens!
Voor telefonische informatie: 04498-1886.
Ook aan uw kinderen hebben wij zedacht.

ESSO MOTOR HOTEL BORN

Bij de E-9 t/o DAF-fabriek

(ADVERTENTIE)

Betsie Schröder verloren voor handbalsport „Het is om te huilen...”

door Nico Jessen

SUSTEREN, 23 dec. — Betsie Schröder (26), regelmatig uitblinkster van de DVO-handbalploeg, kan het allemaal maar moeilijk verwerken. Enkele dagen geleden heeft specialist dokter Bronsrijk haar meegedeeld dat haar handbalcarrière definitief afgesloten is. Juist teruggekeerd uit het Sittardse ziekenhuis bladert Betsie in haar lieve plakboek. „Er zullen geen actiefoto's van mij meer bij komen”, spreekt ze op zachte toon.

Zes jaar was ze lid van DVO en had een groot aandeel in de successen van de vereniging die zelfs doordrong tot de hoofdklasse. „Jarenlang heb ik gehoopt in deze topklasse te kunnen spelen. Nu eindelijk dit doel bereikt was, krijg ik deze ernstige knieblessure. Het is een harde klap. Nog nooit

Braggarts-Kimbria

HEERLEN, 23 dec. — Voor de basketbalcompetitie wordt zondag om half twee in de sporthal Varenbeuk te Heerlen de Limburgse topper Braggarts-Kimbria gespeeld. De Heerlense club beschikt thans over een uitstekende Amerikaanse speler (werkzaam bij Afcant), die op toestemming wacht om in de Nederlandse competitie te mogen uitkomen. De stand: JRC Bostel 10-20; BC Paulus Tilburg 10-16; Kimbria 10-16; Wiba Wychen 10-12; BS Weert 10-10; Almorte Eindhoven 9-10; Breda Pioniers 10-10; Braggarts 10-8 Studentens Nijmegen 10-6; Tantalus Eindhoven 9-4; Springfield, St. Michielsgestel 10-4; Green Stars 10-0.

Microkorfbaltoernooi

HOENSBROEK, 23 dec. — Op tweede kerstdag wordt in de sporthal van Hoensbroek van 12 tot 7 uur een microkorfbaltoernooi gehouden voor het open kampioenschap van Limburg. Tot de zes deelnemende ploegen behoren KVC uit Scheveningen en SDO uit Veldhoven. Het is voor het eerst dat in Limburg een dergelijk toernooi wordt gehouden.

ben ik langdurig geblesseerd geweest. Ik heb voordien geen last van mijn knie gehad. Tijdens de training draaide ik me plotseling om. Terwijl mijn voet in dezelfde houding bleef staan, draaide mijn knie door. Ik voelde meteen dat er iets mis was. In het ziekenhuis vertelde men me dat een meniscusoperatie noodzakelijk was. Was het daarbij maar gebleven. Tijdens de operatie bleek dat mijn kniebanden gescheurd waren. Ik besefte onmiddellijk dat dit wel het einde van mijn handballoopbaan kon betekenen. Ik hoopte nog wel op een volledig herstel, maar de dokter liet me merken dat dit uitgesloten was. Ik vind het vreselijk, maar ik zal niet gaan spelen als het onverantwoord is. Hoe graag ik ook gehandbald heb, mijn gezondheid gaat boven de sport”.

Met Betsie Schröder, zoals ze in de handbalwereld ook na het huwelijk met de heer Nelissen werd genoemd, verliest DVO een markante speelster. Ze heeft in onze vaderlandse handbal nooit die plaats gekregen waarop ze gezien haar spel recht had. Al geruime tijd behoort Betsie Schröder tot de Limburgse topspelsters. Terwijl handbalsters van minder niveau geselecteerd werden voor het nationale team, kreeg Betsie Schröder nooit een kans om in Oranje te debuteren. Betsie Schröder: „Die vreemde beordeling heeft inderdaad aan me geknaagd. Ik wist altijd precies wat ik ik voor de keuzeheren in de verkeerde vereniging speelde. Ik kreeg weer hoop toen bondscoach Mraz op een avond naar me toestapte en mijn spel zeer positief beoordeelde. Nadat ik hem verteld had dat ik het 22 jaar geworden was, schudde hij het hoofd: „Je bent te oud voor het na-

tionale team”, liet hij me weten. Ik was over dit antwoord zo verbaasd dat ik geen woord meer kon uitspreken. Naderhand kregen oudere meisjes wel een kans”.

Betsie is inderdaad ondergewaardeerd. Als linkeropbouwspeler beschikte ze over veel kwaliteiten. Haar hard, zuiver en effectvol schot heeft DVO niet alleen veel treffers, maar ook tal van punten opgeleverd. Haar afwezigheid is uiteraard in het spelpatroon van de roodwitten duidelijk merkbaar. „Ik ben ervan overtuigd dat DVO dit jaar niet degradeert. Het is een ploeg met een juiste mentaliteit. Ondanks de nederlagen reeks in het begin van het seizoen, bleef het team knokken

• Betsie Schröder: „Er zullen van mij geen actiefoto's meer in het plakboek komen”.

voor elke bal, voor elk punt. Ook daarom vind ik het jammer dat ik hen niet meer kan helpen. Als ik er aan denk dat ik nooit meer kan spelen, kan ik elk moment huilen. Nu besef ik dat de sport voor mij veel betekend heeft. Tränen was voor mij een leuke ontspanning. Behalve de zes vastgestelde trainingsavonden benutte ik elke gelegenheid om aan mijn conditie te bouwen. Mijn sportjaar heb ik ellendig beëindigd”, aldus de onfortuinlijke Susterense handbalster.

Boksgala

MAASTRICHT, 23 dec. — Willy Frederiks ziet in het boksgala dat MTS, vanavond in de Geusselssporthal houdt, in de eerste plaats de mogelijkheid voor zijn jonge bokkers om hun klasse te bewijzen. „Een aantal van onze jongens heeft zich dit seizoen aanmerkelijk verbeterd en zorgt iedere wedstrijd voor het nodige vuurwerk. Sjengske Verstappen bijvoorbeeld zal vandaag zijn laatste wedstrijd als aspirant bokser. Tot nu toe won hij tien van de elf partijen en bokste hij er een onbeslist. Bert Koentjes is nu C-junior. Hij won vier van de vijf partijen en Willy Vonberg is al doorgedrongen tot de B-klasse. Maar ook de andere jongens van MTS, zoals Jan Sauer, Jack Peerboom, Hub Vonberg, Sijders, John Dackus, Math. Wilms, Rudie Wilms en Guido Panis, staan hun mannetje in de ring.

Tegenstanders zijn bokkers van Theo Huizenaar uit Rotterdam; bijvoorbeeld: Coy van de Sluis, de gebroeders Knoop, Jan Raaijmakers, de Sumramer Walcott en als topper de Nederlandse kampioen vedergewicht Tommie Krijgsman uit Schiedam. Zijn opponent wordt de Duitse jeugdkampioen Schuster. Dit zal ongetwijfeld de toppartij van de avond worden, maar daar buiten staan nog een stuk of vier A-partijen op het programma. We vertrouwen erop dat veel liefhebbers van de boksport de weg naar de Geusselt zullen vinden. Oud-pogisten van welke vereniging dan ook, krijgen op vertoon van hun oude lidmaatschapskaart en of startboekje een reductie op de toegangsprijs. Zij moeten wel hun kaartje afhalen bij het adres: Bataviaplantsoen 18, Maastricht. Als gast zal aanwezig zijn het eerste team van MVV. De wedstrijd in de Geusselssporthal begint vanavond om 20.30 uur.

SPORT 3

FOTO BOVEN:
Ard Schenk opperste concentratie tijdens de rit.

FOTO MIDDEN:
Kees Verkerk altijd honderd procent inzet.

FOTO BENEDEN:
Eddy Verheyen had het altijd moeilijk na afloop van een 5 of 10 km rit. Hij putte tot op de bodem van zijn krachten.

SKAATSEN OMHOOG OF NEDERIG

door George Taylor

De klap kwam hard aan in de zomer van dit jaar. De mededeling, dat Ard Schenk, Kees Verkerk, Jan Bols en Eddy Verheyen zich hadden verbonden aan een profschaatsliga in oprichting, de ISSL, veroorzaakte een storm, die in de toch altijd al roerige Koninklijk Nederlandse Schaatsbond, de grens van orkaankracht verre overschreed. De verwijten, die een verontwaardigd KNSB bestuur, aan het adres van het viertal richtte, waren groot en ten dele ook terecht. Het was niet elegant geweest van Ard en de zijnen de mond potdicht te houden en vanaf mei te profiteren van de toen alweer gestartte droog- en conditietraining. Dat beaamde Ard Schenk trouwens later volledig.

De verwijten vielen overigens in het niet bij de verbijstering, die, overal waar aan topschaatsen werd gedaan, ontstond. Want de ISSL, met — als u het zo noemen wilt — manager Jonny Nilsson aan het hoofd, had met volledige kennis van zaken de wereldtop benaderd en gewonnen voor hun plannen. Met één klap was de amateuristische ISU (International Skating Union) beroofd van zijn visietekartje.

Van de rijders, die de toernooien om Europese en wereldtitels al jaren tot een groot succes maakten. Van de rijders, die er zoals bijv. in Nederland in geslaagd waren een volledige volksverhuizing te veroorzaken naar Göteborg of Oslo, naar Innsbruck of Inzell, als daar gestreden werd om de hoogste schaatseer. De ISU was zo verbijsterd, dat er aanvankelijk niets gebeurde. Koortsachtig poogden de bonden hun houding te bepalen en zo mogelijk één lijn te trekken in de maatregelen, die genomen moesten worden om zich op te stellen tegenover de newcomer, die met Amerikaanse dollars in een klap datgene had bereikt, waarvoor al geruime tijd in de ISU tevergeefs werd gepraat, namelijk de mogelijkheden van sponsoring van rijders.

De hoogmogende heren van de ISU hadden zich al jaren in allerlei bochten moeten wringen, om tegenover de nog amateuristische — nu — ex-voorzitter van het internationale Olympisch Comité, mister Avery Brundage, de schone schijn van het amateurisme van wijlen baron de Coubertin op te houden. Ze waren al jaren op de hoogte van de mogelijkheden voor topschaatsers om iets extra's te verdienen in toernooien in bijv. Noorwegen na afloop van de kampioenschapswedstrijden.

En ze hadden niets gedaan. Alleen de vinger waarschuwend — maar zeer

aarzelend omhoog gestoken naar degenen, die zo stout waren geweest, geld of andere waardevolle dingen te accepteren in ruil voor geleverde topsport.

De ISU kreeg in die zomer van dit bijna voorbijge jaar het verwachte en verdiende loon van de angst, van de aarzeling, van het niets doen. Terwijl overal rondom de topsport het hoofd opstak of al veel eerder tot een erkende zaak was verklaard, bleef het ISU-bestuur werkeloos toezien. De overgang van een flink aantal topschaatsers naar de profliga van de Amerikaanse geldmagnaten Moore en Neely maakte na een aanvankelijke verbijstering een aantal bonden klaarwakker. Vooral de KNSB werd actief, na eerst nog de hoop te hebben gehad, dat het een storm in een glas water zou zijn. Een hoop, die nog even gevoerd werd door het terugtrekken van Goeran Claeson en Björang uit de gelederen van het profschaatskorps.

De kunstijsbanen in ons land kregen te horen, dat ze geen officiële trainings- en/of wedstrijdfaciliteiten mochten verlenen aan de schaatsers van de ISSL op straffe van uitsluiting voor nationale en internationale schaatstoernooien. De KNSB gaf wel openlijk de manier prijs, waarop dit verbod kon worden ontrokken... Want niemand kon Ard, Kees, Jan of Eddy verbieden een doodgewoon entreekaartje te kopen om in de uren van het publiek schaatsen van de baan gebruik te maken. Dat geschiedde dan ook prompt. In Amsterdam, Alkmaar en Deventer verschenen de professionele toeristen als publiekschaatsers op de baan en meestal geschiedde dat op tijdstippen, waarop de recreatieve belangstelling het geringst was.

Ook de Noorse bond had inmiddels dezelfde dreigementen geuit ten aan-

zien van banen, die hun ijs beschikbaar zouden stellen aan de profs. En de Zweden deden het tenslotte ook, waardoor in één klap de strijd om de profittels althans in het Noorse Skien en het Zweedse Göteborg op losse schroeven kwam te staan.

In het koor van de verontruste schaatsbonden zong tenslotte de ISU het laatste lied. Ze verbod op haar beurt aan alle banen de profschaatsers welke faciliteiten dan ook te verstrekken, waarna o.a. Davos, Innsbruck en ook Inzell de poorten officieel althans sloten voor de profs, die deze „hooggelegen“ banen nodig hadden om met prestaties te komen, die tot de verbeelding spraken van het publiek. Want het publiek bepaalt tenslotte de levensduur van de ISSL.

Waar dit alles toe kan leiden, heeft men overigens in Inzell in de afgelopen dagen al kunnen zien. De profs hadden de hele week als betalende publiekschaatsers getraind op deze wonderpiste, maar de onderlinge wedstrijden, die men toch ook wilde houden, de goede tijden, die men echt wel wereldkundig wilde maken, waren er niet bij. Ijsbaandirecteur Gerd Zimmermann, hoe sympathiek ook staande tegenover zijn ex-collega's wilde zich niet de toorn van de ISU op de hals halen en dus was er geen uitgezette baan, geen elektrische tijdwaarneming, kortom, het werd daar bij die wedstrijden van de profs een kolderieke vertoning, waar degenen, die er waren, alleen maar konden zeggen, dat het lekker snel ging en dat Ard Schenk nog steeds de teugels vast in handen had en niet te benaderen viel voor de overigen.

De strijd tussen ISU en ISSL is dus in volle hevigheid losgebarsten. Het gaat om de gunst van het schaatspubliek. Om de centen, die de „Heja Keessie en Heja Ard“ roependen, bereid zijn neer te tellen. Op 6 en 7 januari a.s. is de premiere van het profschaatsen. Het spiksplinternieuwe ultra luxe kunstijsbaancomplex De Uithof bij Den Haag, dat met financiële steun van - U raadt het - de ISSL in versneld tempo en grootser van opzet is klaar gekomen, zal de plaats van handeling zijn.

Dan komt de eerste confrontatie. Ard Schenk en de zijnen weten, wat ze moeten doen. Ze moeten de gunst van het publiek opnieuw veroveren. Ze moeten met snelle tijden komen, met hartveroverende sport, ze moeten zonder meer de klasse apart blijven, die ze de laatste jaren al waren. Ze smeken de goden nu al om goed weer, om een goede baan, om een volmaakte ijslaag. Want dan alleen kunnen Schenk c.s. door het examen komen dat hen op De Uithof wordt afgenomen.

Toekomst voor de profs?

Het bestaat uit de profschaatsliga, de ISSL, van of staat met de centen, die Amerikaanse financiers en wijlen stekken. Mister Moore en mister Neely hebben er zo'n soldaatje half miljoen dollars tegenaan geplooid en als het goed gaat, het de business komt er nog wel meer geld.

Maar de stroom zal niet altijd een kant uit kunnen gaan, want de beide Amerikaanse heren zijn keiharde zakenlieden, die alleen met dollars stroomden, als ze denken, dat er wat te verdienen valt. Geschiedt dit na een bepaalde aanlooptijd niet, dat is er grote kans, dat de geldstroom eens ophoudt en de jongens — ondanks de contracten — in de kou blijven staan. Zonder de belofte de centen, want het is helemaal geen kunst zomaar te verdwijnen. En de geschatte ters zullen zich heus het persoonlijk hebben verboden de gesloten contracten na te komen.

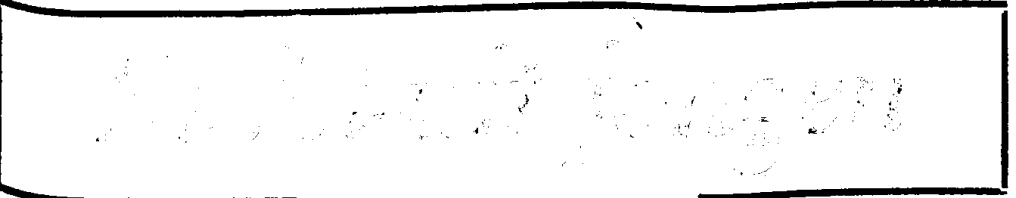
Er moet dus geld verdienen worden door de zestien schaatsers, die nu al een contract staan. Publiek moet dat geld brengen. Daar valt of staat de hele business mee. Publiek zal er in Den Haag heus wel komen. Schaatsminded Nederland wil de kennismaking met Ard, Kees, Jan en Eddy, die vernieuwen, zelfs nu niet weet, dat er door de jongens goed geld wordt verdiend. Dat is het vertal, dat zoveel voor de schaatsport in ons land heeft gedaan, ook van narte gegund.

De vraag rijst echter, wat er na De Haag zal gebeuren. Daar op de ijspiste van De Uithof zullen de toeschouwers acht sprinters, waarbij geen Nederlanders, en acht klassemetersrijders in actie zien. Van de acht klassemetersrijders zijn er drie, die bij voorbaat al kansloos zijn. Tsveter Hoglin en Osen.

Aan de Noor Roar Gronvold kan de vier Nederlandse topschaatsers benaderen. Het zal een grote vraag zijn of dit achtal (vier ritten per afstand — een wel zeer kort programma) in staat zal zijn te blijven boeien. Het publiek te blijven trekken in landen, waar het klassemetersrijden nog altijd verre gaat boven het „klauwgeweld“ van de pure sprinters. Het publiek mee te krijgen naar het buitenland, zoals dat in voorgaande jaren massaal het geval was.

Daar ligt de grote moeilijkheid, de grote zorg van de ISSL, van de rijders. Ard Schenk zegt dan wel, dat elke snel naar voren komende amateur verzocht zal worden de gelederen van het profiege te versterken, er zijn op dit moment geen amateurs, die dit waard zijn. De jeugdige Noor Vea, en de amateur gebleven Sten Stensen komen dit ideaal het meest na. Maar Stensen wil niet en Vea is nog wel erg jong en moet nog volledig doorbreken.

Voor de klassemetersafdeling van het profiege, dus een magere toekomst wat dat betreft en het vergroot de kans, dat het publiek sneller zal zijn uitgekeken op de prestaties. Tenslotte is er nog het levensgrote probleem van de banen. Topprestaties kunnen feitelijk alleen maar gemaakt worden op de hooggelegen banen. En die zijn taboe voor de ISSL. Daarom blijft de twijfel bestaan. Een levensgrote twijfel, of deze ISSL de juiste oplossing is voor het probleem van de betaling aan schaatsenrijders. Misschien, dat de ISU — eindelijk zo wakker — is geschud, dat er mogelijkheden tot samenwerking met de ISSL komen. Of een samsmelting. Dan kan de toekomst van het profschaatsen wat zonniger worden. Nu blijft men volledig afhankelijk van de heren financiers. En dat is beslist geen prettig idee.

Ard Schenk is altijd een recht-uit jongen geweest. Hij stond voor wat hij zei en wond er nooit doekjes om. Er is een tijd geweest, dat hij weinig had te vertellen. Dat hij in de schaduw leefde van ene Kees Verkerk, die met meer ervaring in het omgaan met mensen, erin slaagde de pronte boerenzoon uit één van de rijke Noordhollandse polders met ontzag naar hem te laten opkijken.

Ard Schenk had al veel eerder de top van de schaatsport kunnen bereiken, als hij niet getwijfeld had aan zijn eigen kunnen en overtuigd was van zijn — zoals later bleek niet bestaande — onmacht een goede 10.000 meter rijden. Kees Verkerk voedde die gedachte met een gretigheid, die de eerzucht kenmerkt. En die eenvoudige, maar oh zo handige zoon van een Putterhoekse dorpscaféhouder slagde er drie seizoenen lang in de doortstoot van superschaatsen Ard Schenk naar de absolute wereldtop op deze wijze te vertragen.

Beiden hadden één ding gemeen. Ze kwamen tegelijk in het Nederlandse schaatsnieuws, toen ze tijdens een tweedaagse wedstrijd op slecht natuurijs in het Noordhollandse Graft

de gehele vaderlandse schaatselite naar het tweede plan reden. De klap kwam zo hard aan, dat bijv. een toen nog zeer eerzuchtige Gerben Karstens — ook op het ijs "ene goeie" — na de eerste dag totaal ontgoocheld zijn koffertje pakte en voorgevoerd uit de schaatstrijd verdween.

Ard Schenk en Kees Verkerk, ze zijn sedert die dag in feite onafscheidelijk gebleven. Aanvankelijk regeerde „Keessie“, later nam een zelfbewust geworden Ard de teugels over. Met Jan Bols en Eddy Verheyen zijn deze topjongens nu sinds een aantal maanden overgestapt naar de profschaatsliga van een tweetal Amerikaanse zakenlieden. Wat in Graft begon, heeft zich ook in deze „Sturm und Drangperiode“ van de schaatsport voortgezet. Ard en Kees zijn erbij. Samen. En het is Ard, die nu het woord voert, die nu duidelijk uiteenzet, waarom de vier Nederlandse schaatssterren de stap naar de betaalde sport hebben gezet. „Ik heb“ zegt hij, „die ontwikkeling altijd gewenst. Ik heb geprovoceerd met theereclames in Nederland en met Sol in Noorwegen. Schaatsen met een commerciële inslag moet mogelijk zijn. Ik geloof, dat wij zullen slagen“.....

bij alle fijne dingen... Brand

Is er in Limburg één plaats te noemen waar niet gevoetbald wordt? Dat is pas een sport! Razendsnel achter die bal aanzitten, 'n kopstoot, 'n fel duel met de tegenpartij, 'n prachtige dieptepass, de laatste voorzet en dan... tegen de lat! Of een treurende keeper. En dan het laatste fluitje van de scheidsrechter. Douchen. Uitrusten in het Clublokaal. Napraten. Dan wordt er menig kostelijk glas Brand Bier gedronken. Dat verhoogt de stemming na afloop. Brand Bier. Waarom zouden ze met minder genoeg nemen? Brand Bier wordt er gedronken. Op heel veel Limburgse voetbalvelden. Want Brand Bier hoort bij alle fijne dingen...

Brand Bier,
het bier waar Limburg
trots op is!

Centraal Betonmortel Kantoor Limburg B.V. te Maastricht

zoekt voor spoedige indiensttreding

**commercieel-technisch
directeur**
met ervaring in de bouwwereld

Wij denken aan een praktisch gerichte man tot ca. 40 jaar die in staat is leiding te geven en beschikt over organisatietalent.

Salaris overeenkomstig capaciteiten.

Geïnteresseerden worden verzocht eigenhandig geschreven sollicitaties te richten aan de Raad van Bestuur C.B.K.-Limburg, Kapoenstraat no. 30 te Maastricht.

**De Stichting Exploitatie
Heerlense Stadsschouwburg**

zoekt op korte termijn een

**MEDEWERKER
in algemene dienst**

die tevens opgeleid zal worden tot tweede
beeltingsmeester.

Vereisten: Bezit van het diploma L.T.S. elektrotechniek.
Leeftijd 18 tot 25 jaar.
Bereidheid onregelmatige diensten te verrichten.

Het salaris zal afhankelijk van leeftijd en ervaring, maximaal f 1.124,- per maand bedragen.

Een medisch en psychologisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure.

Sollicitaties binnen 7 dagen te richten aan de Directeur van de Stadsschouwburg, Burgemeester van Grunsvenplein 145 te Heerlen.

**Stichting Katholiek Onderwijs
Zaandam**

In het stadsgebied Zaandam gaan opbouw van nieuwe en afbouw van oude scholen hand in hand.

Dat vraagt een dynamische man als

**hoofd van een
basisschool**

met leidinggevende capaciteiten en organisatievermogen om zich zowel met afbouw als met opbouw van een school bezig te houden.

Schriftelijke sollicitaties aan het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs Zaandam, Ereprijsweg 1, Zaandam.

UITZENDBUREAU JOMACO vraagt voor parttime

- SECRETARESSEN
- TYPISTES moderne talen
- TYPISTES
- PONTYPISTES
- TELEXISTES

Int. tel. 527 Eys-Witten of Mr. Dr. Froweinweg 30.

PANDENEXPLOITATIE B.V. - WEERT

Tengevolge van grote uitbreiding van het vastgoed zoekt Pandenexploitatie BV ten behoeve van de Centrale Administratie een

ASSISTENT-ADMINISTRATEUR

De gedachten gaan uit naar kandidaten met MBA-diploma in de leeftijd van 25 jaar.

Een belangrijk gedeelte van de werkzaamheden zal bestaan uit het opstellen van de balansen van de Vastgoed-maatschappijen.

Schriftelijke sollicitaties worden ingewacht bij de Afd. Personeelsbeleid, Pandenexploitatie BV, Postbus 10, Weert.

SCHINVELD
in Bar-Dancing Theunissen
Heden zaterdag, zondag en woensdag
DISCO-TIME
1ste Kerstdag gesloten
2de Kerstdag **DANSEN**. Disk-jockey Jan Janssen
Vrij entree.

SCHINVELD - BAR-DANCING
LABERINTO
HEDEN ZATERDAG, ZONDAG en 2e KERSTDAG
D.J. JO ROSENBOOM
BRENGT U EEN GEVARIEERD PROGRAMMA
VOOR JONG EN OUD. **DANSEN TOT 2 UUR**
Iedere zaterdag van half 9 tot half 10:
LABERINTO'S HITPARADE

BAR-DANCING „GALOUPPE”, GULPEN
A.s. dinsdag 2e kerstdag
DANSEN
met 't populaire orkest
THE HIPPY'S
Heden zaterdag
THE TWENS

Exclusieve, intieme Bar - Dancing
Der Bloasbalg
WAHLWILLER
• **ELK WEEKEND DANSEN**
Reserveer tijdig voor Silvester-
avond. Telefoon 044451-364

MOLENBRONZAAL LIMBRICHT

DANSEN
ten bate van FANFARE VRIENDENKRING
Orkest: **THE SHAKERS**

DANCING BUS - Brunssum
Heden zaterdag **DISCO-TIME**
2e Kerstdag **DANSEN** met The Piccolino's

EL DORADO **KEGELPALEIS**
Heden zaterdag:
DIE DREI CORDIS ORIGINAL
Zondag en maandag gesloten. — Dinsdag, 2de Kerstdag speelt voor u
MARTIN WULMS
(7 pers.), bekend om zijn platen.
Onze zaak is in Kerstfeer en wij wensen u een Zalig Kerstfeest.

BEEK
Zaal MAESSEN
MORGEN ZONDAG
GEEN DANSEN
2de KERSTDAG
RADI ENSEMBLE
Wij wensen u een Zalig Kerstfeest.

Bar-dancing EXTASE
PEY - ECHT
23 december dansen
met The Blue Commets
2de Kerstdag dansen
met The Melody Strings
Prettige Kerstdagen
Bar-dancing EXTASE
Het trefpunt voor Echt en omstreken.

Disco-Bar-dancing SOHO
Nieuwenhagen
Heden zaterdag en 2e Kerstdag
DISCO
met **JOS MAAS** en **WIM FRIJNS**
Wij wensen u allen prettige Kerstdagen.

VAESRADE
Heden zaterdag
PICCOLINO'S
Allen prettige feestdagen

BAR-DANCING TREFCENTRUM
CHEVREMONT
1 JANUARI
popfestival
met 4 bekende pop-
groepen en
DRIVE-IN-SHOW
Iedere maandag,
woensdag, donderdag,
vrijdag, zaterdag en
zondag
Disko-avond
met als presentators de disk-jockeys
PEDRO - AMIGO en **CHARLIE**
aankomst half 7
Tevens verhuur van zalen voor bruiloften, partijen,
en koffietafels.

Valkenburg
HEDEN ZATERDAG en 2e KERSTDAG de
E.P. BAND
* *
Wij wensen allen een zalige kerst.

Waar gaan we dit Kerstweekend naar toe?

Volkshuis
LINDENHEUVEL-GELEEN
Heden zaterdag en 2de Kerstdag
CANDLE-LIGHTBAL
THE VALENCIA'S
Hedenavond vieren wij ons 10-jarig bestaan.
Als gastzanger zal optreden:
BRUNO MAJCHEREK
bekend van Leila.
Wij wensen u Zalig Kerstfeest.

HEROPENING
„YOLANDA BAR”
op 2de Kerstdag
WAUBACH
BRUNSSUMMERWEG 158
TELEFOON 045 — 314035

Café-Restaurant - Dancing - Friture
Waltmans-Boesten
KLIMMENDERSTRAAT 8, KLIMMEN
Bezoek ons restaurant met de
eerlijke Hollandse keuken
Zalen voor bruiloften en partijen

GELEEN **BAR-DANCING**
Le Caveau
Heden zaterdag 23 december
CON AMORE
Kerstavond en 1ste Kerstdag gesloten.
2de Kerstdag
CON AMORE
Wij wensen u allen een Zalig Kerstfeest.

Wat zoekt u heden zaterdag en 2e Kerstdag?
Gezellig borrelen en dansen en veel plezier?
Dan tot ziens in
BAR-DANCING MIO
Uniek in Limburg. Voor de stimmung en uw
verzoekjes zorgt **D.J. MARTIN**.
Geen entree en eigen parking, gelegen hoofd-
weg Heerlen-Brunssum. Reserveer tijdig uw
tafel voor Silvesterbal.
Tevens wensen wij u allen een Zalig Kerstfeest
en een voorspoedig 1973.

Wij wensen al onze cliënteë een vrolijk Kerst-
feest.
Daar onze zaak weer
sfeervol is aangekleed
verzorgen wij u
GEZELLIGE
DANSVONDEN
met candle-light door het
bekende dans- en show-
orkest
FRANS LOUIS
Heden, zaterdag 23 dec. en 2e Kerstdag, 26 dec.
GEZELLIG DANSEN
Zondag 24 december vanaf 3 uur gesloten
en eerste Kerstdag gesloten.
Parkeerplaats achter de zaak, tevens ingang.
Akerstraat 36, Spekholzerheide, tel. 045-412465

Café-Bar-Dancing
„SAN
REMO”
Heden zaterdag en
2de Kerstdag
DANSEN
met het
Cordy Trio
1e Kerstdag gesloten.
Vrij entree
Zaterdag
tot 3 uur geopend.

CAFÉ-DANCING
ROMANTICA
NIEUW-EINDE
zaterdag en
dinsdag 2e Kerstdag
DANSEN
met
THE HURRICANS

Bar-Dancing
„t Wölfje
Heden zaterdag en 2de Kerstdag
DANSEN
met het orkest
DE ZORGENBREKERS
Wij wensen al onze cliënteë een vrolijk
Kerstfeest.
J. D. Bok — Kasperenstraat 54 — Kaalheide

ZUM BLAUEN BOCK
heden zaterdag
DANSEN
met het orkest
De Jenco's
Bel. uitn.:
K. v. Hoof-Dortants
KERKRADE-W.
TEL. 045-413689

BOCHOLTZ
2e KERSTDAG, dinsdag 26 dec. a.s.
in zaal Goebbels
GROOT KERSTBAL
Orkest: Melodia Quintet
Aankomst 19.00 uur.
Beleefd uitnodigend.
Bestuur en leden K.P.J. afd. Bocholtz

— SCHINVELD! — SCHINVELD! —
IM HEIDE STÜBEL
Café-Rest. Pension
Heden zaterdag en 2e Kerstdag
GROOT CONCERT
met het duo Thei en Wiel
Bel. uitn.: E. Cobussen en H. Droomers

HULSBERG - 2e KERSTDAG
DANSEN
„OP DE TREPKES”
met „TONY LANG”

Heden zaterdag en dinsdag, 2de Kerstdag
DANSEN in
„CLUB 208”
De nieuwste hits op platengebied
onder leiding van disk-jockey **MIKE**.
Wij wensen al onze cliënteë een vrolijk
Kerstfeest.
Iedere vrijdag Bal zum einsamen Herzen
Patronaatstraat 6, Kerkrade-W., tel. 045-413123

Bar-Dancing „MANUELA”
SAROLEASTRAAT 48 - HEERLEN
Heden zaterdag, 2e Kerstdag en woensdag
DANSEN
o.l.v disk-jockey Theo „B”
Wij wensen u allen prettige Kerstdagen.

BAR-DANCING GILISSEN
Cadier en Keer
Heden zaterdag **DANSEN** met
THE HIPPY'S
A.s. zondag 24 december en
2e kerstdag 26 december
THE BLUE FIVE

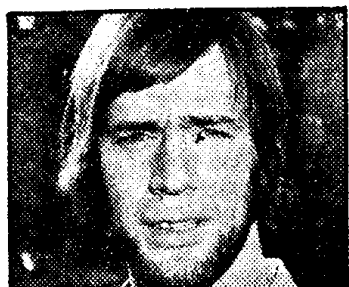
....bovendien valt de prijs mee.

Bij deze massief-eiken stoel bekleed met antiek finish, hoort een compleet bankstel bestaande uit: 2 clubs en een 2- of 3 zitsbank. U kunt kiezen uit verschillende bekledingsstoffen of echt leer. Opvallend bij dit exclusieve Italiaanse ontwerp is de lage prijs van f 2000,-.

HENDRIKS MEUBELN B.V.

Gringelstraat 9 Heerlen tel. 045-716944

Tweede Kerstdag
MEUBELSHOW
van 15 tot 18 uur 'smiddags

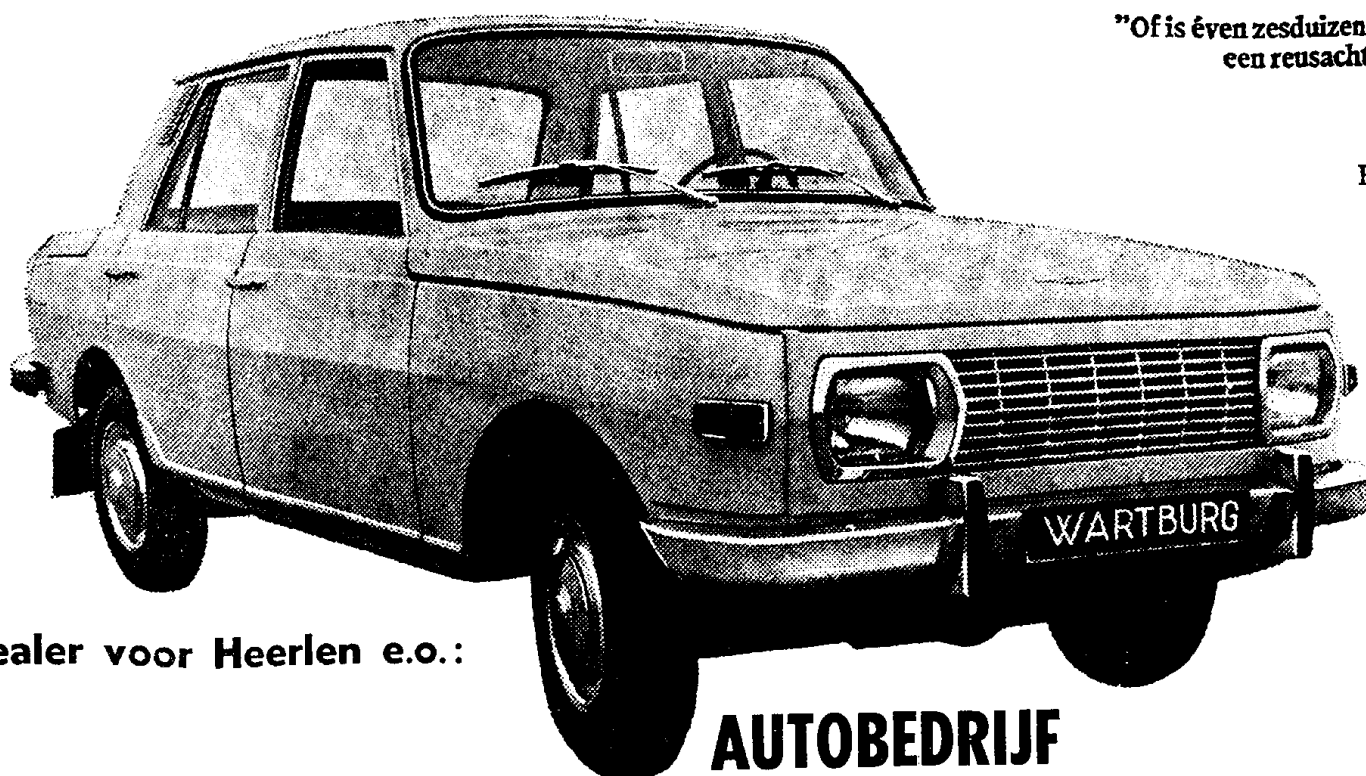
Toneelgroepje 'De Minnestreel' te R.

"'t Ging zo goed met ons amateurtoneel, dat we dringend ruimte nodig hadden om te repeteren. Adverteren, zei Geesje. O.K. In de krant zo'n rubriek-advertentie gezet, hoogachtend Minnestreel. Gelukt. We kregen een oude garage in huur van een toneelminnaar. Zelf opgeknapt. De kultuur in R. is gered."

Het dagblad is uw kulturele kontakadres.

de **Wartburg** krijgt niet alleen prijzende opmerkingen over zijn prijs...

Dealer voor Heerlen e.o.:

AUTOBEDRIJF
VAN EGDOM

"Of is éven zesduizend gulden voor een echte vierpersoons met 4 portieren, een reusachtige kofferruimte, achteruitrijlampen, tweesnelheden-wissers, aansteker, enz. soms te veel betaald?"

(Autovisie, 13 augustus 1971)

Hooft U 't ook eens van een ander. De Wartburg is zijn (scherpe) prijs dubbel en dwars waard. In ruimte. In comfort. In accessoires. Heeft - behalve bovenstaande pluspunten - nog méér om menigeen jaloers te maken: automatische binnenverlichting • elektrische ruitensproeiers • kindersloten op de achterportieren • verstelbare koplampen • anti-verblindingspiegel • tweestanden-ventilator. En voorwielaandrijving. En een verzonken veiligheidsstuur. En een lange levensduur door zijn degelijke constructie. Zijn acceleratie is bijzonder fel. En... ach, bekijkt en berijdt U de Wartburg eens zelf in een gratis proefrit.

WARTBURG v.a.

f 6199,- incl. BTW

Grasbroekerweg 108

Heerlen - tel. 045 - 716333

Advertenties
op deze pagina
vallen hoegenaamd
niet op.

Dit was een advertentie. Dank u.

yr/ce 2572 I

Een publicatie van het Centraal Bureau voor Courantenpubliciteit

Kapsalon Fr. Jansen, Stationstr. 47

en
Salon Sonja, Benzenraderweg

wensen familie en clientèle Zelig Kerstfeest en
voorspeedig 1973.

Bejaardenhulp Biedst, Kiekerweg 34 te Valkenburg
van 11 uur 's ochtts tot 12 uur 's middags

gediplom. bejaardenhelpster

Salaris volgens landelijke regeling voor personeel in bejaardenhuizen. Sollicitaties te richten aan de directrice van bovengenoemd bejaardenhuis of telefonisch onder nummer 04403-5653.

VUURWERK

medelijdt gedrekeurd - boven 18 jaar

FA. KEPERS-BRULS

WILLEMSSTRAAT 16, HEERLEN. TEL. 712336 x

Verpleegtehuis St. Agnetenberg
Sittard

Op 1 maart 1973 starten wij weer met een

opleiding
ziekenverzorgende

Deze opleiding die wordt gegeven in samenwerking met het ziekenhuis „de Goddelijke Voorzienigheid“ en verpleegkliniek „Invia“ leidt op voor het staats-erkende diploma.

De duur van deze opleiding is 2 jaar.

Kandidaten dienen:

- de leeftijd van 17 jaar bereikt te hebben in de maand waarin de opleiding aanvangt.
- na de lazere school tenminste 3 jaar algemeen voortgezet onderwijs te hebben genoten. (Mavo - 3 jaar H.H.S. - bij voorkeur O.V.B.)

Wij bieden U:

- aanvangssalaris - na de pré-klinische periode - van f 653,31 bruto per maand (excl. verhoging per 1-1-1973).
- op het salaris een extra toeslag voor onregelmatige diensten.
- eerste aanschaf diensklleding gratis.

Voor inlichtingen kunt U zich wenden tot het hoofdverplegingsdienst, tel. 04490-3950.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de directie van Verpleegtehuis St. Agnetenberg, Plakstraat 24, Sittard.

Een Nederlander leest gemiddeld
drie kwartier per dag in zijn krant,
net als u.

de stichting volksgezondheidszorg beschermt uw gezin tegen de onrustbarend stijgende kosten van medische verzorging*

allesomvattende vergoeding vanaf uw aller- eerste bezoek aan de huisarts

U hebt veel eerder en vaker Uw huisarts nodig dan een specialist. U betreft veel meer medicijnen van de apotheek dan van het ziekenhuis. Bevalling en kraamverzorging worden bijna onbetaalbaar. Daarom komt U met een halve verzekering of een hoog eigen risico gemakkelijk tot financiële ontreddering. Dat zijn realiteiten die vragen om bescherming. De verhoogde vergoedingen van de stichting Volksgezondheidszorg omringen Uw gezin met absolute financiële veiligheid. Zij omvatten de rekeningen van huisarts, apotheek, specialisten, ziekenvervoer, ziekenhuis, fysiotherapie, heilgymnast/masseur, spraaklerares, verloskundige en kraamverzorgster. Bovendien gelden zij (met uitzondering van ziekenvervoer) voor heel Europa.

elfhonderd en vijftien gulden beschikbaar bij geboorte

De stichting Volksgezondheidszorg is de enige partikuliere verzekering in Nederland die voor kraamverzorging f 750,- en voor verloskundige hulp f 365,- beschikbaar stelt. U kunt met die vergoeding rustig thuis bevallen, en U laten verzorgen door een gediplomeerde kraamhulp.

hoge vergoeding bij prothesen en hoortoestellen

De vergoeding van de stichting Volksgezondheidszorg voor medische hulpmiddelen reikt van f 400,- tot f 2.250,-. Ze is de hoogste in Nederland en wordt (behoudens voor hoortoestellen) elke 2 jaar opnieuw uitgekeerd.

de kleinste premie- verhoging voor '73

De laatste 2 jaar stegen de ziekenhuistarieven met ruim 50%! Oorzaken: aanschaffing van nieuw-ontwikkelde behandelingsapparatuur, uitbreiding verzorgingsakkomodatie, stijgende kosten voor wetenschappelijk onderzoek enz. Wát de medische verzorging in 1973 ook gaat kosten, de stichting Volksgezondheidszorg vergoedt het. Dat kan echter alleen via een premie-aanpassing. Alle verzekeringsmaatschappijen verhoogden voor 1973 hun premies. De pers schreef daarover in alle toonaarden. Men signaleerde verhogingen van 30%, 35% en zelfs van 40%! De premie-aanpassing van de stichting Volksgezondheidszorg komt (met een allesomvattende vergoeding als garantie) niet verder dan 23%. Daarvoor is een logische verklaring. De stichting beoogt geen winst. Zij voert een oersolide en voorzichtig beleid en concentreert zich uitsluitend op ziekte-kostenverzekering.

uw gezin blijft beschermd, ook bij een opeen- stapeling van risico's

De stichting Volksgezondheidszorg blijft altijd uw risico's dekken, wat er ook gebeurt in Uw gezin. U kunt de verzekering elk jaar ongedaan maken, de stichting nóóit. Zij is wettelijk verplicht alle toekomstige risico's te dragen zonder enig recht op bijzondere premieverhoging. Die risico's kunnen ontstellend kostbaar zijn: denk eens aan transplantaties, beademing of kunstnierbehandeling. Dat laatste alleen al kost elk jaar zo'n f 35.000,-!

De stichting Volksgezondheidszorg is de enige instelling die een gezin met 2 kinderen een allesomvattende vergoeding garandeert voor een premie van f 166,40 per maand met een eigen gezinsrisiko van f 250,- per jaar.

hebt u nog vragen?

Wellicht geeft dit alles U stof tot nadenken. Tot ingrijpen. Ingrijpen om Uw gezin rondom te beschermen. Het is mogelijk dat U nog vragen hebt. De stichting Volksgezondheidszorg wil die gráág beantwoorden.

vragenbon

Graag ontvang ik alle details die niet in deze publikatie staan.

Heer/Mevr./Mej. _____

straat _____

woonplaats _____

tel. _____

★ Praat ook eens met uw kollega's over de uiterst aantrekkelijke kollektieve V.G.Z.-ziektekostenverzekering.

stichting 'volksgezondheidszorg v.g.z.'

BREDA
Karnemelkstraat 9
tel. 01600 - 22061

EINDHOVEN
Willemstraat 31 A
tel. 040 - 62255

HEERLEN
Akerstraat 27
tel. 045 - 718382

'S-HERTOGENBOSCH
Nieuwstraat 33
tel. 04100 - 41139

MAASTRICHT
St. Annalaan 60
tel. 043 - 32552

NIJMEGEN
Stationsplein 11
tel. 080 - 226845

TILBURG
Tuinstraat 1
tel. 013 - 430000

VENLO
Veestraat 5
tel. 04700 - 11141

MEMO VANDAAG EXPOSITIES

HEERLEN

Galerie Zef Clement
Verkoopexpositie met werk van 9 Limburgse kunstenaars. Van 13 tot 18 uur. Tot 30 dec.

KERKRADE

Kasteel Ehrenstein
Schilderijen, tekeningen, aquarellen van Paul Wunsch uit Herzogenrath.
Open zaterdagen en zondagen 23 en 24, 30 en 31 dec. van 11-18 uur. Van 26 tot 29 dec. van 15-19 uur, 2 jan. van 15-19 uur.

BRUNSSUM

Speltur
MERKELBEEKSTRAAT 1
Wandkleden, poppen, keramiek van bejaarden, tekeningen van Rinus van Leunen: tot 5 jan. 73. Op woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag van 2 tot 5 uur.

La Venetiana

Expositie Truus Coumans uit Haalen, tot 24 dec. dag. van 10-20 uur.

HULSBERG

Galerie 't Boerehofke
Kerstexpositie.
Werk van verscheidene kunstenaars. Dag, van 14-21 uur. Gesloten van 23-27 dec.

MAASTRICHT

Galerie Reveil
Groepstentoonstelling van Kees André, Leo Bervoets, Paul Bervoets, Cees Bolding, Ger Boosten, Piet Fraterman, Jan van Heel, Paul Krommingh, Jan Stolk. Tot en met 30 december.

A. P. Dols

STENENWAL 10-RECHTSTR. 70
Tentoonstelling van Berthold Dietrich.

Galerie Agora O.C.

Van 20 december tot 6 januari: In-out productions Equipo movimento met Marroquin, Young Tchong, Cardena en Ulisses Carrion.

Dejong-Bergers

Piet Killars, plastieken, maquettes, expositie SBKT.
T.m. 30 december.

Bonnetantenmuseum

Aluminium plastieken van Erik Cobart, aquarellen van Frans Ronda, zeefdrukken van Gijs Winkelman: tot 7 jan. 73.

Galerie Felix

Kerstexpositie met werk van diverse Limburgse kunstenaars.

De Galerij

Kerstexpositie met werk van vele kunstenaars.

THEATERS

SITTARD

Stadsschouwburg

Koffieconcert door Sittards Mannenkoor en Oratoriumvereniging Sittard, dinsdag 26 dec. om 12 uur.

HEERLEN

Huiskamer-theater Schuttershof
Programma van lusterliedjes, chansons en folksongs met Harry Nijssen, Carin Krawiec en John Kirkbride. Aanvang 23.30 uur. Entree vrij. Op tweede kerstdag.

MAASTRICHT

Poppentheater

Capucijnengang 3
Van 26 december tot en met 6 januari dagelijks om 3 uur. Met 6 jaar. De kleine Poppentheater met „De kleine schoorsteenveger“.

BIOSCOPEN

SITTARD

Forum: De inbreker, vr. t.m. di. om 8.30 u.

GELEEN

Roxy: De peetvader, do t.m. za. om 8 u. zo. om 6 u. ma. en di. om 4 en 8 uur. Anatevka, (Fiddler on the roof), do t.m. za. om 8 u. zo. om 6 u. ma. en di. om 4 en 8 uur.

HOENSBROEK

Cinema Royal: Wat zien ik, vr., za. om 8.30 u. zo. ma. en di. om 4, 6 en 8.30 u. De dikke en de dunne, zo. om 2 u. Amusement met Peter Sellers, ma. en di. om 2 u.

UBACH o. WORMS

Grand-theater: The Burglars, za. om 8. di. om 7 en 9 u.

Zuster Constantia (midden) moest bij haar afscheid vele handen drukken. Rechts haar opvolgster zuster Arnolda.

VAN PLAATS TOT PLAATS

Sittard

— De bejaarden van de Baandert kregen een prettige voorproef van het kerstfeest in het gemeenschapshuis, waar het kinderkoor onder leiding van pastoor Linszen een kerstspel opvoerde. De teksten waren van pastoor Linszen en mevrouw Neilen. Na een smakelijk etentje luisterde de zaal naar voordrachten van mevrouw Vlaar en de heer Van Diepstraten. Frits Rademacher vertoonde enkele series dia's en zong bekende eigen liedjes. Het werd een heerlijke bonte avond, waarvoor de voorzitter van de bejaarden dank bracht aan de organisatoren.

— Op kerstdag wordt van 15 tot 17 uur open huis gehouden in de Christus Hemelvaartkerk van de wijk Vrangendaal. Alle kinderen die kunst, muziek of iets willen voordragen, mogen dit doen. Ouders en grootouders van de jeugd kunnen dan tevens de kerstversiering die door kinderen en volwassenen uit Vrangendaal gemaakt is op hun gemak bekijken.

— Door leerlingen, docenten en overige personeel van het Bisschoppelijk College werd woensdag in de hoofdparochiekerk een stichtende kerstviering gehouden. Maanden tevoren waren en de tekstgroep onder leiding van de heer Heijnen en het koor onder leiding van de heer Van der Linden met de voorbereiding bezig. Verwacht wordt dat de collegegemeenschap Sittard er een jaarlijks terugkerende gebeurtenis van maakt.

— De heer J. Nieling, werkzaam bij de Philips Sittard, ontving een beloning van f 1000, voor een ingenieuze idee en tevens de gouden ideënschild. De heren L. van Ballegooy en C. Bruijsters kregen bij herbehandeling van hun idee ieder nog eens f 500. Tevens was hun idee met f 1000 voor elk beloofd. De heren H. L. Opgenoordt en G. Huveners ontvingen elk f 625 voor hun idee en de zilveren ideënschild. De heren Th. Bocken en W. Kuypers kregen elk f 750.

— Zes zilveren jubilarissen werden bij Philips Sittard op de gebruikelijke wijze gehuldigd, waarbij ook de dames in de bloemetjes werden gezet. De jubilarissen zijn de heren J. van Poppel, W. Konings, J. van Mosch, J. Coenen, H. W. Dieteren en mejufrouw M. Oosterlo.

— De nachtmis in de hoofdparochiekerk te Sittard wordt opgeluisterd door het St. Petruskoor begeleid door een koperkwartet dat bestaat uit de conservatoriumstudenten Guus Dohmen, Albert Belgers, beiden trompet en Bert Ramakers en Pierre Konings, trombone.

Broeksittard

— De jeugd van Broeksittard maakt zich goed gereed om op tweede kerstdag na de mis langs de huizen te trekken onder het zingen van het oude refrein „Kitsj, kitsj, kensjaak“ — een refrein dat vermoedelijk afstamt van een middeleeuws kerstliedje. Dit kerstzingen vond vroeger op tal van dorpen in Limburg plaats. Broeksittard is echter de enige plaats waar deze traditie bewaard bleef. Hoe harder de jeugd het refrein roept hoe guller er gestrooid wordt. De heer Jan Maessen van Broeksittard is de grote promotor van dit oeroud gebeuren. Ook dit jaar zal Jan Maessen de kinderschade op tweede kerstdag in Broeksittard weer aanvoeren.

— In de sociëteit te Stadbroek werd het jaarlijks kerstfeest voor de bejaarden gehouden. Na een eucharistieviering, die geleid werd door pater Kanter, konden de bezoekers van een gezellige avond genieten. Er was koken, waarbij prachtige prijzen te winnen waren, de bejaarden kregen broodjes met warm vlees en koffie of thee. De avond werd opgeluisterd door het meisjeskoor onder leiding van mevrouw Lauij en de organisator Marjan Kruijs.

Beek

— De katholieke bond van bejaarden afd. Beek hield donderdag in het gemeenschapshuis een kerstviering. Rector Otten droeg een eucharistieviering op en hield een kerstrede. De Gregoriaanse gezangen werden verzorgd door het zangkoor van de bejaardenbond, evenals de kerstliederen. Aansluitend volgde er een koffietafel en een gezellig uurtje.

— De kegelclub Beek houdt op 23, 24 en 25 december een groot kegelconcorso in café Leinaerts aan de Mauritslaan. Iedereen kan aan dit concours deelnemen.

— De leerlingen van de Catharina-school hebben woensdag twee uitvoeringen gegeven van de kersmusical „Kroetsch“. De algehele leiding berustte bij de heren Schwartz en Wagemans, beiden als leerkracht verbonden aan de school. Gedurende de uitvoeringen was de grote zaal van het Astacultuurencentrum zeer druk bezet.

Grevenbicht

— De centrale geestelijke nooddienst voor priesters in Born, Grevenbicht, Buchten en Obbicht wordt volgende week verzorgd door pastoor Terhorst te Grevenbicht, telefoon 04497-201.

— In verband met de kerstmis is het zuigelingenbureau van het Groene Kruis niet dinsdag maar woensdag van 14.30 tot 15.30 uur.

— De verhoging van de rioolbelasting van f 59 naar f 85 per gebouwde eigendom werd goedgekeurd. De verhoging treedt in werking per 1 januari.

— Donderdag begint om 19.30 uur de openbare raadsvergadering in Grevenbicht. B. en W. zullen de raad onder meer voorstellen een krediet te verlenen voor de aanschaf van twee t.v.-toestellen, bestemd voor de jongens- en de meisjeschool. Tevens wordt de raad gevraagd akkoord te gaan met een wijziging in het rooster van de straatverlichting. Brandden de straatlantaarns voorheen nog tot 1 uur 's nachts en ook nog 's ochtends, indien de raad aan het voorstel van B. en W. zijn fiat geeft, zullen de Grevenbichte straten alleen nog maar 's avonds tot 24 uur verlicht zijn.

— Voor de plechtige nachtmis, die in de kernacht in de parochiekerk wordt gehouden, heeft het r.k. gemengd zangkoor een speciale vierstemmige mis in barokstijl met begeleiding van orgel ingestudeerd. Het koor zal de mis uitvoeren onder leiding van dirigent Harry Savckoul. De gebruikelijke instrumentale begeleiding van de vocalisten komt dit jaar te vervallen.

Munstergeleen

— Vandaag houdt de stichting jeugd- en jongerenwerk een kerstviering voor haar soos-leden van 13 tot 16 jaar in het jeugdhuis. Het programma bestaat uit twee onderdelen, een middag- en een avondprogramma. Om 2 uur begint het middagprogramma met onder meer het maken van kerststukjes, schilderen en boetsieren. Het avondprogramma begint om 19.45 uur met een hoofdfilm en enkele tekentijmpjes. Ook wordt een tafeltenniscompetitie gehouden. De toegang is gratis.

— Op tweede kerstdag begint om 11 uur de feestelijke overdracht van de nieuwe uniformen aan de showgroep van de fanfare Juliana. De overdracht wordt gehouden in het gemeenschapshuis aan de Pancratiusstraat waarna de showgroep zal repiceren.

De winnaars van de puzzel van vorige week is
Mevrouw M. van 'Gehlen, Ir. E. Melottestraat 2, Vaals.

Onder de inzenders van een goede oplossing van de puzzel van vandaag wordt een boeken- of platenbon ter waarde van f 25,— verloot.

Inzendingen uitsluitend per briefkaart, die ons uiterlijk woensdag moeten bereiken, sturen aan: Redaktiesekretariaat Limburgs Dagblad, Nobelstraat 21, Heerlen.

Oplossing van zaterdag

T DU N EM F A
AMSTERDAM REPTIEL
MAL NEDERWEERT
MAART BED T EE AB
DIGGEL REEK ELEGIE
S EE ONLANGS MARS
LA RK LI O PO R
ANYS ISRAEL BADEN
ORE GEWELDIG ENE
ISERE EL EGAAL KE
TOOM K SLURPEN T
ALE TANKEN SALVIA
BALK KEET ETNA E A
M LAKEN O ETNISCH
RAP HERDER R EKEN
ATOL EDE ORK E
DIA RYN LEEP EELDE
SLINKS TRA ONRAAD

Oplossing van gisteren

AP D KV
GASTROLOGIE
REEDS ANTE
ARR ETNOLOGO
ARENPAIM E
ANE NA MEREL
G HEKS INKA
E ENKEL SN
SMAL ERGO TT
EL ATE PREI
NOEL E EIRE

Born

— De parochiepriesters en het kerkbestuur houden maandag 1 januari nieuwjaarsreceptie van 12 tot 13 uur in het gemeenschapshuis.

— Was de officiële opening van de OLB een feit van grote betekenis voor het welvaart- en welzijnsleven in onze gemeente de „Open Dag“, dinsdag belooft een feestdag te worden waarbij vooral de jeugd zal betrokken worden.

Aan deze feestdag gaat een uitgebreid wedstrijdprogramma vooraf n.l. een opstelwedstrijd, een fotoprijsvraag, handvaardigheids- en tekenwedstrijd waaraan alle leerlingen van de basisscholen uit Born, Buchten en Holtum hebben kunnen deelnemen. Het bestuur OLB heeft voor de feestdag het volgende programma: 10 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 18 uur: bezichtiging van het gebouw voor alle inwoners van de gemeente; 13.30 tot 15 uur: voorleeswedstrijd; 15.15 tot 16 uur: quiz voor teams van de Mavo-school en de huishoudschool van Born, het Bisschoppelijk College en Serviam te Sittard; 16.15 tot 17 uur: bekendmaking van de prijswinnaars van de opstelwedstrijd, handvaardigheid- en tekenwedstrijd en de fotoprijsvraag. Gedurende de hele middag is er in een van de lokalen doorlopende diaprojektië en filmvoorstelling met gesproken teksten.

— Zondag verzorgt het bekende Bornse jongerenkoor de avondmis die om half tien begint. In de nachtmis van twaalf uur zingt het gemengd koor de Missa Cogitationes Cordis van Hendrik Andriessen en meerstemmige kerstliederen. Op de tweede kerstdag om elf uur zal door het gemengd koor de Deutsche Messe van Fr. Schubert ten gehore worden gebracht en meerstemmige kerstliederen en Choral 147 van Bach.

Nieuwstadt

— De Nieuwstadtse zieken en bejaarden kregen dinsdag — dankzij de goede zorgen van de vrouwenvereniging Maria Martha — een kerstviering aangeboden. Na de mis van half tien stond in het patronaat de koffietafel klaar. Omstreeks het middaguur werd de lunch geserveerd en later op de dag werden koken en vla aangeboden aan de gasten. Ook burgemeester Corten en wethouder G. Geraets waren enige tijd aanwezig bij het gezellig samenzijn.

— Vandaag zullen de muzikanten van de harmonie Les Amis Reunis en een aantal godnodigen na de mis van zeven uur kunnen azenzien aan een welgedekte tafel in zaal Schrouff. De muziekvereniging biedt de medewerkers dan dit verlatte Caecilifest aan.

Zuster Constantia nam afscheid als hoofd Mavo Geleen

GELEEN. 23 dec. — Tijdens een zeer gezamenlijke receptie nam donderdagavond zuster Constantia, hoofd van de Mavo-school aan de Geenenstraat te

LLTB-Beek had succesvol jaar

BEEK. 23 dec. — De LLTB Beek en omstreken hield deze dagen in zaal Maessen een jaarvergadering, waarop bekend werd gemaakt, dat de omzet van het afgelopen jaar plm. 8.000.000 kg bedroeg, waarmee een bedrag van 3 miljoen gulden gepaard ging. Voorts nog een premieomzet van Interpolis BTL van 950.000 gulden. Van de winst zal een half procent in contanten aan de leden worden uitgekeerd. Secretaris-zaakvoerder Ant. Voncken werd dank gezegd voor zijn akkuraat beheer en volledig décharge verleend. Woorden van dank sprak de voorzitter ook uit aan het adres van boekhouder C. Fenners en het overige personeel. Er werd een nieuw bestuur gekozen in verband met de vierjarige periode van aftreden. (Niet meer herkiesbaar waren de heren H. Nijsten, F. Dols en Fr. Coster). Het nieuwe bestuur ziet er als volgt uit: G. Frenken Keimondsestr. 42, Beek (Voorzitter); D. Janssen Dorpsstraat 78, Spaubeek (ondervoorzitter) A. Voncken Burg. Janssenstraat 60, Beek (secr. zaakvoerder), Papelaan G. Coumans, Veldekelaan 17, Beek (geest. adv.) en de leden L. Schepers, Keerend 33, Stein, F. Dols Daalstraat 45, Elsloo, J. Franssen Printheagen 3, Beek; P. Coumans Bourgonesstraat 29, Beek; Th. Janssen Keulsberg 21, Beek. De afdeling Beek kan op een succesvol jaar terugzien.

VAN PLAATS TOT PLAATS

Geleen

— Zondagavond vindt in de Augustinuskerk om 22 uur een jongeren dienst plaats verzorgd door de jongeren uit deze parochie. De dienst heeft als thema: „Kerstmis, feest van medemenselijkheid“. Dit thema werd gekozen vanuit het geloof dat Christus op de aarde is gekomen om de mensen dichter bij elkaar te brengen.

Spaubeek

— Maandagavond hield de plaatselijke afdeling van het Groene Kruis in café Eldorado aan de Bongerd de vijfjarige algemene vergadering sinds de oprichting in 1922. Na de openingswoorden van voorzitter J. Meens, waarin hij waarnemend burgemeester Van Banning en wethouder V. Jansen welkom heette, volgden de gebruikelijke jaarverslagen. Het aantal leden binnen het Groene Kruis is in 1971 teruggelopen naar 542 leden. Om uit de „rode cijfers“ te komen stelde het bestuur voor om de contributie te verhogen van 15 gulden naar f 17.50. Met de verhoging kon de vergadering zich verenigen. Als controle-kommissie stelden zich beschikbaar de heren Klinkenberg, Jansen en Bougie. De heer D. Jansen werd in het bestuur herkozen. Nieuw bestuurslid werd de heer Seezik. Het jaarverslag van de wijkverpleegster dat door zuster Van der Heijden werd verzorgd vermeldt ondermeer dat in 1971 in de verpleging in totaal 1748 huisbezoeken werden gedaan. Tijdens de bijeenkomst herachtten men het vijftigjarige bestaan van de afdeling Spaubeek. Bij deze herdenking gaf secretaris Broens een algemeen beschouwing over het kruiswerk in de 50 jaren van zijn bestaan in Spaubeek.

Geleen, afscheid. Vele collegae, oud-leerlingen, ouders, alsmede enige afgevaardigden van het schoolbestuur namen tevens van de gelegenheid gebruik te zuster met haar bevestiging tot provinciaal overste te feliciteren.

De scheidende zuster werd in 1941 aan deze school aangesteld als lerares; zij gaf niet alleen les in Frans, maar beschikte tevens over de aktes wiskunde, handelswetenschappen en Engels. In 1963 werd zij benoemd tot directrice. Zuster Constantia zal het onderwijs echter niet helemaal vaarwel zeggen, daar zij gekozen is als voorzitter van het schoolbestuur. Als haar opvolgster is zuster Arnolda benoemd, terwijl de heer Kop de taak van adjunct-directeur zal waarnemen.

Ijsbaan open

SITTARD. 23 dec. — Vanmiddag wordt de Sittardse ijsbaan (de ondergespoten sintelbaan van het stadion De Baandert) geopend. De openingsdagen zijn: vandaag van 13.30 tot 17.30 en 19.00 tot 22.00 uur; zondag van 13.30 tot 17.30 uur; maandag is de ijsbaan gesloten; dinsdag van 13.30 tot 17.30 uur. Vanaf woensdag is de baan elke dag geopend van 9 tot 12, van 13.30 tot 17.30 en van 19.00 tot 22.00 uur.

Gouden priester in Susteren

SUSTEREN. 23 dec. — Pater Jan Coonen (76) uit Susteren viert heden zijn 50-jarig priesterfeest. De dag begint om 9.30 uur met een eucharistieviering, door de gouden jubilaris zelf opgedragen in de kapel van het bejaardenoord Vastrada in Susteren, waarna om 10.30 uur een receptie plaats vindt.

Pater Coonen, behorend tot de congregatie der heren Lazaristen, werd in 1896 te Echt geboren. In 1923 vertrok hij naar China waar hij enkele jaren later werd benoemd tot pastoor van een groot district. In 1942 werd hij door de Japanners gevangen genomen en naar een concentratiekamp gebracht. Drie jaar later mocht hij echter wegens gezondheidsredenen het kamp verlaten en keerde hij terug naar Limburg. Thans woont hij in het bejaardenoord te Susteren.

Tweede sporthal nog niet zeker

SITTARD. 23 dec. — Het gemeentebestuur van Sittard kan nog weinig concreets zeggen over de bouw van een tweede sporthal in Sittard. Momenteel worden onderhandelingen gevoerd met een sponsor, die wil helpen bij het realiseren van een hal onder andere voor DVO in Overhooven. De geruchten dat de tweede sporthal op een terrein nabij de stadsschouwburg in Sittard zal komen, konden door burgemeester Dassen niet bevestigd worden tijdens zijn beantwoording van schriftelijke vragen van het raadslid Gerrits jr. Lang debatteerde de raad over de te verlenen garantie aan Fortuna, dat gaat starten met de bouw van een overkapping van de lange staantribune in het stadion Baandert. Raadslid mr. Frans Heuts vond dat in de overeenkomst betere garanties moesten komen voor het geval FSC gaat spelen in een nieuwe zogenaamde overgangsklasse. Met twaalf tegen acht stemmen werd zijn amendement door de raad afgewezen.

WEEKEND-AGENDA

DOKTER

Sittard: 23 dec. dr. Hack, tel. 304
24 dec. dr. Verheye, tel. 20661; 25 dec. dr. Winters tel. 2517; 26 dec. dr. Jansen tel. 3339
Geleen-Oost: 24 dec. dr. Ramekx tel. 3414; 25 en 26 dec. dr. Huisman tel. 04490-2735
Geleen-West: 24 en 25 dec. dr. Moench tel. 2314; 26 dec. dr. Moench tel. 3527
Limbricht - Susteren: 23, 24, 25 en 26 dec. dr. Tijssen tel. 04490-5656
Nieuwstadt - Susteren: 23 en 24 dec. dr. Von der Fuhr, tel. 1332; 25 en 26 dec. dr. Ebbers tel. 1255
Grevenbicht - Born: 23 dec. (vandaag) 24 dec. (8 uur) dr. Flos tel. 04498-1266; 25 dec. (8 uur) tot 26 dec. (8 uur) dr. Duysens tel. 04497-3027; 27 dec. (8 uur) tot 28 dec. (8 uur) dr. Baal tel. 04498-1728
Stein: 23 en 24 dec. dr. Leclercq tel. 04495-1212; 25 dec. dr. Crombach tel. 1850; 26 dec. dr. Nijl tel. 1327
Beek: 23 en 24 dec. dr. Crombach tel. 1496; 25 en 26 dec. dr. Houtackers tel. 1893
Elsloo: 23 dec. dr. Van de Harten tel. 04402-1660; 24 en 25 dec. dr. Kullig tel. 04461-1504; 26 dec. dr. Van der Harten
Neerbeek - Beek: 22 dec. (20 uur) tot 26 dec. (12 uur) dr. Meessen tel. 1926; 26 dec. (12 uur) tot 27 dec. (8 uur) dr. Muris tel. 2015
Spaubeek: 22 dec. (20 uur) tot 27 dec. (8 uur) dr. Aarts tel. 04404-215
Puth - Schinnen: 23 dec. (10 uur) tot 24 dec. (20 uur) dr. Hermans tel. 04493-1223; 24 dec. (20 uur) tot 25 dec. (8 uur) dr. Bak tel. 04492-1888; 26 dec. (8 uur) tot 27 dec. (8 uur) dr. America tel. 04492-1215

TANDARTS

Geleen - Sittard e.o.: 23-24 dec. dr. Aussems Mauritslaan 13 Geleen tel. 04494-2217; dr. H. Dröge Mgr. Burchardstraat 14 Born tel. 04498-1780; 25 dec. (voor pijnklachten op belde dr. Jansen van 12 tot 13.30 uur) dr. P. Mulken Slikkerstraat 47 Geleen tel. 04494-6516; dr. H. Baggen Rijksweg 21 Sittard tel. 04490-3117

APOTHEEK

Sittard: vanaf 22 dec. apotheek Bloemen Limbrichtstraat 3 tel. 2095
Geleen - Beek: vanaf 22 dec. apotheek St. Lucas Annastraat 12 Geleen tel. 04494-2377

AMBULANCE

Ongevallen- en gezondheidsdienst Westelijke Mijnstreek Geleen 04494-2222

GROENE KRUIS

Geleen: 24 dec. zr. Willems tel. 304
25 dec. zr. Johanna tel. 3416; 26 dec. zr. Willems tel. 3812
Land van Sventibold: 23, 24, 25 en 26 dec. zr. Kusters, tel. 04497-274
Spaubeek: 23-24 dec. zr. Van der Heijden tel. 045-715291; 25-26 dec. zr. Van der Vorst tel. 04492-1410
Stein - Urmond - Elsloo: 23, 24, 25 en 26 dec. zr. Smets tel. 04493-2127

VERLOSKUNDIGE

Geleen: 24 dec. mevr. Donners-Beltgens tel. 3484; 24-25 dec. mevr. Van der Leeuw-Snik tel. 3729; 25-26 dec. mevr. Schlossers-Mesters, tel. 5853; 26 dec. mevr. 3577; 26 dec. mevr. Donners-Beltgens

AKTIE MOEDERS VOOR MOEDERS

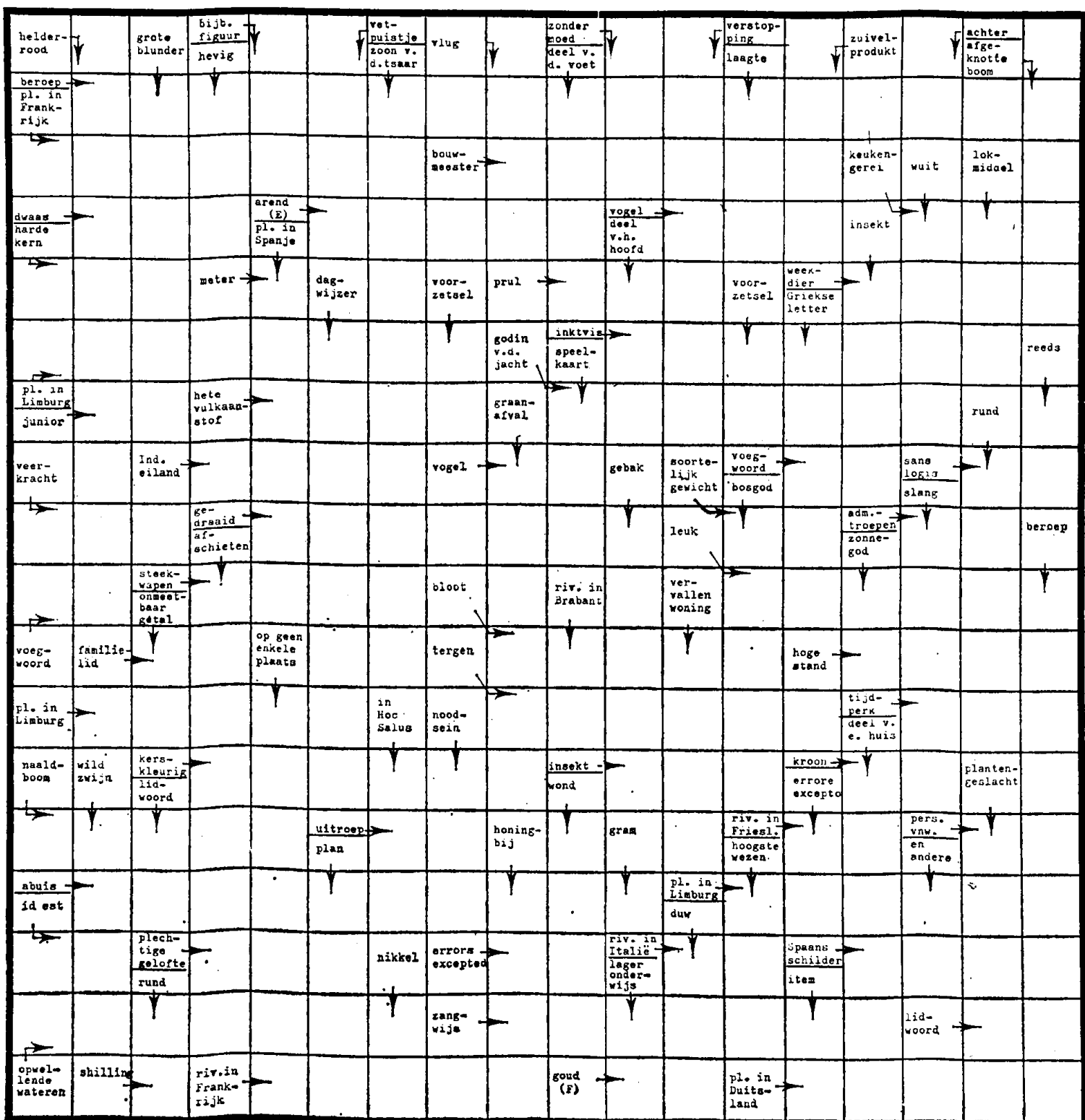
Sittard: mevr. Huynen Vrangendaal 57 tel. 3475
Geleen: mevr. De Loo Raadhuisstraat 2 tel. 2960
Stein - Elsloo: mevr. Rijst, Sanderboutlaan 48 Stein tel. 04495-2001

BABYSIT

Mevr. Adriaans Relindisstraat 1 Sittard tel. 04490-3520

KERK

NED. HERVORMDE Kerk
Sittard: 24 dec. 10.15 uur ds. G. Verschagen; 25 uur gezamenlijke kerstnacht in de Gereformeerde Kerk; ds. R. Molmakers; 25 dec. 10.15 uur ds. G. Verschagen
Geleen-Oost: 24 dec. 22.30 uur kerstnacht ds. G. Odé; 25 dec. 10.15 uur Gemeenschappelijk Hervormde Remonstrante Dienst ds. P. van Dijk en ds. Odé; 26 dec. 11 uur dienst met bejaarden in Bunderhof
Geleen-West: 24 dec. 9 uur ds. Monshouwer 19 uur Kerstzangdienst; 25 dec.
Beek: 24 dec. 10.15 uur ds. Monshouwer; 23 uur Kerstnachtsangdienst; 25 dec. om 10.15 uur
Urmond: 24 dec. 9 uur ds. Jalink; 25 dec. 9 uur ds. Van de Ende
GEREFORMEERDE Kerk
Geleen: 24 dec. 10 uur gemeenschappelijke dienst met de Moluks Evangelische Kerk ds. Rutamelessy en ds. Kuiper; 19 uur Kerstavonddienst ds. Kuiper; 25 dec. 10 uur ds. Kuiper
BAPTISTEN GEMEENTE
Sittard: Hemelsley 98, 24 dec. 10 uur ds. H. Sikkens; 16 uur zondagsschoolkerstfeest; 25 dec. 10 uur ds. Sikkens, 16 uur kerstfeest
LEGER DES HEILS
Geleen: Groenstraat 95, 25 dec.: 6 uur kerstwijding, 10.30 uur kerstdienst
VRIJ KATHOLIEKE Kerk
Spaubeek: Holstraat 4, 24 dec.: 23.30 uur nachtmis met open communie

Limburgers adopteerden in kader van Lepra-actie Kitui-project in Kenya

Strijd tegen melaatsheid eist 5 ton

door Jan van Lieshout

HEERLEN, 23 dec. — De vergelijking klinkt eru. Het is evenwel de naakte waarheid. Terwijl in de beschaaft wereld de komende feestdagen appetijtelijk wordt gekuist aan kalkoen en wildbont, knaagt in de ontwikkelingslanden nog steeds een afgruiselijke, maar bestrijdbare ziekte aan het lichaam van medemens: de melaatsheid, lepra.

Al enkele jaren staan Limburgers op de bres om de melaatsheid te bestrijden. Met succes werden acties gevoerd. De afgelopen maanden hebben zij weer de handen ineen geslagen en besloten het Kitui-project te adopteren.

Kitui is een dunbevolkte streek in Kenya, ongeveer 100 km. ten oosten van Nairobi. Op 31.000 km2 wonen 343.000 mensen, van wie 3- tot 4.000 door melaatsheid zijn aangetast. Een Ierse zuster heeft zich hun lot aangetrokken. Zij staat echter voor overmacht bij gebrek aan geld.

die ontwikkeling. De invaliditeit door melaatsheid kwam de economie van Kenya in 1969 op 100 miljoen gulden te staan. Lepra-bestrijding is dan ook ontwikkelingshulp van de eerste orde.

Van het half miljoen is reeds 40.000 gulden bijeen: giften en de opbrengst van een loterij. Tussen kerst en nieuwjaar zullen schoolkinderen proberen dat bedrag op te vijzelen. De grote slag zal moeten geleverd op de laatste zondag van januari: wereldlepradag.

Wel een ziekte, die van mensen wrakken, caricaturen maakt. Al eeuwen rust op de slopende ziekte een vloek. Wie melaats was, werd verbannen, moest in de middeleeuwen met kleppers en ratels zijn komst melden. Volgens G. Ecker, die de ziekte bestudeerde in Nieuw Guinea, op de Fiji-eilanden, in Oost- en West-Afrika, is er geen andere ziekte, die de mens zo isoleert, zo buitensluit en zo ontmenselijkt als melaatsheid. Het begint met enkele viekjes. Zenuwen verdikken. Spieren verlammen. De huid wordt ongevoelig voor tast, temperatuur en druk. Wonden worden dieper en tasten bot en zenuwstelsel aan. Ledematen moeten worden geamputeerd.

Tabletjes
Kleine witte tabletjes, goedkoper dan een asperientje, kunnen deze marteling voorkomen. Wie twee jaar lang dagelijks een tablet diminodifensulfon — kosten in totaal 5 gulden — inneemt, voorkomt verdere vorming van de ziekte. De bestrijding van melaatsheid vergt geen grote investeringen in gebouwen of instrumentarium. Het accent ligt op de kleine poliklinische centra. Melaatsheid kan voortaan als gewoon ziektegeval worden behandeld. Afzondering is niet meer nodig. De tijd van afzondering is in vele landen als Afrika nog niet voorbij. De strijd tegen melaatsheid is er nog echt een strijd tegen apartheid. De Nederlandse stichting, die zich

het lot van de getekenden van Oost-Afrika heeft aangetrokken, is bezig om rond het Victoria-meer in Oezania, Tanzania en Kenya een keten te smeden van projecten, die uitroeiing van melaatsheid in de volgende generatie bezogen. In een van die projecten, het Gita-project in Noord-Tanzania werkt dokter Jan Anien uit Heerlen, voor wie met succes actie werd gevoerd.

Ierse
Dit jaar gebeurt dat voor de Ierse zuster, Mary of Lourdes, die in haar correspondentie de problematiek al breed heeft uitgemeten. Allereerst zal het afgelegen gebied, waarin zij werkt, moeten worden ontstoken. Daartoe is nodig dat een airstrip in de wildernis wordt aangelegd waarop vliegtuigjes met medicamenten, prothesen en schoenen, die belangrijker zijn dan verplegers, kunnen landen. Dan zal de zuster over een paar assistenten moeten kunnen beschikken, over twee landrovers en motorfietsen voor het werk te veld. Er zullen twee ziekenzusters moeten worden gebouwd om de ergste patiënten te kunnen behandelen. Vijf tot zes jaar financiële hulp zal de zuster gezegend moeten worden om de melaatsheid in Kitui te kunnen indammen. Wie helpt haar? Het gironummer voor stortingen is 1036335 ten name van de Nederlandse Middenstandsbank in Heerlen met vermelding Lepra-actie Zuid-Limburg.

(ADVERTENTIE)

Restaurant Landgraaf
SCHINVELD
tel. 045-252829

Informeer U eens naar onze

SILVESTER GALA-DINER-DANSANT

(ADVERTENTIE)

Geen kerst zonder kaas

Frico
niet vergeten... Frico eten

Officiële mededelingen

GEMEENTE EYGELSHOVEN

BEKENDBAAR

Het Hoofd van het Gemeentebestuur van Eygelshoven brengt hiernede — ter uitvoering van het bepaalde bij artikel 84 der Onteigeningwet — ter openbare kennis, dat vanaf 27 december 1972 gedurende 21 dagen ter gemeentesecretaris, afdeling Algemene Zaken, voor een ieder ter inzage is nedergelegd het besluit van de Raad der gemeente Eygelshoven van 13 december 1972, no. 141, tot onteigening van de naam van de gemeente Eygelshoven in het belang van de ruimtelijke ontwikkeling en van de volkshuisvesting van percelen voor de uitvoering van de sanering van de woonwijk „De Baan“, gelegen tussen de Wolfsweg, Hoofdstraat, Bergeikstraat en Spoorstraat, zoals deze zijn vermeld op de bij dit besluit behorende lijst en nader in gele kleur aangegeven op de daarbij behorende grondkaart, ten einde de bouw van woningen, weg-aanleg, groenvoorzieningen e.a. aldaar mogelijk te maken, overeenkomstig het door de Raad der gemeente bij zijn besluit van 15 maart 1972 vastgestelde bestemmingsplan 1: Eygelshoven, 22 december 1972.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur vnd.,
Mr. Joh. G. A. Janssen.

Werk voor 75 man bij I.R.P.

Nieuw bedrijf in de Beitel

Van onze verslaggever

HEERLEN, 23 december — De Internationale Rubberprodukten NV (IRP) zal op het industrieterrein De Beitel in Heerlen een nieuw bedrijf vestigen. Het bedrijf heeft twee ha in optie verkregen. Op het terrein zal een fabriek gebouwd worden van vijfduizend vierkante meter.

In eerste instantie zal het bedrijf werk kunnen verschaffen aan 75 man. Het is de bedoeling dat het bedrijf verder wordt uitgebreid. IRP fabriceert een grondstof voor de rubber-verwerkende industrie. Het betreft haar produkten o.a. van DSM, Shell en Esso. De produktie is voor tachtig procent voor de export bestemd.

De Internationale Rubberprodukten is reeds vijftien jaar in Nederland gevestigd. In Vlaardingen heeft de onderneming momenteel een bedrijf dat in zijn geheel naar Heerlen wordt overgeplaatst. Directeur A.R. Paerl en enkele stafmedewerkers zullen mee verhuizen. Het overige personeel wordt in Zuid-Limburg aangetrokken. De IRP heeft tot vestiging in Zuid-Limburg besloten mede op grond van adviezen van de Stichting Economische Ontwikkeling Zuid-Limburg (SEOL) en na overleg met DSM. In 1973 kan het bedrijf produktieklaar zijn.

Bij de vestiging is medewerking verleend door het ETIL, Industrie-schap Oostelijk Mijngedebied, gemeente Heerlen en Inspectie Volksgezondheid. De NV Spoorwegbedrijf (SBB) heeft alle aandelen van Emiss BV in Valkenburg overgenomen. Emiss is een reparatie- en injectiebedrijf op het gebied van cement- en kunststofmorf-

Rijkspolitie stelt onderzoek in

Huisarts schoot hond dood op jachtterrein

NOORBEEK, 23 dec. — Tegen de huisarts R. P. uit Eijsden is proces verbaal opgemaakt omdat hij de hond heeft doodgeschoten van J. D. uit Noorbeek, die (met vergunning) met een fret op konijnenvangst was op het jachtterrein van de heer P. Tussen beiden bestond reeds enige tijd onenigheid. Het geweer, waarmee de hond werd gedood, is door de rijkspolitie in beslag genomen evenals het kadaver van de hond.

Officiële mededelingen

GEMEENTE BRUNSSUM

Ophalen huisvuil

In verband met het feest van Kerstmis zal in de week van 25 t.m. 30 december slechts éénmaal huisvuil worden opgehaald nl. op donderdag 28 december en vrijdag 29 december. Het eventueel overtollig huisvuil dat niet in de vuilnisemmers kan worden gedeponeerd, mag in plastic vuilniszakken, komokeur, worden aangeboden. Vanaf 1 januari 1973 heeft de overschakeling plaats van vuilnisemmers op plastic vuilniszakken. Men raadplege hiervoor de folder in het gemeentelijke contactblad van december.

De route van maandag 1 januari, Nieuwjaarsdag, wordt echter opgehaald op dinsdag 2 januari en die van dinsdag op woensdag 3 januari.

De Directeur van Gemeentetewerken,
H. J. A. Deckers.

(ADVERTENTIE)

Gemeente Maastricht

Huisvuilophaaldienst in de Kerst- en Nieuwjaarsweek

De hoofdinspecteur van Openbare Werken der gemeente Maastricht maakt het volgende bekend:

- De huisvuilophaaldienst van maandag 25 december wordt vervroegd en verplaatst naar zaterdag 23 december.
- De huisvuilophaaldienst in de kerstweek (26 t.m. 29 december) en in de week van Nieuwjaar (1 januari t.m. 5 januari) vinden één dag later plaats dan normaal.
- Uitsluitend voor Borgharen en IJtaren geldt, dat de huisvuilophaaldienst van dinsdag 26 december wordt verplaatst naar woensdag 27 december, terwijl de huisvuilophaaldienst in de week na Nieuwjaar géén wijziging ondergaat.

De hoofdinspecteur,
Drs. J. J. J. v.d. Venne

Kans op defensiedienst voor Heerlen

Van onze redacteur in Den Haag

DEN HAAG, 23 dec. — De afdeling pensioenen en wachtgeld van het ministerie van Defensie is aangewezen als dienst die voor verplaatsing uit de randstad in aanmerking komt. Het is nog niet bekend naar welk deel van het land deze ongeveer 100 man tellende dienst zal worden overgeplaatst, maar verwacht mag worden dat Zuid-Limburg en met name Heerlen een goede kans maakt. Plaatsing van deze dienst in Heerlen is immers logisch aangezien alle pensioenzaken daar onder de vleugels van het ABP worden gecoördineerd.

(ADVERTENTIE)

Voelt u zich mat, moe en lamleidend?

Neem bij de eerste griepverschijnselen **Chefarine 4**. Chefarine 4 bevat één pijnstillend, één koortswerend, één opwekkend en één maagbeschermend middel. Samen helpen zij snel. Zeer snel. Bij pijn en griep.

(ADVERTENTIE)

Oosterse Tapijten

Hub. DOLS & Co.

MARKT 31 - SITTARD

(ADVERTENTIE)

m.i.v. 1 januari 1973 voor de attente belegger en spaarder

7% SPAARBRIEVEN

Nr. **f 1.000,—**

7% SPAARBRIEF

GEMEENTE-SPAARBANK VAN MAASTRICHT

groot

DUIZEND GULDEN

aan toonder

De Gemeente-Spaarbank van Maastricht verplicht zich vier jaar na de datum van afgifte de hoofdsom van f 1.000,—vermeerderd met de rente van f 311,—in totaal een bedrag van f 1.311,—aan toonder uit te betalen

MAASTRICHT,
datum van afgifte _____

Uitsluitend geld die vermelding is niet aangetreft.

Direkteur _____

f 1.000,— groeit naar f 1.311,— in slechts 4 jaar

DIT IS EEN IDEALE BELEGGING :

- ★ een hoog rendement
- ★ geen koersrisico
- ★ geen aan- of verkoopkosten
- ★ uw kapitaal groeit in slechts 4 jaar met 31%
- ★ ook de rente over de rente bedraagt 7%

als het om geld gaat... de Gemeente-Spaarbank

Hoofdkantoor: Markt 17 - 18, Maastricht
34 kantoren in Zuid-Limburg

**Brug bij Stein is gevaarlijke
bezienswaardigheid geworden**

STEIN, 23 dec. — De rijkspolitie van Stein en de Rijkswacht van de aangrenzende Belgische grensstreek vrezden het tijdens de kerstdagen nogal druk te krijgen. Oorzaak hiervan is het feit dat tijdens het vorig week-einde gebleken is dat de nieuwe brug over de Maas en het Julianakanaal als een bezienswaardigheid beschouwd wordt.

Vorige week hebben de politiemannen handen vol werk gehad aan het verwijderen van „dagrecanten“, die in grote drommen over het kunstwerk heen en weer kuierden. Een functionaris van de politie in Stein verklaarde gisteren: „Het is levensgevaarlijk om op de brug te lopen. Wat oudere mensen betreft valt dat nogal mee, want die zijn over het algemeen zo verstandig zich niet kort bij de rand te wagen. Veel gevaarlijker vinden wij het als kinderen heen en weer hollen, want de afstraling van de brug bestaat nog slechts uit een enkele draad. Als iemand omlaag valt betekent dat een zekere dood. Die brug is afgruiselijk hoog. Als wij aangaand wekelijks weer iemand erop ontdekken zullen wij zeker krachtiger optreden dan vorige week.

Getrouwd:
Wij zijn er blij met ons
dochtertje
LONE
dat vandaag heel voor-
spoedig geboren werd.
Dries Linsen
Mieke Linsen-Tans
Heerlen,
Peter Schunckstr. 336
Tijdelijk:
Elisabethkliniek
te Heerlen

Verloofd:
Clementine Hendrix
en
Jochen Georg

Maandag 25 dec. 1972
Brunsum, Pr. Beatrixstr. 29
Heimstedt

Wij verliezen ons:
Christien van Meersbergen
en
John Leunissen
Eygelshoven, 2de Kerstdag
Past. Schijnsstraat 3
Burg. Dohmenplein 14

Op 30 december a.s. hopen onze geliefde ouders
P. J. A. Adriaanssen
en
M. H. Adriaanssen-Coerver
hun 50-jarig huwelijksfeest
te vieren.

Eucharistieviering uit dankbaarheid om 15.00 uur
in de parochiekerk St. Jozef te Heerlerbaan.
Alle familieleden, vrienden en bekenden schudden
wij graag de hand in het gemeenschapshuis, Dr.
Clemens Meulemanstr. van 17.00 tot 18.00 uur.

Hun dankbare kinderen,
kleinkinderen en achter-
kleinkinderen

Heerlerbaan, Sinaistraat 28

Voor de vele felicitaties, cadeaus en bloemen,
ontvangen bij gelegenheid van ons huwelijk,
zeggen wij, ook namens wederzijdse ouders,
hartelijk dank aan familie, bureau, vrienden en
bekenden en allen die deze dag tot een onver-
getelijke hebben gemaakt.

H. Schaefer
N. Schaefer-v. Tongeren

Nieuwenhagen, december 1972
Apollolaan 58

Dankbetuiging

Voor de vele blijken van belangstelling, bloemen, geschenken
en felicitaties ondervonden bij ons zilveren huwelijks-
feest willen wij u hartelijk dank zeggen. Wij danken
namens onze kinderen allen die ons die dag tot een onver-
getelijke hebben gemaakt.

J. H. J. Ritzen
F. C. J. Ritzen-Janssen
en kinderen

Schinveld, december 1972
Prachtstraat 4

Aan allen een Zalg Kerstfeest en Gelukkig Nieuwjaar

† Heden overleed in de Verpleegkliniek te Heerlen,
voorzien van het H. Sacrament, onze dierbare moe-
der, behuwd-, groot- en overgrootmoeder, tante en nicht:

Maria Zanders
geboren Hendrix
in de ouderdom van 96 jaar.

Heerlen: Familie Th. Zanders-Steiner
kinderen en kleinkinderen
Heerlen: Familie E. Janssen-Zanders
kinderen en kleinkinderen
Nijmegen: Familie M. Zanders-Bremer
kinderen en kleinkinderen
Heerlen: Familie W. de Koning-Zanders
kinderen en kleinkinderen
Heerlen: Familie A. Zanders
kinderen en kleinkinderen
Heerlen: Familie L. Zanders-Bos
en kinderen
Homburg: Familie van Beek-Buchschuls
en kinderen
Voerendaal: Kinderen Zanders en kinderen
Mijndrecht: Familie J. Tielrooy en kinderen

Heerlen, 22 december 1972
Alkenstraat 49
Corr.-adres: Proculiusstraat 1
De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden 2e
Kerstdag 26 december a.s. in de parochiekerk van St.
Pancratius te Heerlen om 2 uur n.m. waarna begrafenis
in het familiegraf op de R.K. Begraafplaats, Alker-
straat, Heerlen.
Bijeenkomst en gelegenheid tot condoleren vanaf 1.45
uur in de kerk.

Opl. schoonheidsspecialiste

tilly goedmakers

DAG- EN AVONDCURSUSSEN

Enige erkende S.T.I.V.A.S.-opleiding
in Heerlen

in en prosp.: Promenade 41. Heerlen.
tel. 712727
Dautzenbergstraat 32. Heerlen.
tel. 710800

† Heden werd uit ons midden weggenomen tengevolge
van een doodloftig ongeval onze lieve zoon,
broer, zwager, oom en neef
Hans Loonen
Hij werd 17 jaar.
Hasselt: A. G. M. Loonen
Sittard: P. Loonen-Hefner
L. Soproni-Loonen
P. Soproni en kinderen
G. A. Loonen
J. Loonen-Paes en kind
A. Loonen
Walter
Anita
Familie Loonen
Familie Hefner

Sittard, 21 december 1972
P. Breughelstraat 17
De plechtige uitvaartdienst gevolgd door de begrafenis
zal plaats hebben woensdag 27 december a.s. om
10.00 uur in de St. Jozefkerk te Sittard. Bijeenkomst
en gelegenheid tot condoleren in de kerk
vanaf 9.40 uur.
Dinsdagavond om 19.00 uur gebeddienst in bovengenoemde
kerk. Bezoek rouwkapel ziekenhuis Sittard dagelijks van 11
tot 12 uur en van 14.30 tot 15.30 uur.
Zij, die geen kennaggeving mochten ontvangen gelieven
deze annonce als zodanig te beschouwen.

† Bedroefd berichten wij u, dat God heden onver-
wacht tot Zich heeft genomen, mijn lieve man, onze
vader, schoonvader, opa, broer, zwager en oom
Jozef Peter Hubertus Cordewener
erkermeester van de St. Pancratiusparochie
echtgenoot van
ANNA WILHELMINA SNIJDERS
op de leeftijd van 70 jaar.

Heerlen: A. W. Cordewener-Snijders
Oud-Beijerland: Phil Blok-Cordewener
Kees Blok
Jannigje, Lucie, Philine, Anne-Wil
en Aart
Den Bosch: Jof Cordewener
Magda Cordewener-van Bodegom
Michiel, Margreetje en Maarten
Melbourne: Léon Cordewener
(Australië) Jeanne Cordewener-van Bodegom
Robert
St. Odiliënberg: Paul Cordewener
Mia Cordewener-Engelen
Ruud, Rolf, Mark en George
Geleen: Elvire Vroesch-Cordewener
John Vroesch
John

Heerlen, 22 december 1972
Raadhuisstraat 44
De plechtige uitvaartdienst zal plaats hebben op don-
derdag 28 december a.s. om 11 uur in de parochiekerk
van de H. Pancratius, waarna begrafenis op de be-
graafplaats Imstenrade.
Gelegenheid tot condoleren vanaf 10.30 uur in de kerk.

Volstrekt enige en algemene kennisgeving
† Tot onze diepe droefheid hebben wij vandaag af-
scheid moeten nemen na een langdurig gedragen
lijden van onze lieve en zorgzame moeder, schoon-
moeder, oma, schoonzuster, tante en nicht

Josephina
Maria Barbara Ghijsen
echtgenote van wijlen
MATHIJS HUBERT MAASSEN
Gaarne een vroom gebed voor haar zielerust. Zij over-
leed in de leeftijd van 81 jaar.

De bedroefde familie:
Geulle: J. H. G. Maassen
Geulle: J. H. Maassen
Geulle: J. A. Maassen
Geulle: P. J. H. Maassen
Geulle: M. G. Maassen-Pluis
en kinderen
L. M. Maassen
E. J. M. Maassen-Dekkers
en kind
H. H. Maassen
M. Th. H. Maassen-Loehs
en kinderen
Geulle: M. J. B. Maassen
Familie Ghijsen
Familie Maassen

Waalzen-Geulle, 22 december 1972
Cruisboomstraat 5

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis,
zal plaatsvinden op zaterdag 27 december a.s. om
10.00 uur in de parochiekerk van het Onbevleerd
Hart van Maria te Waalzen-Geulle. Bijeenkomst aan
voormiddag kerk om 9.45 uur, alwaar gelegenheid tot
condoleren.
Hedenavond om 19.00 uur avondmael tot intentie van de
dierbare overledene.
Bezoek rouwkapel St. Janskliniek te Geleen dagelijks
van 16.30-17.30 uur.

† Heden overleed in de Vrede van Christus voorzien
van het H. Sacrament der Zieken te Calvarienberg
Maastricht in de ouderdom van 72 jaar, onze dierbare
zuster, schoonzuster, tante en nicht

Lambertine Soons
Namens de familie:
Cadier en Keer: Leonie Soons
Cadier en Keer, 22 december 1972
Kerkstraat 78

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de bij-
zetting in het familiegraf, zal gehouden worden op
woensdag 27 december 1972 in de parochiekerk van de
H. Walburga te Ambly in de kerk om 10.45 uur, alwaar
gelegenheid tot condoleren.

In verband met de feestdagen:
Enige en algemene kennisgeving

† Heden namen wij afscheid van mijn lieve vrouw
en onze dierbare moeder en oma

Maria Gertruda Schmeits
echtgenote van
JAN JOSEPH PIERRE GLISKENS
Zij werd 70 jaar.

Sittard: J. J. P. Gijssens
M. J. Gijssens
Echt: H. P. Damen-Gijssens
E. Damen en kinderen
Nieuw-Zeeland: H. J. Gijssens
J. Gijssens-de Grave en kind
Sittard: M. E. Gijssens
A. M. Beekers-Gijssens
N. P. Beekers en kind

Sittard, 21 december 1972
Beekstraat 34
De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis,
zal plaatsvinden heden zaterdag, 23 december a.s.
om 11.00 uur in de H. Herkerkerkerk te Overvecht. Bij-
eenkomst en gelegenheid tot condoleren in de kerk
vanaf 10.40 uur.

De plechtige eerste jaardienst voor mijn dierbare
echtgenoot en vader

Kasper Joseph Giesen
zal plaatsvinden op 1e Kerstdag 25 december a.s. om
10.00 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te
Spekholzerheide.

Mevr. A. M. J. W. Giesen-Ossen,
kinderen en kleinkind

Spekholzerheide, december 1972

Volstrekt enige en algemene kennisgeving
†
Bedroefd, maar met grote dankbaarheid voor wat hij voor ons is geweest,
berichten wij dat God heden tot Zich genomen heeft, mijn innig geliefde echt-
genote, onze lieve en zeer zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, overgroot-
moeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht
Elisabeth Hubertina Paumen
echtgenote van
Johannes Martinus Janssen
Zij overleed op de leeftijd van 76 jaar, na voorzien te zijn van het H. Sacra-
ment der Zieken.

Stein: J. M. Janssen
Munstergeleen: J. Janssen-Pijnenburg,
kinderen en kleinkinderen
Stein: C. Hoogmans-Janssen
P. Hoogmans en kind
Einighausen: G. v.d. Bongard-Janssen
G. v.d. Bongard en kinderen
Geulle: M. Janssen-Janssen
W. Janssen en kinderen
Stein: J. Janssen
Stein: M. Janssen
Bunde: J. Muijtjens-Janssen
G. Muijtjens en kinderen
Stein: H. Janssen
Stein: L. Janssen-Gellessen en kinderen
Stein: L. Janssen
Stein: M. Janssen
A. Janssen-Janssen en kinderen
Familie Paumen
Familie Janssen

Stein, 22 december 1972
Sanderboulaan 87

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op
dinsdag, 2e Kerstdag, om 10.00 uur in de St. Jozefkerk te Kerensheide.
Bijeenkomst in voornoemde kerk om 9.45 uur, alwaar gelegenheid tot con-
doleren.
1e Kerstdag om 19.00 uur 's avonds rozenkransgebed in voornoemde kerk.
Bezoek rouwkapel ziekenhuis Sittard dagelijks van 11.00-12.00 uur en van
14.30-15.30 uur.

Enige en algemene kennisgeving
† Heden overleed in het ziekenhuis te Geleen, na een
langdurige ziekte, voorzien van de H.H. Sacramen-
ten, in de ouderdom van 54 jaar, mijn lieve man, onze
zorgzame vader, schoonvader, grootvader, broer, zwager,
schoonzoon, oom en neef

Harry Hoonings
echtgenoot van
MARIA ELISABETH VANDERBROECK
Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

Geleen: De diepbedroefde familie:
Geleen: M. E. Hoonings-VanderBroeck
H. Hoonings
Geleen: B. Hoonings-Mevis en kinderen
Geleen: W. Hoonings
Geleen: T. Storeken-Hoonings
H. Storeken
Geleen: A. Hoonings
Familie Hoonings
Familie VanderBroeck

Geleen, 21 december 1972
Nardissensingel 40

De plechtige uitvaartdienst, voorafgegaan door een H.
Mis, zal plaatsvinden in de parochiekerk van O.L.
Vrouw van A.Hijddurende Bijstand te Lindenheuvel-
Geleen op 26 december (2e Kerstdag) 's middags om
14.30 uur. Bijeenkomst in voornoemde kerk, alwaar
vanaf 14.15 uur gelegenheid is tot condoleren.
De overledene ligt opgebaard in de rouwkapel van het
ziekenhuis te Geleen. Bezoek iedere avond van 18.00
tot 19.00 uur.

Uw medeleven en belangstelling bij het overlijden en
de begrafenis van onze lieve en zorgzame moeder en
om

Maria Catharina Houben-Gereksens
hebben wij zeer gewaardeerd. Wij betuigen daarvoor
onze hartelijke dank.

Kinderen Houben

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op
zondag 31 december 1972 om 10 uur in de parochiekerk
van de H. Laurentius te Voerendaal.

AFWEZIG
Tandartsen
J. G. A. Jessen en H. Baggen
SITTARD
van 24 december t.m. 1 januari
Saneringskaarten december ook geldig in jan. 1973.
Spoedgevallen bij tandartsen Cuypers, de Bruin,
Coomans en Laudy.

Tandarts Hertog
HEERLERHEIDE
praktijk gesloten
tot 8 januari
M. F. H. Heiligers
ARTS
Kerkradenweg 69, Heerlen.
afwezig
tot 8 januari
Waarnemingen:
Dr. Diederer
Dr. Logister
Dr. Mous

Heerlerheide
H. A. Quaadvlieg
tandarts
afwezig t.m.
3 januari 1973
Waarneming collegae. San-
kaarten van dec. nog geldig
in januari.

W. van Rijk
Tandarts
Akerstraat 186 Kerkraden-
weg
afwezig
27, 28, 29 dec.
Spoedgevallen overige tand-
artsen.

WESTLANDS
BLOEMENHUIS
Markt 26, Sittard
eerste en tweede
KERSTDAG
tussen 10.00 en 14.00 uur
GEOPEND

J. T. Chênevert
tandarts te Schaesberg
afwezig
tot 2 januari

R. de Wever
arts
afwezig van 27-12
t.m. 30-12 1972
Waarneming door de artsen:
Dr. Timmers
Dr. Widdershoven
Dr. Zwanikken

J. Th.
Groenewegen
HUIDARTS HEERLEN
27, 28 en 29 dec.
geen spreekuur

Tandarts Kramer
Ubach over Worms
geen praktijk op
27, 28 en 29 dec.
Waarneming: alleen voor
spoedgevallen overige tand-
artsen op hun spreekuren.
Saneringskaarten dec. blijven
geldig tot 20 jan. '73.

Tandarts Frings
Stein - Gulpen
geen praktijk
tot 7 januari
Voor spoedgevallen wordt
door collegae waargenomen.
(Zie raambijl.)

DRUKWERK
VERSPREIDINGS-
BUREAU
A. M. OP 'T BROEK-SIMONS
Broekhin Nrd. 41, Roermond
wenst haar opdrachtgevers en al haar
medewerkers prettige feestdagen en in
alle opzichten een gelukkig en voor-
spoedig 1973.

Proficiat
want uw
problemen kunnen worden opgelost
met de enorme
kado collectie van
joop roukens
geleen sittard

J. Spée
Tandarts Sittard
afwezig tot
2 januari 1973
Voor spoedgevallen de
spreekuren der plaatselij-
ke tandartsen.
Sankaarten dec. ook gel-
dig in januari.

Vier maanden
voor zware
mishandeling

MAASTRICHT, 23 dec. — De officier
van Justitie in zijn eis volgens, heeft
de rechtbank te Maastricht vrijdag de
57-jarige Kerkradenar B. van de B.
wegens zware mishandeling met de
dood als gevolg veroordeeld tot 4
maanden gevangenisstraf geheel voor-
waardelijk. Uit woede en angst had
de man op 3 juli zijn 34-jarige zoon
met een broodmes in het hoofd gesto-
ken toen deze tijdens een woorden-
wisseling in dreigende houding op
hem was komen toelopen. In de loop
van de dag was de zoon aan de
verwondingen overleden.

OVERLEDEN
† **Josephus Gerardus Henricus Verstraeten**, oud 72
jaar, echtgenoot van Anna Maria Bogie. Pey-Ede-
Hoogveldsweg 20. De plechtige eucharistieviering
gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op
dinsdag 26 dec. a.s. om 14.00 uur in de parochie-
kerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Pey-
Echt. Vertrek Hoogveldsweg 20 om 13.45 uur, al-
waar gelegenheid tot condoleren vanaf 13.15 uur.
De overledene ligt opgebaard in de rouwkapel van
het „St. Antonius Gasthuis“, Kreijerstraat 27, Ede-
(doorlopend bezoek).

† **Hubertus Josephus Gijssers**, oud 48 jaar, ech-
tgenoot van Louisa Maria an Wandeloo. St. Odiliën-
berg. De plechtige eucharistieviering wordt heden
aan God opgedragen in de basiliek van St. Wiro
Plechemus en Ogerus te St. Odiliënberg, om 10
uur, waarna de begrafenis op het r.k. kerkhof al-
daar. Bijeenkomst St. Jozefstraat 23 om 9.15 uur,
alwaar gelegenheid tot condoleren.

† **Theodorus Joris**, oud 49 jaar, echtgenoot van Anna
Barbara Schmitz. Posterholt. De plechtige eucha-
ristieviering zal heden aan God worden opgedragen
in de parochiekerk van de H. Mathias te Poster-
holt, om 10 uur, waarna begrafenis op het r.k. kerk-
hof aldaar. Bijeenkomst Roermondseweg 15 om 9.30
uur, alwaar gelegenheid tot condoleren.

† **Servas Wilhelms Klompen**, oud 84 jaar, wedu-
naar van Louisa Hendrina Maasen, Roggel, Tran-
straat 16. De plechtige eucharistieviering zal heden
worden gehouden om 11 uur in de parochiekerk
van de H. Petrus te Roggel, waarna begrafenis op
het kerkhof aldaar. Gelegenheid tot condoleren
vanaf 10.15 uur in Rest. H. Rutten, Kerkveldweg 1
Roggel.

In verband met de
Kerstvacantie zijn onze
FILIALEN GESLOTEN
van 24 december '72
t.m. 1 januari '73
Wij verzoeken onze clientèle bij het afhaken
der kleding hiertoe rekening te houden.
Wij wensen u prettige feestdagen.

Tri Bensine-Bad STEGEHUIS N.V.

TOP-TOP
CLEANERS
nederlands
goedkoopste kwaliteits-reiniging

*Uw kleding t.m. woensdag 27 dec. 6 uur gebracht
vrijdag weer als nieuw terug.*

PRETTIGE
FEESTDAGEN
en
VOORSPOEDIG
1973

M. H. A. Schmitz
tandarts
Mezenbroekerweg 110.
Heerlen.
geen praktijk
van 23 december
t.m. 1 januari

MOTOR & RIJWIEL
Kerstdag: kindervrij
vanaf f 60,- met klee-
den. Degelijke jeug-
compleet f 130,-.
MOTOR & RIJWIEL
Kerstdag: regenkleding
f 9,75; regenschorten
poncho's voor de jeugd
f 5,50.

URMOND, 23 dec. — B. en W. van
Urmond hebben bij de — niet af-
tende begroting 1973 die op don-
dag 28 december door de gemeen-
raad wordt besproken, een urgentie-
lijste gevoegd van op langere termijn
te verwezenlijke projecten. In tegen-
stelling tot het verlanglijstje dat in
Stein aan de raad werd aangeboden
is het wenselijk dat van de gemeente
Urmond van beschikbare aard.
Hoog genoteerd op het investerings-
en activiteiten-programma voor de kom-
mende drie jaar staat het treffen van
dringende noodzakelijke voorzieningen
in het gemeentehuis. Het gaat hier
om verbeteringen en reparaties van
het gebouw alsmede de inrichting van
een nieuwe wethouderskamer.
droomwens van de afdeling financiën
blijft de aanschaf van een moderne
boekhoudmachine die rond f 20.000,-
moet gaan kosten.
Ook aan de stichting katholiek ver-
derwijs is blijken het verlanglijstje
gedacht. Het betreft hier een wettig-
pakket van de kleuterscholen in
Urmond en Urmond-oost en de re-
constructie van de bijzondere ver-
school. Dit laatste gebouw vertoont
tengevolge van regendroeslag, con-
dens- en vochtvorming in een misere-
bele toestand.

MET het breed uitgeschreven keurmerk „Niets verzonnen of gekleurd, allemaal echt gebeurd” heeft de Nederlandse Vereniging van Fotojournalisten bij gelegenheid van haar 40-jarig jubileum een lijvig en uitbundig geïllustreerd boekje opengedaan over de vaderlandse persfotografie in de afgelopen decennia. „Ons Lieve Leven” heet het boek en bevat 472 persfoto's van allerhande voorkomen en uiteenlopende jaargang.

door Servé Overhof

De uitgebreide fotoreportage pretendeert een hele eeuw te bestrijken en begint „dan ook” in 1880, uit welk jaar enkele alom bekende albumfoto's dateren van het prille prinsesje Wilhelmina. Onder aftrek van deze vorstelijke serie komt men nog 17 andere foto's van vóór 1900 tegen, veelal kostelijke plaatjes met somber geklede dames en heren erop. De eersten langgerokt en adembenemend ingespt, hun mannelijke posegenoten martiaal besnord en toegerust met bolhoed of hoge zijde. Deze mode hield met de bijpassende harkerigheid stand tot diep in de twintigste eeuw. Men stelde zich daarmee op voor het familieportret maar evengoed voor een groepsfoto van de Rotterdamse Onderlinge Brandweerclub. Bolhoed en overjas van 1.50 meter komen zowaar ook voor op de stand-by-plaat van een Nederlands ambulance-team anno 1912. De enige verpleegster op die foto heeft haar tere handjes weggestopt in een warme mof van bont. „Ons Lieve Leven” is een foto-boek vol tegenstellingen, die

● In 1918 eiste de „Spaanse griep” duizenden slachtoffers in ons land. Deze foto geeft een beeld van het lijkenvervoer per Amsterdamse bakfiets.

ONS LIEVE LEVEN

100 jaar Nederlandse krantefoto's

● De Siamese tweeling Tijske en Folkje met succes van elkaar gescheiden.

menigmaal in staat zijn een glimlach op te roepen. Een corpulente Leidse politie-agent bij voorbeeld van de lichting 1929 moet enkele pagina's verderop het veld ruimen voor een atletische collega uit het roerige Amsterdam van 1966. Er is een plaat van de tram uit 1884 en er zijn foto's van gestroomlijnde auto's uit onze dagen. Vergelijkt de lezer Bok Korver uit het eerste Oranje-elftal met zijn hedendaagse opvolger Johan Cruyff dan valt hem op zijn minst een wederkerig lengteverschil op van voetbalbroek en haardos. En wat te zeggen van onze landsverdedigers? De stoere, gekolbakte cavalieristen uit '14-'18, onze „jongens” die rond 1950 op politionele actie waren in Indonesië en de baarddragende VVDM-ers van 1972.

Het eerste na-oorlogse defilé dat koningin Wilhelmina vanaf Paleis op de Dam afnam is niet te vergelijken met het familietafelreel dat zich thans op 30 april pleegt te voltrekken op Paleis Soestdijk en de beminnelijke glimlach van excellentie Norbert Schmelzer zou op straffe van onmiddellijke abdikatie nimmer geëvenaard mogen zijn door diens ambtsvoorgangers Colijn, Van Lidth de Jeude, Van Kleffens of Oud.

Wij zeiden reeds: in „Ons Lieve Leven” zijn de tegenstellingen bij tientallen op te rapen. Zij typeren de ontwikkelingsgang van ons hele maatschappijbeeld en van de daarop afgestemde persfotografie. Tegenover de stijve poses van toen staan de flitsende actiefoto's van nu. En tegenover de waardige heermet-kiekkast uit 1920 staat diens met een arsenaal van optische hulpmiddelen omhangen vakbroeder uit 1972. Men mag het jubileumboek van de Nederlandse Vereniging van Fotojournalisten waardevol noemen, al zal de

● Rie Mastenbroek, Willy den Ouden, Tini Wagner en Jopie Selbach nemen op de in 1936 in Berlijn gehouden Olympische Spelen de gouden plak in ontvangst voor hun prestatie op de 4 x 100 meter vrije (zwem)-slag. In plaats van een trainingspak droegen de sportsters toen een soort avondgewaad. . . .

● Koningin Wilhelmina te velde, in gezelschap van opperofficieren die in elke fotograaf kennelijk een potentiële spion vermoedden. In het kielzog van het inspecterend gezelschap wordt de koninklijke standaard meedragen!

● Prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven op 2 december 1966 tijdens een bezoek aan de staatsmijn Emma.

● Dit is een Nederlands gezin rond 1930: een moeder met zes kinderen gefotografeerd voor de hut waarin ze woonde.

kritische waarnemer er tekortkomingen in kunnen aanwijzen, met name op het stuk van een erenredige geografische vertegenwoordiging. De samenstellers hebben dit klaarblijkelijk voorzien en zich bij voorbaat gedeckt. In hun voorwoord zeggen zij onder meer: „Dit boek is een greep uit de geschiedenis van de persfotografie en dus uit de historie van Nederland. Volledig is dit beeldverhaal niet, want wij zijn in ons land slordig omgesprongen met het papieren persverleden. Bovendien is ook een dik boek maar een boek, en zelfs te dun om te vertellen wat er in één uur in een land gebeurt. Wie zoekt wat er ontbreekt, zal snel vinden, maar wat er wel in staat, kan ons lang bezighouden”. Zowel het eerste als het laatste is waar gebleken. Wij hebben ons lange tijd genoeglijk bezig gehouden met de plaatjes die wel zijn opgenomen, maar te eldertijd verkeers, verwonderd en teleurgesteld gezocht naar vereeuwigde momenten uit het Limburgse leren van de afgelopen eeuw.

Of Limburg dan helemaal niet in „Ons Lieve Leven” voorkomt? Wel zeker, op de allereerste pagina nog wel. In het bijschrift van een foto van het „Plaatselijk comité voor algemeen kiesrecht Assen” wordt de lezer er namelijk aan herinnerd, dat bij Regout in Maastricht kleine kinderen 15 tot 25 cent per dag verdienden voor elf uur werken met een half uur rust. Limburg krijgt zowaar een foto toebedeeld op pagina 33. Men ziet er biertrinkende grensbewakers op, gefotografeerd op de plek waar op 9 november 1939 het „Venlo-incident” ontstond. Daarna behoort men verder te bladeren tot pagina 144 om prinses Margriet en mr. Pieter te zien glimlachen bij een bezoek aan Staatsmijn Emma. Dan heeft men „100 jaar Limburgse

● WILLEM ALEXANDER — goedgehumeurd —

krantefoto's” gehad, of men moet nog Limburgse „items” ontdekken in portretten van Toon Hermans en Schim op Geulse Frater Venantius en over de schouder van excellentie Schmelzer het gezicht ontdekken van het vroegere Tweede Kamerlid J. Dirx uit Beek. Wanneer men ervan uitgaat, dat de socialistische voorman W. H. Vliegen van Limburgse origine was, ontdekt men waarachtig nog een Limburgs gegeven. Men zoekt het op de foto die is gemaakt van een 1 mei-betoging in Amsterdam, aflevering 1933.

Deze kritische kanttekening verdient een plaats in de rubriek „Arreigelen” en mag niemand ervan weerhouden het jubileumboek van de Nederlandse Vereniging van Fotojournalisten aan te schaffen. Temeer met waar het voor de periode van 7 december 1972 tot en met 13 januari 1973 is geproclameerd tot „Boek van de Maand” en is uitgezet in een oplage van 70.000 exemplaren, waarvan een groot deel vanaf 7 december in de boekhandel verkrijgbaar is. Het ieren in Nederland mag in de afgelopen eeuw niet altijd even „lief” zijn geweest. „Ons Lieve Leven” doet ons toch met plezier in die eeuw terugblikken.

„Ons Lieve Leven — 100 jaar Nederlandse krantefoto's”, uitgegeven ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van de Nederlandse Vereniging van Fotojournalisten. Prijs tot en met 13 januari f 10.—, na 13 januari f 17.50. Omvang 224 pagina's, waarvan 16 in full colour. Aantal foto's 472. Samenstelling: Wout Wolz, en Joost van de Westijne. Uitgever: L. J. Veen/Foton Publishing.

de rijksoverheid vraagt

voor het Ministerie van Landbouw en Visserij
t.b.v. de Algemene Inspectiedienst

medewerker bedrijfs- controle e.e.g.-regelingen

vac. nr. 2-5687/1172

Taak: medewerking verlenen aan de controle van de controlekonditie voor technisch-administratieve bedrijfscontrole.

Gevraagd: b.v.k. SPD.

Salaris max. f.12186,- per maand.

medewerker zuivel, m.v.o., prijzen

vac. nr. 2-5688/1172

Taak: medewerking verlenen aan de controle van de controlekonditie voor zuivel, margarine, vetten, oliën en prijzen.

Gevraagd: b.v.k. middelbare vakopleiding.

Salaris max. f.12186,- per maand.

hoofd algemene zaken

vac. nr. 2-5670/1172

Taak: coördinatie van algemene adm. bureaus, uitvoering van regelingen op administratief, financieel en materieel terrein, alsmede het behartigen van beheerszaken, behandelen van bijzondere regelingen.

Vereist: diploma HBS of hiërme vergelijkbare opleiding.

Salaris max. f.12186,- per maand.

chef boekhouding

vac. nr. 2-5673/1172

Taak: dagelijkse leiding van het bureau boekhouding, opstellen en bewaken van de begroting, financiële (begrotings)verantwoording en controle op de uitgaven.

Vereist: SPD.

Salaris max. f.11882,- per maand.

medewerker bosbouw- jachtaangelegenheden

vac. nr. 2-5686/1172

Taak: assisteren van de controlekonditie voor bosbouw- en jachtaangelegenheden.

Gevraagd: b.v.k. middelbare vakopleiding.

Salaris max. f.11882,- per maand.

medewerker bedrijfs- controle e.e.g.-regelingen

vac. nr. 2-5686/1172

Taak: assisteren van de controlekonditie voor technisch-administratieve bedrijfscontrole.

Gevraagd: b.v.k. SPD.

Salaris max. f.11882,- per maand.

medewerker documentatie

vac. nr. 2-5678/1172

Taak: assistentie bij de leiding van het documentatiebureau. Documentatiewerkzaamheden.

Vereist: diploma MULO/MAVO of hiërme vergelijkbare opleiding.

Salaris max. f.11474,- per maand.

De Algemene Inspectiedienst is belast met de controle op de naleving van voorschriften, welke zijn vastgesteld voor hen, die agrarische of visserijproducten voortbrengen, verwerken, verhandelen of verbruiken. In verband hiërmede overleg met de betrokken beheersinstanties en medewerking aan de toelating van wetelijke regelingen voor wat het controle-aspect betreft. Het Hoofdkantoor van de Algemene Inspectiedienst wordt per medio 1973 naar de gemeente Elgershuizen verplaatst. Zij die solliciteren, dienen bereid te zijn gedurende enige tijd in 's-Gravenhage te worden ingewerkt.

boekhouder/kassier

vac. nr. 2-5680/1172

Taak: het voeren van de boekhouding, kas-beheer en het verrichten van betalingen.

Vereist: praktijkdiploma boekhouden.

Salaris max. f.11474,- per maand.

medewerker algemene zaken

vac. nr. 2-5671/1172

Taak: werkzaamheden op administratief, financieel en materieel terrein, alsmede het behartigen van beheerszaken. Behandeling bijzondere regelingen.

Vereist: diploma MULO/MAVO of hiërme vergelijkbare opleiding.

Salaris max. f.11319,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

medewerker boekhouding

vac. nr. 2-5674/1172

Taak: bewaking van begroting, financiële begrotingsverantwoording en controle op de uitgaven.

Vereist: diploma MULO/MAVO, boekhoudkundige ervaring.

Salaris max. f.11319,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

directiesecretaresse

vac. nr. 2-5683/1172

Taak: behandeling directiecorrespondentie, agenda, notuleren, stenograferen en typen.

Vereist: diploma MULO/MAVO of hiërme vergelijkbare opleiding en secretarische-opleiding.

Salaris max. f.11319,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

fotograaf

vac. nr. 2-5685/1172

Taak: fotografische werkzaamheden in de ruimste zin, vnl. kleurendia's voor instructie-doelinden.

Vereist: fotovakopleiding.

Salaris max. f.11319,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

medewerker algemene zaken

vac. nr. 2-5672/1172

Taak: werkzaamheden op administratief, financieel en materieel terrein, medewerken bij de behartiging van beheerszaken.

Vereist: diploma MULO/MAVO of hiërme vergelijkbare opleiding.

Salaris max. f.1201,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

medewerkster personeelszaken

vac. nr. 2-5675/1172

Taak: behandeling personeelszaken, documentatie, dossiervorming, bijhouden kaartsystemen en type-werkzaamheden.

Vereist: diploma MULO/MAVO of hiërme vergelijkbare opleiding en type-ervaring.

Salaris max. f.1201,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

medewerksters documentatie

vac. nr. 2-5679/1172

Taak: documentatiewerkzaamheden.

Vereist: diploma MULO/MAVO of hiërme vergelijkbare opleiding.

Salaris max. f.1201,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

chef typekamer (v)

vac. nr. 2-5681/1172

Taak: de dagelijkse leiding van de typekamer.

Vereist: diploma MULO/MAVO of hiërme vergelijkbare opleiding.

Salaris max. f.1201,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

medewerksters documentatie

vac. nr. 2-5680/1172

Taak: documentatiewerkzaamheden.

Vereist: diploma LEAO.

Salaris max. f.1124,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

typistes

vac. nr. 2-5671/1172

Taak: typewerkzaamheden.

Vereist: typediploma.

Salaris max. f.1124,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

medewerkster directiesecretariaat

vac. nr. 2-5684/1172

Taak: behandeling correspondentie, typen van stukken, notuleren.

Vereist: diploma typen.

Salaris max. f.1124,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

bode

vac. nr. 2-5676/1172

Taak: intern transport, reproductie, etc.

Salaris max. f.1010,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

medewerkster kantine

vac. nr. 2-5677/1172

Taak: kantinewerkzaamheden.

Salaris max. f.1010,- per maand, met een uitloop-mogelijkheid op grond van diensttijd.

Sollicitanten voor één der technische functies dienen bij voorkeur een middelbare vak-technische opleiding te hebben genoten en te beschikken over enige praktijkervaring.

De salarispasering-/vaststelling is afhankelijk van (vak)opleiding, leeftijd en ervaring.

Schriftelijke sollicitaties onder het bij de gemeentelijke functie vermeldde vacaturenummer (in de persberichten van brief en enveloppe en voor elke vacature een afzonderlijke brief) zenden aan de Rijks Psychologische Dienst, Postbus 1, 's-Gravenhage.

A.O.W.-prijzen voor Rijksinstellingen. De salarissen zijn opgevoerd 7% vakantietoelating en een verhoging per 1 januari 1973.

lb

Kerstmis - het feest van de lichtpuntjes

In de donkerste dagen van het jaar kijken wij naar de lichtjes. De lichtjes van de kerstboom. En de lichtjes in het leven zelf. Wij zijn dankbaar voor ieder lichtpuntje. Het geeft ons rust en zekerheid. Een prettig gevoel. Er zijn gelukkig nog heel wat dingen waar je op bouwen kunt. Een daarvan is Simca. Een auto? Jawel! Maar het is een stukje van ons leven. En welke wagen u ook kiest - de zuinige, watervlugge 1000, de grotere, snellere, luxere Simca's of de vorstelijke nieuwe Chryslers - u weet dat u zekerheid in handen houdt. Zo zijn er meer lichtpunten. Maar misschien is het toch leuk om juist in deze donkere dagen dat ene lichtpunt dat Simca heet eens nader te gaan bekijken. Ook in onze showroom is kerstfeest. U bent er hartelijk welkom.

AUTOBEDRIJF A. JASPER

AKERSTRAAT 162, KERKRADE-WEST
telefoon 045 - 41.34.78, b.g.g. 41.23.62

Off. Simca- en Chrysler-dealer

SPOOR B.V.

Stedekraat 78, Tilburg

vraagt met spoed

**10 HANDLANGERS
32 HANDLANGERS
BLOK METSELAARS
PLOEG TIMMERLUI**

Melden: Ahornstraat 13, Chévermont-Kerkrade.

Für den internationalen Verkehr

2 Fernfahrer

gesucht. Es sollen sich bitte nur Leute melden, die wert auf eine Dauerstelle legen und eine mehr-jährige Fahrerpraxis auf LKW nachweisen können. Fahrzeug-pflege ist Bedingung.

Angebote unter Tel. nr. 0410-2404-2403.

Bedrijf vraagt voor direct:

ALL-ROUND ONDERHOUDS- TIMMERMAN

In vaste dienst

Bij voorkeur woonachtig in omg. Geleen of eventueel gangen zijn t.z.k. te verhuizen.

Bij gebreken geschiktheid kan voor een passende huisvesting gezorgd worden.

- Loon volgens C.A.O., pensioenvoorziening aanwezig.
- Prettige werkkleding en uitstekende sociale voorzieningen.

Volledige sollicitaties worden verwacht onder no. G 2342 L.D., Markt 5, Geleen voor 31 dec. 1972.

DEUTSCHE FIRMA

Sucht für eine Dauerbaustelle in Raum Köln ab sofort!!

W. Meyerhans, Deutschsprachige Helfer.

Ständige soziale Vergünstigungen.

Hochstandards, Ausbildung, Prämien.

Melden Sie sich bei: Herrn Weyers telefonisch von 8-7 Uhr Abends unter no. 0450-5500. x

Het St. Laurentius-Ziekenhuis te Roermond vraagt voor spoedige indiensttreding op de afdeling opname en

opname assistente

Mavo-diploma en typevaardigheid zijn
Leefijd omstreeks 18 jaar.

Schriftelijke sollicitaties te zenden aan het hoofd van de afdeling personeelszaken.

St. Laurentius Ziekenhuis

Mgr. Driessenstraat 6, Roermond.
Telefoon (04750) 9'66 66

H.T.P.

HOGESCHOOL VOOR THEOLOGIE EN
PASTORAAT, HEERLEN

Akademische opleiding tot priester en pastorale werker(ster) in dienst van Kerk en Wereld

- 4-jarige cursus, waarin actuele thema's bestudeerd worden vanuit gedragswetenschappen, filosofie en theologie.
- Praktica van meet af in programma ingebouwd.
- Wetenschappelijke kandidaat- en doktoraal-examen theologie.
- Actie theologie M.O.-A en -B.
- In de 5e en 6e jaar stages onder supervisie.
- Studietoelagen.

Toelatingscens:

Getuigschrift Gymnasium, H.B.S., Atheneum, Kweekschool (te leerling), H.T.S. Andere vooropleidingen: ter beoordeling van de staf.

ABITURIËNTENDAG:

Voor belangstellenden op 9 januari 1973 v.p. opgave hiervoor z.s.m. bij studietoelagencommissie, Olensteinstraat 80, Heerlen, tel. 045-717851.

BOUWBEDRIJF S.M.B.

Wij vragen voor spoedige indiensttreding op onze grote projecten in Duitsland

Betontimmerlieden en Ijzervleeders

Voor goede vaklieden betalen wij een zeer hoog loon, met bovendien uitstekende sociale voorzieningen en vrij vervoer.

Aanmelden bij Bouwbedrijf S.M.B., Kerkstraat 115, Brunsum, tel. 045-716532.

of bij de heer H. Posthuma, Maasstrichtstraat 199, Brunsum, tel. 045-304443.

of bij de heer A. v.d. Roer, Pelgrimsdijk 82, Brunsum, tel. 045-719897.

Gastarbeiders vieren carnavalesk Kerstfeest!

door Henk Thonen

Danseressen zullen kerstavond opthuisen in het gezellenhuis Aalbeek. Huismeester Jo Smeets uit Spekholzerheide is de meisjes persoonlijk gaan contracteren. De Spanjaarden in zijn tehuis moeten een vrolijke Kerst hebben. Woensdag is hij begonnen met het versieren van de zalen en kamers in het voormalige klooster. Waar enkele jaren geleden de grootseminaristen met drie stille missen, een plechtige hoogmis, vespers en lof eerste kerstdag doorbrachten zullen Spaanse gastarbeiders de uren vullen met een groots opgezet kaartconcours.

De Spanjaarden werken bij Radium en Mosa in Maastricht. Ze verdienen er goed geld en willen op hun vrije dagen vrolijkheid en feesten. Enkelen zijn uitgenodigd de kerstavond bij inwoners van Aalbeek door te brengen. De buitenlandse arbeiders zijn opgenomen door de dorpsgemeenschap. Even hevig als het verzet was tegen hun komst, even plezierig is nu het contact tussen buitenlanders en dorpelingen van Aalbeek en Hulsberg. De Spanjaarden worden zonder argwaan bekeken. De meisjes in het dorp worden niet angstvallig binnengehouden, al was dat wel voorspeld door sombere raadsleden. De Spanjaarden zijn tevreden met hun kosthuis en hun werk.

Ze verheugen zich op het kerstfeest, omdat ze dan een paar vrije dagen hebben. Ik heb uit gesprekken niet de indruk gekregen dat kerstmis voor hun een religieus feest betekent. Het is voor hun een dag die meer overeenkomt met een bescheiden carnavalsfeest bij ons. Kerstmorgen gaan ze in de teeveezaal naar de mis. In dat zaaltje komen die morgen ook de inwoners van Aalbeek samen om een eucharistieviering bij te wonen. Dat doen ze elke zondag. En alleen daardoor al is er band tussen Spanjaarden en Aalbeekaren ontstaan. Beter gezegd is de band tussen het klooster Aalbeek en de dorpelingen niet verbroken.

..... de spiegels in de slaapkamertjes

De grote kerstboom in de hoek van de kantine

..... en de huisbar worden voor het Kerstfeest opgesteld.

VRIJE DAGEN IN BESCHUTTING VAN GEZELLENHUIS

+ Abraham

In het gezellenhuis de Dem in Hoensbroek, Spaubeek of Terminus in Heerlen is niet veel te merken van het kerstfeest. De Marokkanen en Tunesiërs hebben hun grote feest — de Ramaddan al achter de rug. Ze kennen het feest van Abraham, maar de geboorte van het kerstkind zegt hun niets. Het personeel van het gezellenhuis heeft wel een kerstboom opgezet, het eten is overdadiger dan normaal, maar van een religieus feest is in het geheel geen sprake. De Marokkanen die al enkele jaren in Limburg zijn hebben iets van de sfeer meegekregen. Zij die al acht jaar in De Dem verblijven hebben meestal Limburgse vrienden — kompels uit de mijn — waarmee ze een gedeelte van de kerst doorbrengen. De grote moederheid echter ondergaat de beide kerstdagen als extra vakantie.

+ Kaarten en teevee

Ze spelen verhit kaart in de kantine, bezorgen de ober in de recreatiezaal handen vol werk, de brouwerijen en roede dag en kijken televisie. Televi-

sie maakt een voornaam onderdeel uit van hun dagindeling. In Aalbeek zag ik hoe enkelen een toestel boven hun bed hadden geplaatst. Lekker onspannen kijken naar shows en films. Grote portretten van koning Hassan sieren de kamers van de Marokkanen.

Het statige gezellenhuis in Spaubeek is in de winter goed zichtbaar tussen de bomen. Het voormalige religieuze middelpunt van rooms-katholiek Limburg betekent in 1972 een veilig, beschut onderkomen voor Marokkanen en Tunesiërs. De buitenlanders zien het gezellenhuis als een luxe hotel. Voor maximaal zes gulden vijftig per dag eten ze er stevig, slapen op propere kamers en spelen oude kranten uit hun geboorteland uit in de recreatiezaal. Ze willen niet weg.

De enkeling die het verblijf in een gezellenhuis moe is geworden en de vlucht heeft genomen naar een particulier pension komt meestal snel terug. Hij betaalde dan wel minder in het particuliere pension, maar eten en slapen was er dan ook naar. Voornaamste reden om terug te keren bleek echter steeds weer te zijn het gemis aan contact met zijn landgenoten. Bij elkaar voelen ze zich veilig.

Ze vormen een eigen gemeenschap in de Limburgse mijnstreek. Rond het reitruitehuis zie je de Marokkanen en sinds enkele weken de Tunesiërs in groepjes door het park wandelen, een

dun gerold shaggy tussen de lippen. Ze zijn vriendelijk en voorkomend. Wanneer je op bezoek komt moet je mee-eten en meedrinken. Ze lachen onspannen op, waarschijnlijk omdat ze ons niet verstaan. Van de Nederlandse les blijft niet alles hangen. Op het bord in het leslokaal heeft iemand tussen de saaië grammatika geschreven: ik heb dorst, ik lust graag veel bier. Ze hebben zelf veel schik in de zin. Hij staat er in goed Nederlands en is maar voor één uitleg vatbaar. De kantinehouder heeft de oorzaak van de algemene vrolijkheid door en zet uit eigener beweging flesjes pils uit de ijskast.

+ Thuis in Limburg

Het Centraal Bureau Dienstverlening huisvest kerstmis 1972 ongeveer 1800 buitenlanders: Italianen, Spanjaarden, Polen, Joegoslaven, Marokkanen en Tunesiërs. De Marokkanen zijn in de meerderheid onder de ruim achttienjarige gastarbeiders die in Limburg werken. Ze zijn graag in de mijnstreek. Ruim 1900 hebben hun gezin laten overkomen en wonen verspreid over Limburg. Hun kinderen bezoeken Nederlandse scholen waar ze dank zij de bemoeiingen van de Limburgse Immigratiestichting aangepast onderwijs krijgen. Limburg is een twee vaderland voor de Marokkanen geworden. Dat blijkt ook uit het feit dat in het gezellenhuis De Dem gastarbeiders al acht jaar of langer ver-

blijven. Ze willen niet terug. Slechts een procent van de buitenlandse arbeiders die moeten afvloeien als gevolg van de mijnsluitingen wil terug naar het geboorteland. De rest wil in Nederland opnieuw aan de slag. Ze veroorzaken in Limburg geen moeilijkheden en Limburg heeft hun geaccepteerd.

Als de buitenlanders zouden verdwijnen zou dat produktievermindering, onderbezetting, gehele of gedeeltelijke sluiting van bedrijven ten gevolge kunnen hebben. We kunnen de buitenlanders niet missen, zolang er geen vervangend Nederlands aanbod is. Volgens het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond komt dat Nederlandse aanbod er niet, ook niet met hogere beloningen, zoals in het verleden al geprobeerd is. Dat is ook de mening van de directie van Mosa Porselein- en Tegelfabrieken in Maastricht, waar de Spanjaarden uit het gezellenhuis Aalbeek werken. Mosa schat de extra kosten ten bedrage van de buitenlandse arbeiders op vijftien gulden per man in het eerste jaar en in de volgende jaren op vierentienhalf gulden per man. De bedrijven en de mijnen beschouwen de gastarbeiders als een redelijke maar dure vervanging van Nederlandse arbeidskrachten. Limburg en Nederland kan de Spanjaarden en Marokkanen echter niet missen. DAF zegt dat het vertrek van de buitenlanders een produktietegengang tot gevolg zou

hebben, ook Mosa verwacht dat dan Nederlandse werknemers moeten afvloeien.

+ Smeltkroes van nationaliteiten

Het probleem van de gastarbeiders is voor Limburg niet nieuw. Sinds het begin van de mijnindustrie is Limburg een smeltkroes van nationaliteiten. In de jaren voor 1930 woonden in Limburg buitenlandse mijnwerkers uit driëntwintig landen zoals uit Polen, Slowakije, Hongarije, Rusland, Roemenië, Letland, Litauen en Brazilië. De laatste jaren zijn het voornamelijk Turken, Spanjaarden, Italianen, Marokkanen en Tunesiërs. Zij zijn niet meer weg te denken uit de Limburgse samenleving.

+ Overvolle treinen

In het gezellenhuis Nieuw-Lotbroek, een monumentale boerderij, heeft een Italiaan een stuk kersttak op zijn kamertje gehangen. „Mooi feest, zegt hij tegen me. Hij komt uit Noord-Italië. Is niet niet getrouwd en blijft dit jaar in Nederland. Vorige jaren is hij op vakantie gegaan naar zijn ouders. Die ellende wil hij niet meer meemaken. Een allerberoerste reis herinnert hij zich. De treinen zijn

overvol. In Nederland is er nog wel plaats in de trein, in Duitsland begint echter de lijdenweg. De extratreinen zijn vaak zo uitgedaan vol dat de Nederlandse gastarbeiders er niet meer bijkunnen en uren moeten wachten op een volgende trein. Wanneer je een plaatsje veroverd hebt is het praktisch de reis naar en hangen in de coupegang. Alle zitplaatsen zijn bezet. Je komt doodmoedig in Eindhoven. Daar is rond kerstmis en nieuwjaar altijd een staking, zegt hij. „Ik ben vermoederd als ik op vakantie geweest ben met kerstmis dan wanneer ik blijf werken. Daarom blijf ik dit jaar hier. Ik ga op vakantie wanneer het rustig is. In het gezellenhuis is het gezellig met de kerst. Lekker eten en drinken.”

De meeste Marokkanen gaan helemaal niet graag op vakantie met kerstmis. Ook zij zien op tegen de overvolle treinen en vliegtuigen. Daarbij is de wisseling van klimaat voor hun te groot en zijn ze bang ziek te worden. Werden ze in Marokko ziek dan is de kans groot dat hun verblijfsvergunning in Nederland wordt ingetrokken. Op hun reispapieren staat precies op welke dag ze in Nederland of Duitsland terug moeten zijn. Zijn ze één of enkele dagen te laat dan laat de Spaanse vreemdelingenpolitie hun niet de grens over op weg naar hun gastland. Ondanks al deze problemen is het rond de kerst-

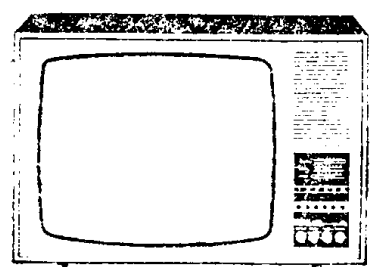
feest niet laat opbreken voor de wake uittocht van buitenlanders en achter de Nederlandse Spoorwegen. Het waar ze het extra matras vandaan moeten halen om de matras te vervangen.

+ Danseressen

In het voormalige grootseminarie Aalbeek kijken de Spanjaarden vol verwachting uit naar maandagavond, wanneer de feestvreugde pas goed losbarst. Dan zullen de danseressen rondwervelen, dan zullen de feestglazen gevuld worden en is het een carnavalesk kerstfeest in de kloostersalen. Huismeester Jo Smeets, een voormalig beampte bij de Willem Sophia in Spekholzerheide, zal het feest meevieren. Ook de zieke Italiaan is maandag vast en zeker beter. Alleen de Tunesiërs die kerstvers in Spaubeek zijn aangekomen zullen vreemd tegen het voor hun onbegrijpelijk feest aankijken. Een feest van sentiment, religie en overdadig eten. Voor een buitenlander, zeker wanneer hij uit Noord-Afrika komt, moeilijk uit te maken wat die boventoon voert.

VAN UDEN Grandioze Kerstaanbiedingen

biedt u het beste voor de laagste prijs!

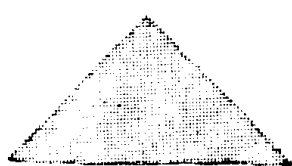
KLEUREN TV met 3 jaar garantie
Wereldmerk kleuren tv 66 cm; 110° beeldbuistechniek; elektronische bedieningsstoetsen met schuifregelaars.

Van 2595,— voor **2195.—**
Zonder aanbetaling via P.L. 19.65 per week

TELEFUNKEN KLEUREN TV
Luxe uitvoering. Voor de liefhebber van een kleinere beeldgrootte. Eenvoudige bediening.
Met 3 jaar garantie **1798.—**
Zonder aanbetaling via P.L. 16.15 per week

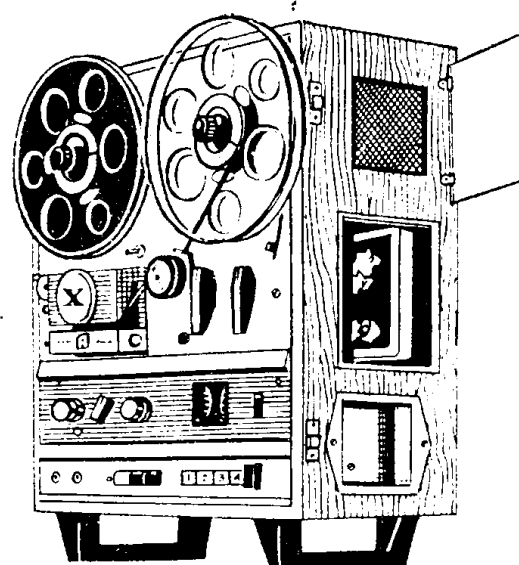
ZWART-WIT TV
Luxe uitvoering; 61 cm beeldbuis; 6 voorkeuroetsen; houten kast. Met 3 jaar garantie
van 698,— voor **498.—**

- supersnelle service
- lagere prijzen door massale inkoop
- alle wereldmerken uit voorraad leverbaar
- 50 jaar ervaring
- gratis thuisbezorging
- prettige betalingsregeling

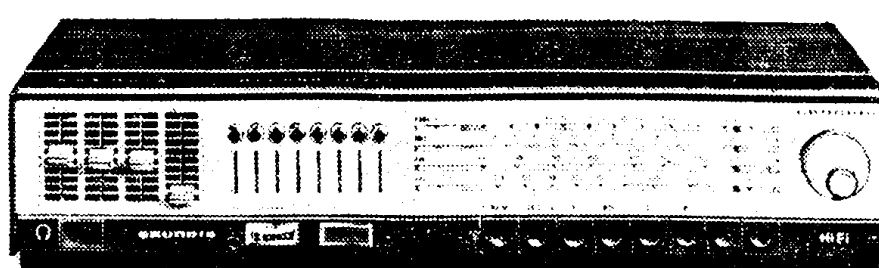
AKAI

Stereorecorder met ingebouwde stereo 8 track-recorder voor opname en weergave. Wij zijn helemaal „high” van deze Akai met Cross-field opnamesysteem. Groot uitgangsvermogen 2 V.U.-meters; 2 microfoons; 2 ingebouwde luidsprekers. Dit moet u komen beluisteren! van 1598,— voor **998.—**

SONY.

TC-366, de schuine geweldenaar. Unieke stereo-Hifi-tape-deckrecorder met 3 koppen, automatische afslag, automatische bandstop, 3 snelheden, 2 VU-meters, doorzichtige stofkap van 875,— voor **698.—**

GRUNDIG

R.T.V. 800

Hi-fi stereo F.M.-apparaat met 2 x 20 Watt muziekvermogen; overzichtelijke schuifregelaars; 8 FM voorkeursinstellingen; aansluitmogelijkheid voor hoofdtelefoon, bandrecorder en pick-up

van 945,— voor **748.—**

Informeer ook eens naar de prijzen van de andere Grundig stereo-apparaten.

erres

STEREO-SET

„De ideale combinatie”. Stereo-combinatie van stereo-platenspeler stereo-versterker, FM-stereo-ontvanger en stereo-cassette recorder, 2 x 10 Watt muziekvermogen. Aansluitmogelijkheid voor hoofdtelefoon. Transparante stofkap. 2 boxen + chroompoot van 1400,— voor **898.—**

PHILIPS

FM STEREO HOEKMEUBEL

Luxueuze uitvoering met ingebouwde 10 platen stereo-wisselaar, muziekvermogen 2 x 10 Watt. Aparte hoge en lage tonenregelaar. Vijf golfgebieden w.o. gespreide middengolf. Van 989,— voor **698.—**
Zie ook onze royale collectie in diverse stijlmeubelen.

• **BLAUPUNKT**

GRANADA

FM stereo-apparaat in de moderne „soft line”; inclusief bijpassende luidsprekerboxen. 2 x 10 Watt muziekvermogen. Aansluitmogelijkheid voor bandrecorder en pick-up van 599,— voor **399.—**

KIES VAN UDEN

Meer dan 'n halve eeuw ervaring

van Uden's devies blijvende service

VAN UDEN ook na de garantie

HOOFDSTRAAT 10-12 - HOENSBROEK - TEL. 045 - 212655

Centrum voor sociale hulp, verpleging en verzorging van geestelijk gehandicapte kinderen en volwassenen
HUIZE WATERSLEY
SITTARD

Voor een speciale ondersteuning in Huize Watersley te Sittard

EEN KOKSMAAT

Leeftijd 16 tot 19 jaar

Gedinteresseerden worden verzocht te solliciteren op te richten aan:
Hoofd Personeelszaken - Huize „Watersley” - Watersley 1 - Sittard

**MIJN OGEN
GUN IK
EEN BRIL
VAN
VAN DER
MUNNIK**
STATIONSSTRAAT 9
HEERLEN

**Verpleegtehuis St. Agnetenberg
Sittard**

Op een van onze verpleegafdelingen is de functie vacant van

**waarnemend
HOOFD**

Kandidaten dienen in het bezit te zijn van het diploma ziekenverpleging-A en daarnaast over enige ervaring te beschikken.

Voor inlichtingen kunt U zich wenden tot het hoofd verplegingsdienst, tel. 04190-5950.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de directie van bovengenoemd verpleegtehuis. Plakstraat 24, Sittard.

Massieve parketvloeren

**EURO-PARKET-SCHIPNICK
MEISTERBETRIEB**

5173 ALDENHOVEN, Pestalozziring 10
Tel. 0949-2464-7193. Showroom: SCHINVELD, Terhallen 16, hoek Eindstraat.
Geopend dinsdags en donderdags van 19-21 uur, zondags van 14-16 uur — Langjarige ervaring in alle soorten parket en afwerken.
• Minimaal onderhoud, 8 mm en 22 mm dik / 17,50 incl. legkosten en BTW. x

**ELEKTRONISCHE
INDUSTRIE B.V.**

Voor onze productie vragen wij:

energieke jongemannen

De werkzaamheden omvatten het opbouwen van elektronische apparaten in kleine series en worden uitgevoerd in groepsverband.

Bent U niet ouder dan 20 jaar, handig en heeft U verantwoordelijkheidsgevoel dan kunt U solliciteren. Kennis van elektronica is niet noodzakelijk.

Uw sollicitatie kunt U mondeling of telefonisch richten aan:

REMEJA ELEKTRONISCHE INDUSTRIE B.V.

Te vragen naar de Heer van Dooren afd. personeelszaken, Tongerseweg 57, Maastricht. Telefoon 043-19049.

CONTRACO CONSTRUCTORS PVBA

vraagt voor direct:

**20 verwarmingsmonteurs
10 sanitair installateurs
30 sterkstroom monteurs
10 instrument pijpfitters
20 bedradingsmonteurs
10 meettechnische vaklieden**

Meiden bij:
CONTRACO CONSTRUCTORS PVBA
Valkenburgseweg 9, Heerlen. Tel. 045-716723. x

**3de klas-H.A.V.O.-leerlinge
zoekt jong pleeggezin
in Maastricht**

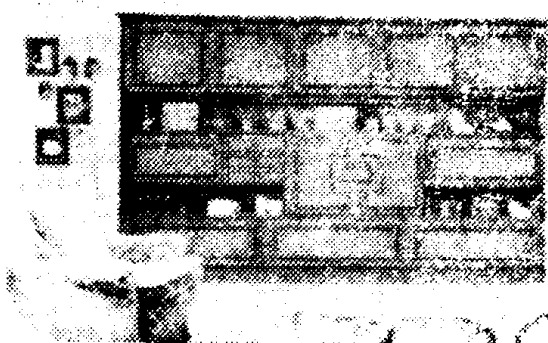
Telefoon: 040-516335 of onder no. 2312 bur. van dit blad.

**Dakdekkersbedrijf
zoekt compagnon**

met enige ervaring. Vast werk. — Brieven onder no. K 665
Limburgs Dagblad Heerlen.

KAST
pallastadeer **f 785.—**

WANDMEUBEL
tieten **f 785.—**

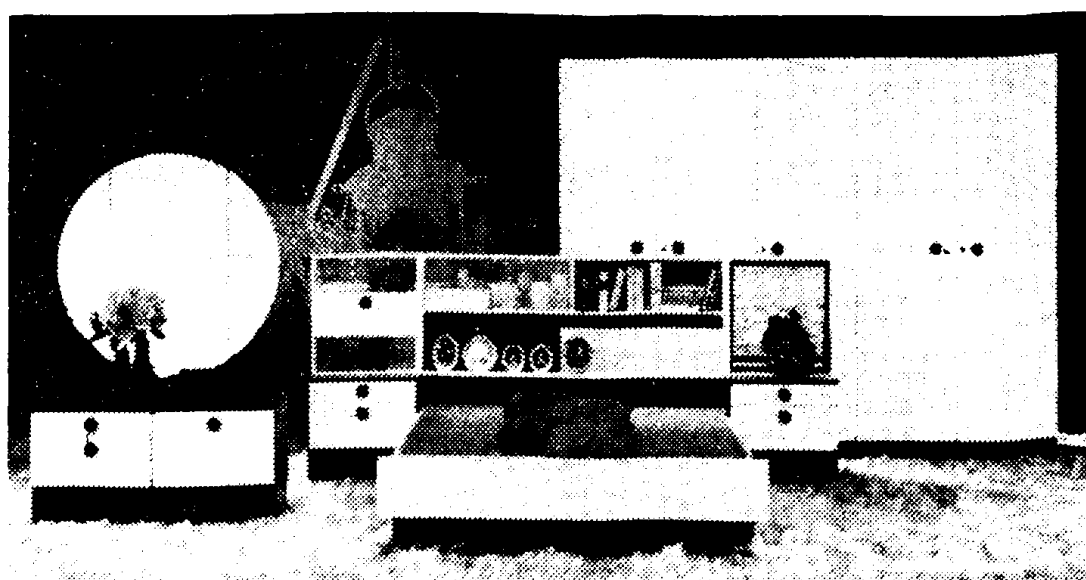
KLASSIEK BANKSTEL
draalon-verzours **f 1085.—**

NYLON TEGELS
40x40 — 12 kleuren **98 ct**

NYLON VLOERBEDEKKING
doogping, 4 mm breed **f 68.—**

**2-deurs kleerkast, 1 pers. ledik.,
1 nachtk. f 225.—**

**TIENER KAMER, rood - groen of wit, best. uit 2-deurs kleerk., boekenkast
met schrijftklep, nachtkastje, 1 pers. ledikant 90x190. Kompleet f 495.—**

SLAAPKAMER 4-deurs, 3 dlg. spiegel, ledikant 140x190, 2 nachtkastjes met bedombouw / 895,— f 695.—

HEERLERHEIDE

GANZEWEIDE 64-66-68-70
ingang Wannerstraat 24. Tel. 045-212135

FUHREN

VALKENBURG

WALRAMPLEIN 16-18
Tel. 04406-5191 x

CIBA-GEIGY

CIBA-GEIGY B.V. te Arnhem is de Nederlandse vestiging van de Zwitserse onderneming CIBA-GEIGY A.G. te Basel, producent van o.m. geneesmiddelen, kleurstoffen, kunststoffen en cosmetica.

De farma-divisie zoekt voor het rayon Limburg ten behoeve van CIBA farmacia een

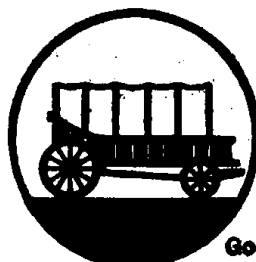
**medisch-farmaceutisch
informatuur**

Voor het bezoeken van artsen en apothekers wordt gedacht aan jonge, dynamische mensen met

- ged. voltuude universitaire studie (medicijnen, farmacie, biologie, tandheelkunde, diergeneeskunde of chemie).
- paramedische opleiding (verpleger, analist, apothekersassistent, fysiotherapeut).

Geboden wordt: een gedegen opleiding van ± 3 maanden en een continue nascholing, alsmede een zeer goede salarisregeling en een representatieve auto.

Met de hand geschreven brieven (t.b.v. een grafologisch onderzoek) onder vermelding van „mfi CIBA” op de envelop, worden ingewacht door de farma-divisie, postbus 241, Arnhem.

Die Ossenwa uw gastheer met kerstmis

Godewerdersingel 64 Roermond tel. 17618

Wij wensen onze relaties,
vrienden en bekenden
van harte

een zalig kerstfeest
en
een gelukkig en voorspoedig 1973.

In verband met de feestdagen zullen onze kantoren Eikendreef 1 Haelen
en Willem II singel 8 Roermond
op 27, 28 en 29 december gesloten zijn.

Direktie en medewerkers van
**BOUWADVIESBUREAU
BOONEN B.V.**
Haelen - Eikendreef 1
Tel. 04759-1992
Roermond - Willem II singel 8
Tel. 04750-18150

Wij komen graag bij U terug in 1973 en staan dan weer geheel ten uwen
dienste met een pakket van nieuwbouwplannen aan de hedendaagse eisen
van woongenot tegen de van ons bekende betaalbare koopsommen.

**U bent
uitgenodigd!**

VOOR EEN BEZOEK AAN DE
GRANDIOZE

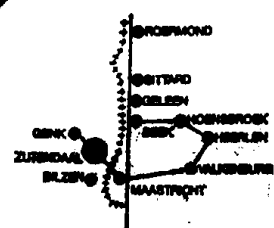
END OF THE YEAR SHOW

Ook
Tweede
Kerstdag

woonkultuur zutendaal

van 10.00-
18.00 uur
geopend

Spreek gerust de dag en het uur af die u het beste uitkomt. Wij
nemen en hebben dan de tijd voor u. Bewonder de Hollandse
binnenhuisarchitectuur en de Belgische meubelmakerkunst.
Ga gerust zitten in een van die vele fraaie comfortabele
bankstellen.

woonkultuur zutendaal

Hoek Dorpstraat-Deelstraat t.o. de kerk tel. 0832-11-53709. Ook op zon-
dag van 10- tot 20- uur geopend. Woensdag gesloten. 3000 m² show-
ruimte van moderne en klassieke meubelen. Advies van binnenhuisar-
chitecten. Veel veilige parkeerplaatsen.
Levering franco huis. Geen grensovertoeren.

Waarom wij U voor minder, veel meer voordeel aanbieden.
Dat ligt eigenlijk voor de hand. Wij zitten in België, nog geen
10 km van Maastricht, dus kunnen wij de Belgische prijzen
rekenen. En meubelen zijn in België nu eenmaal veel goed-
koper dan in Nederland. Maar er is nog een andere belang-
rijke reden. Nederlandse binnenhuisarchitecten doen bij ons
het werk. Ze kopen in, zoeken ontwerpers, ze kiezen stoffen
en kleuren en dat allemaal afgestemd op de Nederlandse
geavanceerde smaak. Geen wonder dat U nergens in de Benelux
zo'n collectie klassieke en moderne meubelen bijeen
vindt. Kom U zelf overtuigen. En wilt U een totaal interieur-
advies, met kleuren en verlichting, breng dan vooral een
plattegrond van uw huis mee. Dan tekenen wij ons advies in,
en dat helemaal vrijblijvend.

J. H. G. FRISSEN
directie
04406-3638

H. NEVEN
verkoop
04401-1294

P. CERPONTAINE
magazijnhoofd
04404-3093

T. LEMMENS
chef-werkplaats
04406-542

W. TILLIE
machines
hulp en park
045-70508

H. DRESSEN
boekhouder
04406-5067

MECH. BEDRIJF FRISSEN TE HOUTHEM

MET ZIJN 17 MEDEWERKERS
wenset alle clientèle

Prettige Kerstdagen en Gelukkig Nieuwjaar

MASSEY-FERGUSON-DEALER VOOR GEHEEL ZUID-LIMBURG

Bouwvereniging „Sint Jozef”
te Roermond

zoekt voor haar BUREAU HUISVESTING

a. een toewijzingsambtenaar

die, naast het onderhouden van contacten met
woningzoekenden en diverse instanties, aan de hand
van vastgestelde normen zelfstandig toewijzing van
woningruimte adviseert.
Daarnaast dient hij een behoorlijk gevoel voor ad-
ministratieve verhoudingen te bezitten.
Middelbare schoolopleiding en diploma M.S.A. kun-
nen tot aanbeveling strekken.

b. een receptioniste

die op prettige wijze zowel telefonisch als schriftelijk
de woningzoekenden te woord kan staan.
Een opleiding als receptioniste kan tot aanbeveling
strekken.

Brieven met voorlopige inlichtingen en recente pasfoto te
richten aan de heer directeur der Vereniging, Bredeweg
no. 245, Roermond.

**Te huur nieuwgebouwde
BEDRIJFSRUIMTE**

gunstig gelegen in Roermond.

Vloeroppervlakte 750 m².
Te bevr. Willem II Singel 51, Roermond.
Telefoon 04750-15681

**Verpleegtehuis St. Agnetenberg
Sittard**

vraagt voor een afdelingskeuken

**inrichtings-
assistente**

Leeftijd tussen 17 en 23 jaar.

Bij de huishoudelijke dienst is een vakantie voor
een

assistente

Eventueel part-time.
Leeftijd bij voorkeur tussen 17 en 23 jaar.

Sollicitaties te richten aan de direktie van bovenge-
noemd verpleegtehuis, Plakstraat 24, Sittard.

IN PACE
begrafenisverzekering n.v.

biedt aan actieve mensen

hoge bijverdiensten

Na gebleken geschiktheid vaste aanstelling.

Inl.: Oldenzaal, Tel. 05410-3596 of inspekteur Simons, Reuver,
Pater Regoutlaan 20, Tel. 04704-1724.

TRULEY STOFFEN TRULEY STOFFEN

NIUW: EKSCLUSIEVE OVERHEMDENBOETIEK.
De modernste hemden, kashmir, strepen, sterretjes, uni, gevlekt,
prijzen vanaf f 12,-.
Speciale aanbieding: Originele USA-shirts met 2 borstzakken,
schouderpalletten en strepen, 2 stuks f 15,-.
Onze wintercollectie in stoffen biedt U alle mogelijkheden
tegen fabrieksprijzen.
Mantelstoffen, wollen crepe en bonte wollen jersey 20% korting.
Bedrijfskleding, trainingspakken, hennegood.
In de week tussen kerstmis en nieuwjaar zijn wij alleen geopend:
zaterdag 23 en vrijdag 29 december.

TRULEY STOFFEN

Parallelweg 4, REUVER, telef. 2534

Advertenties worden toch niet gezien.

Dit was een advertentie. Dank u.

yr/oe 2972 h

Een publicatie van het Centraal Bureau voor Courantenpubliciteit

VOOR ONZE BINNENKORT NIEUW TE OPENEN

SPAR SUPERMARKT

in de Gregoriuslaan Hoek Molenstraat

OP DE EGGE TE BRUNSSUM

zoeken wij jonge mensen die hun capaciteiten willen inzetten
voor een goede toekomst.

Wij hebben plaats voor:

★ **ALL-ROUND
SLAGER**

een deskundig vakman, die leiding kan geven
aan een riant afdeling en in het bezit is van de
verste diploma's.

★ **VERKOOPSTERS
vlees en
vleeswaren**

zij dienen de klanten op een vlotte wijze te hel-
pen.

★ **KASSIERES**

vlotte meisjes die er zich van bewust zijn het
visitekaartje van de Spar-supermarkt te zijn.
zij moeten in staat zijn deze bijzondere assorti-
menten met smaak te verkopen.

★ **VERKOOP(ST)ERS
voor de afdeling
brood, banket en
zuivel**

★ **VERKOOP(ST)ERS
kruidenierswaren**

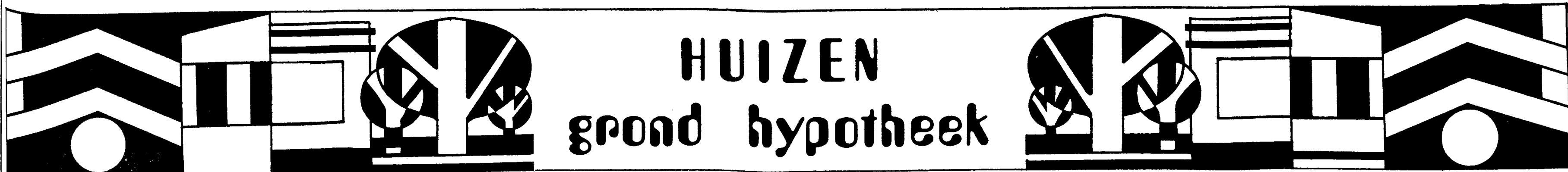
die op een prettige manier met de klanten om-
gaan en er voor zorgen dat hun afdeling er fan-
tastisch uitziet.

Heeft u interesse voor een van deze functies? Dan nodigen wij u uit om eens te komen
praten. U kunt terecht bij:

J. Hendriks, Marshallstraat 10, Brunssum — G. Hendriks, Beneluxlaan 19, Heerlerheide —
Spar Supermarkt W. Hendriks, Burg. Beckerstraat 2, Waubach, telefoon 045-312440

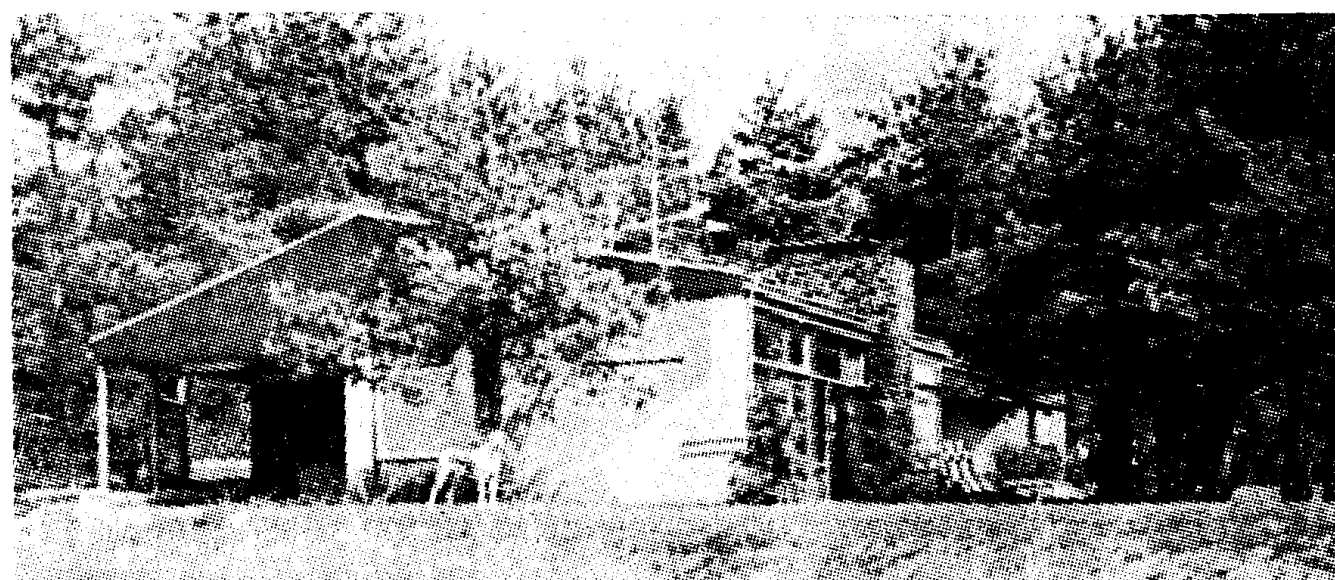
SPAR

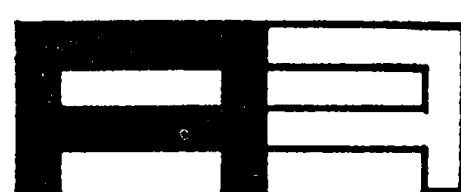
EEN BUNGALOW OF LANDHUIS BOUWEN?

Een belangrijke stap in uw leven? Alvorens u daartoe besluit, zal er heel wat overleg aan voorafgaan. Wij gaan er vanuit, dat het voor u om de eerste plaats van belang is om te weten: **hoe gaat mijn bungalow eruit zien?** **Wat gaat me dat kosten?** Bovendien moet u volledig kunnen vertrouwen op degene die het werk voor u gaat uitvoeren, alvorens u kunt overgaan tot het geven van de opdracht. Wij weten dat we u met ons bedrijf, met haar geheel eigen werk- en organisatiewijze, die belangrijke stap naar een eigen bungalow, aanzienlijk kunnen vergemakkelijken. Onze bungalows worden ontwikkeld en gerealiseerd door ervaren specialisten op dit gebied. Wij leveren geen roefah, maar we bouwen volgens traditionele bouwmethodes. De grondslagen waarop wij ons bedrijf hebben opgebouwd, zijn goede smaak en tactische samengevoerd met een vakkundige en zakelijke uitvoering. U kunt daarvan het nodige profijt trekken.

Dauidelijke voordelen voor u zijn:

- een volledig bouwplan met vaste, gedurende de bouwtijd niet meer te verhogen prijs, zonder voorafgaande financiële verplichtingen.
- de grote eigen invloed op het plan
- inzage van direct afleesbare prijslijsten
- een goed beeld van de bouwmaterialen d.m.v. showrooms en monsters
- het zakelijke en efficiënte bouwen met een grotere, ervaren en gespecialiseerde onderneming
- de verregaande grondbemiddeling
- besparing van kosten en tijd

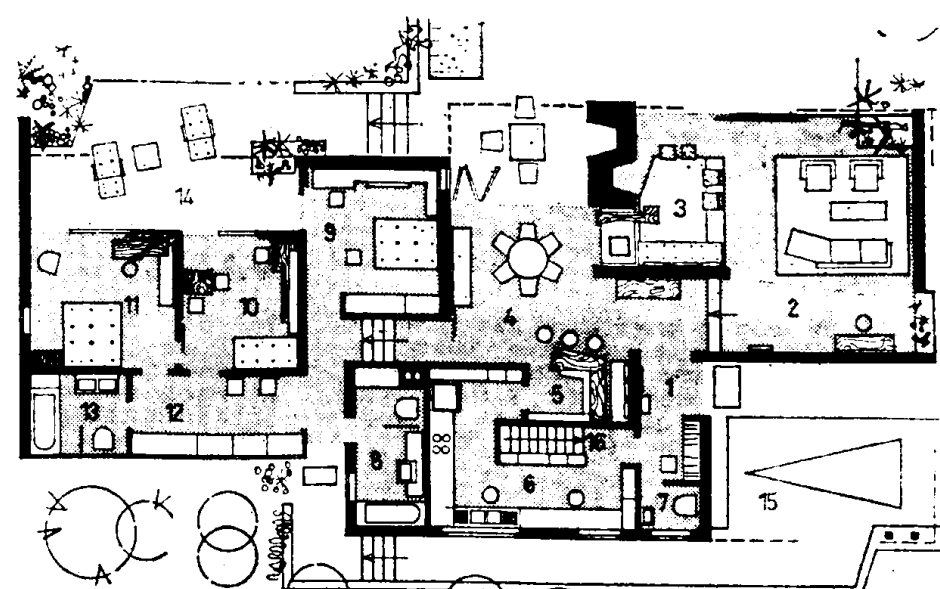

H.C. ADRIAENS PROJECTONTWIKKELING
BOUWONDERNEMING
BOUWCOÖRDINATIE
 HEERLEN — Tel. 045-719834
 SPOORSINGEL 38

Kantoren geopend: ma. t.m. vrijdag van 9-12.30 en van 14-18.30 uur.

Onze werkwijze berust op:

- Het in één hand houden van:
- een uitgebreide voorlichting en informatie
 - het vooral opmaken van geheel vrijblijvende en kosteloze ontwerpen met bindende prijsopgaven
 - het uitvoeren van de gehele bouwwerkzaamheden
 - het regelen van grondaankoop, financiering en hypotheek.
- U bespaart hierdoor veel **GEPEKER EN FINANCIËLE RISICO'S**. De bungalows en landhuizen kunnen worden gerealiseerd op drie manieren:
1. Het verzorgen van het complete bouwplan en de volledige uitvoering daarvan, aan de hand van een ontwerp dat afgestemd is op uw wensen en uw budget. Dit kan uiteraard op:
 - a. uw bouwterrein
 - b. een bouwterrein dat wij ter beschikking hebben
 2. Verkoop van reeds geprojecteerde of in uitvoering genomen plannen met beperkte mogelijkheden tot wijziging.
 3. Het uitvoeren van door derde architecten ontworpen plannen. Hiervoor prijsaanbieding binnen een dag.

TE KOOP..... bestaande panden

BEEK

Riante villa met tennisbaan, gelegen nabij autoweg. Het pand is voorzien van c.v. (olie) en warmwaterinstallatie. Indeling:

Sout.: keuken (4x4,2), waskeuken (4x4,5), c.v.-ruimte, 2 bergkelders, wijnkelder, toilet.

Beg. gr.: grote garage, kantoorruimte (4,5x8,3) met vaste kast en geluiddempend, verlaagd plafond, keuken (2,3x5,3), toilet, garderobe, hal met marmeren vloer en eiken lambrizering, L-vormige woon-/eetkamer (60 m²) met erker. Deze living is afgewerkt met parketvloer, eiken lambrizering en antieke open-haard-partij. Vanuit deze kamer is een groot balkon te bereiken.

1e Verd.: Overloop met parket, toilet, bergkast, slaapkamer (2,6x5,5) met vaste wastafel, slaapkamer (4x4), slaapkamer (4,5x6,1) met vaste kasten. Al deze kamers hebben eiken parketvloer. Badkamer met ligbad en vaste wastafel. Kleedkamer met vaste wastafel, kast en balkon. Slaapkamer (4x5) met aansluitend tweede badkamer met marmeren vloer en mozaïek tegelwerk, ligbad, douche, bidet, toilet en 2 vaste wastafels.

Zolder: 2 mansarde-kamers. Het geheel is zeer luxueus uitgevoerd. O.m. diverse glas-in-lood ramen, veel eiken, leien dak, handsmeedwerk, marmer, etc.

Tot. opp.: 2285 m². Het pand is direct te aanvaarden. Dit object is zeer geschikt als woonhuis met praktijk- of kantoorruimte.

Koopprijs f 400.000 k.k.

R DRS. RUIJTERS
 projectontwikkeling
 makelaardij onroerend goed LID NEM
 sittard-venlo-eindhoven

SITTARD
 stationsplein 1
 tel. 04490 9151*

TEBUKO
 TECHNISCH BUREAU KÖHLEN BV SITTARD

MET SPOED GEVRAAGD:

2e monteurs hulpmonteurs

voor de centrale verwarming
 Sollicitaties mondeling of schriftelijk aan
 Rijksweg Zuid 72, Sittard, tel. 04490-5885.
 's Zaterdags gesloten.

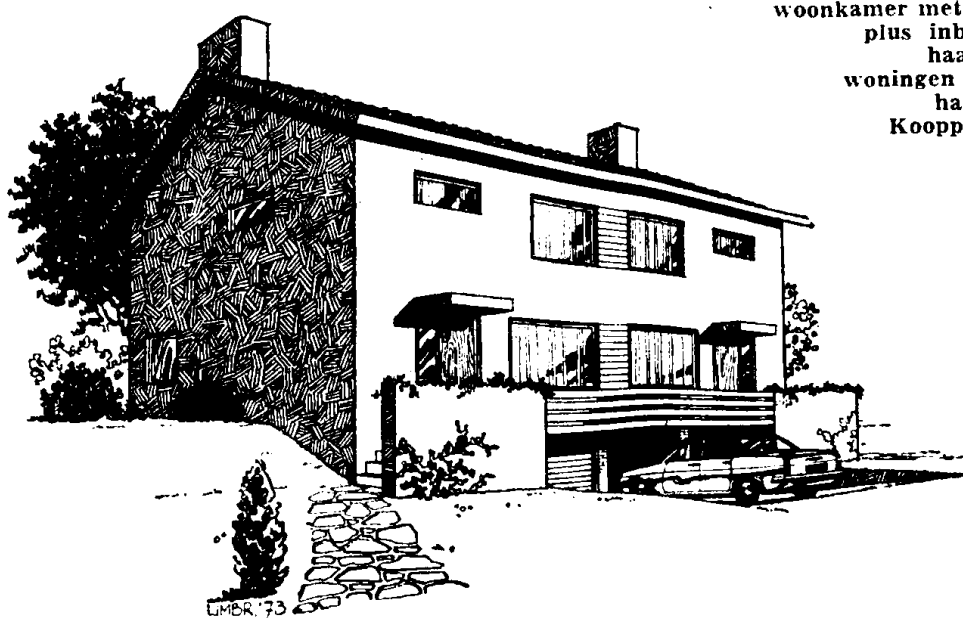
RIJKSWEG ZUID 72 POSTBUS 2 SITTARD TEL. 04490-5885*

belevenswaardige woningen

HERENHUIZEN IN LIMBRICHT, vrijstaand en 2 onder 1 kap met garage, c.v. en geheel onderkelderd.

Meesterlijke woningen, gelegen aan de Provinciale weg, magnifiek afgewerkt. Alle eisen die u aan een geriefelijke woning mag stellen, zijn hier volledig ten uitvoer gebracht. Verhoogd bordes met deur-overkapping en fraaie gemetselde bloembak. Via de royale hal komt u in de woonkamer. Daar is het goed toeven; ca. 32 m² luxueuze leefruimte. Mestrom weet wat vrouwen wensen, daarom is ook de keuken goed doordacht uitgevoerd. Gedetailleerd fijn betegeld, voorzien van luxe rvs-aanrecht-kombinatie met laden en kastjes, aansluiting en afvoer voor wasautomaat etc. Ook de eerste verdieping is waard er te wonen: 3 slaapkamers, de grootste is ruim 15 m², een fraaie betegelde badkamer met ligbad en tweede toilet. Deze „kasten“ van huizen hebben natuurlijk ook een tweede verdieping, waarop een extra slaapkamer en een berging is gesitueerd. Die tweede etage heeft een nuttig vloeroppervlak van maar liefst 45 m². Tenslotte wijzen wij u ook graag op het souterrain. Enorm praktisch, maar vooral ook bijzonder fraai, zoals de garage en berging keurig verzonken zijn weggevoerd. Al met al, zeer belevenswaardige woningen voor redelijke prijzen.

KOOPPRIJS incl. alle kosten v.a. f 86.000,- v.o.n.
EIGEN GELD v.a. f 9.260,-

inlichtingen:

Mesterom
 PROJECTONTWIKKELING

Mesterom bouwt meesterlijke woningen in Elsloo, Helden/Panningen, Hulsberg, Limbricht, Stein, Oirsbeek, Roermond, Urmond, Beek (L.) en bungalows in Limbricht, Meerssen, Hulsberg en Grubbenvorst.

Poetigerstraat 2, Beek (L.) - tel. 04402-2734* b.g.g. 043-22190 en 4402-2856. Kantooruren: ma. t/m. vr. 8.30-18.00 uur, di. - do. 's avonds 19.30-21.00 uur, 's zaterdags: 10.00-13.00 uur.

Vestigingen in: Beek (L.) - Roermond - Venlo.

Ter overname aangeboden: erkende speciaalzaak in rookartikelen

gelegen in forensen- en seizoenplaats dicht bij Maastricht.

Omzet / 4.500,- per week, bevat naast sigaretten e.d., ook veel omzet in nevenartikelen.

Inkomen per week van f 500,-

Voorraad over te nemen tegen inkoopprijs.

Het pand waarin de zaak gevestigd is, kan met het woongedeelte worden gehuurd of gekocht.

Brieven onder no. 4646 bur. van dit blad.

Telefonische inlichtingen 043-32402

ST. LAURENTIUS ZIEKENHUIS TE ROERMOND

vraagt voor spoedige indiensttreding

nette vrouwelijke krachten

Geboden worden een goed salaris en sociale voorzieningen.

Bovendien worden onregelmatige diensten extra vergoed.

Aanmelden dagelijks van half 9 tot 12.30 uur en van 14.00 uur tot 18.00 uur bij het hoofd van de afdeling personeelszaken, telefoon 04750-96666.

TE KOOP GEVRAAGD

a) vrijstaand woonhuis

plus 200 m² ATELIER, heeft nieuwbouw

b) woonhuis,

waar mogelijk bedrijfsruimte te realiseren is

c) ± 1000 m² bouwplaats

Voor alle drie directe omgeving: Oirsbeek, Amstenrade, Hoensbroek, Brunsum. Bij interessante aanbieding op goede stand snelle afwikkeling.

Dings, Lindelaan 46, Oirsbeek, telef. 04492-1647.

Te verkopen in België, grensovergang en in de Ardennen:

huizen, landhuisjes, woningen, bouwpercelen, weiden, boerderijen

Te verkopen in Zwitserland, woningen — hoge opbrengst

Hypotheek, financieringen — verhuren van huizen en woningen.

MAKELAARSKANTOOR HENRI NYSSEN
 Chaussée de Liège 17a, 4670 Montzen, tel. (0932) 87 8273. x

R DRS. RUIJTERS
 projectontwikkeling
 makelaardij onroerend goed LID NEM
 sittard-venlo-eindhoven

SITTARD
 stationsplein 1
 tel. 04490 9151*

GELDENINGEN Interfra voor woningbezitters met looptijden tot 10 jaar f 5.000,- kost f 74,- f 8.000,- kost f 118,- per mnd enz. Inlichtingen Interfra Haspessestr. 44 Sittard 04490-7100 x

MODE-STOFFEN

alle dessins, uitstekende kwaliteit, lage prijzen.

PFAFF

MODERETTE
 Emmalein 3 Heerlen

Projectontwikkeling Mesterom B.V. is een snelgroeiend bedrijf voor betere woningbouw in Zuid-Nederland en België.

Vragen voor diverse nog te realiseren woning- en recreatieprojecten

PERCELEN WEILAND, BOS- BOUW- EN AKKERGROND

Aanbiedingen: Projectontwikkeling Mesterom B.V., Potgieterstraat 2, 6113 LK (L.) tel. 04402-2743

mesterom
PROJECTONTWIKKELING

Te koop omgeving Roermond (richting Roggel)

MOOIE GROTE VRIJSTAANDE BOERDERIJ

1. Woonhuis, garage en schuur onder één kap. Bouwjaar 1940, oerdegelijk, woning, garage en schuur alles spouwmuren, goed onderhouden, kurkdroog.
2. Diverse grote stenen stallen en grote stenen hokken.
3. Vierkante blok beste tuinbouwgrond (100x113 meter).
4. Voor alle doeleinden geschikt en toegestaan (geen sanering!).
5. Rustig gelegen (niet eenzaam!) 100 meter terug van de verkeersweg, langs verharde doodlopende brede binnenweg.

Binnen 3 à 4 maanden vrij.
Koopsom hele complex / 95.000,—.
Br. ond. no. 4639 L.D. Heerlen.

Te huur winkelpand

Centrum Heerlen prachtig gelegen en zeer exclusief interieur.

Direct te aanvaarden.

Br. ond. no. 4630 L.D. Heerlen.

HYPOTHEKEN

90%, in speciale gevallen tot 100% hypotheek.
Via winstdelende aflossing **DUIZENDEN** gulden voordel. Geen aanvraagkosten. Ook voor uw vertrouwelijke geldzaken.

Inlichtingen:

ABRZ
Deken Nicolayestraat 1 - Heerlen - Tel. 045-713222

antenne-bouw

R. KONSTEN

HEERLEN - TEL. 712138
Kleuren tv-antenne f 235,—
5 jr. gar.

GEBIT GEBROKEN

met **NAGTEGAAL** gesproken

Reparatie in 1 uur klaar.
St. Franciscusweg no. 24
HEERLEN

Telefoon 045-711504

GELDLeningen

Langlopende geldleningen voor iedereen die in bezit is van eigen huis. Aflossing langlopende leningen t.m. 120 mnd. termijnen, financiering en p.l. t.m. 36 mnd. termijnen, b.v.:

Langlopende leningen	Financieringen
/ 3000 mnd. afl. / 45	/ 1000 mnd. afl. / 34.65
/ 6000 mnd. afl. / 89	/ 5000 mnd. afl. / 103.68
/ 9000 mnd. afl. / 134 enz.	/ 5000 mnd. afl. / 171.90 enz.

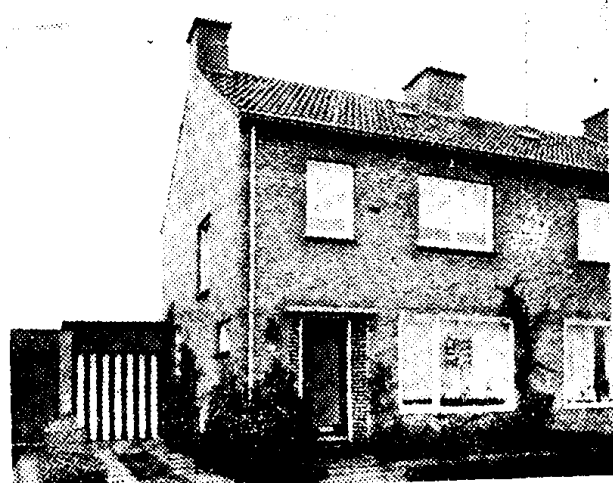
AUTOVERZEKERINGEN tegen zeer gunstige premies en condities.
Bij aanvraag of bij het realiseren van een krediet brengen wij U geen kosten in rekening.

Assurantiekantoor H. M. Geurts

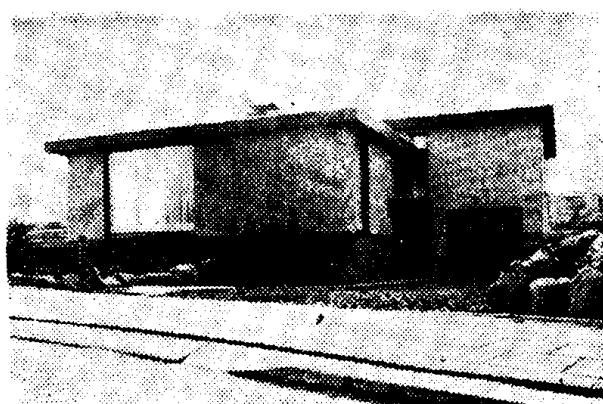
Nieuwstraat 36 - Hoensbroek

Telefoon 045-211668

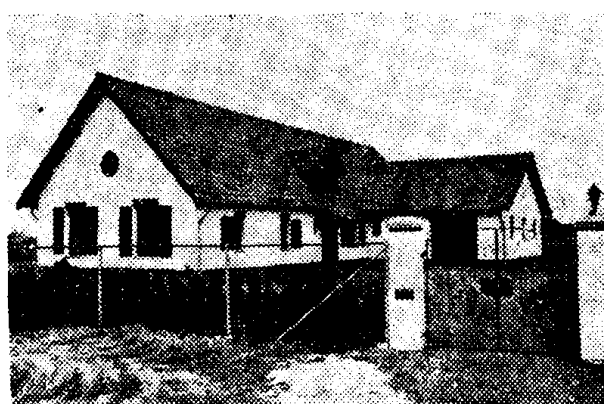
TE KOOP... een kleine greep uit ons pakket bestaande bouw.

born
Halfvrijstaand woonhuis met garage, woonkamer, slaapkamer en c.v. Vraagprijs / 65.000,— k.k.

brunssum
Bungalow met garage en c.v. Opp. 1040 m2.
Koopprijs / 175.000,— k.k. inkl. stoffering.

echt
Vrijstaand landhuis, — exclusief — Opp. 2000 m2.
Prijs op aanvraag.

geleen
Semi-bungalow met c.v. en garage.
Vraagprijs / 130.000,— k.k.

brunssum
Winkel-woonhuis. Vraagprijs / 125.000,— k.k. Benedenverdieping eventueel te huur / 700,— p.m.

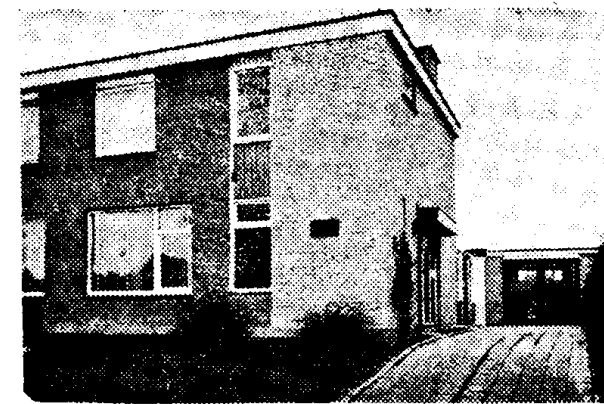
geleen
Winkel-kantoorpand.
Vraagprijs / 95.000,— k.k.

heerlen kruisstraat
Halfvrijstaand herenhuis met garage en c.v.
Opp. 1450 m2. Vraagprijs / 135.000,— k.k.

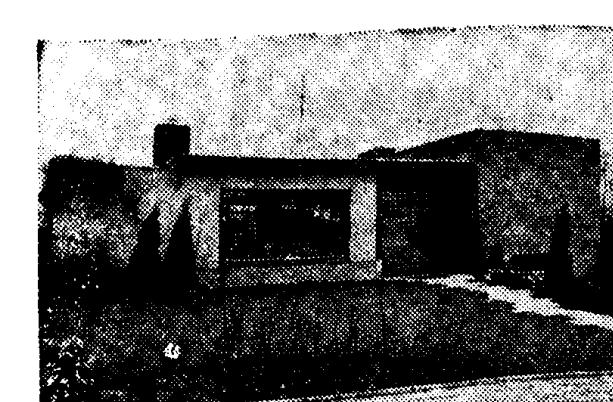
hoensbroek heisterberg
Bedrijfspand.
Vraagprijs / 98.500,— k.k.

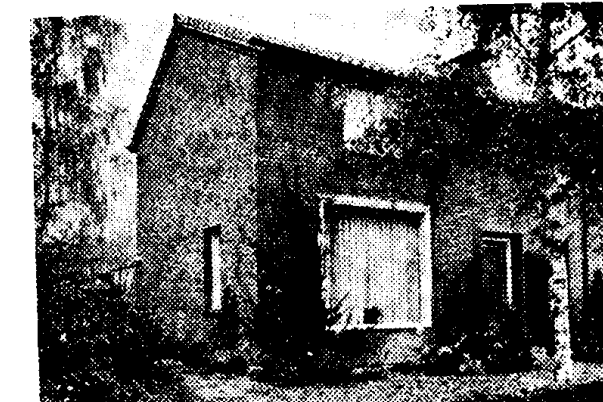
munstergeleen
Halfvrijstaand woonhuis met garage, c.v. en magazijn. Vraagprijs / 71.000,— k.k.

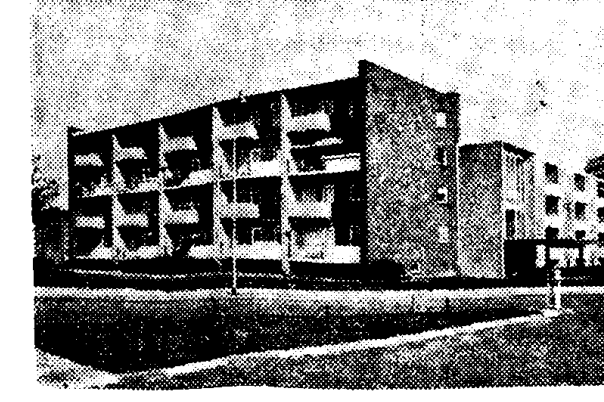
heerlen honigmanstraat
Halfvrijstaand herenhuis met c.v.
Opp. ± 1200 m2.
Vraagprijs / 252.000,— k.k.
Eventueel te huur.

munstergeleen
Vrijstaande bungalow met garage, c.v. en mooi aangelegde tuin. Vraagprijs / 150.000,— k.k.

sittard
Halfvrijstaand woonhuis met garage en 4 slaapkamers. Koopprijs / 52.500,— k.k.

sittard nabij station
Luxe flats met ruime woonkamer en 2 slaapkamers. Koopprijs vanaf / 60.000,— k.k. en Luxe maisonnettes met 4 slaapkamers. Koopprijs vanaf / 76.000,— k.k.

sittard
Woonhuis met achtergang en t-vormige woonkamer (± 33 m2). Koopprijs / 49.000,— k.k.

kerkrade
Winkel-woonhuis, front 9,5 m, diep 70 m. Vraagprijs / 110.000,— k.k.

DRS. RUIJTERS
projectontwikkeling
makelaardij onroerend goed Lid NBM

sittard · venlo · eindhoven

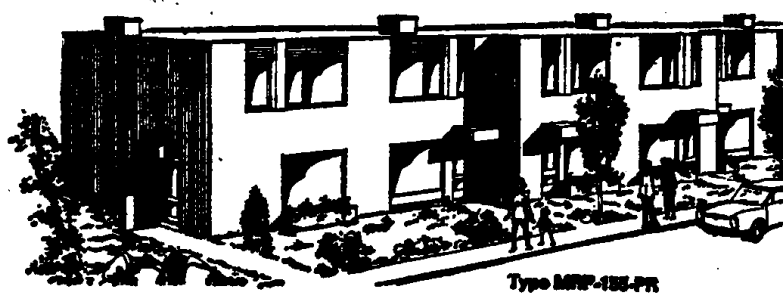
SITTARD Stationsplein 1 — tel. 04490-9151*

Lang niet alle aanbiedingen zijn vermeld in deze advertentie.
Wij zijn aangesloten bij de Beurs van Limburgse Makelaars in Onroerende Goederen (kortweg B.L.M. genoemd).
Zodoende kunnen wij u ook direct informeren over de aanbiedingen van onze collega's. Gezamenlijk zijn wij in staat u nog sneller van dienst te zijn dan voorheen.
Daardoor kunnen wij u ook een grotere keuze garanderen, alsmede een sneller en succesvoller resultaat bij het zoeken naar een voor u geschikte woonruimte.
In ons periodiek de Woning-Wijzer vindt u alle aanbiedingen. Zowel voor nieuwbouw als voor bestaande bouw.
Op verzoek zenden wij u deze graag kosteloos en geheel vrijblijvend toe.

Wilt U Uw huis verkopen?
Hier had Uw
aanbieding kunnen staan.

ideale uitgangspunten voor een goed woon-en leefklimaat.

brunssum

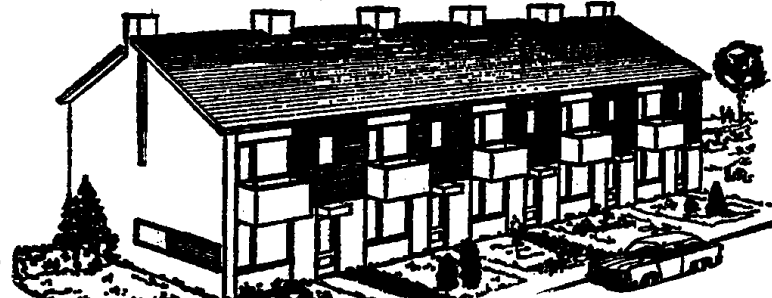
MRP-155-PR. — Middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, doucheruimte. (zie afb.)
K. f 68.350,— R. f 10.100,— E. f 7.250,—
VR-610-K1 — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, vliering.
K. f 72.900,— R. f 7.250,— E. f 7.700,—
VRP-610-PR. — Middenstandswoningen met c.v., garage of berging, doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad.
K. f 69.350,— R. f 10.800,— E. f 7.300,—

echt

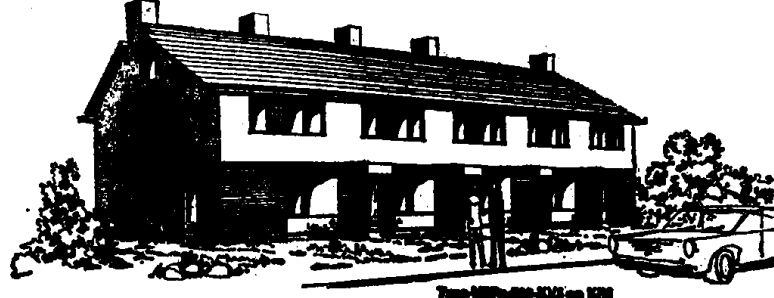
Middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, vliering.
K. f 65.150,— R. f 4.600,— E. f 6.950,—

elsloo

(persp. MRW-160-KR)
Middenstandswoningen met garage, woon/eetkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad.
K. f 61.800,— R. f 13.070,— E. f 6.600,—

eijsden

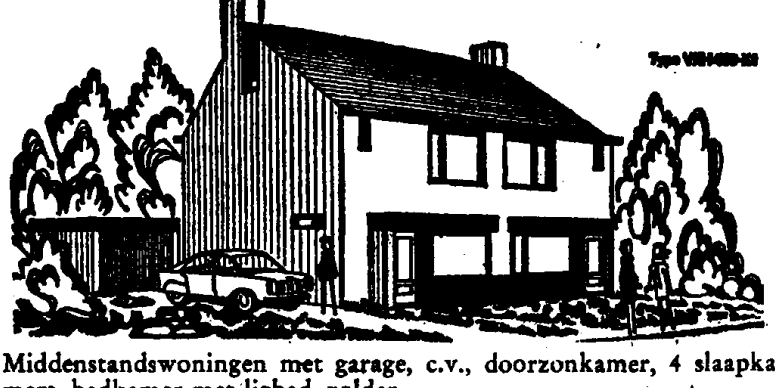
VRH-609-KR1 — Middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, zolder.
K. f 68.900,— R. f 6.550,— E. f 7.350,—
VRPe-509-KV1 — Middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, vliering. (zie afb.).
K. f 67.150,— R. f 5.450,— E. f 7.150,—

heer

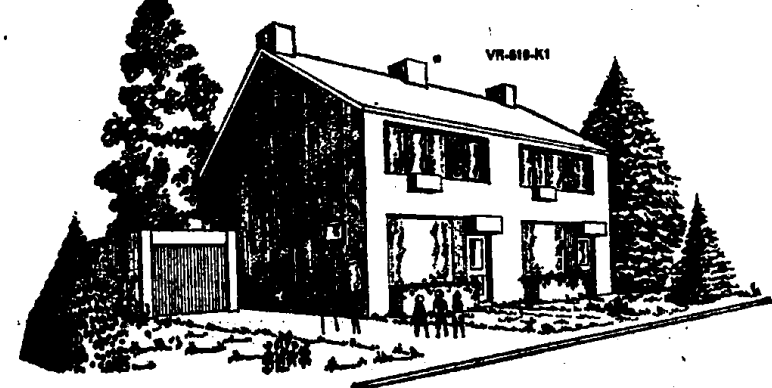
Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, c.v., L-kamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, zolder.
K. f 87.000,— E. f 9.300,—

hoensbroek

Middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, zolder.
K. f 71.900,— R. f 8.400,— E. f 7.700,—

hulsberg

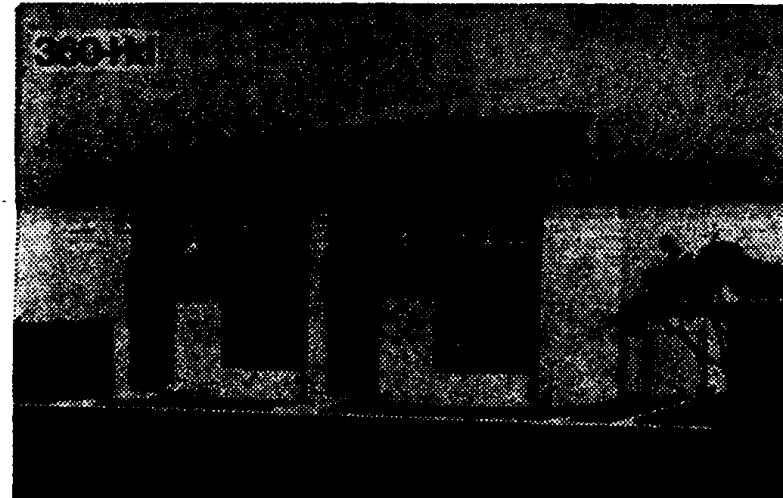
VR-610-K1. Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, vliering (zie afb.).
K. f 81.900,— E. f 8.800,—
VRH-609-K1. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, zolder.
K. f 76.800,— E. f 8.250,—

limbricht

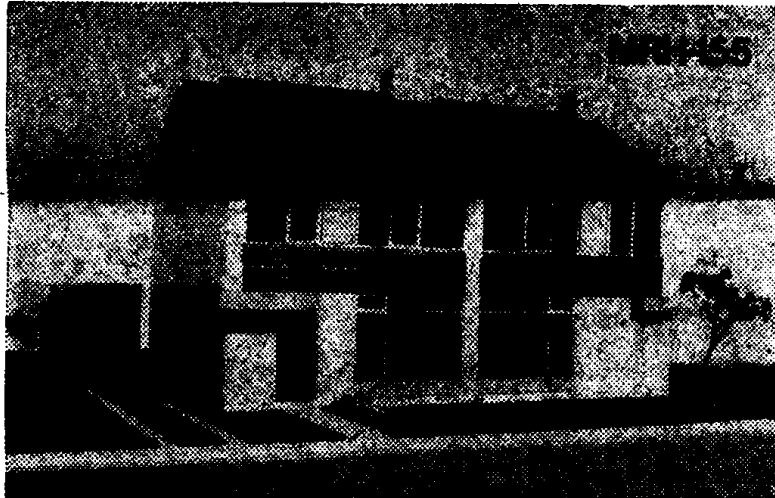
Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, Z-kamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, zolder.
K. f 58.800,— R. f 3.900,— E. f 6.300,—
(persp. SR-5)

maastricht - brusselse poort

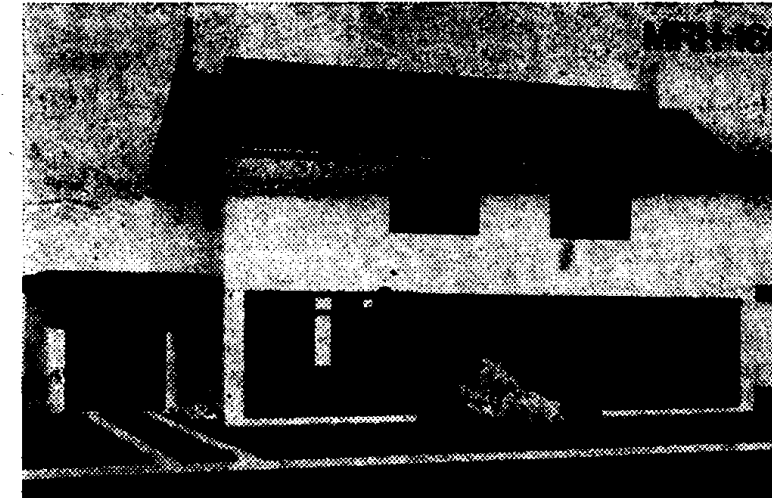
Middenstandswoningen met berging, gescheiden woon-/eetkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad.
K. f 62.000,— R. f 9.783,— E. f 6.600,—

maastricht - malberg

360-H.d. — Middenstandswoningen met garage of berging, gescheiden woon-/eetkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad.
K. f 61.950,— R. f 8.250,— E. f 6.600,—
MRH-155 — Middenstandswoningen, halfvrijstaand en in de rij, met garage, doorzonkamer, 4 slaapkamers, doucheruimte. (zie afb.).
K. f 63.250,— R. f 7.300,— E. f 6.750,—

margraten

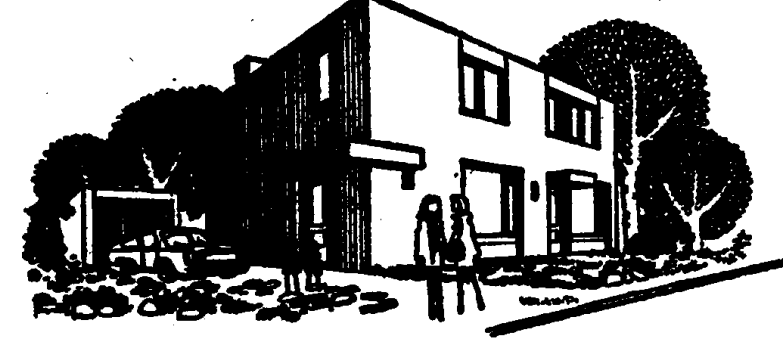
MRH-155. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, doorzonkamer, 4 slaapkamers, doucheruimte.
K. f 62.500,— R. f 2.200,— E. f 6.700,—
MRH-160. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, c.v., L-kamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vliering. (zie afb.).
K. f 74.800,— R. f 2.460,— E. f 7.900,—
MRW-155-K. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, doorzonkamer, 4 slaapkamers, doucheruimte, vliering.
K. f 62.500,— R. f 2.200,— E. f 6.700,—

munstergelen

VR-610-K1. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, vliering.
K. f 77.900,— R. f 8.300,—
VRH-610-K1. — Middenstandswoningen met garage of berging, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, vliering.
K. f 65.600,— R. f 8.400,— E. f 6.900,—
VRP-610-KV1/KR1. — Middenstandswoningen met garage of berging, c.v., doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, vliering. (zie afb.).
K. f 65.600,— R. f 8.400,— E. f 6.900,—

oiersbeek

(persp. VRH-610-P1)
VR-610-P. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad.
K. f 67.400,— R. f 4.700,— E. f 7.300,—
VRH-610-P1. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad. (zie afb.).
K. f 66.600,— R. f 5.600,— E. f 7.200,—

schaesberg

Middenstandswoningen met garage, c.v., L-kamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, zolder.
Vrijstaand: K. f 94.400,— E. f 10.200,—
Halfvrijstaand: K. f 87.450,— E. f 9.250,—

sint geertruid

SR-260-I. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, doorzonkamer, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad.
K. f 69.900,— R. f 2.960,— E. f 7.500,—
VR-509-K1. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, doorzonkamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, vliering. (zie afb.).
K. f 64.200,— R. f 5.500,— E. f 6.900,—
VRH-509-K1. — Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, doorzonkamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, zolder.
K. f 65.200,— R. f 4.600,— E. f 7.000,—

stein

Halfvrijstaande middenstandswoningen met garage, doorzonkamer, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, zolder.
K. f 69.200,— R. f 1.880,— E. f 7.400,—
(persp. VRH-509-K1)

Een eenmaal bij ons gekochte woning ondergaat, behoudens de van overheidswege vastgestelde BTW-verhogingen, tijdens de bouw geen prijsverhoging meer. Per 1 januari 1973 zal deze BTW van 14 tot 16% worden verhoogd.

In ons periodiek de Woning-Wijzer vindt u alle aanbiedingen, zowel voor nieuwbouw als voor bestaande bouw. Op verzoek zenden wij u deze graag kosteloos en geheel vrijblijvend toe.

VERKLARING:

K.: Koopprijzen, inclusief 14% BTW, vanaf
R.: Rijksbijdrage totaal ±
E.: Vereist eigen geld vanaf ±

DRS. RUIJTERS
projektontwikkeling
makelaardij onroerend goed lid NSM
sittard-venlo-eindhoven

SITTARD/stationsplein 1/tel.04490-9151*

Inzenden aan: Makelaarskantoor Drs. Ruijters
Antwoordnummer 5, Sittard
(niet frankeren, wij betalen de postzegel)

LD 2312/3012

Wilt u mij uw Woning-Wijzer toezenden ☐
Wilt u mij vrijblijvend informatie zenden over

naam

adres

plaats

telefoon

Kerstmis 1972

Het wordt stil. luisterstil
overal, als de vrede aankomt
de witte vlag over de wereld
de morgen voor overmorgen
de dag voor de dageraad
de pijn vergeten, de mond weer rood

de muren zijn geslecht
in de kogelgaten der bomen
nestelt de rode specht
de houtduif, de rustige
metselt aan de randen
van het fonteinbekken

het licht in het oog blinkender
de sneeuw glanzend, de rijp
versmolten in kristallen
verbazing. vlinders, blauwe ogen
op de porfieren wakkelende
vleugels vinden het land heilig

het wordt stil. luister als tussen
verbindingen muziek huivert
het water, koel en genezend
Siloë. het land wordt aarde
de bomen groeien groen in de hemel

geef ons heden het Woord geboren
niet gemaakt ons dagelijks Brood
pak mij vast. ik wil dit houden
kind, meisje, matrix, ouder
grootmoeders worden jong. zonen
weer vaders. de vrede in ons heeft
een nieuwe wereld
aangehaakt.

Voor de kerstdagen 10 pagina's in dit Vrijuit-gedeelte met

Een grote kerstpuzzel op

Vrijuit 2

Een nog niet eerder
verteld verhaal van
verzetman Crasborn op

Vrijuit 3

Een kerstpagina van
en over kinderen op

Vrijuit 4

Een waar maar gek verhaal
van Robert Franquinet op

Vrijuit 5

Twee pagina's gewijd aan de
toekomst van het gezin op

Vrijuit 6 en 7

Een hoofdstuk uit het boeiende
boek van Mathieu Smedts
over gewetensvrijheid en
recht, waarin Jeanne d'Arc en
Dreyfus een hoofdrol spelen,
op

Vrijuit 8

Herinneringen van Paul
Haimon aan de onvergetelijke
Godfried Bomans op

Vrijuit 9

En tenslotte de traditionele
route van het Limburgs
Dagblad door de mooiste
streken van Limburg en grens-
land met fijne verrassingen.

Achterpagina

Veel leesgenot en plezierige
kerstdagen

redactie
Limburgs Dagblad

Paul Haimon

KERSTMIS? Hoofdzaak is... dàt je het viert..!

„Als het jaar sterft, sterf ik
altijd een beetje mee”; zeg ik
wel es. Heeft u dat ook?
Als ik wandel, zie ik de
armoede in het stadspark. Het
bruine gras — de grijze zieke
takken — en ik blijf even staan
om wat op te schrijven:

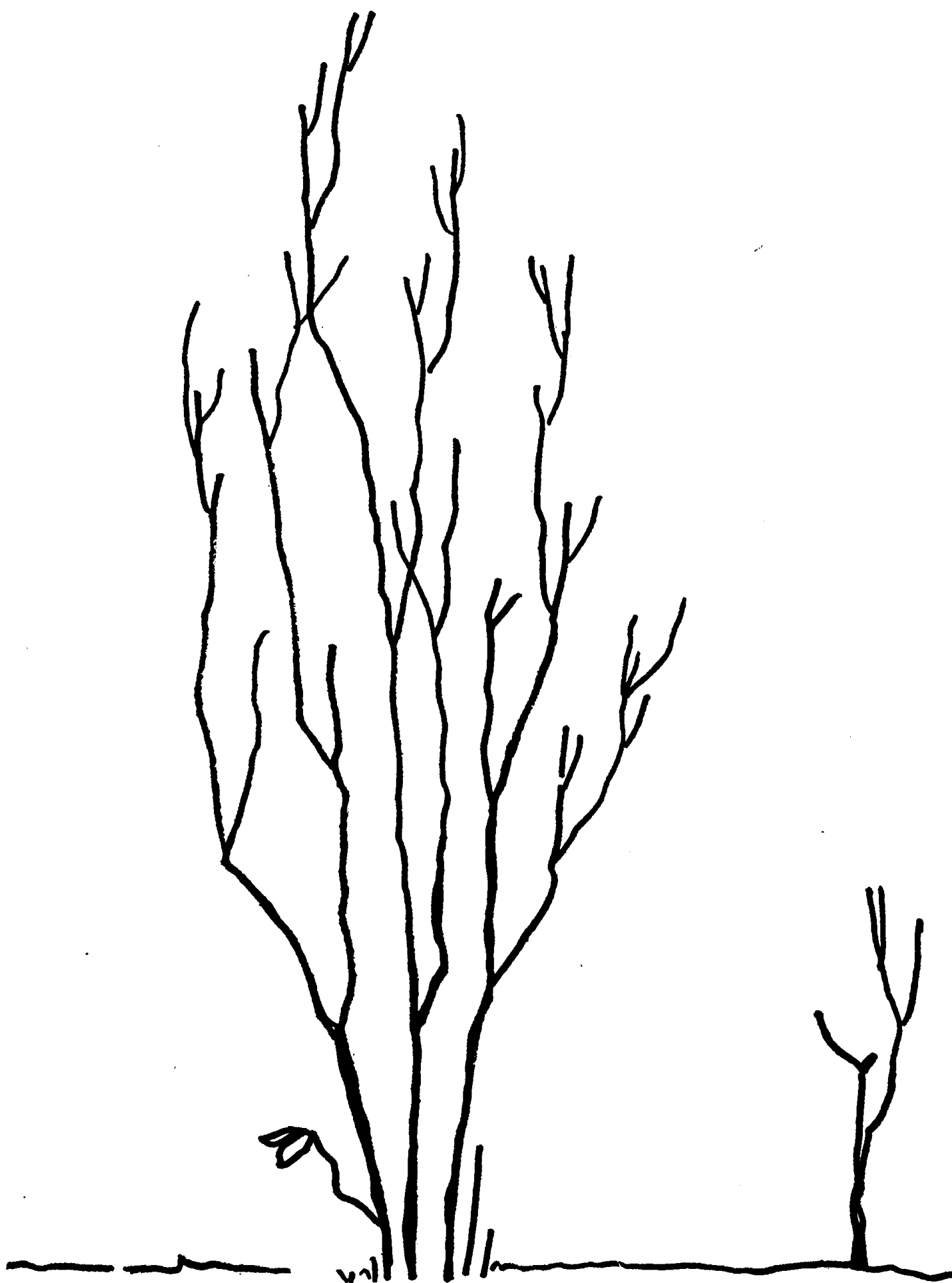
Mijn God, gij doet de bomen pijn
maar met zo'n diepe zin
in wat voor ons het einde lijkt
legt gij alweer 't begin

Het begin.
Aan het einde van een jaar
— en in de donkerste dagen.
Bethlehem.
De geboorte van het Licht.
De geboorte van de Liefde.
De spil waar alle leven om
draait.
Een grandioze reden voor een

diepmenselijk feest.
De verjaardag van de Zoon van
God.
Hoe zullen we Hem vieren?
Stil?

door
TOON HERMANS

Ingetogen rond de Kribbe?
Of zullen we achter onze
daverende Limburgse fanfares
aangaan? Dansend door de witte
dorpen in ons heuvelland?
Stel je dat eens voor?
Alles en iedereen de straat op.
Kerst Carnaval!
En iedereen het masker af!
Omdat de blijheid van het
nieuwgeboren Licht in ons

— ons voluit uit de ogen straalt.
En trompetten schetteren — en
trommels roeren.
Hartstikke eerlijke Kerstliedjes.
Stel je voor, dat de komst van
de Messias zulk een feest in
ons zou losmaken?
Dat de plechtige aanbidding
plaats zou maken voor
spontane vreugde — die onze
voeten zou doen dansen — en
onze monden zou doen zingen!

Eerlijk gezegd, zie ik dat nog
niet zo zitten. Want als het om
geloven gaat, zijn wij gesloten.
Onze houding tegenover God
bewaren we voor ons zelf.
Ieder voor zich. Verlegen bijna.
En in onze warme winterjassen
fluisteren we wat onwennige
teksten met het kind in de
koude kribbe.

Wij hebben nog niet die
geloofsvonk, die vurige
inspiratie van waarachtige
blijheid die onze ledematen in
beweging brengt en de voeten
losmaakt van de grond.
De geest mag dan wel verheugd
zijn en de mond een wat
bedeesd: Hallelujah prijsgeven;
maar de beentjes van de
vloer...?? De handjes
omhoog...?? Het bekken in
beweging??
Ho-maar! Dat gaat te ver.
Aan die zichtbare
veruiterlijking van een
dergelijke innerlijke beleving
zijn we nog niet toe.
Ik moet u eerlijk zeggen:
Ik improviseer maar wat, als

ik deze regels schrijf omdat
iemand van deze krant mij
vroeg: „Hoe vier jij Kerstmis?”.
Mijn eerste impuls was; je kunt
het vieren op allerlei manieren.
Hoofdzaak is — dàt je het
viert — en dat het je iets doet;
dat het je raakt en er iets met
je gebeurt op die grote dag van
Licht en Liefde.
Dat het niet alleen die
opgedirkte spar is en die
kalkoen bij kaarslicht.
Wat mij betreft hoeft u
uiteraard niet per se achter de
fanfares aan — (hoewel ik dat
soort openhartige
geloofsbelijdenis, dat soort
spontaan godsbesef zou
toejuichen!), maar als u vindt
dat je ook feest kunt vieren
zonder toeters en trommels en
dat een diepe stilte in je hart
een grenzeloze blijheid kan
veroorzaken, ben ik het
natuurlijk grif met u eens.
Er lopen duizenden wegen
naar Bethlehem.
En ieder kieze zijn eigen weg.
En als we aankomen, zal de een
behoefte hebben om te dansen
van vreugde; de ander zal zijn
ogen sluiten, zachtjes schreien
misschien; feesttranen. Een
derde zal alleen maar zwijgen —
bevangen door het grote Licht
en zijn sprakeloze gebed zal
klinken als een klok.
Want van waar we ook komen,
en wie we ook zijn:
Het is feest in Bethlehem!
Groot feest!
Mocht u al op weg zijn, laat
ik u dan niet langer ophouden.
Ik wens u goede reis en een
feestelijke Kerstmis.

Toon

Puzzel met de Kerst

Uw rieleksredacteur biedt u voor dat lange feestweekeinde een speciale Kerstpuzzel aan. Het is een luchtige puzzel voor jong en oud. Op dit marktplein spelen zich enkele tafeereeltjes af. Iedereen heeft zo zijn eigen probleempjes, zeker tijdens de voorbereiding van het Kerstfeest. De kerstboom moet gekocht worden, fijne cadeautjes worden uitgezocht en een speciaal menu wordt samengesteld, kortom men put alle middelen uit om een buitengewone sfeer in de eigen huiskamer te scheppen. Na dagen van jachten en rennen om alles in huis te krijgen keert de rust en de stilte bij u terug. Welk een schrijnende tegenstelling? Dat is ook te constateren bij de mensen uit het kleine hierboven afgebeeld dorp.

U ziet, dat in de tekening een aantal „spreekwolkjes“ staan die in plaats van een tekst een nummer bevatten. In totaal zijn er acht spreekwolkjes, die nog van een tekst voorzien moeten worden. Om het geheel niet te moeilijk te maken, geven wij u acht teksten, die u in het juiste „spreekwolkje“ moet invullen. Wij vragen u met deze puzzel dus: welke tekst hoort bij welke situatie. De oplossing kunt u als volgt inschrijven.

U dient wel een briefkaart te gebruiken. Daarop schrijft U: Tekst A hoort bij nummer....., tekst B hoort bij nummer....., tekst C hoort bij nummer..... enz. Tot u alle acht teksten, die van een letter zijn voorzien, in een "spreekwolkje" hebt geplaatst. De aldus ingevulde briefkaart stuurt u uiterlijk voor vrijdag 24 uur naar het Lûmburgs Dagblad, Beleidsdirecteur, Nobelstraat 23, Eindhoven. Onder de goede inschrijvingen wordt een gewinstcombinatie van 123-4567-0 uitgetrokken. U kunt daarvoor een prachtige Kerstplaat kopen, ter herinnering aan het feit, dat u in 1972 de Kerstpuzzel van het Lûmburgs Dagblad hebt gewonnen.

De teksten, die u bij een bepaalde situatie moet plaatsen, waarvan u denkt, dat zal deze meneer of die mevrouw beaamt uitroepen:

A.....Belt u alstublieft de politie...
mijn vrouw is tussen de bomen
verdwaaid.

B.....Als Kerstcadeau heb ik me zo een altijd voor onze tuin gewenst.

C.....Zullen we Fritaje die grote trommel met Kerstcadeau doen? Uit wrank voor de trompet, die de ouders van Fritaje onze zoon het vorig jaar cadeau hebben gedaan!

D.....Hierb is de laatste autobestuurder, die ik ken.....!

E.....Het kan me niet scheiden wie u bent! In dit dorp moet iedereen zijn hand uittrekken als hij van richting verandert.

F.....Je moet me beloven, dat je nu niet kijkt, want ik koop nu een Kerstcadeau voor jou!

G.....Het verig jaar deer de dankbare middenstand van dit dorp opgericht.

H.....Ik geloof, dat we ons maar eens een nieuwe wagen als Kerstdaen moeten kopen.

druit
informatie voor jongeren

Don Kiesjot

Precies een week geleden stond Don Klesjot volledig op zijn kop. De zesmansformatie Vinegar Joe bracht toen een wervelende show op de planken in Wal 3 te Sittard. Met name leadzangeres Elkie Brooks bracht de uitverkochte zaal in verrukking. Wat ons betreft mag Don Klesjot in de nabije toekomst best nog eens zo'n superformatie naar Sittard halen.

Trouwens komend weekend komt roers een heel goede pogroep naar Don Kierjet toe. Morgenavond, kerstavond, in Wal 2, een optreden van de Neder-bestroep Solution.

In ons eigen landje is Solution een begrip voor de inlander in het vaderlands pogeebeuren. Maar ook in Engeland is Solution, na een succesvolle toer aldaar in de afgelopen weken, geen onbekende groep meer.

Solution bestaat uit Willem Ennes (Piano en orgel), Guus Willems (bas), Hans Waterman (drums) en Tom Barlage (fluit en diverse saxen). Het zal hun derde optreden worden in Don Kierjet.

Hijns prima-reputatie als live-groep en hun uitstekende elpees garanderen een succesvolle kastavond in Wal 3 te Sittard vanaf half 9! Zou je op eerste kerstdag niet weten waar je naar toe moet gaan: Don

dat ze tegen een acceptabele prijs op de markt verschenen zijn. Vler pilsges minder in een weekend en je hebt er al een. Dit komt omdat de songs op gestencild papier verschenen zijn en niet op overbodig "ekstra kwaliteit" gedrukt papier, wat de prijs van songbooks in het verleden zo omhoog geschroefd heeft.

Stufa

Stufa saar voor Studentenvereniging Fatima. Stufa organiseert sinds jaar en dag een dropping op het eind van het jaar. Zo ook dit jaar, en wel op 29 december.

De staf hoopt dat deze dropping even succesrijk zal verlopen als andere jaren ook het geval was. Je kunt je nog opgeven voor deze dropping, maar dan zal je nog dit weekend een tocht naar Fatima moeten maken. Fatima is gelegen naast, hoe kan het anders, de Fatimakerk in Brunssum.

Indien je met een paar vrienden of vriendinnen in een groep wilt, dan wordt daar rekening mee gehouden. De kosten zijn f. 1,50 per persoon en na afloop is er voor iedereen een verrassing. Op 24 december vanaf twaalf uur in de nacht organiseert STUFA een jongeren nachtmis in de Fatimakerk. Er zal door een orkest van Sjeitru voor muziek gezorgd worden. Tweede kerstdag is Fatima open!!

Abisma

Vanmiddag is in het Jongeren-
centrum van de Stichting open jeugd-
werk Bleijerheide een filmmiddag
voor de jeugd van 6 tot en met 20
jaar...

Het begint om twee uur 'en de entree is een piek. Er worden onder meer films gedraaid van: Woody Woodpecker, Mickey Mouse, Donald Duck, Laurel en Hardy, en Charlie Chaplin. De films worden gedraaid in het parochiehuus, Ursulastraat 232 Kerkrade, Bleyerbedde. Wat Ahimsa betreft is er nu een programma-pauze ingetreden. Alleen de vaste avonden dinsdag, woensdag en donderdag gaan, zonder bijzondere activiteiten, door.

Inpoet

De staf heeft gemeend om dit jaar gedurende de feestdagen maar van Close-post te spreken. Voor de broodnodige rust. Het programma aan het volgend trimester zal aan de deelnemers toegestuurd worden. Belangstellenden kunnen dit de eerste week van januari in Inpost (714887). De staf wenst eenieder prettige feestdagen en een zóózálíg uíteínde.

J.A.H.

Eerder als verwacht is de jongeren-akkommodatie in de St. Jansstraat in Hoensbroek met een aantal nieuwe kursussen gestart.

De werkgroep muziek heeft voor de jongeren van twaalf tot zestien jaar een drietal disko-middagen georganiseerd.

De eerste keer dat je terecht kunt op de J.A.H. is op tweede kerstdag 26 december; van drie uur tot half zes wordt je de kans geboden eens

flink op de dansvloer uit te leven. Oudejaarsdag en 7 januari kun je naar de J.A.H. gaan om er naar goede muziek te luisteren en te dansen. De entree voor de middagen bedraagt drie kwartjes.

Odessa

W e hebben vorige week reeds uitgebreid aandacht besteed aan deze Heerleense popformatie t.g.v. hun optreden op Sjelstr. De groep blijft er echter voor zorgen dat ze in de publiciteit blijven. Deze keer vonden we in onze brievenbus het geweldige goed verzorgde blad van de fanclub Odeassa.

Een originele omslag bedekt een inhoud waarin het ontstaan van Odeassa, de ontwikkeling van hun muziek en eigen stijl en een biografie van de leden van de groep beschreven staat.

Voor mensen die geïnteresseerd zijn in dit blad: je kunt het bestellen bij Jo Smeets, Berenburgstraat 3 Voerendaal. Het is best de moeite waard!

Boerderij Geleen

Voor de enkeling die het nog niet weet: vanavond en morgenavond diskie in de Boerderij. Tweede Kerstdag begint om drie uur met optreden van de protestzanger Armand. Armand die na het bijzonder geëngageerde nummer „Ben ik te min“ wat in de vergeeteldheid is geraakt, heeft onlangs een goede elpee gemaakt, die de titel luidt de la Paix meekregen heeft. Met deze elpee, waarop volgens Armand himself zijn beste en mooiste nummers staan, hoopt hij zijn come-back in de wereld van de lichte muziek te maken.

Armand is geen zanger die het moet hebben van bomvolle zalen of een laaiend enthousiast publiek, maar die des te beter uit de verf komt voor een klein en aandachtig publiek in een sfeervolle ruimte. De kaarten voor het optreden kosten in de voorverkoop twee gulden en aan de zaal tweeënfijftig.

Woensdag is de Boerderij de hele dag gesloten.

Donderdagavond kun je voor noppes terecht om een leuke film, afspelende in de kerststof te zien.

Mochten er in deze vredige kerstdagen nog mensen zijn die met juridische problemen rondlopen, dan kunnen die, gratis, advies inwinnen in de Wetswinkel van de Boerderij op vrijdagmiddag.

Kerst-in

Kerstmis heet een feest te zijn, dat je in groepsverband dient te vieren, met het zinslof zijn.
Helaas! Niet alle mensen in staat om kerstmis in familieverband te beleven! We kennen ze allemaal; ouden van dagen, jongeren zonder goede ouders, vrijgezellen en ga maar door.
Juist in deze dagen drukt de eenzaamheid een stempel op de vreugde van deze mensen. Het is fijn te weten dat er organisaties zijn die hier rekening mee houden.
Een van die organisaties is het S.O.S. uit Heerlen, organisator van een Kerst-in op eerste kerstdag in Heerlen en stadsgedeelte.
Maar naast de eenzame mensen wil men de Kerst-in ook openstellen voor jongeren die er tijdens de eerste kerstdag „uit willen”. Voor hun zijn bepaalde hoeken opgesteld waarin men kan lezen; spelen, waar de discotheek draait en drank te

verkrijgen is. Dat allemaal verpakt in een gezellige kerst sfeer. Deze "instuif" gaat er van start om 10.00 uur 's morgens en tegen elven 's avonds wil men er mee stoppen. Voor nadere informatie kun je terecht op de Laanderstraat 37 of bel het S.O.S., tel. 045-716888.

Gejem

Voorheen was het Trefcentrum Gejem, nu is het sociëteit Gejem. Na een grondige verbouwing van Gejem (Molenberg Heerlen) die meer tijd in beslag heeft genomen dan aanvankelijk gepland was, heeft het bestuur van het centrum gemeend om ook de doelstelling van Gejem te moeten veranderen. Gejem zal in de toekomst gericht zijn op jongeren in de leeftijdsgroep van 16 jaar en ouder, met nadruk op ouder."

Di't betekent: geen disco die keihard aanstaat, maar een pick-up waarop rustige, sfeervolle muziek gedraaid wordt. Geen tafelvotbalspel of flipperkast, maar een ruimte waar je kunt lezen, discussiëren enz. In de toekomst is een verplichte lidmaatschapskaart nodig, die gratis bij de kassa te verkrijgen is om 'brinnen' te komen.

Gejenn, nieuwe stijl, gaat tweede kerstdag open. Je bent van harte welkom.

Als slot

Vermelden we eerst even ons adres:
Tjeu Seeverens en
Werner Sieben,
Rennernigstraat 14
Heerlerheide,
tel. 045-213292.

Vrij 3 UIT

naar ondergronds na. Transport verliep prima. Moflen zijn afgevoerd naar Kessel.

99 Waarom dat hol? Het leek ons een goed middel om te verduyden, om niet langer te hoeven zuieren met ons tot dusver zo mobiele krijgsgesangen-kamp. De uitstekend gecamoufleerde kuit was goed verdedigbaar. En bovendien zo ingericht, dat je met weinig mannen veel moflen kon bekraken: zij lagen op stro, bijeen in een grote ruimte. Die was door middel van een eenpersoons doorgang verbonden met een betrekings-compartiment. Nooit konden twee man tegelijk door die opening. Een paar KP-ers waren in staat de zaak onder schot te houden, de anderen konden worden afgelost. Een cernitifig hol, zo op het eerste oog. Keurig weggevoerd in een klein dal en gerentileerd met kachelpijpen. Het toegangsluik was voor niet ingewijden onvindbaar. Maar het duurde niet lang, en het begon op het voorportaal van een graf te lijken. Het primitieve ventilatiesysteem was niet bij machte de luchtverversing op peil te houden. Laten en ander ongedierte begonnen hun werk te doen. Een krijgsgesangen kreeg riektyfus, de anderen zaten onder de zuieren. Als ze zich niet jeukten of hun huid helemaal openkrabden, lagen ze er apathisch bij. Geneesmiddelen hadden we niet. Het was rochtig en heel tegelijk. Alleen 's nachts kon worden gelucht en geluid en naar de latrine gegaan. Totdat ook dat niet meer kon. Want de ring van het front sloot zich nauwer om ons heen en de bossen wemelden van de Duitsers, die zich of verscholen voor de geallieerden, of plunderend rondtrokken of — wellicht naar ons op zoek waren. En het moment bleef niet uit, waarop onze mannen er de brui aan gaven. Ze lieten ongebluste kuit haken in het dorp. En daarmee was het duidelijk, wat zij ten einde raad van plan waren. Onze bewakers was weinig menswaardig meer overgebleven. De aalmoezenier, zeer ongerust, lichtte mij in.

De situatie leek onhoudbaar en de wapens stonden op scherp om heel die vermaledijde, verbluisde, apathische moflenroep om zeep te brengen. Een graf was niet meer nodig. Daar lagen ze al in. Het reukte, dat weet ik nog. We vergaderden in het gras. En de kalk stond klaar.

Uit: lang heeft Sjaak moeten wachten voor het leven van de gevangenen. Wat hij letterlijk heeft gezien, weet hij niet meer. Hij kent nog wel de argumenten. Een Limburger kan toch niet doden in een kuit, die moet hij hebben. Zoude we kan überhaupt zomaar een meeneerschieten? Het is oorlog, maar soldaat zal er moed mee hebben en een regelrecht gevecht van tegenstander om te leggen. Maar dat is een andere situatie. Hier bij de kuit hebben we te maken met mensen, die het plan niet meer hebben om te doden, die met hun zuieren en hun typhus en hun dodelijke vermoeienheid vernederd en in hun smerige onderbroek staan te sidderen. Het zijn geen Duitsers meer, maar schlemielen, die ergens nog een huis en een gezin hebben. Ze ze op een rij, kijk ze aan. En dan je dan te schieten, alsof het niks kost? Goed, schiet maar. En over tien jaar staan we hier in vredesdij. Want naar een massagraf wordt je heengedreven, als je er zelf schuld aan bent. En Sjaak zei ook: „Wat zouden we ons in deze laatste dagen van de oorlog nog op de hals halen? Hoe moeilijk was de executie van de SS-ers niet? We waren daar toch kapot van? Natuurlijk, we zullen ons later gemakkelijk kunnen vrijpleiten voor deze „inzee“. En geen haan behoeft er naar te kraaien. Maar wij zullen er wel wakker van liggen met een bonzend schuldgevoel, jarenlang. Daar passen we toch zeker voor? Bovendien — niemand van deze Duitse krijgsgesangen is schuldig aan de dood van een KP-er“.

De Duitsers kregen gratie. De kalk werd afgevoerd. De verzetslieden beten door hun laatste zure appel heen. Twee weken nadien konden zij hun krijgsgesangen overdragen aan een Engelse patrouille, die stormverbaasd was over dat gekke tafereel van verloorde moflen en even verloorde „partisanen“. Ze kwamen uit de grond en dat was helemaal om je te beschouwen. Toen de Tommies hoorden, hooieng dat merkwaardige gezelschap had onderworven, hoezeer de gevangenen eigenlijk hun bewakers hadden gekneveld en welke orfen het had gekost om in de bossen van Baarlo de Conventie van Genève na te leven, toen begrepen ze niet waarom die moflen niet waren doodgeschoten. Dat had toch best gekund? Dat was toch de gemakkelijkste oplossing geweest!

Kopie van 1972

ET VERZET in de oorlog heeft merkwaardige incidenten gekend, die in de geschiedschrijving niet of nauwelijks worden aangeroerd omdat ze weinig betekenis hebben gehad voor „de grote lijn“ en van geen invloed waren op „het logisch verloop“. Een van die incidenten had plaats in de bossen rond Baarlo, waar een groep KP-ers en OD-ers zich zelf opscheepten met een flinke groep Duitsers. Met die „kerels“ wisten de verzetslieden eigenlijk geen raad. En terwijl de oorlog op zijn hevigst was, de concentratiekampen op volle toeren draaiden, moorddadige represailles aan de orde van de dag waren, discussieerden Limburgse verzetsstrijders weken lang, in de bossen, in een ondergronds verblijf, over de vraag: „Wanneer zult gij doden?“. Ondertussen sjouwden zij rond met gevangenen van wie zij zich gemakkelijk hadden kunnen „ontdoen“. Een vreemd verhaal eigenlijk, dat nog maar weinigen tot in details kennen. Pierre Huyskens heeft het opgetekend uit de mond van twee mannen die er bij waren. Jacques (Sjaak) Crasborn uit Heerlen en Jacques Segers uit Blerick. Crasborn vertelt, Segers licht toe en vult aan. Hun relaas zou men anno 1972 het verhaal van de „anti-helden“ kunnen noemen.

99 Onze mannen waren hez. Hun weerstandsvormen was op. En ze beseften duidelijk in een situatie te verkeren, die hen bepaald niet als helden de geschiedenis van het verzet zou binnenvleiden. Het was eigenlijk om je tot te lachen — dat een stel potige KP-ers en OD-ers, die bewezen hadden voor geen kleintje verraad te zijn, met gerangen genomen moflen rondkropen door de bossen van Baarlo. Terwijl de bevrijding hoorbaar was genaderd. Maar zij was n t niet bereikbaar. De Tommy's werden vervloekt, omdat ze van Meyel uit niet wat dichterbij kwamen om het zoette Duitsers vakbekwaam over te nemen. En de Amerikanen konden ook de pest krijgen, omdat zij bij Susteren of waren vastgelopen of zich behaaglijk, voor een rustpauze, hadden genesteld. Nog altijd dreigde rond Baarlo en Kessel het gevaar van de SS. Dat gaf ons het gevoel onsmgeld te zijn. Je hoorde de Tigers ratelen en de kanonnen dreunen. Was het even stil, dan kwam er wel weer een alarmrend bericht van de KP-leiding of van de boeren. Dan trokken die van ons maar weer een eind verderop, hun moflenbut onder schot houdend. Dat was het tweede probleem: de zijwachtige gerangen, die ongeschijntlijk met zich lieten sullen, onder wie t ch het een en ander broeide en die wel eens in opstand konden komen en er van door gaan. Goed, er waren mannen onder, kerels die koest waren gemaakt, handlangers die de kwade voornemens van hun Reichsgeossen aan de leiders van het escorte meldden — maar daardoor werd de sfeer er ook niet beter op. Zulke berichten verhoogden de spanning en nervositeit. Een van de moflen was er al vandoor gegaan. Hij had kennelijk de rijksweg Kessel-Baarlo bereikt en zou ongetwijfeld alarm slaan. Wat dan? En het derde probleem waren de bossen zelf. Je zat er goed in verscholen. Hun uitstekende en hun ondoordringbaarheid moesten voor de vijand onheimisch zijn, vooral als hij kon vermoeden op partizanen te stoten. Maar de bossen waren ook nat, striemend en deprimerend. Oktober en november 1944 waren geen beste maanden; het regende vaak. En de rochtige herfst miste zijn uitwerking op de KP-gemoederen niet. De hele dag in de buitenlucht, je schuilhouden onder het irriterende struweel, letten op de gevangenen, 's nachts onder dekzeilen of in een schaapskooi proberen te slapen, veel honger, weinig drinken en het besef omtrent het zinloze, het krankzinnige van dit hele avontuur: het was alles bij elkaar meer dan voldoende om het moreel te knakken.

Ze wisten bovendien waar zij warm en behaaglijk konden onderduiken, uitslapen en eten. Als ze die rotmoflen maar kwijt waren. ... En hoe raak je die kwijt, als je ze niet aan de berijders kunt overhandigen? Er is maar een manier: je schiet ze allemaal kapot.

Met dat gevoel onder zijn mannen kreeg de Limburgse KP-leider „Sjaak“ (Crasborn) te maken, toen het geallieerde bevrijdingsoffensief in het najaar van 1944 in Midden- en Noord-Limburg stagneerde. Het was de bedoeling geweest de bevrijders een handje te helpen. De KP-ploegen van Midden- en Noord-Limburg, van Maas en Waal en van Schijndel zouden in een gecombineerde operatie proberen aan Duitse wapens te komen, toen het wegens het opringende frontgebied onmogelijk was geworden wapens voor het verzet te droppen. Met het kraken van opslapplaatsen en het overvallen van kleine groepen terugtrekkende Duitse militairen, zouden de KP-ers trachten hun eigen schietgereedschap te voorzien, ten einde daarmee in het voorland van

de bevrijding de geallieerden goede diensten te bewijzen door het beschermen en bewaken van belangrijke gebouwen, het ontregelen van voor de vijand strategische spoorwegknooppunten en het behouden van objecten die voor een snelle, verdere bevrijding noodzakelijk waren. Half september betrokken de geconcentreerde KP-groepen hun hoofdkwartier op de (voormalige) „Boekenderhof“ in Baarlo. Daar werden de eerste Duitsers overvallen; vier bejaarde en door de oorlog dodelijk vermoeide krijgers, die bij de hof hadden aangeklopt om eten en onderdak. Zij waren, piprokend, geeuwend na de stevige maaltijd, de benen behaaglijk gestrekt en zonder enige aandacht voor hun wapens, een gemakkelijke prooi voor de „partisanen“ die hen vanuit de deel overvielen. De Duitsers zijn vermoede-

door Pierre Huyskens

delijk opgelucht geweest, dat zij als gevangenen van het verzet de oorlog konden uitdienen. De karabijnen, de 4 handgranaten en het ene pistool die bij deze eerste gemakkelijke actie werden buit gemaakt, inspireerden de KP-ers tot steeds driestere overvallen. Een Duitse vrachtwagen — geladen met levensmiddelen en duizenden sigaretten — werd bij Kessel-Hout onder vuur genomen en de borm in geschoten. De bemanning van de wagen werd gevangen genomen: een Duitser was gewond en werd met een kruiswagen naar de Boekenderhof getransporteerd. Na een paar dagen was het kippichot achter de boerderij een waar gevangenenkamp: 28 man, onder wie elf „Fall-schirmj ger“ (Hitlers gevreesde commando's) moesten worden bewaakt. De op hen veroverde krijgsbuit was aanmerkelijk: mitrailleurs, machinepistolen, pantservuisten,

den behandeld overeenkomstig de Conventie van Genève — was het parool. En dus werd er, nog dieper de bossen van Baarlo in, een nieuw groot kamp gebouwd.

99 Je zou het een stomp-zinnige operatie kunnen noemen, het overvallen van Duitsers als het alleen maar gaat om hun wapens. Want wat doe je met de kerels zelf? We hebben ons dat vooraf wel degelijk gerealiseerd. Geen moment is het aanvankelijk bij ons opgekomen hen te doden. We zouden hen beschouwen als krijgsgesangen en hen overdragen aan de berijders. Maar juist zij lieten op zich wachten. En ze hebben ons zwaar op de proef gesteld. Van hun snelle opmars in september, was eind oktober niets meer over. En van een spoedige overdracht van de gevangenen, waardoor wij de handen konden vrijkrijgen voor het voorgenomen karwei, kon geen sprake zijn. De KP-ers werden tot kampbewakers gedegradeerd, tot moflenbeschermers zelfs. We moesten hen te eten geven en in zo menswaardig mogelijke omstandigheden laten leven. Lange tijd waren wij het er over eens, dat we zo moesten handelen, onze ergernis over de situatie maar voor lief moesten nemen en ons moreel besef dienden hoog te houden. We waren misschien voor de buitenwacht — en wij zijn wellicht voor het nageslacht — een avontuurlijke club geweest, die nogal wat durfde en plezier had in het gevaar. We zaten echter geregeld in angst en we

DIE KUIT
DIE ONZE
GRAF

hebben vaak gebeden. Iedere operatie begon met gebed. De aalmoezenier (kapelaan Jansen) heeft heel wat bidstonden geleid. Biecht en communie waren steeds het begin van een hachelijke opdracht. Dat sterkte ons en gaf ons moed. Dat hield ook het moreel hoog. De vraag of we mochten executeren werd steeds voorgelegd aan Oom Leo (de toenmalige secretaris van de Roermondse bisschop, J.L. Moonen). Na diens arrestatie in 1944, moest de aalmoezenier in overleg met ons over leven of dood beslissen. Zo'n beslissing viel, nadat twee SS-ers kams hadden gezien in onze gedelederen te infiltreren. Het tweetal had bij verschillende boeren laten weten zich bij de partizanen te willen aansluiten en zich heel betrouwbaar voorgedaan. Niet wetend wat voor vlees wij in de kuip hadden, hebben we hen op een afgesproken adres gevangen genomen en bij onze hap ingeleijfd. Al gauw gaven zij zich

bloot: zij begonnen de boel op te ruimen en het verzet tegen ons te organiseren. Ze werden scherp in de gaten gehouden. En op een gegeven moment zagen we het ruimen-bloedmerk op hun arm: SS-ers! Ze vielen toen snel door de maand, bekenden wie zij waren en wat zij kwamen doen. Wat moesten we? Hen laten gaan soms? We konden ook niet het risico nemen dat ze als bekende geheimagenten de krijgsgesangen tegen ons zouden opzetten. Dat zouden ze blijven proberen, ook als we hen gratie verleenden. Ze zijn dus ter dood veroordeeld. En de aalmoezenier heeft hen in hun laatste uur bijgestaan. We formeerden een executiepeloton van zes man — een drama op zich — want niemand wilde er aan. Het moest. Ergens in de bossen van Baarlo hebben we de twee ter dood gebracht. Het was verschrikkelijk: eerst het delven van de graven, toen de executie zelf. Zes schoten en het was ge-

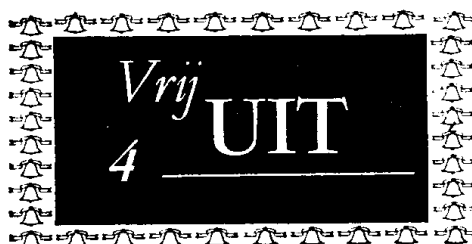
beurd. Maar we waren er kapot van, dat verzeker ik je. Zie je — we hebben gedood. Maar niet nodeloos. Nodeloos zou het zijn geweest, als we de andere krijgsgesangen hadden afge-maakt, ook al werkten ze ons nog zo op de zenuwen, ook al ging die hele bewakingsgroep er onder door. Maar toen de executie van die twee SS-ers was uitgewerkt, toen de lamdelendige berijders nog langer nitbleren en een mof er nog van door ging ook, begonnen velen van ons zich toch af te vragen of het niet beter was het hele stel te liquideren. Op een gegeven moment vertrouwde een wanhopig geworden aalmoezenier me toe dat de toestand niet langer houdbaar was. Waarmee hij wilde zeggen, dat het moreel het had begeven. De mannen wilden van die moflen af en terug naar hun duikadressen, weg uit die vervloekte bossen.

Crasborn vertelt nauwkeurig, foto's, tekeningen en situatieschetsen in de hand. Segers licht toe en vult aan. Zij tonen een stapel bladzijes waarop wachtcommandant „Paul“ (Wemering) met potlood verslag heeft gedaan van de omzwervingen met de gevangene Duitsers. Paul rapporteert de hele ellende in sobere woorden. Een paar citaten uit zijn wachtrapport, dat begint op het moment, waarop besloten is een ondergrondse schuilplaats te maken om tenslotte dan maar onvindbaar te worden en letterlijk van de aardbodem te verdwijnen. Rapporteur Paul aan leider Sjaak: „Aangevangen met bouw schuilkelder. Tot 10.55 uur rustig gewerkt. Daarna alarm. Harry van de OD komt nog waarschuwen, dat er een mof is ont-snap. Alle belangrijke punten worden afgezocht, echter zonder resultaat. Later blijkt dat de kerel de rijksweg heeft berijkt (hi schrijft het met een lange ij) en waarschuwing alarm zal maken. Daarna alles als levensmiddelen. Om 13 uur sein tot afmars gegeven. Binnen door de bossen naar de rijksweg Helden-Kessel. Met 5 man tegelijk in linie er over en daarna tot de rand van het bos Kessel-Eik. Om 23 uur in colonne over sluis van afwateringskanaal. Daarna kwartier gemaakt in lege schuur. Zaterdag 28 oktober: 6 uur, met hele stel in kreupelhout verscholen tot 18 uur.

Daarna onderkomen gezocht voor de nacht in lege schuur. Om 20 uur met 3 man als Duitsers vermoord de omgeving verkend tot rijksweg Roessel-Meyel. Langes hele weg inkwartiering van moflen. Zondagochtend 29 oktober, 1 uur aangekomen in het kamp. Daar bericht ontvangen van de Professor (een zee-stedelijke en contactman van de KP). Om 3 uur vertrokken naar Koningsslust. Van daaruit bericht en bloed gestuurd naar het kamp. Om 17 uur ontmoeting en bespreking zee-stedelijk leider KP. Ontvangen voor eventuele betaling 800 gulden. Later van B. r 2000. Wachten nu op bericht voor vertrek. De nacht verliep rustig.

Maandag 30 oktober 7 uur. De gehele nacht doorgebracht in de buitenlucht. Weinig eten. En slecht weer. Stemming onder de moflen is slecht. Ik word door een van de tammende gewaarschuwd dat op de terugweg (naar het kamp) een poging wordt gedaan te ontvluchten. Terwijl Paul rapporteert en met zijn escorte door de bossen dwaalt, wordt met man en macht gewerkt aan de onderaardse schuilplaats. Als hij met zijn mannen en gevangenen arriveert, is „het hol“ niet gereed. Opnieuw moet hij met zijn morrende en uitgehongerde stoet de bossen in. Pas op dinsdag 7 november kan hij melden: 19 uur: gevangenen overgebracht van kamp De Sluis

„Kerstmis is niet voor een boom op te zetten”

Ongeveer 300 kinderen van de basisschool van Spelholzerheide hebben een bijdrage geleverd voor deze kinder-Kerstkrant. Eerlijk en spontaan hebben zij opgeschreven wat zij van Kerstmis denken. Er zijn charmante zienswijzen uit de bus gekomen. Voor de meest geslaagde uitlatingen hebben wij een plaatsje op deze pagina ingeruimd.

Bij de viering van het Kerstfeest denken de meeste kinderen nog altijd aan het krijgen van kadootjes en aan het gezellige feest binnen het eigen gezin. De wens om kadootjes te krijgen werd voornamelijk geuit in de eerste tot en met de derde klas van de basisschool. Vanaf de vierde klas gaat men ook aan andere kinderen denken, die kleinere kadootjes dan zijzelf krijgen en dat vinden zij toch wel heel erg. Men ontwikkelt hierbij zelfs een eigen filosofie over het Kerstgebeuren.

Elementen van het Sinterklaasfeest, het Paasfeest en het Kerstfeest horen volgens veel kinderen bij elkaar. De Kerstman komt bij lieve mensen met zeven dikke zakken, terwijl de stoute mensen niets krijgen. De paasgedachte wordt uitgewerkt in een verhaaltje over Jezus en de 12 apostelen, die samen aan tafel gingen. En men moet iedere zondag naar de kerk gaan, als je dat niet doet ben je een jid.

Tussen de vele wensen door om kadootjes te krijgen, is toch een zekere blijheid te bespeuren. Een blijheid, die dieper gaat dan slechts de verrulling van de wensen. Het kind rolt onberust aan, dat er met Kerstmis toch iets bijzonders gaat gebeuren. Zij bewegen nu al een beetje van de intentie van het feest: „Vrede op aarde”.

Got is lief
ik krijg een bal
ik krijg een pop
ik krijg een bel
ik krijg een doos
got moet weg
de kersboom opgezet
ik kijk naar de kerstboom
kijk papa kijk mam
de kersboom is mooi
mama de kersboom is lief
papa de kersboom is lief
papa kijkt ook
mama kijkt ook
waar is got
got is bij mij
wat doet got
got kijkt in huis
wat ziet got
got ziet mij
got ziet vader
got ziet moe
ik ben lief
moe is lief
vader is lief

Angelique, 6 jaar.

Ik eet de kerstboom op
mmmmmmmm
Ik krijg een trauwpop met kersmuis.
Ik eet de kersboom op
mmmmmmmm.....
en dan ga ik naar bed.

Sonja, 8 jaar.

naar de kerk gaan
kadootjes uitpakken
kersboom opzetten
kersbollen aan de kersboom hangen
lintjes aan de muur hangen.

Theo, 8 jaar.

Pijl en boog
Ik krijg met kersmis een pop
ik krijg met kersmis een ijs
ik krijg met kersmis een pop
ik zeeg met kersmis een liet
ik ga dan een winkel een ijs eten
ik vin de jesus liet

John v. Kan, 6 jaar.

Ik vind kerstmis een leuk feest
jesus is dan geboren. In bethlehem
is jesus geboren
men moet elke zondag naar de kerk
gaan
als je dat niet doet, ben je een jud
Jesus was met 33 jaar gestorven
er waren ook mensen die zeiden dat
jesus
geen god was. Maar hij was wel een
god.
Hij ging naar armen mensen.
Jesus had 12 apostelen.
Op een keer ging hij met 12 apostelen
aan tafel zitten. Hij sprak neemt
en drink hiervan want dit is mijn
(lighaam) lichaam.
Ik vind daar gaat het zich niet om
je hoeft
helemaal niet het kribje en de
kerstboom
op te zetten. Sommige mensen doen
dat niet
Als jesus geboren is (noemen) noem
ik het kerstfeest.
Men krijgt mooie kadeatjes.

Moniek Soomers.

Ik doe de kersboom versieren
En als ik uit mijn bed kom
Zie ik een kado en een bord met
snoep.
En ik bid voor jesus voor de krip.
En ik vind kersmis zo mooi
Want die krip vind ik het mooiste
Maar de kersboom vind ik ook mooi
en ik heb een kalender
en als ik een deurtje op maak
dan zit schokola in
en dan zie ik een huis van schokola.

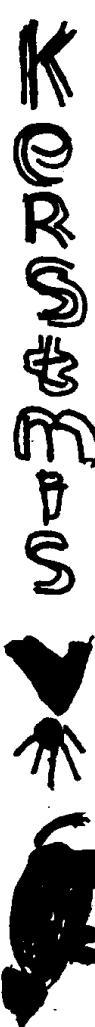
Marjo, 8 jaar.

Ik maak pret in de sneeuw
vader ziet jop
de sneeuw gaat weg
got gaat naar de hemel
als het jesus word geboren
ik wil met een rendaan spelen
got en marieja

Yvo, 6 jaar.

met kersmes kreigt een bort
jeeses is de magtige
ik krijg een kapstok
ik krijg fijn eeten
ik zing een liet
ik zet de kersboom

Martin, 6 jaar.

Hoe men kerstmis viert

Kerstmis is een belangrijk feest.
Dan gaan de mensen allemaal de
kerstboom opzetten dat doen ze
al een paar dagen van te voren
Kerstmis is voor de mensen altijd
een verrassing. Dan doen allen
mensen een cadeautje bestellen
aan de kerstman. dat doen niet
allen mensen. bijvoorbeeld arme
mensen uit arme landen.
Die viert geen kerstmis die zetten
geen kerstboom op die krijgen geen
cadeautjes. Die krijgen niks
Maar die viert toch kerstmis
Alleen zonder kerstboom en cadeautjes
Cadeautjes krijgen is toch mooi
Rijke mensen krijgen toch
meer dan arme mensen.

Vele mensen denken dat kerstmis
het feest van de kadootjes is, of het
feest voor de winkeliers. Maar dat
is niet waar. Kerstmis is het feest
van de vrede. Jesus is toen namelijk
geboeren. De kinderen zitten zich te
verheugen voor de kadootjes. Maar
ze zitten zich niet te verheugen
voor het feest van de vrede. Bij
rijke mensen krijgen de mensen en
de kinderen grote kadoos, maar bij
de arme mensen krijgen de kinde-
ren geen of kleine kadoos.
Maar als ze kerstmis met kadootjes
viert, dan zou ieder kind evenveel
moeten krijgen. Maar ze kunnen de
ouders niet verplichten dat ze hun
kinderen bv. niet meer dan tien
gulden mogen geven met kerstmis.
En mensen die bijna geen familie
hebben en allen thuis zijn, die krij-
gen ook geen kadootjes.

Sommige mensen willen met kerst-
mis helemaal geen kadootjes omdat
ze van kerstmis geen pakjesdag wil-
len maken.

De mensen maken wel een kribje
met een paar mannetjes erom. Maar
dat doen ze alleen maar voor de
gezelligheid. En ze zetten een kerst-
boom op met een paar lichtjes erin
en een paar van die rare bollen en
zo'n punt erboven op.

En dan eten ze maar lekker. Dat
zouden de mensen in Vietnam veel
beter kunnen gebruiken. De kinde-
ren in Vietnam krijgen geen ka-
dootjes. Maar niemand doet dat.
Dan zeggen ze dat kerstmis aan het
bederven is.
Dan moet ik huilen.

(leerling van de zesde klas).

ik wil een pop
got is lief
got heeft feest
jees is lief
ik zin een liet
ik hep de kersboom
jees wort gubooru
ik wil broekpak
ik wil een kabauter
ik wil een hele mooie vlinder van
plastic
ik wil een hele mooie zou van
plastic
ik wil een boek
ik wil een leertafel

Miriam, 6 jaar.

Hoera hoera het is kersmis
Moeder zij hier in de straat wonen
maar alleen lieve lui.
En daar komt de kerstman al aan
met zeven dikke zakken nog wel.
De kerstman op een slee met zes
paarden er voor en dan maar ju.
Maar wat is dat de kerstman rijdt
door.
Toch geen lieve lui maar wij dach-
ten van wel.
Verkeerd gedacht zegt Piet. Een
stoute kerstman.
En dat was dat.

Tarcisio Wings.

Kerstmis is iets moois
waar je je op kunt verheugen
kerstmis is iets moois
dat je nog lang zal heugen
met kerstmis is iedereen blij
maar is dat ook overal zo?
nee, alleen in de rijke landen
armen vergeten we gewoon
en dat is niet eerlijk
armen zijn ook mensen
en die hebben ook wensen
dan laten wij dit feest vieren
met alle mensen van de wereld
dan zijn we allemaal blij.

René, 12 jaar.

Stel je voor als ik niks kreeg met
kerstmis
Ik zou het niets leuk vinden
Maar misschien moet het wel
Want de kinderen uit de derde we-
reld krijgen toch ook niks
Wij kunnen god op de blote knieën
danken dat wij het zo goed hebben
Wij moeten ons eigenlijk schamen
Want wij zijn mensen die een beetje
of geen medelijden hebben
En daarom moeten wij hun helpen
Dan kunnen zij ook zeggen: ZALIG
KERSTFEEST
Ik wens jullie ook ZALIG KERST-
FEEST

(leerling van de zesde klas)

Wij zeggen kerstmis is de dag waar-
op jesus is geboren. Nu moet je niet
denken dat toen alleen jesus was
geboeren, er zijn ook de mensen
toen, die zich hebben verbeterd.
Kerstmis is bij ons een feest dat
jesus is geboren en wij krijgen ka-
dootjes, maar mensen in de andere
werelddelen, wat zeggen die? Nou,
die krijgen geen kadootjes en mis-
schien, heel misschien, weten ze
wanneer kerstmis is. En weten ze
dat jesus dan was geboren?
Daarom mensen van rijke landen,
doe er iets tegen. Die mensen zijn
ook net als wij ook al is hun huid
verschillend. Als jesus dit zag zou
hij boos op ons worden. Daarom
moet er oorlog zijn terwijl god niet
voor niets een verlosser heeft ge-
stuurd.

Wim Verschuren, 11 jaar.

Ik vind kerstmis leuk.
Want dan ga ik naar de kerk en de
andere mensen ook.
Omdat de scholen kerststukjes ma-
ken.
En dat vinden de mensen leuk.
En dan vervelen de kinderen zich
niet.
Maar als de mensen de kerstboom
opsetten mogen de kinderen mee-
helpen
en ook bij het kribje.
Dat vinden de kinderen leuk.
Maar als kerstmis is krijgen de
kinderen kadeautjes.
En op school krijgen de kinderen
vrij.
Maar kerstmis is niet voor een
boom op te zetten.
Het is aan jesus te denken.
Want jesus was een belangrijke
man.
En iedereen denkt aan jesus.
Kerstmis is niet een dag maar meer
dagen.
Dan kunnen de mensen veel en veel
langer vieren.
En het is prettig veel meer dagen
feest hebben voor de mensen en
voor de kinderen.

Marion, 10 jaar.

JEROEN EN HET KERSTKINDJE

door Crisje van de Stene

Op de dag na het bezoek aan de kleine Jolanda en tante Marian kwam Jeroen met een rood hoofd van het rennen uit school. Al op de oprit begon hij te roepen: „Mamma, mamma, morgen doen we kerstspel in school met kaarsjes en engeltjes en een baby-pop en alles!”. Jeroen is ontzettend opgewonden. Zijn ogen blinken als sterretjes. Mamma laat hem eerst gaan zitten en melk drinken, maar tussen de slokken door vertelt hij al verder. De meisjes, die engel zijn, mogen hun communiejurkje naar school aan en de juffrouw heeft van uit papier vleugeltjes gemaakt. Ook mochten de kinderen hun poppen meebrengen en met papier, lapjes stof en engelenhaar hebben ze in school daarvan engeltjes gemaakt. Ze hangen met touwtjes op in de klas en het is net of ze zo uit de hemel komen zweven. Er zijn ook drie koningen, die hebben oude tafelkleden om als mantel en een goudpapierenen kroon op en Maria heeft een hele mooie blauwe jurk tot op de grond met goudrandjes erop. Die jurk is van de kerk, daarmee liepen de meisjes vroeger in de processie. Sint Jozef heeft een mantel van bont en een dikke wandelstok.

Jeroen vertelt en vertelt maar van het kribje en van de kinderen, die os en ezel zijn onder een bruine en grijze doek en van de liedjes die ze zingen. En dan pas vertelt Jeroen van de herders die slapen in het veld, dicht bij een houtvuur. In de klas is dat hout natuurlijk niet aan, er zit gewoon een lamp onder. Jeroen heeft vandaag ook herderskleren mee naar school genomen: een hoed en een oud gordijn — dat is zijn mantel.

Maar morgen is alles echt en dan moet Jeroen een kadootje hebben om het kerstkindje te geven. Natuurlijk is dat niet écht voor de pop van Jacqueline. „Ik krijg het later terug”, zegt Jeroen, „het is maar om te spelen!”

In één adem heeft Jeroen dat allemaal verteld en nu wacht hij vol spanning af wat mamma zeggen zal. Mamma denkt na. Opeens heeft Jeroen een idee! Jolanda van tante Marian had immers zo'n mooi pakje gekregen, zou hij nog zo'n jasje gaan kopen? Nu moet mamma toch echt lachen. „Malle jongen”, zegt ze, „dat is toch veel te duur om er zomaar mee te spelen! Nee, ik weet iets veel beters. Kom maar eens mee!”

Mamma neemt Jeroen mee naar de zolder. Daar staat nog het babywiegje van Jeroen, helemaal met plastic er over, zodat het niet vuil wordt. Er staat ook een kist. Die maakt mamma open en... nu ziet Jeroen allemaal luiers en babykleertjes. Jeroen kijkt zijn ogen uit. „Waarvoor is dat, mamma?”, vraagt hij. En mamma legt hem uit dat dat allemaal kleertjes zijn van toen Jeroen nog een baby was, net zo klein als Jolanda. Ze zegt ook dat ze het allemaal bewaart, voor als Jeroen misschien nog eens een zusje of broertje krijgt. Daar is Jeroen helemaal stil van geworden. Zo'n heel klein babyzussje... zou dat nog eens gebeuren...?

Maar Jeroen kan er niet langer over nadenken, want hij moet nu een kadootje voor het kerstkindje in school uitzoeken. Hij pakt alles eens vast en legt het weer neer. Zó klein was hij toen! Dan kiest hij een lakentje en een slooepje met kuikentjes erop. Mamma vindt het goed. Beneden pakt ze het heel mooi voor hem in. „Oppassen hoor!”, zegt ze, „dat je het weer mee naar huis brengt”. Nu mag Jeroen nog wat buiten spelen. Hij loopt eerst naar Marc, dan naar Hilde, het meisje van de honderiem, en dan naar Jacqueline en zo gaat dat maar door. Een heleboel vriendjes en vriendinnetjes komen met Jeroen in de tuin spelen. Wat gaan ze toch doen? Ze gaan in het stalletje van het geitje Hilde. Het geitje schrikt van zoveel bezoek. „Stil maar”, zegt Je-

* Het Kerstspel op school

roen, „je bent nu in het kerststalletje en jij bent de ezel. Kijk en Pukkeltje is nu een schaapje. Marc is herder. Hilde is Maria...”

„Nee!”, roept Jacqueline, „ik ben Maria, want Jezus is mijn pop”. „Bah nee”, zegt het meisje Hilde, „jij bent in school al Maria!”

„Stop! Stop!”, gilt Jeroen dan. „Ik ben Jozef en ik kies

mijn vrouw zelf. Hilde is mijn vrouw, dus Maria!”

„Dan krijg je mijn pop niet!”, zegt Jacqueline en rent boos weg. „Ik haal mijn pop wel”, zegt het meisje Hilde. Maar de andere kinderen vinden dat niet leuk. De pop van Hilde heeft lange haren, die is al lang geen baby meer. Daar zitten ze dan. Mooi schoon hooi in de voerbak van het geitje... en geen

Kerstkindje erin. „Was Jolanda maar hier”, denkt Jeroen, „dat was pas leuk. Een levend Kerstkindje”. Opeens springt hij op. „Wie van jullie heeft een heel klein broertje of zusje?”, vraagt hij, „dan nemen we een levend kindje”.

Marijke heeft wel een heel klein broertje. „Maar het mag vast niet van mijn moeder!”, zegt ze verdrietig. Je-

roen begrijpt dat ook wel. „Hou Pukkeltje vast!”, roept Marc dan. „Ik haal onze Robbie!”

Robbie kan al lopen en praten... hij is twee jaar. Maar ja, het moet maar zo.

In een wip is Marc terug, met Robbie aan de hand. Het arme kereltje kan met zijn korte dikke beentjes bijna niet meer vooruit. Zó heeft Marc zich gehaast.

Nu is Marijke engel. Ze moet het kindje aan Maria brengen. De anderen zingen: „Er is een kindeke geboren op aard...”. Pukkeltje begint nu heel hard te keffen. „Koesjt! Dom schaap”, sist Marc. Dan zingen ze verder. Marijke kan Robbie bijna niet meer dragen. Dan moet het Kerstkindje maar lopen naar Maria. Marc en nog twee herders, Nico en Harrie, moeten er vreselijk om lachen. Ze kunnen niet meer zingen van de pret. Jozef en Maria zingen zo hard ze kunnen er doorheen. Pukkeltje blaft maar. De ezel trekt eens zenuwachtig een poot op. Het Kerstkindje Robbie wordt nu met lieve woorden van de engel en Maria in het kribje gelegd. Maar Robbie wil niet. Hij begint vreselijk te krijsen. Jozef-Jeroen rent vlug naar zijn moeder en vraagt om een lolly. Mamma wil er voor alle kinderen een geven, maar Jeroen wil er maar één. „Voor Robbie”, zegt hij en rent weg. Even later ligt het Kerstkindje lekker op een lolly te zuigen. De herders knielen bij hem neer en zingen: „Klein, klein kindeke, hebt ge zulke kou!”. Dan opeens is het geitje, dat nu een ezel is, heel dicht bij het kribje en begint al het hooi op te eten. Robbie begint weer hard te huilen en laat de lolly vallen. „Hap”, zegt Pukkeltje en rent er met de lolly vandoor. „Hier blijven”, gilt Marc en rent achter Pukkeltje aan.

„Lelijke ezel”, zegt Maria en geeft het geitje een klap. „Blijf van mijn geitje af!”, schreeuwt Sint Jozef... en dan staat mamma in het stalletje en zegt: „Is dat nu vrede op aarde? Weet je dan niet dat juist met Kerstmis iedereen lief en vriendelijk tegen elkaar is? En jullie maken ruzie. Mooi Kerstspel hoor!”

En dan moet iedereen naar huis. Maar de volgende dag is het Kerstspel in school heel mooi en niemand maakt ruzie. De engeltjes zingen: „Vrede op aarde aan de mensen van goede wil”.

DE STAD ligt nog zo beschadigd aan de rivierbocht dat ze in de nevelige decembervormen lijkt op een labyrint van enorme porseleinscherpen die rechtop in de grond steken. Het kathedraaltympanon, met zijn leeggevallen raamroos is daartussen blijven staan als een kantwerk van verschromelde steen op een romantische postkaart. Donkere duiven vliegen af en aan uit de verminkte voluten als gedachten uit een verschromelde herinnering.

Rondom zijn nieuwe woonblokken gebouwd. Triestig gekleurd met ondergoedjes die voor de balkonvensters aan gespannen touwen hangen. De kleine stad is als een gat in de dag die begint. Ik heb mijn sportwagen laten staan op het pleintje en ben tevoet gaan zoeken naar de straat waar Anna Strehler woont. Ik heb haar man gekend in Saigon. Hij was chauffeur in het leger en is met zijn jeep op een mijn in stukken gereten. Ik was op reportage en zou met hem meedelen maar een telefoon waarop ik wachtte deed me beslissen een dag later naar de "brousse" te gaan. Anna Strehler woont alleen met twee kinderen en wat de staat haar geeft is iets meer dan een fool. Zij is niet de enige. De straat vertoont hier en daar nog verdiepingen zonder dak. De welstand heeft van die plaatsen gereserveerd waar ongedierte en bepaalde mensen hun heil kunnen vestigen. Wanneer je voor die bestemming geboren bent klamp je je vast aan de rotte balk boven je hoofd. Het pensioen van een verscheurde soldaat maakt geen gaten dicht. Het huisnummer is het laatste teken dat dit leven gebonden houdt aan de gemeenschappelijkheid. De laatste kreet die nog aandeel heeft aan de welvaart van het bestaan. Een gevoel van schaamte komt in mij op.

Dezelfde die me overmeestert wanneer ik denk aan de jonens die in de oorlog minder chance hadden dan ik. Ik heb kinderen gezien van opgeknoopten, vrouwen van ter dood veroordeelde celgenoten en ouders van doodgemartelden. Dat behoort tot mijn eigen wonde, die nog bloedt af en toe. Waartegen mijn onverschilligheid me niet heeft kunnen wapenen. Heel eerlijk, ik moet het bekennen, er zijn dagen dat ik er aan krepeer. Er is een tijd dat je daartegen ageert met alcohol, pillen en seks. Maar het wil niet meer uit je vandaan. Een tijdje geleden heb ik met Richard gesproken. Hij was Strehlers kolonel. Hij behoort tot die koloniale zulplappen, tot dat soort hoereerders die een groot hart hebben. Hij heeft bovendien invloedrijke relaties. Hij heeft voor Anna een baan gevonden, niet ver

van de hoofdstad als conciërge in de administratieve gebouwen van de atoomcentrale, met een eigen kokette woning, drie werkvrouwen als hulp en een normaal salaris. Ik heb de brief van Richard bij me met tal van papieren. Anna Strehlers weet niets van mijn komst. Ze opent de deur. Haar halve blik richt zich achterdochtig op mij. „Mevrouw Strheler ik kom u een boodschap brengen van vrienden van uw man”. Er is nauwelijks verbazing in haar ogen. Ze opent de deur helemaal en zegt koel: komt u binnen. Ze verontschuldigt zich over de grote rotzooi waarover ik heen moet stappen in een soort gang die naar een achterhuis leidt. We lopen in het halfduister. Ze opent een deur waaruit weer daglicht valt. Ik zie nu dat ze een vuile roze peignoir aan heeft. Die zit nauwelijks vastgesnoerd rond haar mager lichaam. Ze is nog jong. Haar tanden staan naar voren. Het haar valt dik en olieglad in haar nek. Haar halftoegeknepen ogen zijn hard. Alleen de mond met de letwat kortsige onderlip is vrouwelijker. Haar blikken zijn van iemand die naderende mensen bespiedt op een vermoeide wijze. Haar stem is hees, maar nasaal en diep. „Een minuut”, zegt ze, en verdwijnt door een zijdeur. Wanneer ze terugkomt heeft ze een jurk aan. Ze is niet lelijk. Klein. Nervuus. „Mevrouw ik ben blij dat we een betrekking voor u hebben”. „Als het weer een sinistere grap is van de gemeente dan zou ik u vragen mijn tijd niet te verspillen”. „Ditmaal niet, mevrouw”. In het vertrek omaast begint een kind te schreeuwen. Ik leg haar het aanbod uit. Ik noem het bedrag van haar salaris. Ze houdt de adem in. Haar blik tintelt in de bleke oogspelen. Ze verliest haar zekerheid en zegt: dat heb ik nooit verdiend. Eerlijk, mijnheer, ik ben een beetje uit mijn lood geslagen. Dat kreeg Michel nauwelijks als tekenaar op het architectenbureau. Ze neemt een schoendoos met brieven en betaalbriefjes. „Ik heb er al lang niet meer naar gekeken. Het zijn maar herinneringen ook al die paperassen”. Ze zet de doos op tafel alsof het een bijou-kistje is. Zo iets sleur je mee, overal waar je huist en zeilt. Een stuk karton met bedruimde stukjes papier. Sommige liggen in kleine bundeltjes bij elkaar gepakt met een elastiekje. In ben bang dat de situatie sentimenteel wordt en zeg: laat die onprettige souvenirs maar sluiten. Vanaf de volgende maand kunt u verhuizen. Het transport en alle onkosten worden vergoed. Het huis heeft vloerbedekking en gordijnen. „Wie moet ik bedanken?”, vraagt ze? „Michel, die een moedige en vriendelijke jongen was”, zeg ik onhandig. „Echt, dit ogenblik doet me wat. Ze kijkt naar me en merkt het. „Zal ik wat koffie maken”? Drank heb ik niet in huis. Ik breng een beetje orde... Vertelt u maar iets van Michel, geen mens heeft me ooit over hem gesproken. Hij was altijd zo vrolijk. Daar begint die druk weer onder mijn schedel... Michel, Tigre, Otto, Leon. King, de explosierende jeep... en al die andere situaties die onder mijn huid blijven... de cel, de schreeuwende ondervragers, de handpinnen, de schroevilam, het strokkoord, de gehangen en de neergeslagenen. Alles als een te snel gedraaide film. Mijn speeksel wordt zuur en schuimig. Ik spring op, loop in de richting van de kraan met het vergiet. Ik kan de braakneiging niet meer bedwingen. Ik kots in een teel met groentjes. De wesen trekken samen onder mijn oksels. „Excuseer me, ik zal nieuwe groenten gaan kopen”. „Gaat u eerst even liggen”.

HAAR stem klinkt gewoon alsof er niets is gebeurd. Wat een gesedemiet denk ik. Wat een godweil. Wat moet ik met al die neurologen, waarom niet die libriumpillen geslikt? Nee ik

krepeer liever rechtop. Het enige middel is de onverschilligheid. „Ik kom zo terug,” zeg ik, en ga de deur uit. Ik loop naar het pleintje. Ga de gelagkamer binnen van Hotel de Leeuw, en bestel een whisky. Ik kikker weer helemaal op. Dan, zonder er over te hebben nagedacht, vraag ik om een kamer. Een half uur later bel ik weer bij Anna Strehler aan, beladen met salade, ham, kaas, biefstuk, brood, pastei, een fles wijn en snoep voor de kinderen. Het valt me nu op hoe het stinkt in de gang, maar ze ziet er gezonder uit dan de eerste indruk die ze op me had gemaakt. Ze lacht. Van eten komt niet veel. Ik heb jaren lang niet zoveel gepraat als met deze vreemde. Dingen die allang verklakt moesten zijn in mijn hersens komen te voorschijn. En zij doet nauwelijks verbijsterd over de meest absurde herinneringen. Soms lachen we onbedaarlijk. Het is of ik oude toneelkledingsstukken uit een zolderkist tevoorschijn haal. Ik acteer met mijn stem. Haar aziatische oogjes veinzen verbazing of minachting, verontwaardiging of vreugde naargelang de tafereelen die ik voor het voetlicht haal. Ik doe dat met de tactiek van een habiele regisseur. Stukje voor stukje als een gierghaard die munten een voor een uit zijn lade haalt. Gestalten rijzen op uit een verleden dat ik al vergeeten was. Makken mij dronken. Een moeras met platse luchtballen die uit een vage diepte opwellen en aan het nevelige oppervlak uit elkaar spatten. Plotseling breekt ik af. Waarom, vraag ik, waarom laten we liever praten over je toekomst. Maar ook Anna is meegesleept in die roes. Met open mond kijkt ze naar mijn mond waaruit woorden komen die zich tot mensen en dingen samenrijgen. Wanneer ik zwijg, leven de gestalten voort in haar verbeelding. Ik zie dat. Plotseling zegt ze: en de vrouwen die je gekend hebt. Alsof ze wil zeggen: er spelen alleen maar mannen mee in je toneel. „Vrouwen heb ik maar weinig gekend, ik heb me nauwelijks met hen bezig gehouden”. Dat antwoord bevredigt haar niet. De middag gaat voorbij. Later zegt ze: nu blijf je toch avondeten. Ik blijf. Terwijl zij bezig gaat in de keuken loop ik naar het postkantoor om te telefoneren. Dan koop ik nog een paar flessen wijn. Wandel een straatje om. Het schernert mij wanneer ik weer terug ben. We eten zwijgzaam. Ik lijk op een benzinevat dat leeggelopen is. Ik denk over deze dag na. Een gevoel van tevredenheid maakt zich van mij meester. Ik zeg: je koopt goed. Ze blijft me straks en lang aanzien. Haar ogen hebben weer die harde ondoordringbaarheid. Ze heeft beide handen gevouwen onder haar kin. Ze maakt zich met een ruk los uit dat staren. Staat op en zegt dat ze de kinderen in bed gaat leggen. Ze komen me goede nacht kussen en herinneren me er aan dat ik het

verhaal zou vertellen van de zeeschuimer. Wanneer we alleen zijn zegt ze: Je kunt hier blijven vanacht. In de oude serre die aan de kamer grenst staat een divan. Het vertrek is gedeeltelijk met plaatijzer dichtgemaakt. Een luxe kamer kan ik weigeren een dergelijk onding niet. Ik denk aan de hotelkamer die ik besteld heb. Ik blijf. We drinken nog een glas wijn. Ze aarzelt wat en zegt dan wel te rusten terwijl ze mij een hand geeft. Ze trilt. Of verbeeld ik me dat maar. De geluiden van het buurkje waarop mijn slaaphok uitgeeft houden me lang wakker. Ik denk aan Carla. Aan de luxe die haar omringt. Ik weet niet hoelang ik al geslapen heb wanneer ik me losruk uit een onrustige droom. Een koude tocht waait over mijn gelaat. Nauwelijks heb ik het hoofd weer in het kussen neergelegd of een kraakgeluid doet me opspringen? Ik zit recht in het bed en zoek in het donker naar de richting waarvandaan het geluid kwam. Ik zie de schim van een kleine gestalte die zich door een verborgen ijzerplaat naar binnen wringt. Hij slaagt er in. Ik knip plots het licht aan, spring op hem toe en grijp hem bij een schouder. Ik staar in de ogen van een verschrikte knaap. Hij stamelt en poogt te ontsnappen. „Stil”, zeg ik. „maak de gastvrouw niet wakker”. „Laat me alstublieft heengaan, smeekt hij”. „Rook eerst een sigaret”. Mijn stem is kalmerend. Ik reik hem een gauloise aan en hij trok weldra met gulzige teuglen de rook binnen. Maar hij heeft over al zijn ledematen en vraagt: u geeft me toch niet aan de politie. „Maak je niet ongerust, zeg ik. Ik houd niet van de politie. Maar het is nog al mooi van je om bij een arme vrouw in te breken. Kom je soms niet om haar te bestelen?”. „Niet haan”, fluistert de knaap. „Wie dan?”. „Ze schatten het huis voor meer dan zeshonderd francs aan loden buizen”, antwoord hij nuchter voor zijn neus vez. „Wie is „zu”? ” vraagt ik. „Jacobs en de vrienden”. „Wie is Jacobs?”. „De verloofde van mijn zus”. „Hoe oud is ze?”. „Vijftien. Het volgend jaar willen ze trouwen. We helpen hen een inboedel kopen. Meestal zork ik naar oude horloges en pennen alhoewel deze laatste zeldzamer worden nu iedereen met vulgaire balpoints schrijft. De gouden pen heeft afgedaan. Het goud brengt ons thans zes francs per gram op”. „En zoek je dat altijd bij andere mensen zonder hun vergunning?”. „Waar anders zegt hij verbaasd”. „Hoe heet je?”. „Jean-Paul”. U geeft me toch niet aan de politie, begint hij weer haperend. „Hier vind je niets dan armoede,” zeg ik bitter. Hij kijkt meewarig en dan met achterdocht in zijn stem;

maar als het huis niet van haar is, of houd je me voor de gek...? „Wat uit dit huis verdwijnt moet ze pers slot van rekening uit haar eigen zak betalen en ze kan niet eens een achterstallige huur van zeshonderd francs betalen. Stel je voor dat jou ouwe lui zo iets overkwam”. Hij schokschouderde en antwoorde onverschillig: ze hebben mijn vader weggehaald. „Waarom?”. „Weet ik niet. We zijn met zijn vijven”. Ik maak de serre deur open en met een handgebaar in de lucht zeg ik: „Allé, maak dat je weg komt en zeg aan Jaco dat hier niets anders te halen is dan een trap onder zijn kont”. Ik slaap weer snei in. Maar in de morgenuren schrik ik naar een tweede keer wakker. Ik spring op in de schemering en kijk naar hetzelfde gebogen plaatijzer. Ik steek mijn hoofd naar buiten en roep: „Jean-Paul, ben jij het weer?”. Ik krijg geen gehoor. Terwijl ik me omdraai valt mijn blik op een dikke enveloppe die op de grond geworpen is. Ik raap ze op en haal er zes biljetten van honderd francs uit. Op de voorzijde staat gekrabbeld: voor de achterstallige huur. Salut. Ik leg het bundeltje in een lege bloempot. Om enkele minuten voor acht nog voordat Anna in de keuken is, kleed ik me en loop ongeschoren naar het postkantoor om naar de krant te bellen. Er is nog al bedrijvigheid en terloops hoor ik dat vannacht in het kantoor is ingebroken. De telefoonbediende, aan wie ik mijn gesprek moet betalen, vertelt me dat er maar een kleine som ontvreemd is. Vermoedelijk niet meer dan zeshonderd francs. „Mysterieus, zegt hij stilletjes, daar schuilt iets anders achter”. Inbraak met diefstal is iets alledaags geworden in stad en land, maar een bankoverval om er met de prijs van een transistor vandoor te gaan, dat is toch iets bijzonders... Ik ga naar Hotel de Leeuw. „Ik kom de kamer betalen die ik gisteren reserveerde. Ik bleef vannacht elders. De gendarmen die elke ochtend komen om de ingeschrevenen te controleren op de hotellijst, kijken verbaasd en achterdochtig naar mij. „U sliep niet hier en u komt betalen?”. „Dat lijkt me logisch”, zeg ik. „Eigenaardige logica”, bromt de brigadier in zijn snor. „Noem het dan fatsoen”, repliceer ik, sarcastisch. „Mag ik uw papieren zien”. Ik toon hem mijn rijbewijs, mijn persoonsbewijs, mijn verblijfsvergunning van de politieprefektuur, mijn paspoort, en mijn journalistenkaart van verleden jaar. Hij draait deze laatste in dikke vingers en zegt triomfantelijk: verlopen! „Klopt”, zeg ik. „Ik houd van hollandse tulpen,” glimlacht hij.

„Maar niet van hollandse toeristen.” komt de hotelbaas tussendebeide. „Waarom niet?”. „De besten slapen nog als souvenirs je asbakken in de wacht”. „Ze vallen dood op een cent. Ze bestellen één portie gebraden kuiken voor twee personen”, voeg ik er aan toe. „Dus vannacht hebt u maar wat rond gewandeld”, vervolgt de brigadier weer op zijn trage dialect-toon. „Toch niet, ik ben ergens blijven logeren”. „Heb u relaties in de stad?”. „Niet bepaald”. „Ik zag u uit het postkantoor komen. Vermoedelijk hebt u daar al gehoord dat er een ongewone inbraak heeft plaats gehad vannacht. Wat denkt u daarvan als journalist?”. „Ik heb geen nadere gegevens gevraagd maar de som die gestolen werd blijkt gering te zijn”. „Te gering”. „Vermoedt u dat er iets anders achter schuilt?”. „Het kan van alles zijn. Stel u voor dat u gisteravond op uw wandeling een gekke inval kreeg en dat u ons een poets wou bakken? Nee, ik weet wel dat u buiten kijf bent, maar stel het u voor, met welk motief zou dat gebeten denk u?”. „Daar heb ik nog niet aan gedacht, maar het zou bijvoorbeeld een streek van politieke aard kunnen zijn om te bewijzen dat je in dit land, als je een pakje sigaretten wilt kopen en je hebt geen kleingeld bij je, je een bank, een postkantoor, een benzinepomp, of een dorpscentrum voor sociale zaken kraakt. Het zou ook uit sportiviteit kunnen gebeuren: bijvoorbeeld om een nieuwe voetbal te kopen voor de plaatselijke voetbalclub”. „Heb u toch niet het vreemde gevoel dat dit gebeuren moest in de nacht dat u een hotelkamer reserveerde waarin u niet geslapen hebt?”. „Wel een toevalligheid”, beaamt ik. „Dan zijn we het daarover eens, mijnheer de journalist, alles is een lange reeks van toevalligheden in het leven”. „Dat is nu juist het beslist: waarover we het niet eens zijn, zeg ik, er zijn immers ook de „noodzakelijkheden”. Hij knikt me ontevreden aan, terwijl ik mijn zin beëindig; en wie aan de noodzakelijkheid van het kwaad geloofd is al een verdachte. „De filosofie, mijnheer gaat boven mijn pet”.

Is. In de duisterste hoek van dea naar halfverteerde knoflook stinkende wachtkamer ga ik op een leuten bank zitten. Achter me is een meisje binnengekomen. Ze gaat de cel in voor de regionale communicaties maar komt onverrichterzake weer naar buiten terwijl ze de halve idioot aan het centrale toestel nauwlettend heeft gadegeslagen. Het is moeilijk op de bank te zitten omdat hij ongelijke poten heeft en daardoor heen en weer schommelt. Daarnaast staat een schuinhellend schrijfblad dat onder de korsten inkt en vuil zit. De inktpotten zijn verstopt met verdroogde inkt en de pennen zijn onbruikbaar. Een bundeltje met formulieren voor aangetekende brieven hangt aan de muur. Het meisje komt nu ook naar de bank. Ik voel haar ogen op me gericht. Wanneer onze blikken zich kruisen, zie ik ronde bruine ogen in een tenger gezicht. Ze zijn als twee duistere vlekken, maar dat komt omdat hier zo weinig licht is. Toch zie ik een kleine twinkeling dat ergens mijn intuïtie raakt. „Wacht u ook op een telefoonverbinding”, vraag ik. „Nou ja”, antwoordt ze zachtjes. Ik zag u uit de Leeuw komen waar de gendarmen met u spraken... Ik ben een zusje van Jean-Paul. „O.K.” poog ik onverschillig alles te zeggen. Ze kijkt me recht in de ogen, alsof expressieloos maar met iets ontroerends. „U was sprek met Jean-Paul”. „Luistert ze”. Ik zeg: het is misschien beter dat je niet met mij spreekt, ik ben een vreemdeling... „Oh, daar heb ik al aan gedaan maar hier is de vedigste plek voor een ontmoeting. Het ambtenaartje roept zonder op te kijken: Panis. Wanneer ik weer uit de cel kom zie ik het meisje in het licht staan, ze likt nu nog jonger dan zojuist. Een kind. Ik heb het gevoel dat ze nog iets vragen wil... Buiten loop ik langzaam naar mijn vazen. Als ik bij Anna binnenkom is ze de kinderen aan het wassen. Ik heb mijn scheerapparaat uit de auto genomen en ga me wat opknappen. De zes bankbiljetten liggen nog in de lege bloempot. Ik steek ze in mijn broekzak. Ik wens het vrouwtje veel geluk met haar nieuwe betrekking. Ze heeft tranen in de ogen. Ik rijd de ochtend in door het borduursel van winterbomen voor rijp. Dertig kilometer verder koop ik een enveloppe, doe er drie briefjes in en schrijf er op: Aan de penningmeester van de voetbalclub te S. Departem. O. Ik werp ze in de eerste brievenbus die ik zie. Twee dagen later staat het „mysterie” in de avondbladen. Ik denk nog vaak aan de blikken van het meisje op het postkantoor. Wat had ze mi willen vragen, en waarom deed ze het niet?

Verandert de mens? Of verandert de samenleving? Honderdvijftig jaar geleden was het „gewoon“ — en dus geaccepteerd door alle betrokkenen — dat ouders de huwelijkspartners uitzochten voor hun kinderen. Nu blijkt de drang naar zelfstandigheid uit het weglopen van huis, door duizenden jonge mensen per jaar.

Vroeger bepaalde de man wat goed was voor zijn vrouw. Nu heeft ze van Betty Friedan en Germaine Greer geleerd zich bewust te worden van de manier waarop de samenleving haar „typisch vrouwelijke“ kenmerken en eigenschappen heeft aangekweekt.

Geboortecontrolé wordt algemeen aanvaard. Niet langer is het enige doel van het geslachtelijke verkeer de voortplanting van de soort. Niet langer is het huwelijk een heilig instituut, dat niet opgebroken mag worden.

Is dat allemaal een kwestie van grotere tolerantie? Of van verandering in mentaliteit? Of zijn de functies van het gezin veranderd? De vrouw wordt zelfstandiger; ziet hoe zij reuwend door de man geprogrammeerd is en gaat zelfstandig de

maatschappij in. Het kind wordt zelfstandiger: wie 18 is mag kiezen voor het parlement. Waar moet dat heen? Wat blijft er over van het patroon dat wij kennen, als dat zo doorkaart? De familie is eens een groter verband geweest, van grootouders, ooms, tantes, kinderen. Nu is de samenleving, in gezinnetjes verdeeld: steeds kleinere eenheden, want met steeds minder kinderen, die een eigen, geïsoleerd bestaan leiden, los van een dorpsgemeenschap of een kerkelijke parochie.

Misschien is dat een gevolg van de verstedelijking, van het feit dat er maar vier mensen in een normale auto kunnen, van de manier waarop onze huizen zijn gebouwd en onze nieuwe stadswijken worden aangelegd. Verandert de mens omdat zijn vrijheden toenemen en zijn afhankelijkheden verminderen?

Of verandert de samenleving, omdat ook die onaantastbaar lijkende kern ervan, de cel van onze maatschappelijke opbouw, het gezin, bezig is zijn functie te verliezen? Zeker is, dat in onze tijd alle zekerheden worden onderzocht. Alleen wie bang is voor aantasting van zijn zekerhe-

den, verzet zich daartegen.

Kerstmis is een goede tijd voor zo'n vorm van bezinning. Want het is, naast veel andere dingen, ook een feest van het gezin. Wij hebben daarom de vragen die hierboven zijn opgeworpen, besproken met drie denkers en kenners op het gebied van de intermenselijke relaties:

— Mevr. prof. dr. H. M. In 't Veld-Langeveld, hoogleraar in de empirische sociologie aan de Economische Hogeschool van Rotterdam, schrijfster van „Vrouw. Beroep. Maatschappij“, analist van een vertrapte emancipatie.

— Prof. dr. C. van Emde Boas, hoogleraar in de menselijke relaties met betrekking tot het liefdeleven (sexuologie) aan de Universiteit van Amsterdam, vertegenwoordiger van de NVSH in het Curatorium van de Dr. Rutgersstichting, schrijver van onder andere „Essays in erotiek“ en „Monografie over pornografie“.

— Prof. dr. J. S. van Hessen, hoogleraar in de sociologie, in het bijzonder van jeugd en gezin aan de Universiteit van Utrecht, schrijver van onder andere „Samen jong zijn“.

• Prof. Van Ende Boas

• Prof. van Hessen

• Mevr. In 't Veld

WAT GEBEURT ER MET HET GEZIN?

Wat we als uitgangspunt kunnen nemen is de vraag: is er sprake van functieverandering van datgene wat we kennen als het gezin-functieverlies misschien. In welk opzicht en waar gaat dat heen?

Mevrouw In 't Veld: „Er is functieverlies — naar mijn idee is het veel meer een functieverandering. Dat is een proces, dat al een eeuw, of langer, aan de gang is.“

Maar als je nu bijvoorbeeld kijkt naar de opvoeding van de kinderen. Dan zegt men altijd: dat is voor een deel afgestaan aan de school. Dat is ook waar. Maar anderzijds is het een veel intensievere bezigheid geworden dan het bijvoorbeeld 150 jaar terug was. Ouders moeten zich voortdurend druk maken hoe het kind het allemaal ervaart en hoe het dat zal verwerken. Hoe ze dat in goede banen moeten leiden en er voortdurend allerlei ingewikkelde lectuur over moeten lezen, zoals de Libelle en dat soort bladen en tv-uitzendingen bekijken.

En het bekende voorbeeld: vroeger verzweeg je de sexualiteit. Daar had je helemaal geen boodschap aan. Tegenwoordig moet je je gaan drukmaken hoe je dat de kinderen concreet bijbrengt. Het is allemaal zoveel ingewikkelder geworden. Nemen nou de consumptie. Vroeger had je een weekloon en je moest

zien er zo goed mogelijk mee rond te komen. Als je gegeten had en je schoenen had laten verzoelen, dan was het op. Tegenwoordig moet je kijken of je een tent koopt, of liever een nieuwe auto of een kleurentelevisie; het hele bestedingspatroon is oneindig veel ingewikkelder geworden. Ik weet niet of je dan wel kunt spreken van functieverlies, van het gezin heeft niet veel anders meer te doen dan gezellig bij elkaar te zitten...“

Van Emde Boas: „Er is nog een punt dat van belang is: de mensen hebben veel meer tijd voor hun kinderen dan vroeger. Wanneer een vrouw een vaatwasmachine kan aanzetten, dan kan zij binnen blijven.“

In 't Veld: „En de vakantiebesteding met het hele gezin. Tegenwoordig gaan mensen ieder weekend met de tent op pad.“

Is dat nu zo? Is het niet zo dat een groot deel van de jongeren veel eerder dan vroeger niet meer in het gezin meedoot?

Van Hessen: „Dat is een ander punt, daar komen we straks wel op. Zolang ze in het gezin zijn, is er een veel intensievere communicatie. Dat blijkt ook uit onderzoeken: een verrassend hoog percentage blijft thuis en heeft thuis veel relaties.“

Van Emde Boas: „Het verrassende vind ik, dat u als socioloog hetzelfde ontdekt als vijf psychiaters bij onze gezinstherapieën.“

Van Hessen: „Daarom is het wel goed attent te maken op die domineesociologie die wil, dat een gezin alleen maar bij elkaar komt om te slapen en te eten. Ik zal nu geen citaten voorlezen, maar het is helemaal niet goed om het zo te stellen, al zal het wel eens voorkomen.“

Van Emde Boas: „Weet u, dat het helemaal niet uitzonderlijk is dat er tegenwoordig in gezinnen een zekere democratie bestaat. De mensen gaan om de tafel zitten met de kinderen om gezamenlijk problemen te bespreken.“

In 't Veld: „Ja, dat is voor mij toch een vraag. Ik ben geneigd om vanuit mijn eigen ervaring en van wat ik om me heen zie, te zeggen: ja, dat is zo. Maar dan beweer ik dat

op een college en dan komt er krachtig protest. Wel uit een bepaalde hoek — van de meest radicale studenten. Die zeggen: dat is helemaal niet waar. Waarom lopen er anders zoveel kinderen van huis weg en waarom zijn er zoveel kinderen aan de drugs. Ja, daar heb ik eerlijk gezegd niet zoveel weerwoord op, want ik ontleen dit ook aan ervaringen uit mijn eigen omgeving.“

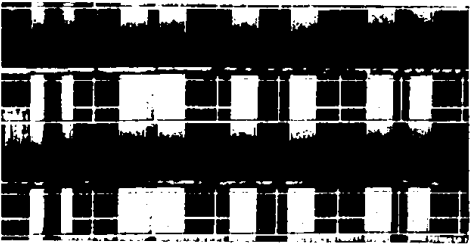
Van Emde Boas: „Het aantal kinderen dat wegliep en aan de drugs is, is toch maar een verrekt klein percentage.“

Van Hessen: „Mag je wegllopen en drugs gebruiken wel zien als symptomen van verzet tegen een autoritaire structuur van het gezin? Het weglopen is bepaald geen symptoom van onafhankelijkheid, maar van afhankelijkheid. Het is meestal een uiting van: aandacht willen hebben, ergens bij willen horen. Dus duidelijk tweeslachtig. Wat de drugs betreft: het is niet zeker of dat iets te maken heeft met afhankelijkheid. Als we weten wat er allemaal achter zit... Afgezien daarvan is de omvang daarvan niet zo groot. Het is allemaal nogal overtrokken. Maar daar waar je gevallen weet, krijg je de indruk dat het voortkomt uit niet-begrepen-worden. Dus: op onbewust niveau eigenlijk weer geborgenheid zoeken, affectie vragen. Ze motiveren dat door te zeggen dat dit dingen zijn die ze thuis allemaal te kort gekomen zijn. Dat betekent dus, dat ze er meer van verlangen.“

Van Emde Boas: „Het is meer een kwestie van slechte verhoudingen in een gezin, dan van het slecht functioneren van het gezin in onze maatschappij.“

Onze vraagstelling komt voort uit datgene wat mevrouw In 't Veld bij haar studenten waarneemt. U zegt, dat uit alle onderzoeken blijkt dat het wel meevalt, en als u dat aan uw studenten vertelt, volgt er protest.

In 't Veld: „Ik heb toch altijd het idee dat de autoritaire huishoudens uitzondering zijn. Bij mijn dochter in de klas zit een meisje — zegge en schrijve één — dat uit een autoritair gezin komt. Die mag in-

derdaad van haar ouders niet meedoen met de rest. Ik vraag me dus af hoe de verhoudingen liggen: ik heb altijd de indruk dat het veel meer democratisch is. En dat kinderen met alles meespreken.“

En dus hogere eisen stellen aan het gezin?

Van Hessen: „Ja dat natuurlijk ook wel.“

Van Emde Boas: „Niet speciaal aan het gezin, maar aan de ouders.“

Dan zou je dus moeten zeggen dat die gevallen van weglopen en druggebruik veel meer uitzonderingen zijn dan regel?

Alliedrie: „Jazeker.“

U zegt: die ouders moeten zoveel. Maar ik geloof toch niet dat die gevallen er zeldzaam zijn waarin ouders nalaten wat ze moeten doen en de kinderen met een gulden de straat op sturen en zeggen: „Zie maar dat de zondag doorkomt en koop maar een zakkie patat.“

Van Hessen: „Die zijn te tellen. Dat is ook weer een van die fabeltjes. Het zal wel eens voorkomen...“

Van Emde Boas: „Als je in het Amsterdamse Bos rondkijkt, op zondag, hoe weinig kinderen er alleen

rondlopen en hoeveel met hun ouders...“

Ik zeg ook niet dat het de meerderheid is, maar ik dacht dat het toch wel vaak voorkwam.

Van Hessen: „Het zelfde is vroeger toch ook voorgekomen.“

Van Emde Boas: „We hebben met het feit te maken dat er minder kinderen zijn. Er kan aan ieder individueel kind meer aandacht worden besteed. En ik heb de indruk dat dat op grote schaal gebeurt.“

In 't Veld: „Ik zou het liever anders willen stellen. Ik vind vaak dat de kinderen te veel aandacht krijgen.“

Van Hessen: „Er wordt veel, gesondeerd.“ Wat willen de kinderen nu eigenlijk. Waar hebben ze zin in, wat zal hun beroep zijn, waar ligt hun animo.“

In 't Veld: „De moeders maken een enorm probleem van de opvoeding. Enerzijds is het inderdaad goed, dat ze de kinderen die aandacht geven, anderzijds is het een soort beroep geworden: met een boekje in de hand kinderen opvoeden. Ik weet niet of je daar nu wel van die vreselijke problemen van moet maken. Misschien is het inherent aan het kleine gezin. De moeders, die niets anders te doen hebben, besteden veel meer aandacht aan de kinderen. Maar ik vraag me af of dat wel zo gunstig is, of de band niet te sterk wordt.“

Zou het een compensatie zijn voor de te kleine gezinnen als er nog een grootouder in huis kwam?

In 't Veld: „Tegenwoordig wordt 't als een belasting beschouwd. Je neemt je moeder of je vader niet meer in huis. De huizen zijn er ook te klein voor.“

Van Hessen: „Het ligt niet aan de te kleine huizen. Want vroeger had je in de meest armzalige krotjes mensen in huis.“

In 't Veld: „Het is toch wel zo dat na de oorlog de huizen zijn gebouwd op een bepaalde gezinsgrootte.“

Van Hessen: „Als je de kubieke inhoud van de tegenwoordige huizen bekijkt, is die ongetwijfeld groter dan de voegere huizen.“

Het is dus een maatschappelijk patroon: wij willen de ouderen niet meer in huis, we bergen ze op...“

Van Hessen: „We doen net of de kinderen de overblijvende ouders niet willen, maar vaak willen de ouders zelf niet.“

In 't Veld: „Ik vind dat we nu komen tot een extreme isolering van de ouders van dagen in bejaardenflats. We stoppen ook straks al onze kinderen in crèches. In Israël is men daarvan al teruggekomen; daar zaten de kinderen 12 uur per dag in de crèches. Dat vind ik ook een onjuiste oplossing.“

Ziet u in de maatschappij een beweging in tegengestelde richting ontstaan en daarbij denk ik aan communisvorming en aan een bepaalde stroming bij de moderne bouw om gemeenschapsruimten te laten ontstaan?

In 't Veld: „Het blijkt erg moeilijk daarvoor medewerking te krijgen van de instanties van bouw- en woningtoezicht.“

Hier is dus bureaucratisch verzet. Maar hoe leeft het in de maatschappij? Is er aandrang in die richting?

Het moet anders

In 't Veld: „Er zullen eerst nog bejaardenflats worden gebouwd en we zullen ook meer crèches bouwen. Ja, dat zit er wel in. Maar dan zullen wij opeens inzien, dat het toch wel anders zal moeten.“

Van Emde Boas: „Als we werkelijk streven naar een echte emancipatie van de vrouw, dus een maatschappij waarin de vrouw een functie mag

bekleden waartoe ze begaafd is en verdient wat ze waard is, dan kunnen we toch een situatie creëren waarin we met halve banen tevreden zijn. Man en vrouw, dat zie ik als ideaal, zullen samen één salaris verdienen. Tot nog toe is dat uitzondering. Want als man en vrouw beiden werken, hebben ze beiden een volle dagtaak. Dan werk je juist in dit soort gezinnen niet 40 uur, maar 120 uur.“

In 't Veld: „Mag ik deze utopie dan even aanvullen? Ze werken allebei, ze wonen in een groot blok, waar gezinnen afzonderlijke appartementen hebben, waar ook bejaarden wonen en ook alleenstaanden en ook onvolledige gezinnen. Ze hebben ook gezamenlijke ruimten. Je kunt dus altijd mensen zien als je wilt. Het hoeft dus niet, je privacy blijft gewaarborgd, maar er is mogelijkheid tot veel meer contact. Er is een bepaalde gemeenschappelijke dienstverlening. Het is mogelijk om bejaarden in te schakelen. Het is mogelijk mensen die het leuk vinden huishoudelijk werk te doen, in te schakelen. Er zijn veel meer contacten nodig, ook voor de kinderen.“

Van Emde Boas: „Het is niet helemaal een utopie, want ik ken bijvoorbeeld in Zwitserland van dergelijke grotere gebouwen waarin inderdaad jongere mensen en oudere mensen wonen en waar een ruimte is met instrumenten en machines, zoals automatische afwasmachines en dergelijke.“

Van Hessen: „Ik ken zo'n geval ook. Dat is één à twee jaar goed gegaan en toen ging men er toch toe over (zoals in Zweden, waar men achter

de huizen een centrale ruimte had met wasmachines en zo) dit allemaal op te doen, omdat men het veel te lastig vond. Men kreeg conflicten omdat iedereen op dezelfde tijd van de machines gebruik wilde maken en men kreeg ruzie over de vraag wiens schuld het was als een van de machines kapot ging.“

In de literatuur staan individuele dorpen beschreven, die iedereen naar eigen keuze opbouwde. Dan moet je, als er iemand bijkomt,

eerst kijken, of die iedereen wel ligt.

Je zou zo iets „het privé dorp“ kunnen noemen —wij hebben eens aan drukkers gevraagd hoe groot hun oplage was bij familiefeesten en dergelijke. Nou, dat schommelde om de honderd. Vermoedelijk dat met twee of drie, dan heb je de groep die iedereen blijkbaar om zich heen verzamelt en waarmee hij de contacten min of meer cultiveert. Daarbinnen vindt een hele bedrijvigheid plaats met voortdurende afspraken en vakanties en zo. Dat biedt dus veel meer mogelijkheden dan die starre vorm van de sociëteit. Je kunt er hele gezinnen bij betrekken.

Van Emde Boas: Toch zijn er wel voorbeelden in Amsterdam van flat-

complexen waar een zeer intensief contact bestaat.

Van Hessen: „Als ik dan ook utopisch mag zijn dan zou ik veel meer proberen in een flat mensen te vinden met wie dergelijke contacten kunnen worden gelegd en geen centrale voorzieningen, want dat is juist het punt van de herrie. In een flat zitten bejaarden; nodig ze een keer uit. Maar ga je ze binden aan vaste voorzieningen, van wasmachines en dergelijke, dan ga je er voor een soort structuur in gooien. En het is juist aan die structuur dat al die communes kapot zijn gegaan.“

Van Emde Boas: „Als je nou die ruimte, die voor die structuren bestemd waren, open laat en de mensen ermee laat doen wat ze willen...“

Van Hessen: „... dan doen ze er niks mee.“

En de commune?

In 't Veld: „Blijft een randverschijnsel, dacht ik“. Van Hessen: „Ik maak altijd verschil tussen jeugd- en gezinscommunes. Jeugdcommunes dat is: gezellig bij elkaar zijn. Maar de commune is pas een commune in ideologische zin als er een kind is — en daar begint pas het probleem.“

Ik dacht dat we nu onze aandacht eens moesten verleggen naar het iets oudere kind dat uit die onmiddellijke beslotenheid van de ouders komt. Jeugdhuisk is een beetje kaal woord, maar we willen er ook wel de kelders onder ratten, de koffiebars waar ze elkaar ontmoeten, de poppienkomsten en dergelijke. Is het niet zo dat jonge mensen van twaalf jaar af in een veel sterkere

mate dan een of twee generaties geleden, buiten het gezin hun contacten zoeken?

Alle drie: „Vroeger was je ook weinig thuis, had je verschillende clubs, informele bijeenkomsten, feestjes, zwierf je uren lang op straat. Die trefcentra waren er toen nog niet zo.“

Waarom zegt dan iedereen: „De jeugd is vroeger zelfstandig, vroeger rijp“?

Van Emde Boas: „Biologisch is dat zeker waar.“

Maar dan moet dat toch ook een geestelijke basis hebben.

In 't Veld: „Ze weten meer, ze zijn seksueel beter op de hoogte. Van Emde Boas en Van Hessen: „Pas op! Pas op!“ Van Emde Boas: „Ik ben me rot geschrokken bij het college eerstejaars studenten over het gebrek aan kennis van deze zaken.“ In 't Veld: leest voor uit een artikel over de Wageningse hoogleraar Kooy. Uit een door hem gedaan onderzoek blijkt dat de jeugd bitter slecht op de hoogte is.

Meisjes

Van Hessen: „Je moet wel zeggen, dat de jeugd er meer over praat, dat er grotere openheid is, een verlaagde drempel van communicatie met de buitenwereld. De meisjes doen veel meer mee, dat is onmiskenbaar.“

Van Emde Boas: „Waarom doen de meisjes veel meer mee?“ In 't Veld: „Waarom weet ik niet, maar ze nemen veel meer het initiatief.“ Van Emde Boas: „In ieder geval gaan de meisjes een of twee jaar eerder met een jongen naar bed dan zij vroeger deden. Het cijfer van het voorrechtelijk geslachtsverkeer is eindelijk weer terug op het goed oudhollandse patroon. Voor zover ik met jongeren te maken heb, heb ik vaak het gevoel dat het bij de jongen meer uit aandrifft gebeurt, de meisjes doen het meer om mee te doen, om bij de club te blijven horen. Als je nee zegt, dan lig je eruit.“

In 't Veld: „Ik zou er niets over durven zeggen. Ik durf het niet te beamen, ik durf het ook niet te ontkennen. Een zekere nieuwsgierigheid zal er wel bij zijn, dat had je vroeger ook“. Van Emde Boas: „Ik bedoel niet uit nieuwsgierigheid experimenteren, ik bedoel meer dat het een opgedrongen patroon was.“ Geldt dat niet ook voor de jongens?

Van Emde Boas: „Het aantal meisjes dat ik ken die voor de eerste keer naar bed gaan op eigen initiatief, is heel klein. En dat het niet op eigen initiatief gebeurt, wordt onder meer bewezen door het feit dat ook meisjes die van het bestaan van voorbehoedsmiddelen op de hoogte zijn, zo onttellend vaak de eerste keer coïteren zonder iets.“

In 't Veld: „Is natuurlijk wel zo, dat meisjes er onderling veel over praten. Wat er gebeurt wordt in detail aan elkaar verhaald, en daar kan natuurlijk een zekere stimulans van uitgaan — om dat ook eens te doen en weer een stapje verder te gaan. Of het nou zo is, dat je het moet doen om een zekere status te behouden.“

Van Hessen: „Uit verschillende onderzoeken is wel gebleken dat meisjes er over het algemeen veel gereserveerder tegenover staan. Maar of de meisjes niet op hun manier het initiatief nemen...“

Huwelijk

Betekent die grotere vrijheid nu ook dat er een andere opvatting ontstaat over de latere partnerbinding?

In 't Veld: „Vast niet. Men stelt zich nog altijd een huwelijk voor ogen dat levenslang zal duren, dat zuiver monogaam is. Of dat nu allemaal zo uitwerkt is een tweede. Men stelt zich dat wel degelijk als vroeger voor.“

Van Emde Boas: „Het aantal voorrechtelijke partners dat ik zo in de praktijk zie, is bij mannen vaak hoger dan bij meisjes. De meisjes stellen zich heel duidelijk op volgens dat ideaalbeeld.“

Maar als dat huwelijk eenmaal is gesloten of als er eenmaal een exclusieve partnerband is — dan hoeven we nog niet eens te denken aan de juridische formule van het huwelijk met de gang naar het stadhuis — wat is dan de houding tegenover die partnerbinding? Is er dan een neiging van: ook daarin kunnen wij ons lossen opstellen dan een of twee generaties geleden?

Van Emde Boas: „Hier kan ik u een heel direct antwoord op geven, want ik heb pas hele discussies met hele groepen hierover gehad en dan blijkt, dat de tolerantie tegenover het vóórechtelijke (premaritale) verkeer vrijwel algemeen is, en dat er een extreme intolerantie blijft bestaan tegenover het buitenechtelijke, het extra-martiale verkeer, daar degene die het doet. En daarbij komt dan nog eens dubbel de discriminatie van de vrouw naar voren. Want in dezelfde groep waarin de mannen tolerantie bepleiten voor het extra-martiale verkeer, daar geven zij een vrouw vijf minuten later in een groepstherapeutische zitting op haar sodomiet omdat zij het deed. Dat is een overblijfsel van de negentiende eeuw.“

Zie verder Vrijuit

Vervolg van Vrijuit 6

Van Hessen: „Het zit veel dieper dan die negentiende eeuw. Wij schrijven veel te veel dingen toe aan die ongelukkige negentiende eeuw, die in die fractie van duizenden jaren dat de mens bestaat, maar een seconde is geweest".

Van Emde Boas: „Ik zeg dat de man nog altijd onder invloed staat van de moraal waardoor hij buitenechtelijke relaties niet aanvaardt. Hij kent zichzelf nog altijd rechten toe die hij aan zijn vrouw niet toekent. En als we eerlijk zijn, dan mogen we met onze mond zo reformatorisch en zo weinig discriminatoir optreden als we voor ons gehoor wenselijk achten, zodra je ermee in je eigen leven geconfronteerd wordt, ga je op je achterste poten staan".

Van Hessen: „Als je dat van kennissen hoort, dan heb ik altijd meer medelijden met de vrouw die in zo'n situatie is gekomen dan met de man. Want ze zal het er veel moeilijker mee hebben terwijl het bij de man een vergeeflijk slippertje kan zijn".

In 't Veld: „Dat vind ik juist het gemene. Ik ben volkomen geneigd om de vrouw van een vriend dat slippertje te vergeven en dan te zeggen: als hij het doet, mag zij het ook. Maar ik betwijfel of ik dezelfde situatie in mijn eigen huwelijk aan zou kunnen. Een van de dingen die aan het eind van de negentiende eeuw zijn gebeurd is, dat de eis tot echtelijke trouw niet alleen aan de vrouw gesteld werd, maar ook aan de man. Of 't met succes gebeurd is, wil ik in het midden laten".

Van Hessen: „Als je zou gaan meten, dan zou je nu toch wel tot een laagtepunt komen van buitenechtelijke relaties".

Is dat een versterking van het gezin?

Van Hessen: In zekere zin wel.

Van Emde Boas: „Het gezin blijft dus eigenlijk als enige mogelijkheid van samenleven over, want ik heb de indruk dat we niet in communes Reloven. Maar dan krijg je de heel principiële vraag: op grond van onze biologische geaardheid zijn man en vrouw van nature niet monogaam. Dat is niet meer een kwestie van de gelijkwaardigheid tussen man en vrouw. Maar als we zo jong trouwen en we halen de zeventigjarige leeftijd, dan zitten we zo'n vijftig jaar tegen elkaar aan te kijken. En dat is wel een groot probleem. Ik beperk dan ook in al mijn lezingen een grotere vrijheid voor relaties buiten de echtelijke".

In 't Veld: „Ja, dat is inderdaad een probleem, om vijftig jaar iemand aardig te vinden. Als je toch dat gezin wilt handhaven — en ik zie er wel zoveel in, dat het wel in stand zal blijven. Men wil graag rouwen, men trouwt jonger dan ooit, ziet alles in het huwelijk... Ze krijgen natuurlijk wel een kater na verloop van tijd, maar wat doe je daar aan. Je kan natuurlijk een grotere vrijheid verlangen, een grotere vrijheid om ook eens een verhouding daarnaast aan te knopen, maar dan kom je direct weer in het maar dan kom je direct weer in het probleem van: wat is het belangrijkste, wat ga je in die andere relatie investeren en wat betekent het voor de derde. Je zou je ook kunnen voorstellen dat je een opvolging van huwelijken krijgt. Dat zie ik niet zo erg zitten".

Van Hessen: „Men zegt dat er veel jonger wordt getrouwd, maar dat is niet juist. Want de lagere maatschappelijke klassen hebben altijd veel jongere huwelijken gekend dan de hogere. Het enige wat spectaculair lager komt, zijn de huwelijksleeftijd van de uitgesproken hogere milieu. Waar het eerst zo tussen de 26 en 30 lag, is het nu zo rond de 20 komen te liggen. Bij de arbeiders is het ook wel lager komen te liggen, maar niet zoveel. Eerst komt in het huwelijk de seksuele impuls. Dan zijn er kinderen en dan heeft de situatie iets onwrikbaars: er zijn kinderen en wat moet je doen? Als de kinderen weg zijn, moet je samen oud worden en dan is de speelruimte om uit de band te springen ook niet zoveel groter".

Andere relaties

„De meeste scheidingen komen op de breukpunten voor, namelijk als de impulsieve periode achter de rug is en er nog geen vastgelegde situatie is en bij het gezin dat samen bleef omdat de kinderen klein waren".

Maar zijn er mogelijkheden van grotere vrijheid binnen het huwelijk?

Van Emde Boas: „Ik zie dat wel komen, als we eenmaal over de partnerwissel heen zijn. Want dat is natuurlijk een van de armoedigste vormen van vrijheid: de partners zijn de „toevallige" partners uit een

ander huwelijk en de relatie moet ook nog tegelijkertijd worden beïnvloed. Maar wat gebeurt er, als een man van zijn vrouw een vriendin op na mag houden, dan mag hij eens een avond uit, maar hij moet 's nachts thuiskomen".

In 't Veld: „Een vriendin erop nahouden, dat werkt bij mij de indruk van een vaste relatie, bijna een tweede huwelijk. Is dat realiseerbaar? Als je een huwelijk en een gezin in stand houdt, dan moet je dat in bepaalde opzichten primair stellen. En dan zie ik de mogelijkheid van buitenechtelijke relaties — waar ik in beginsel ook voor ben — zeker niet als een „tweede huwelijk", maar als secundaire en vluchtige verbintenissen".

Van Emde Boas: „Dat hoeft niet vluchtig te zijn. Ik ken relaties die jaren lang duren. Maar daar wordt de „andere vrouw" enorm gediscrimineerd: zij trouwt niet en mag geen kinderen krijgen".

In 't Veld: „Dat geldt dus voor de ongetrouwde vrouwen die een relatie hebben met een getrouwde man".

Van Emde Boas: „Ja, bij getrouwde vrouwen ligt het meestal eenvoudiger. Maar tot nu toe zoeken de mannen hun vriendinnen meestal onder de ongetrouwde vrouwen die 10 tot 20 jaar jonger zijn. Maar nu het vrouwenoverschot bezig is te verdwijnen, zoeken ze waarschijnlijk extra-maritale verhoudingen met getrouwde vrouwen".

Van Hessen: „Overigens is het voor de ongetrouwde vrouw bijzonder moeilijk op haar beurt een vriendje te hebben: dat wordt nauwelijks getolereerd".

U zegt dat u in al uw lezingen een grotere vrijheid binnen het huwelijk bepleit en vervolgens moemt u een groot aantal zeer zwaarwegende problemen op. Ik mis nog een beetje de relatie tussen uw pleitdooi en uw beschrijving van de realiteit.

Van Emde Boas: „Ik zie aan de ene kant het onvermogen van de mens, zoals ik al heb gezegd, om vijftig jaar lang emotioneel en erotisch te vreden te zijn met één partner — maar dat geldt voor man én vrouw. Ik zie aan de andere kant een enorme discriminatie wanneer de mannen het wel rationeel kunnen accepteren, maar emotioneel nog niet de mogelijkheden hebben de vrouw dezelfde mate van vrijheid toe te staan. En in de derde plaats zie ik een enorm aantal praktische moeilijkheden, die onvermijdelijk zijn wanneer je van die vrijheid gebruik gaat maken".

Maar die toch niet opwezen tegen... In 't Veld: „Tegen de huidige knelende banden".

Van Emde Boas: „Ik geloof dat je kunt zeggen dat de voorechtelijke verhoudingen een versterking betekenen voor het monogame huwelijk, omdat een helbeel ervaringen dan niet meer opgedaan behoeven te worden binnen het huwelijk. Maar dat geldt alleen voor een beginstadium. Wanneer de periode van de echtelijke afstomping komt..."

In 't Veld: „Ik geloof alleen dat in de toekomst die buitenechtelijke verhoudingen meer zullen plaatsvinden tussen getrouwden: die zitten dan beiden in hetzelfde schuitje en stellen dus hun huwelijk primair".

Van Emde Boas: „Maar als beide echtgenoten het weten: van zo'n verhouding weet u waardoor het dan toch nog naar de bliksem gaat? Door de bureu en de kennissenkring".

U zegt dus eigenlijk: zoals ouders te veel beslag leggen op hun kinderen, zo leggen echtgenoten te veel beslag op elkaar?

In 't Veld: „We investeren alles in elkaar".

Van Emde Boas: „Daarom vindt ik het zo godvergeten belangrijk dat de vrouw een beroep heeft".

In 't Veld: „En zo dus in de gelegenheid komt contacten te leggen. Misschien is dat ook wel de reden waarom zoveel mannen zeggen, ga jij maar niet werken. Maar ik vind dat er een teveel is — als je hier ook ziet in dat onderzoek van Kooij hoe alles wordt geïnvesteerd, alle affectie in die ene relatie. Je bent helemaal afhankelijk van je man en omgekeerd. Eigenlijk mag je niet eens praten met een ander".

Van Hessen: „De natuurlijke jaloezie is niet te vermijden, dat is gewoon een natuurgegeven".

Van Emde Boas: „Daarmee hebben wij nog niet het recht om te zeggen dat het jaloezie-instinct alleen aan

de man toekomt. Hoelang zijn we zelf eigenlijk getrouwd? Ik 31 jaar".

In 't Veld: „Ik 21 jaar".

Van Hessen: „Ik ben maar een junior... Hoe komt het overigens dat wij die totale persoonsinvestering zo geweldig hebben opgeschroefd?"

Van Emde Boas: „Omdat dat in de afspraak besloten ligt".

Van Hessen: „Nee, nee, ik geloof dat we veel dieper moeten. Wij hebben een uitgesproken persoonlijkheidscontact gehad, met name in de Renaissance. In die seksuele relatie bestaat nu de mogelijkheid om door te dringen tot de diepste fundamente van jezelf. En die is dan ook ingeschakeld tot optimalisering van de persoonlijkheid. Wil je daar van af komen, dan moet je er een verminderde persoonlijkheidsstructuur voor over hebben. En dan nog zullen deze relaties voor wie ze heeft een enorme impuls betekenen en het moeilijker maken voor wie ze niet heeft".

Sabilei

Van Hessen: „De vraag is: wat geeft nu eigenlijk de stabiliteit aan een huwelijk? Want laten we wel weten: het is nogal een opgave: soms vijftig jaar of langer. Toch gaat 't veel beter dan je denkt, in 't algemeen. Alle herinneringen gaan meespelen natuurlijk, en een heel stuk gemeenschappelijk doorleefde ervaring, waarop je terugvalt. Er zijn signalen, uitdrukkingen... Dat ga je niet in één keer hupsakee verbreken of bij een ander opnieuw investeren... Ga er maar aanstaan. Zelfs mannen die twee keer getrouwd zijn geweest en daarvan verslag uitbrengen, moeten toegeven dat er toch een stuk jeugdsentiment is met die eerste vrouw dat ze nooit meer kwijtraken".

Uw betoog komt er zo'n beetje op neer dat je op één tijdstip maar met een persoon zo'n relatie kunt hebben?

Van Emde Boas: „Daar ben ik het niet mee eens. We zijn zo veelzijdig als persoonlijkheid. Als je een heel intieme relatie van een bepaald karakter opbouwt, bijvoorbeeld met degene met wie je getrouwd bent, dan kan er toch een heel stuk essentiële behoefte onbevredigd blijven die je in een andere relatie — dat kan een vriend of een vriendin zijn — bevredigen kunt. En ondanks het feit dat de huwelijkspartner weet dat het om iets gaat dat in hun verhouding met de beste wil van de wereld niet gerealiseerd kan worden, blijft er dan toch een stuk jaloezie".

Hoe verklaart u dat dan? U zegt: in de persoonlijkheid zit de mogelijkheid van de verschillende facetten. Waarom kan de partner dat dan niet aanvaarden?

In 't Veld: „Ik dacht dat juist het feit dat je een stuk van je persoonlijkheid kunt cultiveren in een relatie met een ander, heel goed kan werken op je huwelijk. Maar daarnaast blijft staan de kwestie van de jaloezie, ongeacht de vraag of het een seksuele relatie is".

Van Emde Boas: „Is dat iets in onze cultuur, iets van instinct, het bedreigt zien van de verworven positie? Is het — in menselijke termen vertaald — het territoriuminstinct?"

Van Hessen: „In alle beschavingen, alle culturen, is het zo geweest. Jaloezie heeft altijd al een enorme rol gespeeld. Driekwart van alle moorden zijn jaloeziemoorden. Een moord uitsluitend en alleen gepleegd om het geld komt haast niet voor".

In 't Veld: „Je schakelt de jaloezie ook niet uit met de volledige monogamie zoals we die nu in feite kennen. In polygame situaties evenmin".

Van Hessen: „Ja, wat denkt u bijvoorbeeld van de enorme jaloezie van haremvrouwen onder elkaar. En de man die de vrouwen moet bewaken wordt door zijn meester gecastreerd, omdat hij anders een bedreiging vormt. De hele zaak hangt van jaloezie aan elkaar".

Van Emde Boas: „Het geldt voor die vrouwen als een eer om tien nachten achter elkaar door de sheik gehaald te worden".

Als ik het goed begrijp, dan kiest u voor het gezin, omdat u geen beter alternatief ziet.

Van Emde Boas (lachend): „Nou, nou".

In 't Veld: „Dat vind ik wel erg negatief gesteld".

Van Hessen: „Het doet me denken aan de uitspraak: democratie is de slechtste bestuursvorm die ik ken, maar er is geen betere".

In 't Veld: „Ik zie allerlei positieve dingen in het gezin".

Van Emde Boas: „Als ik als psychiater mag spreken, dan ben ik alleen

Is dat met een beetje het oude Freudiaanse denkpatroon?"

Van Emde Boas: „Omdat ik het woord identificeren heb gebruikt? Nee, dit heeft niets met Freud te maken. In elke theorie over het gezin kom je dat woord tegen. Maar begrip nu niet verkeerd. Al die kreten met een vrouw een aanleg zou hebben voor wiskunde, dat ze gemiddeld minder intelligent zou zijn... dat is natuurlijk allemaal onzin".

Maar — het klinkt misschien gek wat ik nu zeg — ik ken de vrouw niet. Ik ken haar niet, omdat ik nog nooit een vrouw heb gezien die zich in deze maatschappij onder optimale condities heeft ontwikkeld. En ik ken de man niet, omdat ik nog nooit de man zie heb zien ontwikkelen in een situatie waarin hij werkelijk als gelijke tegenover de vrouw stond. Maar dat neemt niet weg dat er tussen die twee mensentypes verschillen zullen blijven bestaan, die positief verwerkt kunnen worden in de vorming, in de emotionele en geestelijke vorming van de komende generatie".

In 't Veld: „Dat er verschillen zullen blijven bestaan, afgezien van het „kleine onderscheid", daarover zijn we het eens. Maar de vraag is — en nu komen we inderdaad weer op dingen die voor mij erg ongrijpbaar zijn — of die verschillen die mijnenwege aangeboren zijn, gecultiveerd behoeven te worden...?"

Van Emde Boas: „Ook in een andere maatschappijvorm, waarin echte gelijkheid bestaat, zullen er verschillen blijven. Maar vraag me niet om ze te beschrijven, want ik weet ze niet".

In 't Veld: „Het is moeilijk discussiëren hierover..."

Van Emde Boas: „U bent het toch met me eens dat we die vrouw nog niet kennen".

Van Hessen: „De man programmeert zijn vrouw, maar ontleent in feite zichzelf wat hij in zijn vrouw stopt. De huidige positie van de vrouw is het gevolg van een sociaal proces waarin door samenwerking de functies zijn verdeeld".

„Wanneer we naar een maatschappij toegroeien waarin het competitie-karakter is verzwakt en de prestatiedrang verminderd, en aan de andere kant niet als in de Romeinse landen en in Latijns-Amerika meer tederheid tussen mannen wordt geaccepteerd, dan kunnen we echt liever zijn voor elkaar. Niet als slogan, dat moet wel groeien... Wij zijn het er toch in ieder geval over eens dat de best denkbare verhoudingen er niet zijn en dat we over de technische middelen beschikken om er verbetering in aan te brengen. Ik denk niet aan machines, ik bedoel de wetenschappelijke methodieken...".

Van Hessen: „Optimistisch"

Van Emde Boas: „Mannen die door een goed stuk therapie gegaan zijn die komen er gevoeliger, tederder uit dan ze tevoren waren. Daarom gebruik ik het woord technische middelen. Ik beschouw mijzelf op kleine schaal ook als een technisch middel".

In 't Veld: „Ja maar nou is toch

„Er zouden maatschappelijke veranderingen moeten plaatsvinden, zegt u, om die situatie te bereiken die een individuele man bereikt als hij door een goede psychotherapie is gegaan. Zoudt u alledrie nog eens als sluitstuk een kandidaat willen geven in welke richting dat dan zou moeten gebeuren om een gezondere maatschappij te krijgen, waarin de psychiater het wat minder draait".

brigt, meneer Van Emde Boas, en de socioloog wat minder problemen zal zien, meneer Van Hessen, en de vertegenwoordigster van de vrouwenemancipatie een einde kan zien aan haar strijd, mevrouw In't Veld".

Van Emde Boas: „We kunnen voor de maatschappij onzettend veel leren van de groepstherapie. Want onder een geslaagde groepstherapie ondergaat niet alleen het individu maar de hele groep een verandering. Er ontstaat een steeds groter onafhankelijkheid van de leden. Een geslaagde groepstherapie eindigt ermee dat de mensen zien niet alleen elkaars gelijke voelen — maar dat de verschillen zijn wegevaallen die verschillende persoonlijkheden blijven bestaan, maar er is een absolute pariteit".

„Maar als u mij vraagt mijn idealen in politieke daden om te zetten, dan... politiek is voor mij nog altijd het streven naar de macht, om dat wat je wenselijk vindt ook inderdaad te bereiken... dan weet ik het niet".

In 't Veld: „Je ziet wel groepen opkomen van mensen die met elkaar praten. Niet onder leiding van een psychiater of psycholoog. Maar Vrouw-Maatschappij heeft verschillende groepen bijvoorbeeld, dat zijn vrouwen die bij elkaar gaan zitten en dat schijnt echt veel te doen. Wat ook ziet, is dat ouders betrokken worden bij creches. Dus niet te kind 's morgens brengen en 's avonds afhalen, maar meedinken en meepraten. Ik vind dat een goede ontwikkeling die ik ook zou willen bevorderen, maar ik verwacht er niet alle heil van. Want het is nog op te kleine schaal, dat mensen meer betrekken bij hun eigen leven. Ik vind dat er ook wel andere dingen moeten gebeuren, ten eerste dus de emancipatie van de vrouw, waar veel meer vaart achter gezet moet worden, en tweede moet het hele arbeidsstelsel veranderen. Het werk zelf zal in de toekomst niet meer zo centraal staan en dat zal betekenen dat de mensen aan andere dingen aandacht kunnen schenken. En ten derde vind ik dat het gezin opengemaakt moet worden. Het is niet zo sterk aan de orde gekomen, maar niet ten onrechte, wel eens gezegd dat het gezin een broedplaats van neuroses is".

Van Emde Boas: „En dat het een broedplaats van neuroses is, komt weer door de macro-sociale structuur. En daarom lopen wij nog vast".

Van Hessen: „Als je overgaat van de micro-gemeenschap naar de grote levensgemeenschap, dan is er wel een oplossing. Als wij bereid zouden zijn onze levensduur te bekorten en af te zien van onze nu verworven menselijke mogelijkheden, zoals de hele techniek en weer terugweten naar een primitieve bestaansvorm, dan zou een verandering mogelijk zijn. Maar wil je de gemiddelde levensduur opvoeren, zeg je, ik wil blijven vliegen en reizen en auto's rijden, kortom ik wil deze wereldernormie in stand houden, dus het spanningsveld blijven aanvaarden, dan is er geen oplossing voor. Want als je datgene wilt, wat die groepstherapie doet, dan moet je de macro-dimensie van onze maatschappelijke structuur opheffen".

„Van Emde Boas: „U kunt niet serieus menen dat die terugkeer naar het primitivisme ook maar overweging verdient".

Van Hessen: „Jawel. Als je gaat kijken naar de intenties van de jongelui in de hippie-beweging, die uit de wereld trekken om ergens in een bos of elders in de vrije natuur te gaan leven, dan is dat een terugkeer naar de allerprimitiefste samenleving".

In 't Veld: „Ik vraag me toch af of het niet mogelijk is tot een zekere schaalverdeling te komen, want dat is belangrijk".

Van Emde Boas: „In de zin waarin de Club van Rome dat bepleit, daar is waarschijnlijk geen zinnig mens op tegen".

Van Hessen: „Wel de massa van de arbeiders. En ik neem het de vakbeweging kwalijk dat ze die waarheid de mensen onthouden".

Van Emde Boas: „Ik geloof niet, dat je over de hele linie dit ooit zou kunnen terugdraaien".

Het gezin moet open-gebroken worden

daarom al voor het behoud van het gezin, omdat het kind van nature veel langer bescherming nodig heeft dan welk levend wezen dan ook. En ten tweede is er een compleet gezin nodig om ieder meisje de kans te geven zich met de moeder te identificeren en om in de vader een patroon van de man te ontdekken. Voor de jongen geldt vanzelfsprekend het omgekeerde".

In 't Veld: „Ik vraag me af of dat complete gezin zo noodzakelijk is. Is het complete gezin nog zo nodig als de rolverdeling tussen man en vrouw gaat veranderen en meer overeenkomst gaat vertonen?"

Van Emde Boas: „Ik geloof dat er een onzettende hoop culturele verschillen tussen man en vrouw volkomen kunnen verdwijnen. Als al die door de huidige maatschappijvorm bevorderde kunstmatige verschillen zijn verdwenen, blijven er echter toch emotionele en lichamelijke verschillen bestaan, die bij de opvoeding het kind prepareren voor respectievelijk de mannen- of vrouwenrol".

mijn vraag of je het daarmee oplost. We hebben wel de middelen om personen te veranderen, maar niet om de maatschappelijke structuur te veranderen".

Van Hessen: „Ik vraag me bovendien af of je het zo kunt verande-

ren dat je alle effecten en neven-effecten ervan in de hand kunt houden. De houding van mannen ten opzichte van elkaar is een beperkte aanleghegheid. Aan de andere kant, in dezelfde jeugd die lief-zijn propagande, is de tendentie naar een geweldige polarisatie".

hak de knoop nu nog door!

LAAT U NIET DOOR DE KERSTDAGEN WEERHOUDEN EN KOOP NU IN DEZE VOORDEEL-TIJD DE DROOM VAN UW LEVEN. KIJK EENS WAT EEN AANBIEDINGEN. EN DAT ALLEMAAL VOOR DE BTW-VERHOOGING TEGEN ZEER AANTREKKELIJKE KERSTPRIJZEN. DUS MAAK DE KERSTDAGEN TOT EEN NÓG GROTER FEEST DAN IN UW BEDOELING LIGT MET EEN VAN DE SUPER-AANBIEDINGEN VAN KÄLLER-SCHUNCK!!!

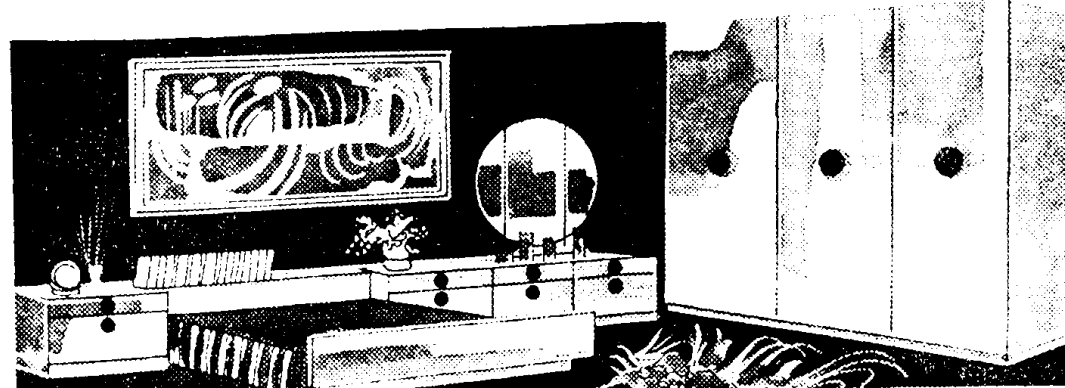

Deze grandioze kerstaanbieding is bij voorbaat al een succes! Kom op tijd, de belangstelling is groot! Deze prachtige eethoek is uitgevoerd in palissanderkleur en bestaat uit een zeer zware grote tuimeltafel, recht model en 4 zeer goed gestoffeerde stoelen. Het sterke leerdoek kunt u naar verkiezing uitzoeken uit de kleuren: zwart, rood, cognac of donker groen. Zolang de voorraad strekt met het kerstvoordeel:

Eethoek: „SPENCER”
Normaal: 538,—

NU ALS SPECIALE
KERSTAANBIEDING:

438,—

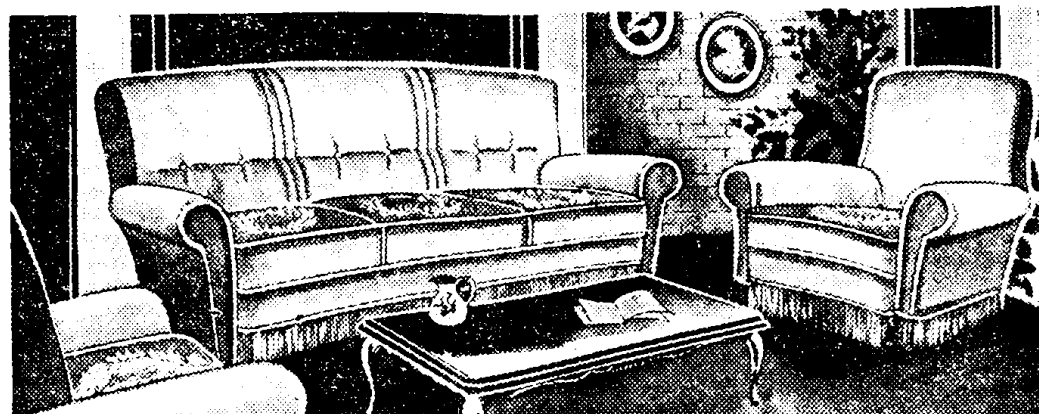

Een kamer uitgevoerd in hoogglans simili-ahorn. Deze kamer bestaat uit een 3- of 4-deurs kast met leg- en hanggedeelten. Ledikant 2-persoons (130 x 190), twee bijpassende nachtkastjes en tenslotte een fraai toiletmeubel met 3-delige ronde spiegel! Het geheel is voorzien van sierlijke knoppen. Door het gladde oppervlak zeer gemakkelijk te onderhouden.

Slaapkamer: „VIVIAN” Normaal: 850,—
Uitvoering met 3-deurs kast met 4-deurs kast Normaal: 950,—
Speciale Kerstaanbieding: 848,—

NU ALS SPECIALE
KERSTAANBIEDING:

748,—

Bankstel uit de superklasse. Uitmuntende kwaliteit. Vooral het binnenwerk is een staaltje van echte meubelmakerskunst! Bovendien garandeert het u een heerlijke zit! Het geheel is bekleed met een chique velours en op zitting ziet u een apart médaillon motief, natuurlijk ook in dezelfde kwaliteit velours. Een vorstelijk geheel. (Behalve wat de prijs aangaat!). Bankstel: „AYR”

Normaal: 1695,—

NU ALS SPECIALE
KERSTAANBIEDING:

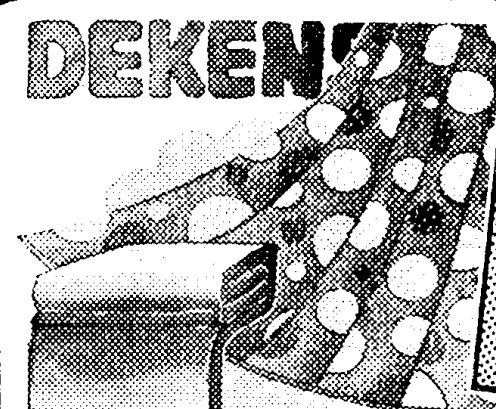
1448,—

Keuze uit: chenille, chintz, weestof, velours, chiffon. Een onovertroffen collectie, die u zal verblinden. Uw keuze zal moeilijk zijn, zeker als u de zeer lage prijzen ontdekt.

Kom eens kijken naar onze enorme afdeling matrassen. Zowel polyether als interieur kwaliteiten. Een wereld gaat voor u open! Reeds vanaf: 39.80

Enorme sortering in alle mogelijke kwaliteiten. Koop nu vooral de zuiver wollen kwaliteiten met prachtige dessins, of effen. Nu nog voor de oude prijzen. U weet toch ook dat de prijs van wol bijna verdubbeld wordt? Bij ons nog niet!

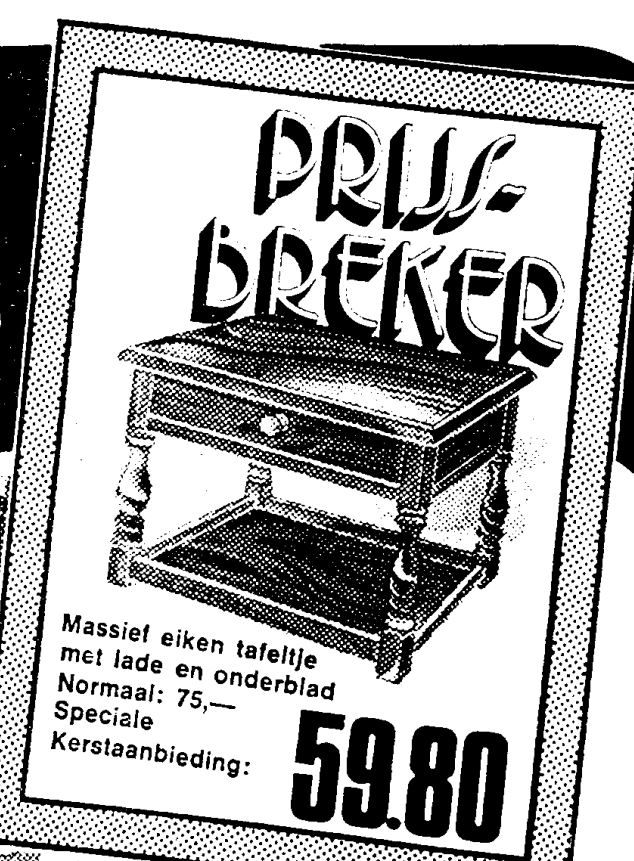
Kast: „ABERDEEN”

Schitterende eiken kast. 225 cm breed. Deze kast is voorzien van een vitrine, barvak, servieskast (voor kleine meerprijs een TV vak), 4 laden en onder nog een zee van bergruimte. Normaal: 1120,—
Kijk goed naar het prijs-voordeel!

KERSTAANBIEDING: **878,—**

op alle
niet-afgeprijsde artikelen
10%

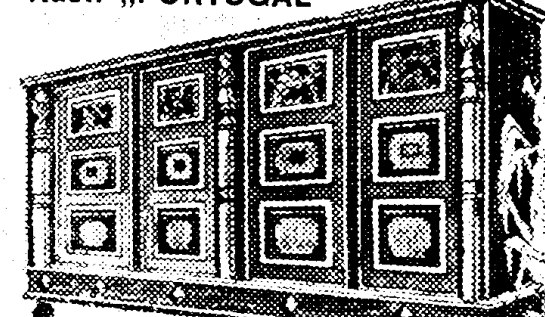

Massief eiken tafeltje met lade en onderblad
Normaal: 75,—
Speciale
Kerstaanbieding:

59.80

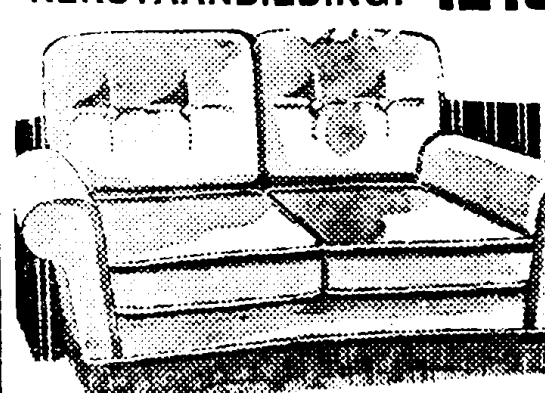
Eiken kast in fraai klassieke stijl. Zeer zwaar uitgevoerd en versierd met kunstig houtsnijwerk! 232 cm breed. Een kast waar uw „kinds-kinderen” nog plezier aan zullen beleven. De prijs zal over jaren nóg ter sprake komen!

Kast: „PORTUGAL”

Normaal: 1395,—

NU ALS SPECIALE
KERSTAANBIEDING: **1248,—**

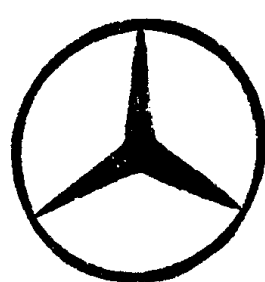

„NIAGARA” Normaal: 450,—
KERSTAANBIEDING: **380,—**

KÄLLER-SCHUNCK

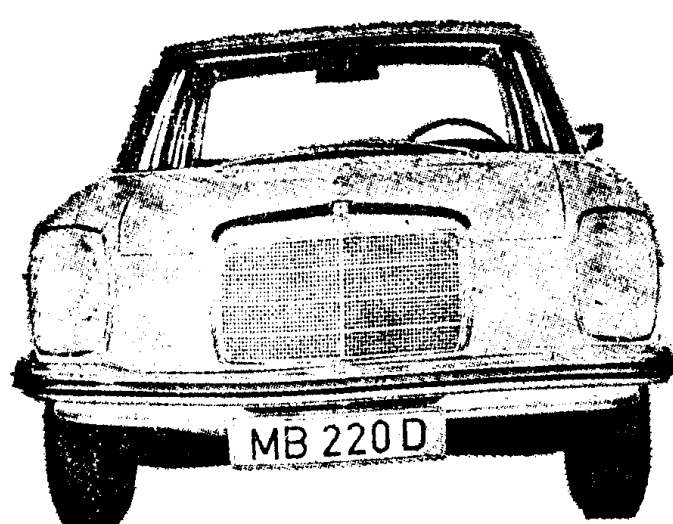
oranje nassastraat 33 heerlen - vlak bij het station - tel. 045-714305

De directie en de medewerkers
van de afdelingen

MOTORREVISIE
REPARATIE
VERKOOP
TOURINGCARS
GROEPSVERVOER
LIJNDIENST

wensen U prettige Kerstdagen
en een Gelukkig Nieuwjaar

AUTO- EN
TOURINGCARBEDRIJF

‘DE VALK’ B.V.

Broekhem 4-6 Telefoon 04406 - 3141*
VALKENBURG

modehuis
Cocktailkleding! Bergstein

Markt 10 tel. 5541

het hart van Kerkrade

WIJ WENSEN
ONZE
GASTEN EN VRIENDEN
PRETTIGE KERSTDAGEN
EN EEN
GELUKKIG NIEUWJAAR

**Arie en Paula de Man
Taveerne 't Luifeltje**

Markt 38, Geleen

Prettige kerstdagen
en
een voorspoedig 1973

**MEN'S
HAIR STYLIST**

HENK SMEETS

Steenweg 69 — SITARD — Telef. 04490—3623

Wij wensen onze familie, kennissen
en clienten
prettige feestdagen.

Wijngracht en Van Beethovenstraat

Official VW-dealer, Automobielen- en Garagebedrijf

NIC. NIJSTEN

Maastrichterlaan, Bunde, tel. 04461-1644 b.g.g. 1781

Wij wensen u allen

prettige feestdagen
en
een voorspoedig 1973

Eerste Kerstdag en Nieuwjaarsdag is ons Chevron tankstation gesloten.

Ter gelegenheid van de

OPENING

van ons

Chinees Indisch Restaurant
„Azië”

hebben wij het genoegen U uit te nodigen
op de receptie zondag 24 december a.s.

Chinees Indisch Restaurant „AZIë”
Markt 57, GELEEN, tel. 04494-3998

Aan een serie opmerkelijke publicaties heeft de Limburger en nog steeds Limburgs sprekende MATHIEU SMEDTS (59) een boeiend boek toegevoegd: „LEVEN ALS EEN GOD IN FRANKRIJK“, een uitgave van Het Wereldvenster in Baarn. De hierbij afgedrukte interessante beschouwing over Jeanne d'Arc, een onverklaarbaar fenomeen maar tevens een van de aantrekkelijkste figuren uit de geschiedenis, is aan het jongste boek van Smedts ontleend. Volgens zijn uitgever schrijft de auteur met een mengeling van Franse esprit en goed - Nederlandse realiteitszin - een verdienstelijke typering voor wie niet weet dat Smedts een (in Helden/-Grashoek) geboren Limburger is, die zonder verraad te plegen aan zijn

geboortegrond als „een weerbarstig katholiek“ van vele omzwervingen is teruggekomen. Een kritisch denker en een beschouwer die met wijsheid en bijna Voltairiaanse ironie een aantal dogmatische bolwerken onder schot houdt, is Mathieu Smedts toch een mild man geworden. Zijn „Leven als een God in Frankrijk“ getuigt dat. Het getuigt evenzeer van zijn hang naar Het Zuiden, zowel in klimatologisch als geestelijk opzicht.

Binnenkort hoopt hij zich te vestigen in Sospel bij Menton, in een adembenemend-mooie vallei en tussen dorpelingen met wie hij de nodige wijn zal nuttigen. Mathieu Smedts wil daar „creatief tot rust komen“, na een toch wel stormachtig leven. Als journalist werkte hij voor de oorlog in Berlijn, vanwaar hij werd uitgewezen. Hij nam deel aan het verzet en werd ter dood veroordeeld. Het vonnis werd nooit voltrokken: hij kreeg zolang uitstel van executie, dat hij bevrijd kon worden. Na de oorlog werkte hij voor De Volkskrant als Londens correspondent. En tot voor enkele jaren was hij hoofdredacteur van Vrije Nederland.

„Jeanne d'Arc en Alfred Dreyfus: om gewetensvrijheid en recht“ is de titel van het hoofdstuk, dat in twee afleveringen in het Limburgs Dagblad verschijnt. De beschouwing over Alfred Dreyfus volgt binnenkort.

Vrij
8 UIT

Maar het was eenmaal een feit dat God, zelfs als hij lieflijk was verschenen, weinig in te brengen zou hebben gehad bij de kerk of de bisschoppen, die precies wisten wat Jezus had bedoeld. God had een goed leven in Frankrijk als hij maar de interpretatie van zijn woord door de kerk aanvaardde. Jeanne deed dat niet helemaal. Enkele vragen, die haar werden gesteld.

Vr.: Spreek de heilige Margaretha in het Engels?

Antwoord: Waarom zou zij Engels spreken als zij niet aan de Engelse kant staat.

Vr.: Haten de heilige Catharina en de heilige Margaretha de Engelsen?

A.: Zij hebben lief wat de Heer liefheeft en haten wat de Heer haat.

Vr.: Was de heilige Michaël naakt?

A.: Denkt u niet dat God genoeg heeft om hem aan te kleden?

Vr.: Toont het feit dat u evangelië bent niet aan dat de Engel u heeft bedrogen?

A.: Sinds het God heeft behaagd, is het goed dat ik gevangen ben genomen.

Vr.: Welke onthullingen zijn aan de koning gedaan? (Dit heeft betrekking op het geheim, waarover ik vroeger sprak).

A.: Stuur hem een boodschapper en hij zal het u vertellen.

Vr.: Haat God de Engelsen?

A.: Ik weet niets van Gods liefde of haat voor de Engelsen, maar ik weet dat God de Fransen de overwinning zal geven tegenover hen.

Vr.: Was God dus voor de Engelsen toen zij bezig waren te winnen?

A.: Dat weet ik niet, maar ik weet wel dat zij verslagen zullen worden vanwege hun zonden. Binnen zeven jaar zullen de Engelsen een veel ernstiger nederlaag lijden dan bij Orléans en zij zullen een belangrijker bezit verliezen. (Zij doelde waarschijnlijk op Parijs, dat vijf jaar later door de koning werd veroverd)...

De koning zal weer gevestigd worden in zijn koninkrijk, of zijn vijanden het willen of niet. Dat weet ik even zeker als ik weet dat u hier voor me zit. Ik zeg dit nu opdat men zich mijn woorden zal herinneren als gebeurt wat ik u nu vertel. Ik weet zeker dat de Engelsen uit Frankrijk verdreven zullen worden, behalve degenen, die hier zullen sterven.

Velen hebben verzekerd dat zij niet het slachtoffer is geworden van een politiek proces. Uit de bovenstaande vragen blijkt dat dit onzin is. Maar de theologische waren gevaarlijker.

Vr.: Gelooft u dat u in staat van genade bent?

(Als zij zei: Ja, kon men haar vangen op het woord: Wie van ons zwakken is zeker in de genade van God te zijn, want zelfs de wijze zondigt zeven keer per dag. Als ze antwoordde: Neen, dan zou ze onwaardig zijn om het instrument van God op aarde te zijn). Jeanne antwoordde: „Als ik er niet in ben, moge God me die staat geven. Als ik er wel in ben, moge God er me in behouden“.

Jeanne won het duel met de theologen voortdurend. We herhalen, als was achttien jaar oud en ongeletterd.

Maar de Engelsen wilden haar dood.

Een van haar ondervragers maakte 72 artikelen op uit de verhoren. Om de beschuldigingen waar te maken waren haar antwoorden niet altijd volledig weergegeven. De 72 artikelen, daarna ingekort tot 12 artikelen, waarin de vervalsingen nog werden aangedikt. In het rehabilitatieproces bleek dat die haar nooit waren voorgelezen. Daarop werd zij veroordeeld.

Toen herriep zij alles. Zij wilde zich onderwerpen aan de kerk. Zij zou vrouwenkleren aantrekken. Men had haar beloofd dat zij in afwachting van haar vrijlating naar een gevangenis van de kerk zou worden overgebracht, waar zij door vrouwen zou worden bewaakt.

Het was een der weinige ogenblikken van zwakte in dit merkwaardige leven. Maar Cauchon hield zijn woord niet. Jeanne zou spoedig ontdekken dat zij de rest van haar leven in de gevangenis zou doorbrengen. Zij werd niet naar een kerkelijke gevangenis overgebracht. Integendeel, toen zij vrouwenkleren had aangetrokken, deden de Engelse soldaten een uiterste poging om haar te verkrachten.

Daarna koos zij de dood. Elke beleving, haar gedaan, was gescheiden. Toen Cauchon haar bezocht, zei ze: „Mijn stemmen zeiden: Wat je gedaan hebt is zeer slecht. Dat je hebt bekend dat je niet goed hebt gehandeld.“

Alles wat ik heb herroepen, heb ik herroepen uit angst voor de brandstapel“.

Responsio mortifera, tekent een griffioen bij dit antwoord aan, „een antwoord dat de dood met zich meebrengt“.

Het mysterie is gebleven. In de vijftiende eeuw lagen de zaken eenvoudiger: Voor Karel VII en zijn aanhang was zij door God gezonden voor de Engelsen en hun Franse aanhang door de duivel. Van welke kant men het ook bekeek, werd het onbegrijpelijke begrijpelijk: haar invloed op de koning, de ontzettende van Orléans tegen de militaire verhoudingen in, de triomftocht naar Reims. God of de duivel was in het spel.

Ik geloof noch het een noch het ander. Maar daarmee blijft een van de aantrekkelijkste figuren in de geschiedenis onverklaarbaar. Het zou aardig zijn om te kunnen zeggen dat Onze Lieve Heer in de vijftiende eeuw al zo'n afkeer had van de Engelse keuzen dat hij besloot actieve maatregelen te treffen om hen uit Frankrijk te verwijderen voordat zij het Franse volk hun smaak hadden opgedrongen.

Bernard Shaw, die niet in wonderen geloofde, heeft Jeanne d'Arc een buitengewone vrouw genoemd, een van de aantrekkelijkste persoonlijkheden in de geschiedenis. Er zijn meer vrouwen in de vijftiende eeuw verbrand, maar over hen wordt niet meer gepraat. Over Jeanne zijn een kleine 3000 boeken geschreven. De belangrijkste feiten in haar loopbaan staan met grote zekerheid vast, de meeste althans, maar de interpretatie geeft nog altijd aanleiding tot felle ruzies. In een recente uitgave van Jean Benedetti. Gilles de Rais genaamd, wordt zij weer eens een heks genoemd. Gilles de Rais was een van haar dierbaarste wapengezellen, die toen er niets meer te vechten was, honderden jongens heeft vermoord en onder de naam Blauwbaard de geschiedenis is ingegaan. Een paar jaar geleden werd in een ander boek beschreven dat zij aan rundertuberculose heeft geleden en daardoor hysterisch is geworden. Ze is, volgens sommige schrijvers, verstrikt geraakt in een web van intriges, waarin zij door machtige personen naar voren werd geschoven. En tenslotte wordt zij voorgesteld als een heilige, aan wie de taak, die zij zich stelde, door God was opgedragen. Die opdracht was niet gering. In een tijd, dat de Fransen gedemoraliseerd waren en de koning, Karel VII, het liefst de strijd had neergelegd omdat hij geloofde dat hij een onwetend kind was en dus geen recht had op de troon, kwam Jeanne met de boodschap, haar gegeven, zo zei ze, door de aartsengel Michaël, door de heiligen Catharina van Alexandrië en Margaretha, dat zij de koning naar Reims zou brengen om hem te kronen en dat zij de Engelsen uit Frankrijk zou verjagen, „allemaal, behalve degenen, die er zouden sterven“.

Zij is in haar plannen geslaagd, al kregen de Engelsen de kans haar te verbranden (1431), voordat hun macht in Frankrijk door de val van Bordeaux in 1452 werd gebroken, beter gezegd voordat aan hun macht een einde kwam, want Jeanne had ze al gebroken.

Al eerder heb ik opgemerkt, dat God in de jaren 1429 tot 1431, in de korte tijd dat Jeanne opereerde, persoonlijk in de geschiedenis van Frankrijk heeft ingegrepen, ten koste van Engeland, dat toen ook katholiek was. Dat zal wel zo zijn, zoals zij hebben gezegd, maar ze hebben niets in Frankrijk te maken. En zoals een geschiedschrijver zegt, de tijd was niet meer ver dat Engeland tot het protestantisme zou overgaan, suggererend dat de Almachtige daarover reeds in 1429 verbolgen was.

Hij had ook kunnen voorzien dat Frankrijk het land zou worden dat hem vroegtijdig ter dood wilde brengen, althans monddood maken, een zestigjarige vooruit dat hij in de

jaren 1960 door vele theologen dood verklaard zou worden.

Een belangrijke aanleiding daartoe was de zaak Dreyfus, die van de joodse officier, die eind 1894 op valse beschuldigingen van spionage voor Duitsland levenslang naar Cayenne (Duivelseiland) werd verbannen. Hij werd in 1906 gerehabiliteerd en keerde terug in het leger met het Legion van Eer. Jeanne werd in 1456 van alle blaam vrijgesproken, maar zij was dood. Op 1 mei 1920 werd zij heilig verklaard door paus Benedictus XV en tot de eer der altaren verheven in dezelfde kerk, die haar schuldig had bevonden aan ketterij en tovenarij en haar daarom naar de brandstapel had verwezen.

In talloze kerken staat haar beeld, gewoonlijk in de kledij van een soldaat. Een zeer ernstige beschuldiging tegen haar was dat zij mannenkleren droeg, waarvoor overigens alle reden was voor een meisje dat tussen de soldaten sliep voordat de vrouwenonderbroek was uitgevonden.

De vervolging van Dreyfus werd een samenzwering tussen de sabel en de wijwaterkwast genoemd. Leger en kerk hadden zich het heftigst tegen zijn rehabilitatie verzet. Het gevolg was een bitter anti-clericalisme. De meeste priesterordes en congregaties werden ontbonden, het onderwijs werd bijna helemaal geliciseerd. De priesters werden uit de scholen verdreven.

Zoals het optreden van Jeanne veroorzaakte het proces-Dreyfus een breuk in de geschiedenis van het land. Vandaar de blijvende belangstelling.

„Het eerste huis in Frankrijk“, noemt Lucien Fabre, een grote verveerder van Jeanne, de woning in Domrémy waar zij in 1412 is geboren. „In zekere zin is het dat nog“. Hierbij is enige uitleg nodig.

Het huis ligt aan de Maas, die daar nog zo smal is dat een Olympisch kampioen er bijna overheen zou kunnen springen. Die rivier was in haar tijd de grens van Frankrijk en als men van de andere kant over de brug kwam, liep men tegen deze vroming op. Voor die tijd moet het een vrij aanzienlijk huis zijn geweest. Haar vader was een belangrijk man in het dorp, die namens de dorpelingen met de hoge heren uit de buurt onderhandelde over de verplichte leveringen en diensten. Jeanne kon lezen noch schrijven — wel dicteren, wat zij veel en uitstekend deed — maar dat kwam veelvuldig voor bij de dochters van dorpsnotabelen. Welvarend kon men het gezin niet noemen, evenmin was zij doodarm.

Voor het eerst heb ik het huis gezien toen het nog niet was opgeknaapt. Domrémy telt ongeveer 280 inwoners en veel meer zullen het er in de middeleeuwen niet zijn geweest. Mijn gids bij dat eerste bezoek was een oudere dame, nogal

sceptisch, eerlijk. Toen zij ons het huis toonde, zei ze herhaaldelijk: „Er is natuurlijk veel veranderd. Het kan zo geweest zijn als het nu is, misschien ook niet“.

In ieder geval is Jeanne in deze omgeving in de schaduw van de dorpskerk opgegroeid. In de tuin zag zij voor het eerst Sint Michaël en hoorde zij haar stemmen.

Huis en omgeving zijn nu veel meer aan het steeds groeiende toerisme aangepast. Terecht, want het gaat nog altijd „in zekere zin“, zoals Fabre opmerkt, om het eerste huis in Frankrijk, d.w.z. de plaats, waar het Franse nationalisme wel niet is geboren, maar zijn vorm heeft gekregen.

Het belangrijkste deel van het land was in handen van de Engelsen en hun bondgenoten, de hertogen van Bourgogne: het hele noorden. De grens liep tussen Normandië en Bretagne, recht naar het oosten langs Beaugency, Orléans, naar het zuid-oosten om het hertogdom Bourgondië heen.

Enkele kleine enclaves, zoals Vaucouleurs, waaronder Domrémy viel, bleven trouw aan koning Karel VII. En daar woonde het meisje dat Frankrijk zou redden. Dat begrip Frankrijk was nog maar heel vaag. De talloze voorafstaande Fransen, die met de Engelsen samenwerkten, voelden zich geen collaborateurs — om de moderne uitdrukking te gebruiken. Zelfs bisschop Cauchon niet, die Jeanne naar de brandstapel stuurde.

In 1428 bracht Jeanne voor de eerste keer een bezoek aan Baudricourt, de commandant van Vaucouleurs. Zij kwam hem vertellen dat hij haar door moest sturen naar koning Karel, omdat haar stemmen haar hadden verteld dat zij de Engelsen uit Frankrijk moest verdrijven en hem naar Reims brengen om gekroond te worden. Ze was toen zestien. Mooi was ze niet, in ieder geval had ze geen sexappeal, zoals vele soldaten, die haar hogelijk waardeerden, later hebben verklaard. Maar ze had wel overredingskracht. Baudricourt stuurde haar naar huis. Dat vond ze niet erg. Bij het derde bezoek zou hij naar haar luisteren, voorspelde Jeanne.

Zo gebeurde het. Men zich erover verbazen dat deze officier toefag en haar naar Chinon stuurde waar Karel vertoefde. Die stemmen van Jeanne waren niet zo ongewoon als het nu lijkt. St. Michaël, St. Catharina en St. Margaretha waren populaire figuren, aan wie vele kerken waren toegewijd, ook in Lotharingen. Het gebeurde vaak dat vrouwen opstonden om voorspellingen te doen over de toekomst van de koningen en hun land.

Dat feit werd aanvaard. Men moest echter wel nagaan of hun inspiratie van God of van de duivel kwam, of de dames profetessen of heksen waren. Dat was vrij eenvoudig vast te stellen. De duivel sliep met de vrouwen, die hij voor die boosaardige plannen uitkookte. Als een meisje maagd was, was zij geen heks. Vandaar dat Janne minstens drie keer door vooraanstaande vrouwen op haar maagdelijkheid onderzocht moest worden. Zij onderging deze onderzoeken gelaten, want ze was zeker van haar zaak.

ging haar hartewens in vervulling. De Fransen gingen een poging ondernemen om Orléans, dat voor de Engelsen werd belegerd, te ontzetten.

Gilles de Rais kreeg het bevel over de troepen. Haar vijanden, de politici aan het Hof, zoals La Trémoille, beperkten de rol van Jeanne tot de inspiratrice van de soldaten. Voorkomen moest worden dat zij de beslissingen nam. Dat gelukte maar gedeeltelijk.

Jeanne was een onstuimig maar ongewoon soldaat. Ze wist heel precies wat ze wilde. Ze had zich een witte wapenuitrusting laten maken en twee banieren. Op de ene stond Christus tussen twee engelen. Op de andere stond een veld van gouden lelies de koning van de hemel, gezeten op een regenboog, met Michaël en Gabriël aan zijn voeten. Daar beneden stond haar motto Jhesus-Maria, waarmee ook haar brieven werden getekend.

Haar eerste bevelen zullen niet al te populair zijn geweest. Alle hoeren, die achter het leger oprukten, moesten binnen vier en twintig uur verdwijnen of trouwen. Vloeken werd verboden, een maatregel gericht tegen de dappere La Hire, die vaak te keer ging als een ketter, maar een van haar grote bewonderaars werd en haar trouwste commandant. Alle soldaten moesten biechten, niet alleen toen, maar voor elke veldslag. Er mocht niet worden geplunderd, alle voedsel moest worden betaald. De opmars naar Orléans begon met een proces-sie met de priesters voorop.

Spoedig ontdekte Jeanne dat haar officieren haar hadden bedrogen. Zij had bevel gegeven langs de noordelijke oever van de Loire op te rukken. De andere bevelhebbers leek de zuidelijke route beter en die volgden zij. Dat leidde tot een eerste conflict, dat door vele andere gevolgd zou worden. De oorzaak was steeds dezelfde: Jeanne wilde altijd aanvallen, de bevelhebbers volgden een voorzichtige tactiek.

En op de achtergrond onderhandelende de politici met de tegenstanders. Maar spoedig werd Jeanne een geliefde figuur bij de soldaten en bij commandanten als Gilles de Rais en La Hire. Zij was altijd op de plek waar de strijd het felst was. Als er een muur te bestormen viel, was zij het eerste boven. Toen de Bastard van Orléans, Dunois, eens 'savonds de strijd wilde opgeven omdat de mannen moe waren, stortte Jeanne zich in het gewoel en veroverde met de mannen die haar volgden de laatste versterking, die Orléans bedreigde. Die morgen was zij gevonden door een pijl, die vijftien centimeter in haar borst drong. Het hinderde haar minder dan de scheldwoorden van de Engelsen, die haar hoer noemden. Telkens als dit gebeurde, begon zij te huilen of zij voorspelde

haar hartewens in vervulling. De Fransen gingen een poging ondernemen om Orléans, dat voor de Engelsen werd belegerd, te ontzetten.

Gilles de Rais kreeg het bevel over de troepen. Haar vijanden, de politici aan het Hof, zoals La Trémoille, beperkten de rol van Jeanne tot de inspiratrice van de soldaten. Voorkomen moest worden dat zij de beslissingen nam. Dat gelukte maar gedeeltelijk.

Jeanne was een onstuimig maar ongewoon soldaat. Ze wist heel precies wat ze wilde. Ze had zich een witte wapenuitrusting laten maken en twee banieren. Op de ene stond Christus tussen twee engelen. Op de andere stond een veld van gouden lelies de koning van de hemel, gezeten op een regenboog, met Michaël en Gabriël aan zijn voeten. Daar beneden stond haar motto Jhesus-Maria, waarmee ook haar brieven werden getekend.

Haar eerste bevelen zullen niet al te populair zijn geweest. Alle hoeren, die achter het leger oprukten, moesten binnen vier en twintig uur verdwijnen of trouwen. Vloeken werd verboden, een maatregel gericht tegen de dappere La Hire, die vaak te keer ging als een ketter, maar een van haar grote bewonderaars werd en haar trouwste commandant. Alle soldaten moesten biechten, niet alleen toen, maar voor elke veldslag. Er mocht niet worden geplunderd, alle voedsel moest worden betaald. De opmars naar Orléans begon met een proces-sie met de priesters voorop.

Spoedig ontdekte Jeanne dat haar officieren haar hadden bedrogen. Zij had bevel gegeven langs de noordelijke oever van de Loire op te rukken. De andere bevelhebbers leek de zuidelijke route beter en die volgden zij. Dat leidde tot een eerste conflict, dat door vele andere gevolgd zou worden. De oorzaak was steeds dezelfde: Jeanne wilde altijd aanvallen, de bevelhebbers volgden een voorzichtige tactiek.

En op de achtergrond onderhandelende de politici met de tegenstanders. Maar spoedig werd Jeanne een geliefde figuur bij de soldaten en bij commandanten als Gilles de Rais en La Hire. Zij was altijd op de plek waar de strijd het felst was. Als er een muur te bestormen viel, was zij het eerste boven. Toen de Bastard van Orléans, Dunois, eens 'savonds de strijd wilde opgeven omdat de mannen moe waren, stortte Jeanne zich in het gewoel en veroverde met de mannen die haar volgden de laatste versterking, die Orléans bedreigde. Die morgen was zij gevonden door een pijl, die vijftien centimeter in haar borst drong. Het hinderde haar minder dan de scheldwoorden van de Engelsen, die haar hoer noemden. Telkens als dit gebeurde, begon zij te huilen of zij voorspelde

haar hartewens in vervulling. De Fransen gingen een poging ondernemen om Orléans, dat voor de Engelsen werd belegerd, te ontzetten.

Gilles de Rais kreeg het bevel over de troepen. Haar vijanden, de politici aan het Hof, zoals La Trémoille, beperkten de rol van Jeanne tot de inspiratrice van de soldaten. Voorkomen moest worden dat zij de beslissingen nam. Dat gelukte maar gedeeltelijk.

Jeanne was een onstuimig maar ongewoon soldaat. Ze wist heel precies wat ze wilde. Ze had zich een witte wapenuitrusting laten maken en twee banieren. Op de ene stond Christus tussen twee engelen. Op de andere stond een veld van gouden lelies de koning van de hemel, gezeten op een regenboog, met Michaël en Gabriël aan zijn voeten. Daar beneden stond haar motto Jhesus-Maria, waarmee ook haar brieven werden getekend.

Haar eerste bevelen zullen niet al te populair zijn geweest. Alle hoeren, die achter het leger oprukten, moesten binnen vier en twintig uur verdwijnen of trouwen. Vloeken werd verboden, een maatregel gericht tegen de dappere La Hire, die vaak te keer ging als een ketter, maar een van haar grote bewonderaars werd en haar trouwste commandant. Alle soldaten moesten biechten, niet alleen toen, maar voor elke veldslag. Er mocht niet worden geplunderd, alle voedsel moest worden betaald. De opmars naar Orléans begon met een proces-sie met de priesters voorop.

Spoedig ontdekte Jeanne dat haar officieren haar hadden bedrogen. Zij had bevel gegeven langs de noordelijke oever van de Loire op te rukken. De andere bevelhebbers leek de zuidelijke route beter en die volgden zij. Dat leidde tot een eerste conflict, dat door vele andere gevolgd zou worden. De oorzaak was steeds dezelfde: Jeanne wilde altijd aanvallen, de bevelhebbers volgden een voorzichtige tactiek.

En op de achtergrond onderhandelende de politici met de tegenstanders. Maar spoedig werd Jeanne een geliefde figuur bij de soldaten en bij commandanten als Gilles de Rais en La Hire. Zij was altijd op de plek waar de strijd het felst was. Als er een muur te bestormen viel, was zij het eerste boven. Toen de Bastard van Orléans, Dunois, eens 'savonds de strijd wilde opgeven omdat de mannen moe waren, stortte Jeanne zich in het gewoel en veroverde met de mannen die haar volgden de laatste versterking, die Orléans bedreigde. Die morgen was zij gevonden door een pijl, die vijftien centimeter in haar borst drong. Het hinderde haar minder dan de scheldwoorden van de Engelsen, die haar hoer noemden. Telkens als dit gebeurde, begon zij te huilen of zij voorspelde

haar hartewens in vervulling. De Fransen gingen een poging ondernemen om Orléans, dat voor de Engelsen werd belegerd, te ontzetten.

Gilles de Rais kreeg het bevel over de troepen. Haar vijanden, de politici aan het Hof, zoals La Trémoille, beperkten de rol van Jeanne tot de inspiratrice van de soldaten. Voorkomen moest worden dat zij de beslissingen nam. Dat gelukte maar gedeeltelijk.

Jeanne was een onstuimig maar ongewoon soldaat. Ze wist heel precies wat ze wilde. Ze had zich een witte wapenuitrusting laten maken en twee banieren. Op de ene stond Christus tussen twee engelen. Op de andere stond een veld van gouden lelies de koning van de hemel, gezeten op een regenboog, met Michaël en Gabriël aan zijn voeten. Daar beneden stond haar motto Jhesus-Maria, waarmee ook haar brieven werden getekend.

Haar eerste bevelen zullen niet al te populair zijn geweest. Alle hoeren, die achter het leger oprukten, moesten binnen vier en twintig uur verdwijnen of trouwen. Vloeken werd verboden, een maatregel gericht tegen de dappere La Hire, die vaak te keer ging als een ketter, maar een van haar grote bewonderaars werd en haar trouwste commandant. Alle soldaten moesten biechten, niet alleen toen, maar voor elke veldslag. Er mocht niet worden geplunderd, alle voedsel moest worden betaald. De opmars naar Orléans begon met een proces-sie met de priesters voorop.

Spoedig ontdekte Jeanne dat haar officieren haar hadden bedrogen. Zij had bevel gegeven langs de noordelijke oever van de Loire op te rukken. De andere bevelhebbers leek de zuidelijke route beter en die volgden zij. Dat leidde tot een eerste conflict, dat door vele andere gevolgd zou worden. De oorzaak was steeds dezelfde: Jeanne wilde altijd aanvallen, de bevelhebbers volgden een voorzichtige tactiek.

En op de achtergrond onderhandelende de politici met de tegenstanders. Maar spoedig werd Jeanne een geliefde figuur bij de soldaten en bij commandanten als Gilles de Rais en La Hire. Zij was altijd op de plek waar de strijd het felst was. Als er een muur te bestormen viel, was zij het eerste boven. Toen de Bastard van Orléans, Dunois, eens 'savonds de strijd wilde opgeven omdat de mannen moe waren, stortte Jeanne zich in het gewoel en veroverde met de mannen die haar volgden de laatste versterking, die Orléans bedreigde. Die morgen was zij gevonden door een pijl, die vijftien centimeter in haar borst drong. Het hinderde haar minder dan de scheldwoorden van de Engelsen, die haar hoer noemden. Telkens als dit gebeurde, begon zij te huilen of zij voorspelde

haar hartewens in vervulling. De Fransen gingen een poging ondernemen om Orléans, dat voor de Engelsen werd belegerd, te ontzetten.

Gilles de Rais kreeg het bevel over de troepen. Haar vijanden, de politici aan het Hof, zoals La Trémoille, beperkten de rol van Jeanne tot de inspiratrice van de soldaten. Voorkomen moest worden dat zij de beslissingen nam. Dat gelukte maar gedeeltelijk.

Jeanne was een onstuimig maar ongewoon soldaat. Ze wist heel precies wat ze wilde. Ze had zich een witte wapenuitrusting laten maken en twee banieren. Op de ene stond Christus tussen twee engelen. Op de andere stond een veld van gouden lelies de koning van de hemel, gezeten op een regenboog, met Michaël en Gabriël aan zijn voeten. Daar beneden stond haar motto Jhesus-Maria, waarmee ook haar brieven werden getekend.

Haar eerste bevelen zullen niet al te populair zijn geweest. Alle hoeren, die achter het leger oprukten, moesten binnen vier en twintig uur verdwijnen of trouwen. Vloeken werd verboden, een maatregel gericht tegen de dappere La Hire, die vaak te keer ging als een ketter, maar een van haar grote bewonderaars werd en haar trouwste commandant. Alle soldaten moesten biechten, niet alleen toen, maar voor elke veldslag. Er mocht niet worden geplunderd, alle voedsel moest worden betaald. De opmars naar Orléans begon met een proces-sie met de priesters voorop.

Spoedig ontdekte Jeanne dat haar officieren haar hadden bedrogen. Zij had bevel gegeven langs de noordelijke oever van de Loire op te rukken. De andere bevelhebbers leek de zuidelijke route beter en die volgden zij. Dat leidde tot een eerste conflict, dat door vele andere gevolgd zou worden. De oorzaak was steeds dezelfde: Jeanne wilde altijd aanvallen, de bevelhebbers volgden een voorzichtige tactiek.

En op de achtergrond onderhandelende de politici met de tegenstanders. Maar spoedig werd Jeanne een geliefde figuur bij de soldaten en bij commandanten als Gilles de Rais en La Hire. Zij was altijd op de plek waar de strijd het felst was. Als er een muur te bestormen viel, was zij het eerste boven. Toen de Bastard van Orléans, Dunois, eens 'savonds de strijd wilde opgeven omdat de mannen moe waren, stortte Jeanne zich in het gewoel en veroverde met de mannen die haar volgden de laatste versterking, die Orléans bedreigde. Die morgen was zij gevonden door een pijl, die vijftien centimeter in haar borst drong. Het hinderde haar minder dan de scheldwoorden van de Engelsen, die haar hoer noemden. Telkens als dit gebeurde, begon zij te huilen of zij voorspelde

haar hartewens in vervulling. De Fransen gingen een poging ondernemen om Orléans, dat voor de Engelsen werd belegerd, te ontzetten.

Gilles de Rais kreeg het bevel over de troepen. Haar vijanden, de politici aan het Hof, zoals La Trémoille, beperkten de rol van Jeanne tot de inspiratrice van de soldaten. Voorkomen moest worden dat zij de beslissingen nam. Dat gelukte maar gedeeltelijk.

Jeanne was een onstuimig maar ongewoon soldaat. Ze wist heel precies wat ze wilde. Ze had zich een witte wapenuitrusting laten maken en twee banieren. Op de ene stond Christus tussen twee engelen. Op de andere stond een veld van gouden lelies de koning van de hemel, gezeten op een regenboog, met Michaël en Gabriël aan zijn voeten. Daar beneden stond haar motto Jhesus-Maria, waarmee ook haar brieven werden getekend.

Haar eerste bevelen zullen niet al te populair zijn geweest. Alle hoeren, die achter het leger oprukten, moesten binnen vier en twintig uur verdwijnen of trouwen. Vloeken werd verboden, een maatregel gericht tegen de dappere La Hire, die vaak te keer ging als een ketter, maar een van haar grote bewonderaars werd en haar trouwste commandant. Alle soldaten moesten biechten, niet alleen toen, maar voor elke veldslag. Er mocht niet worden geplunderd, alle voedsel moest worden betaald. De opmars naar Orléans begon met een proces-sie met de priesters voorop.

Spoedig ontdekte Jeanne dat haar officieren haar hadden bedrogen. Zij had bevel gegeven langs de noordelijke oever van de Loire op te rukken. De andere bevelhebbers leek de zuidelijke route beter en die volgden zij. Dat leidde tot een eerste conflict, dat door vele andere gevolgd zou worden. De oorzaak was steeds dezelfde: Jeanne wilde altijd aanvallen, de bevelhebbers volgden een voorzichtige tactiek.

En op de achtergrond onderhandelende de politici met de tegenstanders. Maar spoedig werd Jeanne een geliefde figuur bij de soldaten en bij commandanten als Gilles de Rais en La Hire. Zij was altijd op de plek waar de strijd het felst was. Als er een muur te bestormen viel, was zij het eerste boven. Toen de Bastard van Orléans, Dunois, eens 'savonds de strijd wilde opgeven omdat de mannen moe waren, stortte Jeanne zich in het gewoel en veroverde met de mannen die haar volgden de laatste versterking, die Orléans bedreigde. Die morgen was zij gevonden door een pijl, die vijftien centimeter in haar borst drong. Het hinderde haar minder dan de scheldwoorden van de Engelsen, die haar hoer noemden. Telkens als dit gebeurde, begon zij te huilen of zij voorspelde

haar hartewens in vervulling. De Fransen gingen een poging ondernemen om Orléans, dat voor de Engelsen werd belegerd, te ontzetten.

Gilles de Rais kreeg het bevel over de troepen. Haar vijanden, de politici aan het Hof, zoals La Trémoille, beperkten de rol van Jeanne tot de inspiratrice van de soldaten. Voorkomen moest worden dat zij de beslissingen nam. Dat gelukte maar gedeeltelijk.

Jeanne was een onstuimig maar ongewoon soldaat. Ze wist heel precies wat ze wilde. Ze had zich een witte wapenuitrusting laten maken en twee banieren. Op de ene stond Christus tussen twee engelen. Op de andere stond een veld van gouden lelies de koning van de hemel, gezeten op een regenboog, met Michaël en Gabriël aan zijn voeten. Daar beneden stond haar motto Jhesus-Maria, waarmee ook haar brieven werden getekend.

Haar eerste bevelen zullen niet al te populair zijn geweest. Alle hoeren, die achter het leger oprukten, moesten binnen vier en twintig uur verdwijnen of trouwen. Vloeken werd verboden, een maatregel gericht tegen de dappere La Hire, die vaak te keer ging als een ketter, maar een van haar grote bewonderaars werd en haar trouwste commandant. Alle soldaten moesten biechten, niet alleen toen, maar voor elke veldslag. Er mocht niet worden geplunderd, alle voedsel moest worden betaald. De opmars naar Orléans begon met een proces-sie met de priesters voorop.

Spoedig ontdekte Jeanne dat haar officieren haar hadden bedrogen. Zij had bevel gegeven langs de noordelijke oever van de Loire op te rukken. De andere bevelhebbers leek de zuidelijke route beter en die volgden zij. Dat leidde tot een eerste conflict, dat door vele andere gevolgd zou worden. De oorzaak was steeds dezelfde: Jeanne wilde altijd aanvallen, de bevelhebbers volgden een voorzichtige tactiek.

En op de achtergrond onderhandelende de politici met de tegenstanders. Maar spoedig werd Jeanne een geliefde figuur bij de soldaten en bij commandanten als Gilles de Rais en La Hire. Zij was altijd op de plek waar de strijd het felst was. Als er een muur te bestormen viel, was zij het eerste boven. Toen de Bastard van Orléans, Dunois, eens 'savonds de strijd wilde opgeven omdat de mannen moe waren, stortte Jeanne zich in het gewoel en veroverde met de mannen die haar volgden de laatste versterking, die Orléans bedreigde. Die morgen was zij gevonden door een pijl, die vijftien centimeter in haar borst drong. Het hinderde haar minder dan de scheldwoorden van de Engelsen, die haar hoer noem

DE dood van een regerende vorst kon in een klein land nauwelijks meer beroering teweeg brengen dan het verscheiden van Godfried Bomans, nu een jaar geleden, in Nederland heeft gedaan. Het bericht van zijn plotseling overlijden ging, toen het eenmaal ergens bekend was, van mond tot mond. Iedereen leek erbij betrokken. De dag voor Kerstmis werd de uitvaart gehouden in de grote kerk van Bloemendaal waar tijdens de langdurige plechtigheid geen plavuus onbezet bleef. De verst komenden, uit Vlaanderen en uit Limburg, moesten genoegen nemen met een plaatsje tussen de aronskelken, witte rozen en chrysanthemum die achter in de kerk waren opgetast. Het duurde geruime tijd eer men van daaruit in de gebaarde priester die de dienst leidde, werkelijk pater Arnold Bomans herkende; in de televisie-uitzending „Bomans in triplo“ had men hem als een rijzige clean-shaven en innemende man gezien die opgeruimd over dood en hemel sprak, nu had hij meer het missionaris-uitendijk en zijn predikatie was niet helemaal vrij van de galmtou.

De plechtigheid op het kerkhof vond plaats toen het al schemerde. Van de schrijvers die er rond liepen konden er verscheidene zeggen: bien connu de se trouwer ensemble. De officiële erkenning, waarvoor in ons landje een surplus aan literaire bekransingen voorhanden is, hadden zij hem nooit gegund, nu bleek hun rechter dat hij het hoogste had bereikt: hij kreeg de hulde van gans een volk. Hij was de soevereine meester, de onafhankelijke meester die geen partij nodig had om hem in het zadel of op het ere-podium te plaatsen. Een jaar lang is hij heracht en nog steeds wordt zijn graf onder de bomen in de Kennemerduinen bezocht door bekende en onbekende. Eenvoudig, zijn naam op data Godfried Bomans, 2 maart 1913 - 22 december 1971 en een eenvoudig kruisje geeft in de marmerplaat duiden ont dat graf.

Van zijn boeken kwamen meer herdrucken uit dan ooit. Ook het grote boek „Herinneringen aan Godfried Bomans“ werd een bestseller. Dat kon is niet alleen aan de populariteit van de herdachte te danken, hij moet de schrijvers ook persoonlijk iets hebben gegeven waarvoor zij werden gegrepen. Het vermoogen der herinnering is een van de opmerkelijkste eigenschappen geboonden aan de menselijke soort, wij menen dat zoals ons dit vermoogen is gegeven dit aan geen ander schepel is gegund. Het stelt ons in staat feiten die voorbij zijn in ons geest terug te halen waar we ze kunnen transponeren tot een werkelijkheid die ons haast nog meer aansprekt dan de realiteit waaruit die herinnering is getrokken. Bij Godfried Bomans zijn wij echter niet meer alleen op zijn geschreven teksten en op de herinnering aangewezen, wij menen zijn figuur voor latere generaties ten voeten uit, in zijn opkomst, zijn groei en zijn indrukwekkend uitbloeten schetsen. De techniek, die hij onderscheidende, waarvan hij ook in gepaste mate gebruik maakte, zonder dat hij daarom een aanblijver van zou worden, heeft het mogelijk gemaakt ook na zijn dood zijn stem tot ons kan doordringen. En de stem is een overvloedig instrument.

De boeken brachten, met de mystieke biografieën van de Limburgse pastoren Fries Maurits Middelink en Onneken in de Haghe. Zij stuurden aan op een nieuwe spiritualiteit. Het vrome geslacht dat voordien hoofdzakelijk was in heiligenlevens van pastoren-in-rust, kwam niet meer in 'zo'n boek voor, de heiligen waren weer menselijk, ze mochten zelfs dom heten of onder luizen zitten in de ogen der gezeten bourgeoisie, er werd door de nieuwe schrijvers alleen gevraagd naar persoonlijkheid en overtuiging. Emile Erens werd om die boeken in de kringen van de Jongeren der Gemeenschap als een geestverwante oudere-jaars opgenomen. Zijn proza had in Haarlem een doorgrondende helderheid gekregen maar toch roerde hij ermee aan de mystiek. Op het Slot van Heemstede had Godfried Bomans hiervan geproefd. Door de uitgave van zijn eerste „Memoires of gedachten“ van mr. P. Bae“ werd Godfried over diens graf heen zelfs nog collega van mr. Frans Erens, Bomans debuteerde bij Het Thijnsland in Rotterdam, en postuum verscheen „Vervolgen Jaren“ van Frans Erens eveneens in dat fonds. Dit boek met herinneringen aan de Bomans Huize de Kamp te Schaesberg, het geboortehuis der Erens, kennen. Toen het nog gaaf overeind stond heeft hij er een gevecht in onthuld, die moest dienen tot een blijvende gedachtenis aan die twee belangrijke schrijvers. Als iemand het voornamen herenhuis van de ondergang had kunnen redten, zou hij het geweest moeten zijn, maar Limburg lag net iets te ver voor hem om er zich voldoende voor te kunnen inzetten.

Bij de gelegenheid van de inhuldiging van de gevelsteen was ook een delegatie van de door hem gestichte sociëteit „Teisterbant“. Het gezelschap wilde wat terugdoen voor de Limburgse schrijvers, en men nodigde ons uit in Haarlem iets te komen vertellen over het literaire leven in Limburg. We togen erheen op de dag dat een als Jacoba van Beieren gekende jongedame in een helicopter in de Keukenhof landde. Godfried Bomans, deed het toen aan ons voortkomen alsof dit optreden, een reclamestunt van de Keukenhof-exhibanten, een ere-salut inhield aan het Limburgs gezelschap. Jammer genoeg wist de bevallige jeugdige Jacoba niets af van de komst der Limburgers en kwam het niet tot een intiemere ontmoeting. Ik leerde Godfried Bomans toen pas persoonlijk kennen. Hij ontroppte zich voor mij niet alleen als een gemakkelijk spreker die moeiteloos het juiste woord vond om als voorzitter iedereen in en uit te luiden, hij trad op zeker moment op als een soort gebedenezer. Hij had wel niet met mij, maar de verdediging waarmee hij mij trachtte van een vernieuwde ernstige kwaal te genezen vond ik toch ook iets van een gebed. Hij had een tijd psychologie gestudeerd en dacht dat mijn keelpijn, afkomstig naar later bleek van de tanddosis, een soort vlucht in de ziekte was. Was het niet dat, moest ik ze aanvaard, dat de dokter probeert ik beeldde me mijn ziekte natuurlijk maar in, en dat kon ook de duur toch funest voor me worden.

Herinneringen aan Godfried Bomans hebben veel; in de hause der verstand die zijn nagedachtenis te beurt viel deze te boek stellen kon de schijn welken mee te willen profiteren van een gunstig conjunctuur. Ik meen dat de modieuze Bomans-verheerlijking nu wel voorbij is en daarom meen ik aan de reeds geboekte herinneringen er toch enige aan te mogen toevoegen; die betreffen dan voornamelijk zijn verblijf tot Limburg. Hij kwam daar graag hoewel niet zo vaak als hij dat wenste. Hij was aan Limburg gepereerd door zijn huwelijk met Gertrud Maria Verschuere, door hem daarna ook door zijn kennissen Piete genoemd. Zij was afkomstig uit Roermond, waar haar vader een voornamelijk functie bij de gemeentelijke macht bekleedde. Ontmoette hij een echte Limburger, zwartbier en niet te groot van stuk, dan keek hij naar de ogen. Was het bovendien van de ooguiters bij de normale blik zo goed als verborgen, dan was je van de goede

Limburgse soort. Hij zelf had dat niet, en hij was dus, terecht, een Hollander. En daar was hij blij om, zei hij dan. Hij had Limburg pas later leren kennen, maar hij had er thuis wel veel over gehoord. Zijn vader was een oud-Rolducien. Toen hij als spreker succes begon te krijgen, heeft hij zichzelf langs 'n bescheiden omweg uitgenodigd op Rolduc een lezing te komen houden. Hij wilde die beroemde ijzeren weg wel eens bewandelen. En rondlopen door de witte gangen van de oude abdij. En met eigen ogen De Kleine Republiek in het vizier nemen waarver de beroemde Lodewijk van Deyssel, inmiddels zijn vriend en trouwe schalkmakker in Haarlem geworden, zulke roemruchte bladzijden naturalistisch proza aan had gewijd. In Heemstede was hij ook bevriend geraakt met de uit Limburg stammende Emile Erens, die daar op een ruïneus kasteeltje Het Slot een anjerkekerij had opgezet. En dat met enig succes, hetgeen opmerkelijk mag heten want ook deze Erens, een frêle aristocrate, was juist als zijn broer Frans Erens het liefst schrijver geworden. Na een schuchter jeugdboek heeft Emile Erens op latere leeftijd, tussen het anjerkeken door, opnieuw als schrijver gedebuteerd. Zijn voortleed ging uit naar mystieke literatuur en hij verraste toen met een paar heiligenlevens, een over de Pastoor van Ars, de Franse boerenpastoor wiens eenvoud en geloof hij menige door de hybris aangevaste geest een revolutionaire ommekeer teweeg bracht, en een boek over Benoit Labe, de zogenaamde luizenheilige, of de „heilige onder de trap“.

De boeken brachten, met de mystieke biografieën van de Limburgse pastoren Fries Maurits Middelink en Onneken in de Haghe. Zij stuurden aan op een nieuwe spiritualiteit. Het vrome geslacht dat voordien hoofdzakelijk was in heiligenlevens van pastoren-in-rust, kwam niet meer in 'zo'n boek voor, de heiligen waren weer menselijk, ze mochten zelfs dom heten of onder luizen zitten in de ogen der gezeten bourgeoisie, er werd door de nieuwe schrijvers alleen gevraagd naar persoonlijkheid en overtuiging. Emile Erens werd om die boeken in de kringen van de Jongeren der Gemeenschap als een geestverwante oudere-jaars opgenomen. Zijn proza had in Haarlem een doorgrondende helderheid gekregen maar toch roerde hij ermee aan de mystiek. Op het Slot van Heemstede had Godfried Bomans hiervan geproefd. Door de uitgave van zijn eerste „Memoires of gedachten“ van mr. P. Bae“ werd Godfried over diens graf heen zelfs nog collega van mr. Frans Erens, Bomans debuteerde bij Het Thijnsland in Rotterdam, en postuum verscheen „Vervolgen Jaren“ van Frans Erens eveneens in dat fonds. Dit boek met herinneringen aan de Bomans Huize de Kamp te Schaesberg, het geboortehuis der Erens, kennen. Toen het nog gaaf overeind stond heeft hij er een gevecht in onthuld, die moest dienen tot een blijvende gedachtenis aan die twee belangrijke schrijvers. Als iemand het voornamen herenhuis van de ondergang had kunnen redten, zou hij het geweest moeten zijn, maar Limburg lag net iets te ver voor hem om er zich voldoende voor te kunnen inzetten.

Bij de gelegenheid van de inhuldiging van de gevelsteen was ook een delegatie van de door hem gestichte sociëteit „Teisterbant“. Het gezelschap wilde wat terugdoen voor de Limburgse schrijvers, en men nodigde ons uit in Haarlem iets te komen vertellen over het literaire leven in Limburg. We togen erheen op de dag dat een als Jacoba van Beieren gekende jongedame in een helicopter in de Keukenhof landde. Godfried Bomans, deed het toen aan ons voortkomen alsof dit optreden, een reclamestunt van de Keukenhof-exhibanten, een ere-salut inhield aan het Limburgs gezelschap. Jammer genoeg wist de bevallige jeugdige Jacoba niets af van de komst der Limburgers en kwam het niet tot een intiemere ontmoeting. Ik leerde Godfried Bomans toen pas persoonlijk kennen. Hij ontroppte zich voor mij niet alleen als een gemakkelijk spreker die moeiteloos het juiste woord vond om als voorzitter iedereen in en uit te luiden, hij trad op zeker moment op als een soort gebedenezer. Hij had wel niet met mij, maar de verdediging waarmee hij mij trachtte van een vernieuwde ernstige kwaal te genezen vond ik toch ook iets van een gebed. Hij had een tijd psychologie gestudeerd en dacht dat mijn keelpijn, afkomstig naar later bleek van de tanddosis, een soort vlucht in de ziekte was. Was het niet dat, moest ik ze aanvaard, dat de dokter probeert ik beeldde me mijn ziekte natuurlijk maar in, en dat kon ook de duur toch funest voor me worden.

Godfried Bomans van dichtbij bezien

DOOR PAUL HAIMON

Ik was uitverkoren bij hem te logeren in zijn huis aan de Zonnelaan 17 in Haarlem. Een bankier-amateurschilder wilde mij eerst, omdat ik ook de kunstcritiek beoefende, bij zijn vermeende meesterwerken hebben en ik kwam nogal laat in de Zonnelaan aan. Godfried trof ik toen, in pyjama reeds, voor een radiator en spelend met zijn poezen. „Het zijn zwijgzaam, trotse, superbe dieren, ongenakbaar en van kop tot staart vervuld van een supreme minachting voor wat wij, mensen, denken en doen“. Dat schreef hij in Oude en Nieuwe buitelingen. Ik wist dat hij de familie kat als een psycholoog had geobserveerd. De volgende ochtend, ik was al uit bed, maar blijkbaar had niemand dat opgemerkt, hoorde ik hem op de gang tegen zijn vrouw Piete met de blauwe ogen en een Limburgse achtergrond. Gister was hij er tenminste nog. Ik toonde mijn gezicht en hij zei: „Kijk, hij heeft dat, die Limburgse ogen!“

Mijn volgende ontmoeting met Godfried was enige jaren later. Wij waren toen, met vele inlimi van Charles Eijk en Bertus Aafjes uitgenodigd tegenwoordig te zijn bij de opening van een expositie in het Gemeentemuseum van Roermond, gewijd aan het werk dat het fraai uitgevoerde „Italiaans Schetsboek“ had opgeleverd. Bert was er een royale ontvangst in het Roermondse patriciërshuis van de directeur der bekende uitgeverij J. J. Romen en Zonen, de heer Th. van der Marck. De gerenommeerde firma had aan alles gedacht, we kregen elk zelfs een reisvergoeding, hoewel er 's avonds ook een feestmaaltijd voor ons op het programma stond. 'n Zonderlinge persoonsverwisseling was er debet aan dat ik de gewichtige enveloppe waarop stond „Godfried Bomans“ in handen kreeg. Hij was toen zelf nog in een volkravengentje op weg naar het verre zuiden. Toe nbi gearriveerd was, iets sennachtig, alsof hij het toech op een hollieke had gezet om de heer Van der Marck niet al teveel op zenuwen te jagen, stond ik op zeker moment met de rug naar hem toe. Ik zei tegen een kennis, over een gezamenlijke andere kennis spre-

Godfried G. A. Bomans
geboren 2 maart 1913
overleden 22 december 1971
Schiedamschen dijk 17, Haarlem

21
Limburg
1964.

Beste Paul,
Iedere ochtend worden wij verlijkt met twee boekwerken, die beide verduidelijkt bleken op het ambos van den Ambysen meester. Ik vertrek binkhart (voor 15 minuten) naar Stockholm en Helsinki, om de hebrondse ballingen elken berispend en toch schalks toe te plaatsen, en hem solitudo mee, daar zit hij eigen

leend, „hij leeft nog“. Godfried herkende mijn stem, draaide zich om, dodelijk naar mij om en zei: „Ik zie tot mijn vreugde dat jij ook nog leeft. Dat heb je aan mij te danken.“

Ik heb jou destijds genezen. Dat besef zij je steeds voor je geest dienen te houden. Ik heb zijn medeleven met mij inderdaad nooit vergeten.

Hij had toen in Roermond weer een van zijn grote dagen; ik heb trouwens geen andere van hem gekend. De inleiding op de expositie was aan hem opgedragen. Hij klampte mij op weg naar het gemeentemuseum aan met de vraag: „Paul, wat moet ik daar gaan vertellen? Jij hebt al eens meer met dat bijtje van temporellingen inleiden gekend. En ik ben zo verder dan Eijk en Michelangelo gekomen. Die heb ik in Rome samen met onze vriend Felix Rutten bekeken, dat de maagden en madonnas de waslerende gewaden van de lenden vielen. Maar ik weet bij God niet, wat ik hier moet doen. Je kent Charles Eijk. Eigenlijk moest jij die inleiding maar houden“. Ik vond het toch wel grootspraak van hem. Hij had zijn zegje natuurlijk lang klaar, en kon mij aanstonds aardig opateren als ik hem nu geloofde. Dat was niet zo. Wat Jan van Hilto in het boek Herinneringen ook heeft gezegd was de waarheid. Hij maakte zich wel degelijk druk over hetgeen hij zou gaan zeggen, maar hij liet zich in een soort gevaar-situatie raken. Die dan te overwinnen met zijn talent, dat was het voor hem.

De opening werd verricht door Roermonds burgemeester mr. dr. Rob Geuljans. De firma Romen-Van der Marck deed het die dag, en trouwens ook bij andere gelegenheden, helemaal in de befaamde stijl der landelijk vermaarde Roermondse aristocratie. De burgemeester vergat echter onder de indruk van de nabije inleider, de bekende letterkundige Godfried Bomans, de protocolaire woorden: „en hiermee verklaar ik deze tentoonstelling voor geopend“. Godfried's ogen begonnen te twinkelen, en zijn mond kreeg een schalkse trek. Hij naderde behoedzaam de kathedra, maar hij aarzelde met het zetten van de voetstap die hem boven het gewone vulgus zou verheffen. Hij nam even zijn bril af, zette hem weer goed op zijn neus en achter zijn oren, keek korte tijd onderzoekend de zaal in alsof hij bij iedereen wilde nagaan of die ook een grote nalatigheid bij de burgervader had opgemerkt en vroeg toen laconiek: „Hebben de da mees en de heren nu wel de indruk de de hoogedelachtbare heer Geuljans deze tentoonstelling nu ook echt heeft geopend?“. Uiteraard volgde hierop een niet geringe hilariteit. En dat was de stemming die hem altijd op het goede spoor zette, hij kon nu vertellen wat hij wilde, al zou het over zijn bevindingen boven de Noordpool zijn geweest, de ware Bomans was aan het woord, hij mocht zijn vrolijke gang gaan. En hij vertelde dat hij zoals trouwens iedere kleine jongen van geboorte huize in zijn prille jeugd, en ook een hele tijd later nog, er heel ernstig over had gedacht om Paus te worden. „Ja, gesachte dames en heren, dat zat erin. Ik heb er ook vaker met mijn vader over gesproken. Dikwijls riep hij mij bij zich in de grootste kamer van ons van vele grote kamers voorzien grote huis en zei hij: Godfried, ik maak me bezorgd over je. Ik weet niet wat je later worden moet“. „antwoorde ik dan, ook wel een plechtig, want daar bleid hij van, „dat weet ik wel. Ik wordt Paus van Rome“. Ik kon dan meteen gaan, maar het idee van Paus te worden heeft mij daarom toch nog lang bezit gehouden. Ik lag er soms 's nachts van wakker. Om Paus te kunnen worden moet je lid zijn van de rooms-katholieke kerk, had ik altijd geleerd. Nu, dat was ik. Alleen sneu voor mijn buurjongste Pieter-Jan, een niet-rooms jongen en die nog wel beter knikkerde dan ik, die zat er toch maar naast. Nee, Pieter-Jan mocht dan meer knikkers weten te veroveren dan ik op ons kleine baantje, later zou ik hem de baas zijn. Niet-roomsse jongetjes kunnen geen Paus worden. Als er nog andersdenkenden onder u, dames en heren mochten zijn zou ik hun nu wel in ernstige overweging willen geven daar eens over na te denken. Als zij nu, met hun hele familietros, zouden willen overgaan tot de kerk van Rome, zal er tenminste enige tweedracht tussen knepen die nog van alles kunnen en weinig willen worden, maar meestal wel Paus van Rome, uit de wereld zijn gesloepen. Paus zijn is echt niet gering. U moet daaraan niet te licht over denken. Meestal hebben we er maar een van. Als we het daar mee moeten doen, kan dat toch nog niet veroorzaken wat de bekende schilder Charles Eijk uit Ravensbos hier zo wonderlijk rijk in beeld heeft gebracht“.

Het was niet zijn enige speech van die dag. Tot slot van dit feest rond de doop van een groot boek zaten we met velen aan bij 'n uitgelezen maaltijd in een befaamd Roermonds hotel. Bomans was de tafelprester, deed belletjes rinkelen, gaf velen het woord maar overtrof eenieder in eloquentie.

Het beste heb ik hem echter op een heel andere avond gehoord, en wel in het apothekershuis aan de Heerleense Akkerstraat ten huize van Frits en Tilla Voncken. De dichter Bertus Aafjes had die dag in het Raadhuis de burgemeester van Grunsvonprijs ontvangen. Anton van Duinkerken, beroemd redenaar en uitstekend kenner van alle soorten Nederlandse letteren, en van deze niet alleen, had een soort academische rede gehouden om alle kwaliteiten van de dichter die „Een Voetspel naar Rome“ „Het Koninggraf“, „In den beginne“ had geschreven te belichten. Alles spiegelede gezegd was over Bertus Aafjes maar te zeggen viel. Het muziekgezelschap dat de leusreus een serenade had gebracht, en dat op zeker moment aan Godfried Bomans de dirigentstok had geleend, was vernadigd. Het feest was voortijdig en men trok zich in kleinste gezelschap bij de familie Voncken terug. Rond twee uur werd het opens heel stil, scheef zich

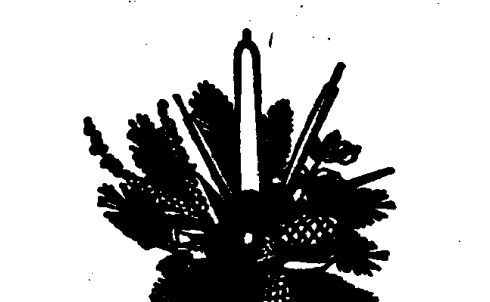

nog een mure had gemeld. Toen sprak Godfried over zijn vriend Bertus Aafjes. Hij was amper tien minuten aan het woord, maar was heel ernstig, zoals dat meer gepast met de mensen tijdens de korte wurtjes. Hij drong katherder dan ooit iemand voor hem, door tot de kern van Aafjes' dichterschap. De woorden die hij heeft gezegd bij die gelegenheid zijn vervlogen, de herinnering ervan is iedereen bijgebleven die het geluk had dit mee te mogen beleven. Anton van Duinkerken kon alleen nog zeggen: Godfried, zij zijn groot. Een woord waaraan men toep, en nu nog, niet aan kan ontkomen. Herinneringen, onbekend gebleven feiten heeven om deze uitspraak te staven, nu niet meer te worden opgehaald.

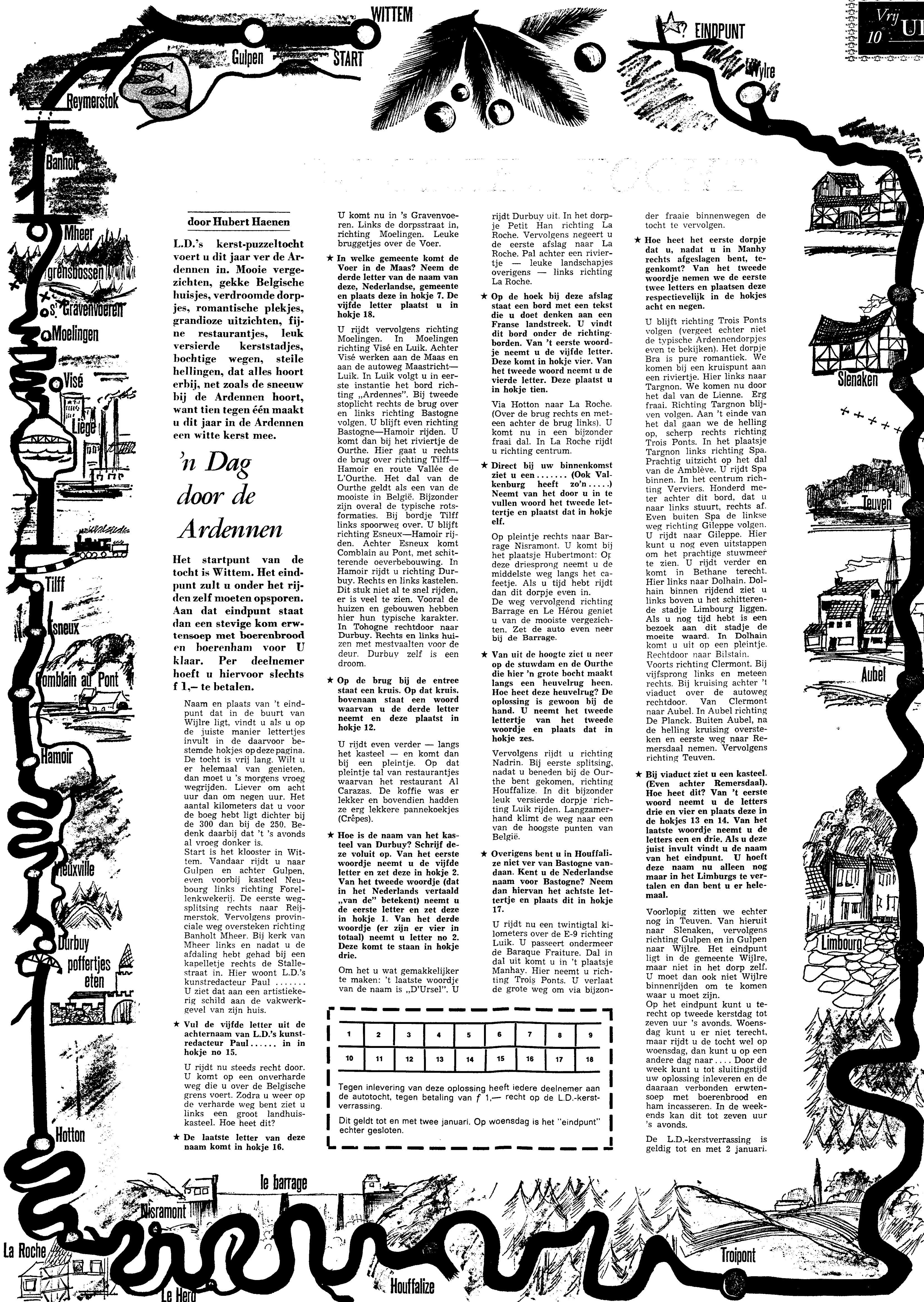

Ik beleefde ook andere, grappige voorvallen, met hem. Hij heette ijdel, er was dat ook wel; hij kon op een genoeglijk manier genieten van zijn roem. Tevens wist hij de waarde van Hildebrande uitdrukkelijk te oek eenvoudige genoegens genoegens kunnen zijn. Eens waren we, een paar dichters en een dichteres, lang leat met hem samen aan de Zonnelaan. De eerste vogels begonnen te ontwaken en zachtjes te kwinkelen en hij wilde de Haartimmerhout met ons in. Om ons een figuur te geven nam hij een bal mee en we begonnen een partijtje te spelen. Hij liet toen meteen maar merken dat hij in het Amsterdams studententel-tal de midvoorplaats had bezet en slalomde zoals nu Willy Brokamp pleegt te doen tussen zijn aanvallers door. Zijn tegenstanders bleken niet tegen hem op te kunnen en hij klampte een dienstdoende agent in die vroege ochtenduren dan maar aan om in het doel tussen twee bomen te gaan staan. Van zulk een gelukkig levenskunstenaar verwacht men nauwelijks dat hij echt ernstig kan zijn. Hij was dit wel, zoals men inmiddels wel zal weten. Hij werd naar voren een vreesbaak toen het dinsten de vort begin te waaien en wist okeke. Hij kwam er echter zelf ook niet altijd uit, zoals

Joep Nicolas in zijn Herinnering aan Bomans uitken heeft gezet. Op de Rotterdammerplant, alleen, zo alleen als hij nooit voorheen was geweest - het was zijn Hof van Oliven, heeft iemand geschreven - viel hij op zijn knieën. In zijn boek „Van dichtbij gezien“, begint hij met een vergelijking over de kerk die meditatiestof zou dienen te zijn voor ieder die het onzalige woord polarisatie, het toenemen der tegenstellingen, nog in de mond neemt. „Er wandelt een man door het hete zand van Palestina en die zegt een paar verdroevende zinnen. Geef alles wat je hebt aan de armen en als je geslagen wordt bied dan ook de andere wang nog aan. Ik noem er maar een paar. Ga er maar tegenaan staan. Het is de taak van de kerk om uit die verschrikkelijke potentie iets te maken, waarmee te leven valt. Al die bliksemschichten moeten worden omgezet in een vriesstroom, waarop lampjes worden aangesloten. De kerk is het transformatorhuisje, dat onder aan het omvliegende staat. (Hij maakte hier een vergelijking met de Niagara-terval, waaraan de energie wordt gevangen in een transformatorhuisje aan de voet van dit natuurwonder). Als ze tussen de oorspronkelijke boodschap en de toepassing daarvan niet bemiddelde, sloegen alle stoppen door. Ze heeft niet alleen met heiligen te maken, die de volle stroom verdragen kunnen, maar ook met de gewone gelovigen, voor wie de voltage moet worden afgezwakt. En dat doet ze dat ook. Terecht“.

Hij gaat dan van dichtbij bekijken waar het allemaal begonnen is. Het worden zijn bekendste verkenningstochten in Rome, Jeruzalem, Bethlehem. Zijn broer Jan was overtuigd dat Godfried Bomans met zichzelf, zijn twijfels maar ook met zijn vader, de „man met de witte das“ die hem lang heeft geobsedeerd, klaar was toen zijn leven hier plotseling werd afgesloten. In het gemeentehuis van zijn woonplaats Bloemendaal is een herdenkingstentoonstelling aan hem ingericht. Aleid Slinderland, die het hierbij gereproduceerde portret tekende, en Machteld Hooyen, tonen daar werken aan zijn figuur gewijd.

door Hubert Haenen

L.D.'s kerst-puzzeltocht voert u dit jaar ver de Ardennen in. Mooie vergezichten, gekke Belgische huisjes, verdroomde dorpjes, romantische plekjes, grandioze uitzichten, fijne restaurantjes, leuk versierde kerststadjes, bochtige wegen, steile hellingen, dat alles hoort erbij, net zoals de sneeuw bij de Ardennen hoort, want tien tegen één maakt u dit jaar in de Ardennen een witte kerst mee.

'n Dag door de Ardennen

Het startpunt van de tocht is Wittem. Het eindpunt zult u onder het rijden zelf moeten opsporen. Aan dat eindpunt staat dan een stevige kom erwtensoep met boerenbrood en boerenham voor U klaar. Per deelnemer hoeft u hiervoor slechts f 1,- te betalen.

Naam en plaats van 't eindpunt dat in de buurt van Wijlre ligt, vindt u als u op de juiste manier lettertjes invult in de daarvoor bestemde hokjes op deze pagina. De tocht is vrij lang. Wilt u er helemaal van genieten, dan moet u 's morgens vroeg weggrijden. Liever om acht uur dan om negen uur. Het aantal kilometers dat u voor de boeg hebt ligt dicht bij de 300 dan bij de 250. Bedenk daarbij dat 't 's avonds al vroeg donker is. Start is het klooster in Wittem. Vandaar rijdt u naar Gulpen en achter Gulpen, even voorbij kasteel Neuholt links richting Foulonkwekerij. De eerste wegsplitsing rechts naar Reijmerstok. Vervolgens provinciale weg oversteken richting Banholt Mheer. Bij kerk van Mheer links en nadat u de afdaling hebt gehad bij een kapelletje rechts de Stallestraat in. Hier woont L.D.'s kunstredacteur Paul. U ziet dat aan een artistieke rig schild aan de vakwerkgevel van zijn huis.

★ Vul de vijfde letter uit de achternaam van L.D.'s kunstredacteur Paul..... in in hokje no 15.

U rijdt nu steeds recht door. U komt op een onverharde weg die u over de Belgische grens voert. Zodra u weer op de verharde weg bent ziet u links een groot landhuis-kasteel. Hoe heet dit?

★ De laatste letter van deze naam komt in hokje 16.

U komt nu in 's Gravenvoeren. Links de dorpsstraat in, richting Moelingen. Leuke bruggetjes over de Voer.

★ In welke gemeente komt de Voer in de Maas? Neem de derde letter van de naam van deze, Nederlandse, gemeente en plaats deze in hokje 7. De vijfde letter plaatst u in hokje 18.

U rijdt vervolgens richting Moelingen. In Moelingen richting Visé en Luik. Achter Visé werken aan de Maas en aan de autoweg Maastricht—Luik. In Luik volgt u in eerste instantie het bord richting „Ardennes”. Bij tweede stoplicht rechts de brug over en links richting Bastogne volgen. U blijft even richting Bastogne—Hamoir rijden. U komt dan bij het riviertje de Ourthe. Hier gaat u rechts de brug over richting Tilff—Hamoir en route Vallée de L'Ourthe. Het dal van de Ourthe geldt als een van de mooiste in België. Bijzonder zijn overal de typische rotsformaties. Bij bordje Tilff links spoorweg over. U blijft richting Esneux—Hamoir rijden. Achter Esneux komt Comblain au Pont, met schitterende oeverbebouwing. In Hamoir rijdt u richting Durbuy. Rechts en links kastelen. Dit stuk niet al te snel rijden, er is veel te zien. Vooral de huizen en gebouwen hebben hier hun typische karakter. In Tohogne rechtdoor naar Durbuy. Rechts en links huizen met mestvaalten voor de deur. Durbuy zelf is een droom.

★ Op de brug bij de entree staat een kruis. Op dat kruis, bovenaan staat een woord waarvan u de derde letter neemt en deze plaatst u in hokje 12.

U rijdt even verder — langs het kasteel — en komt dan bij een pleintje. Op dat pleintje tal van restaurantjes waarvan het restaurant Al Carazas. De koffie was er lekker en bovendien hadden ze erg lekkere pannenkoekjes (Crêpes).

★ Hoe is de naam van het kasteel van Durbuy? Schrijf deze voluit op. Van het eerste woordje neemt u de vijfde letter en zet deze in hokje 2. Van het tweede woordje (dat in het Nederlands vertaald „van de” betekent) neemt u de eerste letter en zet deze in hokje 1. Van het derde woordje (er zijn er vier in totaal) neemt u letter no 2. Deze komt te staan in hokje drie.

Om het u wat gemakkelijker te maken: 't laatste woordje van de naam is „D'Urseel”. U

rijdt Durbuy uit. In het dorpje Petit Han richting La Roche. Vervolgens negeert u de eerste afslag naar La Roche. Pal achter een riviertje — leuke landschapjes overigens — links richting La Roche.

★ Op de hoek bij deze afslag staat een bord met een tekst die u doet denken aan een Franse landstreek. U vindt dit bord onder de richting-borden. Van 't eerste woordje neemt u de vijfde letter. Deze komt in hokje vier. Van het tweede woordje neemt u de vierde letter. Deze plaatst u in hokje tien.

Via Hotton naar La Roche. (Over de brug rechts en met een achter de brug links). U komt nu in een bijzonder fraai dal. In La Roche rijdt u richting centrum.

★ Direct bij uw binnenkomst ziet u een..... (Ook Valkenburg heeft zo'n.....) Neemt van het door u in te vullen woord het tweede lettertje en plaatst dat in hokje elf.

Op pleintje rechts naar Barrage Nisramont. U komt bij het plaatsje Hubertmont. Op deze driesprong neemt u de middelste weg langs het cafeeetje. Als u tijd hebt rijdt dan dit dorpje even in. De weg vervolgend richting Barrage en Le Hérou geniet u van de mooiste vergezichten. Zet de auto even neer bij de Barrage.

★ Van uit de hoogte ziet u neer op de stuwdam en de Ourthe die hier 'n grote bocht maakt langs een heuvelrug heen. Hoe heet deze heuvelrug? De oplossing is gewoon bij de hand. U neemt het tweede lettertje van het tweede woordje en plaats dat in hokje zes.

Vervolgens rijdt u richting Nadrin. Bij eerste splitsing, nadat u beneden bij de Ourthe bent gekomen, richting Houffalize. In dit bijzonder leuk versierde dorpje richting Luik rijden. Langzamerhand klimt de weg naar een van de hoogste punten van België.

★ Overigens bent u in Houffalize niet ver van Bastogne vandaan. Kent u de Nederlandse naam voor Bastogne? Neem dan hiervan het achtste lettertje en plaats dit in hokje 17.

U rijdt nu een twintigtal kilometers over de E-9 richting Luik. U passeert ondermeer de Baraque Fraiture. Dal in dal uit komt u in 't plaatsje Manhay. Hier neemt u richting Trois Ponts. U verlaat de grote weg om via bijzon-

der fraaie binnenwegen de tocht te vervolgen.

★ Hoe heet het eerste dorpje dat u, nadat u in Manhy rechts afgeslagen bent, tegenkomt? Van het tweede woordje nemen we de eerste twee letters en plaatsen deze respectievelijk in de hokjes acht en negen.

U blijft richting Trois Ponts volgen (vergeet echter niet de typische Ardennendorpjes even te bekijken). Het dorpje Bra is pure romantiek. We komen bij een kruispunt aan een riviertje. Hier links naar Targnon. We komen nu door het dal van de Lienne. Erg fraai. Richting Targnon blijven volgen. Aan 't einde van het dal gaan we de helling op, scherp rechts richting Trois Ponts. In het plaatsje Targnon links richting Spa. Prachtig uitzicht op het dal van de Amblève. U rijdt Spa binnen. In het centrum richting Verviers. Honderd meter achter dit bord, dat u naar links stuurt, rechts af. Even buiten Spa de linkse weg richting Gileppe volgen. U rijdt naar Gileppe. Hier kunt u nog even uitstappen om het prachtige stuwmeer te zien. U rijdt verder en komt in Bethane terecht. Hier links naar Dolhain. Dolhain binnen rijdend ziet u links boven u het schitterende stadje Limbourg liggen. Als u nog tijd hebt is een bezoek aan dit stadje de moeite waard. In Dolhain komt u uit op een pleintje. Rechtdoor naar Bilstain. Voorts richting Clermont. Bij vijsprong links en meteen rechts. Bij kruising achter 't viaduct over de autoweg rechtdoor. Van Clermont naar Aubel. In Aubel richting De Planck. Buiten Aubel, na de helling kruising oversteeken en eerste weg naar Remersdaal nemen. Vervolgens richting Teuven.

★ Bij viaduct ziet u een kasteel. (Even achter Remersdaal). Hoe heet dit? Van 't eerste woordje neemt u de letters drie en vier en plaats deze in de hokjes 13 en 14. Van het laatste woordje neemt u de letters een en drie. Als u deze juist invult vindt u de naam van het eindpunt. U hoeft deze naam nu alleen nog maar in het Limburgs te vertalen en dan bent u er helemaal.

Voorlopig zitten we echter nog in Teuven. Van hieruit naar Slenaken, vervolgens richting Gulpen en in Gulpen naar Wijlre. Het eindpunt ligt in de gemeente Wijlre, maar niet in het dorp zelf. U moet dan ook niet Wijlre binnenrijden om te komen waar u moet zijn. Op het eindpunt kunt u terecht op tweede kerstdag tot zeven uur 's avonds. Woensdag kunt u er niet terecht, maar rijdt u de tocht wel op woensdag, dan kunt u op een andere dag naar Door de week kunt u tot sluitingstijd uw oplossing inleveren en de daaraan verbonden erwtensoep met boerenbrood en ham incasseren. In de week-ends kan dit tot zeven uur 's avonds.

De L.D.-kerstverrassing is geldig tot en met 2 januari.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18

Tegen inlevering van deze oplossing heeft iedere deelnemer aan de autotocht, tegen betaling van f 1,- recht op de L.D.-kerstverrassing.

Dit geldt tot en met twee januari. Op woensdag is het "eindpunt" echter gesloten.